Fem tidlige fortællinger

JULES VERNE

Jules Verne

Fem tidlige fortællinger

eBibliotek 1800

2022

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Jules Verne: *Fem tidlige fortællinger* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Jules Verne: *Fem tidlige fortællinger* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Udgiverens forord

Denne lille samling af tidlige Jules-Verne-historier rummer ikke hverken rumrejser, undervandsbåde eller andre sære og vidunderlige påfund af den slags, man finder i mange af hans senere og mere kendte romaner. Der er tale om nogle af de tidligste prosaværker – Verne havde tidligere skrevet en del digte og skuespil, og endda haft en beskeden succes med et af skuespillene på Alexandre Dumas' *Théâtre Historique* i midten af 1850 – fra før han blev berømt, og de bærer præg af en forfatter, der endnu ikke har fundet sin form – de "stritter" i mange retninger.

Vær også advaret om, at Verne i disse fortællinger viser sig som et udpræget barn af sin tid med denne tids fordomme og menneskeopfattelse. Især i Martin Paz får den på alle tangenter – stereotyperne: Den gerrige og pengegriske jøde, den ædle vilde, den knap så ædle og lumske halvblods, hovmodige spanske erobrere osv. bringes i spil næsten fra første side.

Verne fik jo mere styr på sine virkemidler senere, men dermed være ikke sagt, at han skamfuldt gemte disse tidlige fortællinger af vejen – de er alle udkommet igen senere i karrieren som fyldhistorier til romanerne og i novellesamlinger.

Jeg har ikke forsøgt at pynte på disse historier – at gøre dem "politisk korrekte", som det ellers er så moderne (det gælder i øvrigt for alle mine udgivelser fra eBibliotek 1800). Hvem ville have glæde af det? Menneskehedens til tider noget blakkede

historie bliver jo ikke anderledes af at blive fornægtet eller undskyldt.

Læs altså fortællingerne som det de er – historier af en ung forfatter fra 1850'erne – et menneske i sin tid.

Om illustrationerne

Denne udgave er i modsætning til førsteudgaven fra 2003 illustreret med træsnit fra de første udgaver i bladet *Musée des Familles* 1851-55.

Ikke alle har egentlig sammenhæng med historien – illustrationerne til *Et drama i luften* og to af de tre til *Den første mexicanske flåde* er tydeligvis hentet andetsteds fra. Alle illustrationerne til *Martin Paz* er "inspireret" af den peruvianske kunstner og stifter af Kunstakademiet i Lima Ignazio Mérino, som også havde givet forfatteren idéen til historien. Først i *Mester Zacharius* og *En overvintring i isen* ofrer bladet en tegner til at illustrere den unge Vernes historier.

Oversættelserne i denne udgave er baseret på de senere udgaver, som blev brugt til "fyld" i nogle af Hetzel-udgaverne; disse udgaver var som regel redigerede af forfatteren til bogudgaven – fx. mangler der i den senere udgave af *Martin Paz* et forord om Ignazio Mérino; og *Martin Paz* og *Mester Zacharius* har fx. en anden kapitelombrydning end udgaverne i *Musée des familles*.

I denne udgave er illustrationerne fra førsteudgaverne – efter bedste evne, da det er de senere bogudgaver, der er grundlaget for de danske oversættelser – indsat, hvor det er naturligt i teksten, selv om det her og der har betydet, at de ses i en anden rækkefølge end i originalerne.

Kim N. Jensen

Den første mexicanske flåde

1. Fra Guajan-øen til Acapulco

Mexicanske folketyper foran en "venta".

Den 18. oktober 1825 kastede *Asia*, et spansk krigsskib og *Constanzia*, en ottekanoners brig, anker ud for øen Guajan i Marianergruppen. Mandskabet på disse fartøjer havde, i løbet af den seks måneders rejse fra Spanien, under hvilken de havde lidt under dårlig føde, ringe betaling, og været plaget af konstant udmattelse, hemmeligt planlagt et mytteri. Især ombord på *Constanzia*, der var under kommando af kaptajn Don Orteva – en mand med en vilje af stål, som intet kunne bøje – så man talrige eksempler på opsætsighed. Briggens sejlads var blevet besværliggjort af en række alvorlige uheld af en sådan karakter, at det var tydeligt, de skyldtes overlagt ondsindethed. *Asia*, under don Rogue de Guzarte, havde desuden været nødt til at søge havn. En nat var kompasset blevet smadret, ingen kunne forklare hvordan; ved en anden

lejlighed var fokkemastens skøder faldet ned, som om det var blevet skåret over, og hele masten med sejl og rigning væltede.

Endelig var rorlinerne to gange knækket på uforklarlig vis under nogle vigtige manøvrer.

Guajan er, som alle de andre øer i Marianer-øgruppen, underlagt Generalkaptajnen over Philippinerne. Spanierne befandt sig således i en venligtsindet havn, og kunne hurtigt få repareret deres skader.

Mens de således nødtvungent lå i havn, fortalte Don Orteva Don Rogue om den oprørske ånd, han havde bemærket ombord på briggen, og begge kaptajner besluttede at være på vagt, og fordoble deres årvågenhed.

Don Orteva holdt især øje med to af sine mænd – hans styrmand Martinez, og José, formand for holdet i stormasten.

Styrmanden Martinez, som allerede flere gange tidligere havde svigtet sin officersrang ved at deltage i de sammensværgelser, der blev stiftet i bakken, havde flere gange været sat under arrest; i hans fravær havde søkadet Pablo indtaget hans stilling som styrmand. Hvad angik den menige sømand José, var han kun en ussel stakkel, der blot lod sig påvirke af sin kærlighed til guld. Men han blev holdt under opsyn af bådsmanden, Jacopo, som Don Orteva havde fuldkommen tillid til.

Den unge Pablo var et af disse udvalgte mennesker, hvis almindelige tjenstvillighed får til at vove hvad som helst. Han var en forældreløs, som kaptajn Orteva havde taget til sig og opdraget, og han ville til enhver tid give sit liv for sin velgørers skyld. Under flere samtaler med Jacopo havde Pablo talt varmt om de sønlige følelser, han nærede for sin kaptajn, og den

ærlige sømand havde trykket hans hånd i forståelse og enighed. Don Orteva havde således to hengivne mænd, som han kunne lide fuldstændig på. Men hvad ville disse tre kunne stille op overfor et lovløst mandskabs fjendtligheder? Mens de dag og nat prøvede at holde mandskabets uregerlighed nede, ansporede Martinez og José på samme tid deres kammerater til oprør og forræderi.

Natten før de atter skulle stå til søs, besøgte styrmand Martinez en ussel beværtning, hvor han mødtes med flere underofficerer og et dusin sømænd fra begge skibene.

"Kammerater," sagde han til dem, "takket være de gode uheld, vi har haft, har skibene været nødt til at søge havn, og jeg har derfor ubemærket kunnet komme her, så vi kan tale lidt sammen."

"Bravo!" råbte de øvrige som med én mund.

"Fortsæt blot, styrmand," sagde en af sømændene, "fortæl os om Deres plan."

"Dette er min plan," svarede Martinez. "Så snart vi har gjort os til herrer over de fartøjerne, sætter vi kurs mod Mexicos kyst. I ved, det er et nyt land, og at de ikke har nogen flåde. De vil købe vore fartøjer uden at stille for mange spørgsmål, og så vil vi ikke alene få en ordentlig løn, vi vil også kunne dele, hvad vi får for skibene."

"Ja!"

"Og hvad er signalet?" spurgte José

"Der vil blive skudt en raket af fra Asia," fortalte Martinez ham.

"Og så skal der handles! Vi er ti mod én, og officererne på begge skibe vil være fanger, før de ved af det."

"Og hvornår bliver signalet givet?" spurgte en af underofficererne fra *Constanzia*.

"Om nogle få dage, når vi er forbi øen Mindanao."

"Men vil mexicanerne ikke hilse vore skibe velkomne med en salve fra deres kanoner?" indvendte José. "Hvis jeg ikke tager meget fejl, har den mexicanske Forbundsstat udstedt en befaling om at være på vagt overfor spanske fartøjer, og i stedet for guld kan det meget vel være at de betaler os forud med bly og jern!"

"Du skal ikke bekymre dig, José. Vi vil lade dem vide i forvejen, hvem og hvad vi er – fra en sikker afstand!" forsikrede Martinez ham om.

"Hvordan det?"

"Vi vil vise det mexicanske flag fra mastetoppen." Martinez fremviste et flag med en grøn, hvid og rød stribe.

En dyster stilhed hilste dette symbol på Mexicos frihed.

"Så I savner allerede det spanske flag?" sagde styrmanden hånligt.

"Udmærket! Alle, der føler sådan, kan trække sig ud nu og glade og fro sejle videre under kaptajn Don Orteva og kommandør Don Roque! Men vi andre, som ikke ønsker at stå under dem længere, vi skal snart vide at få dem ned med nakken!"

Der lød almindeligt bifald.

"Kammerater!" fortsatte Martinez. "Vore officerer er afhængige af passatvinden for at nå til Sunda, men vi skal vise dem, at vi kan klare Stillehavets østenvinde uden deres hjælp."

Efter at de havde forladt dette hemmelige møde, spredte sømændene sig, og vendte tilbage til deres respektive fartøjer

hver for sig.

Den efterfølgende morgen lettede *Asia* og *Constanzia* anker og satte en sydvestlig kurs mod Ny Holland. Styrmand Martinez var vendt tilbage til sine sædvanlige pligter, men efter kaptajn Ortevas ordre blev der holdt skarpt øje med ham.

Alligevel forstyrredes kaptajnen af ildevarslende forudanelser. Han var fuldt på det rene med, at den spanske flåde sandsynligvis snart ville være ødelagt, og at opsætsigheden hos *Constanzia*s mandskab blot var med til at fremme det uundgåelige. Hans fædrelandskærlighed havde dog endnu ikke affundet sig med den række af ulykker, der var overgået hans land, og hvoraf Mexicos oprør blot havde været det seneste slag. Han talte ofte med Pablo om disse spørgsmål, og han lagde altid stor vægt på den spanske flådes suveræne stilling i alle verdens have.

"Min dreng," sagde han, "sømændene har ikke disciplin mere nu for tiden. Der er tydelige tegn på mytteri her på mit eget skib, og det er højst sandsynligt – jeg aner det – at et skammeligt forræderi vil koste mig mit liv! Men du vil hævne mig, vil du ikke? Og hævne Spanien på samme tid, for ethvert slag, der rettes mod mig, er i virkeligheden rettet mod mit land."

"Det sværger jeg, kaptajn Orteva," forsikrede drengen ham.

"Bliv blot ikke uvenner med nogen her om bord, men husk, min dreng, at i disse ulykkelige tider kan den bedste måde at tjene sit land på meget vel være dette blot at være på sin post, og, når tiden er inde straffe de uslinge, der vil forråde det."

"Indtil døden, det lover jeg," svarede drengen alvorligt. "Ja, om nødvendigt vil jeg dø for at straffe disse forrædere."

Der var gået tre dage, siden skibene havde forladt Marianerne. *Constanzia* sejlede med brasede ræer for en frisk brise. Briggen sprang hen over bølgerne med sit lave, graciøse skrog, sin lette rigning og høje master; og skummet stod hende op over de otte sekspundige karronader.

"Tolv knob, styrmand," meddelte kadetten Pablo til Martinez. "Hvis vi kan fortsætte med denne fart og den rigtige vindretning, vil vor rejse ikke vare længe."

"Gud give det! Vi har lidt nok på denne tur, og jeg længes efter at se enden på den."

Sømanden José, der tilfældigvis opholdt sig i nærheden af agterdækket, havde lyttet til deres samtale.

"Vi burde snart få land i sigte," sagde Martinez højt.

"Øen Mindanao," svarede kadetten. "Vi befinder os i øjeblikket på 140 grader vestlig længde og 8 grader nordlig bredde, og hvis jeg ikke husker forkert, ligger denne ø på ..."

"Hundredeogfyrre grader tredive minutters længde og syv graders bredde," fortsatte Martinez.

José så op, og idet han gjorde tegn til Martinez, skyndte han sig frem.

"Du har hundevagten, Pablo?" spurgte Martinez.

"Javel, styrmand."

"Den er seks nu, jeg skal ikke holde dig vågen."

Pablo gik nedenunder.

Martinez blev stående alene tilbage på agterdækket og så over mod *Asia*, der sejlede på briggens luvart side. Det var en smuk aften, der gav løfte om en dejlig stille og frisk tropenat.

Ved det svage skumringslys prøvede styrmanden at se, hvem der havde vagten på det andet skib. Han genkendte nogle af de

mænd, der havde deltaget i mødet på Guajan.

Han gik op til rorsmanden. Han ytrede et par lavmælte ord til ham, og det var alt.

Men den opmærksomme iagttager ville bemærke, at roret var drejet en ganske lille smule mere op mod vinden end før, så at briggen efterhånden nærmede sig det større skib.

Stik mod sin sædvane gik Martinez hastigt frem og tilbage på briggens læ side, idet han holdt øje med Asia. Uroligt, næsten som om han var skræmt, legede han uophørligt med den megafon, han holdt i hånden.

Pludselig hørtes en eksplosion fra det største af skibene.

På dette signal sprang Martinez op på finkenettet og råbte: "Alle mand på dæk! Opgiv undersejlet!"

I samme øjeblik kom Don Orteva, fulgt af sine officerer, frem fra sin kahyt og spurgte: "Hvorfor blev denne ordre givet?"

Uden at svar, sprang Martinez ned fra finkenettet og løb frem til bakken.

"Læg roret om!" råbte han. "Bras ræerne til bagbord! Hurtigt! Hal væk! Slæk klyverskødet!"

På samme tid kunne man høre flere eksplosioner fra *Asia*.

Mandskabet adlød styrmandens ordrer, og briggen sejlede nu hurtigt op i vinden,

Don Orteva, der vendte sig mod den lille håndfuld mænd, der havde samlet sig omkring ham, udbrød: "Støt mig, drenge!" og derefter, idet han gik frem mod Martinez: "Grib den officer!"

"Død over kommandøren!" svarede Martinez.

Pablo og to af officererne trak deres sværd og drog deres pistoler. Nogle få af mændene løb dem til hjælp, anført af

Jacopo. Men disse blev straks standset af mytteristerne, afvæbnet og gjort magtesløse.

Don Orteva rettede sin pistol mod Martinez.

I dette øjeblik hævede en raket sig fra *Asia*.

"De har vundet!" råbte Martinez.

Don Ortevas kugle forfejlede sit mål.

Denne scene varede ikke længe. Kaptajnen kæmpede et øjeblik med styrmanden; men blev hurtigt overvundet af et alvorligt sår og sine modstanderes antal, og få øjeblikke efter delte hans officerer hans skæbne.

En blå lanterne blev nu sat op i briggens rigning, og blev besvaret fra *Asia*. Mytteriet var fuldbyrdet, og havde haft succes på begge fartøjer.

Styrmand Martinez havde således gjort sig til herre på *Constanzia*, og hans fanger blev kastet hovedkulds ind i den største kahyt. Men synet af blod havde vakt voldsomme lidenskaber hos mandskabet. Det var ikke nok at have overvundet officererne, de ønskede at nu også at dræbe dem.

"Skær halsen over på dem!" råbte nogle af de værste. "Slå dem ihjel! Døde mænd kan ikke sladre!"

Martinez løb forrest blandt disse blodtørstige mytterister hen mod kahytten, men resten af mandskabet protesterede, og officererne var foreløbig frelst.

"Hent Don Orteva på dæk!" beordrede Martinez.

Man adlød ham.

"Orteva," tiltalte Martinez ham. "Jeg har kommandoen over begge fartøjer nu. Don Roque er også min fange. I morgen vil vi efterlade jer på den nærmeste øde strand; derefter sætter vi

kurs mod den mexicanske kyst for at sælge disse skibe til republikkens regering."

"Forræder!" var Don Ortevas eneste svar.

"Sæt kursen! Trim sejlene! Og bind denne mand på agterdækket."

Han pegede på Don Orteva, og atter blev hans ordrer adlydt.

"Spær de øvrige inde i lasten. Klar til at vende! Lad det gå lidt villigt nu, gutter!"

Manøvren blev omgående bragt til udførelse. Don Orteva blev bundet i briggens læ side, skjult af nogle sejl, men man kunne stadig høre ham anklage styrmanden for en slyngel og en forræder.

Pludselig sprang Martinez, fuldstændig ude af sig selv, op på agterdækket med en økse i hånden. Han blev forhindret i at nå hen til kaptajnen; i stedet skar han storskødet over i et eneste hug. Bommen, der nu svingede løst for vinden, ramte Don Orteva og knuste hans hoved.

Der rejste sig et skrig af rædsel fra mandskabet.

"Det var et uheld," bemærkede Martinez uanfægtet. "Kast dette kadaver i havet."

Og som før blev hans ordre adlydt.

De to skibe sejlede i tæt formation mod den mexicanske kyst.

Den næste dag fik man en ø i sigte forude. Begge fartøjer satte både i vandet, og med undtagelse af kadetten Pablo og bådsmanden Jacopo, der begge havde underkastet sig Martinez, blev officererne sat i land på dens øde kyst. Heldigvis blev de et par dage senere taget op af en engelsk hvalfanger og taget med til Manilla.

Men hvorfor var Pablo og Jacopo da gået over til mytteristerne? Man må ikke dømme dem for hastigt for dette.

Et par uger senere kastede de to fartøjer anker i Monterrey-bugten i den nordlige del af Californien; her bekendtgjorde Martinez havnens lokale militære myndigheder med sine planer. Han tilbød at overlade begge de spanske skibe til Mexico inklusive last og kanoner, og at stille deres mandskaber under Føderationens kommando, men forlangte til gengæld, at denne skulle betale mandskabet løn for den tid, der var gået, siden de forlod Spanien. Guvernøren udtalte til hans forslag, at han savnede den fornødne autoritet til at indgå en sådan aftale. Han rådede Martinez til at drage til Mexico City, hvor han hurtigt ville kunne få afgjort hele forretningen. Styrmanden fulgte dette råd; han lod *Asia* ligge ved Monterrey, og efter at have festet i en måneds tid stak han til søs med *Constanzia*. Pablo, Jacopo og José var med blandt mandskabet, og briggen satte alle sejl til for en gunstig medvind for at nå til Acapulco så snart som muligt.

2. Fra Acapulco til Cigualan

Blandt de fire havnebyer på den mexicanske vestkyst har Acapulco den bedste havn; omgivet af høje klipper ligner den mest af alt en bjergsø. Den var på denne tid beskyttet af tre forter og et kanonbatteri, mens endnu et fort, San Diego, med sine tredive kanoner beherskede hele ankerpladsen, og til enhver tid ville kunne sænke et skib, der prøvede at tiltvinge sig adgang.

Men skønt byen således ikke på nogen måde kunne have grund til frygt for, blev dens indbyggere grebet af en større

panik omkring tre måneder efter de begivenheder, der er beskrevet tidligere.

Et skib var blevet set ud for kysten. Da man ikke kunne vide, hvilke hensigter det havde, var byboerne ikke lette at berolige. Den nye Føderation frygtede stadig – og måske ikke helt uden grund – at spanierne ville vende tilbage. Der var indgået handelsaftaler med Storbritannien, som havde anerkendt den nye republik, og en *charge d'affaires* var allerede ankommet fra London, men den mexicanske regering rådede endnu ikke over ét eneste skib til at beskytte sine kyster!

Uanset hvad det i øvrigt kunne være, var dette skib tydeligvis en dristig eventyrer, drevet af sted med brasede sejl for en vinterlig nordvestenstorm. Byens beboere var altså usikre på dets hensigter, og gjorde sig for alle tilfældes skyld klar til at modstå et angreb af denne fremmede indtrængende, da fartøjet, som de frygtede, udfoldede det mexicanske frihedsbanner fra mastetoppen.

I et halvt kanonskuds afstand fra havnen kastede *Constanzia*, hvis navn var tydeligt at se på agterstavnen, pludselig anker. Hendes sejl blev taget ind, og en båd blev straks sat i vandet for snart efter at lande i havnen.

Da han var kommet i land, henvendte styrmand Martinez sig til guvernøren og meddelte denne de omstændigheder, der havde ført ham dertil. Guvernøren var fuldstændig enig i styrmandens beslutning om at tage videre til Ciudad de Mexico, således at general Guadalupe Vittoria, føderationens præsident, kunne godkende den aftale, Martinez foreslog. Næppe var disse nyheder blevet kendt i byen, før indbyggerne brød ud i jubel. Hele befolkningen stimlede sammen for at beundre dette det

første skib i den mexicanske flåde, og så i det – og ikke mindst i den ulydighed og manglende disciplin, det viste var at finde i de spanske rækker – et middel til bedre at kunne modstå et eventuelt nyt angreb fra deres tidligere herrer.

Martinez gik atter om bord på skibet, og få timer senere lå Constanzia for anker i havnen, og hendes mandskab blev hilst velkommen af byens indbyggere.

Men da Martinez holdt mandtal, viste det sig, at Pablo og Jacopo var forsvundet.

Mexico er særegen blandt verdens lande for udstrækningen og højden af dets centrale højslette. Mellem Acapulco og Ciudad de Mexico, i en afstand af omkring 80 mil, er bjergene mindre barske og forrevne, og bjergsiderne mindre stejle, end de er mellem Ciudad de Mexico og Vera Cruz på den modsatte kyst.

Et par dage efter at *Constanzia* havde kastet anker, kunne man se to mænd på hesteryg bevæge sig afsted mod Mexico City ad førstnævnte rute.

De to mænd var Martinez og José. Sømanden kendte vejen godt, han havde ofte før besteget Anahuac-bjergene. Den indianske fører, der havde tilbudt dem sin tjeneste, var derfor blevet afvist; og de to eventyrere var nu alene, på to udmærkede heste, på vej mod den mexicanske hovedstad.

Efter to timers hurtigt trav, som forhindrede dem i at føre en samtale, standsede de to ryttere.

"Holdt, styrmand!" råbte José, fuldstændig åndeløs. "Jeg ville hellere sidde overskrævs på en af ræerne i et par timer i en nordvestenstorm end dette!"

"Vi må skynde os videre," svarede Martinez. "Du kender jo vejen, José? Du er sikker på, at du kender den?"

"Lige så godt som du kender vejen fra Cadiz til Vera Cruz, og her har vi hverken stormen i Golfen eller værtshusene i Santander til at forsinke os! Men tag det dog roligt!"

"Hurtigere! Hurtigere, siger jeg dig," Martinez satte sporerne i hestens flanker. "Jeg bryder mig ikke om den måde Pablo og Jacopo forsvandt på! Måske er de ude på at afgøre handelen til deres egen fordel og franarre os vor andel?"

"Ved Sant' Iago! Det kunne lige passe," svarede sømanden kynisk. "Tyv tror hvermand stjæler, hvad!"

"Hvor lang tid skal vi ride for at nå Ciudad de Mexico?"

"Fire eller fem dage, styrmand! En ren søndagstur! Men lad os dog tage det i roligt tempo! De kan allerede se, hvordan terrænet begynder at hæve sig!"

Og rigtigt nok begyndte man nu at kunne mærke bjergenes første skråninger.

"Vore heste er ikke skoet," fortsatte sømanden, idet han holdt hesten an. "Og deres hove vil snart blive slidt ned på denne stengrund. Men lad os nu ikke forhaste os! Der er guld i jorden her, styrmand, og selv om vi må over det, er det jo ikke det samme som at vi ringeagter det."

De to rejsende var klatret op til toppen af en lille høj; for deres fødder lå en bred, opdyrket slette, dækket af en rig vegetation, som syntes at have sit eget liv i solens spillende stråler. Men i den ubærlige hede lider de ulykkelige beboere ofte under den gule febers plager. Derfor er disse egne næsten ubeboede og ensomme; ja, synes næsten at være blottet for enhver lyd eller bevægelse.

"Hvad er den kegle, der rejser sig i horisonten der fremme?" spurgte Martinez José.

"Det er La Brea, og den er ikke særlig høj," lød sømandens hånlige svar.

La Brea er den første større tinde i den mægtige Cordillera-bjergkæde.

"Vi må hellere komme videre," sagde Martinez og satte i gang igen. "Vore heste stammer fra haciendaer i det nordlige Mexico, og deres ture over de stenede sletter dér har gjort dem vant til ujævnheder i terrænet, så lad os nu fortsætte op ad skråningerne, så vi kan komme bort fra disse trøstesløse egne!"

"Begynder styrmand Martinez måske at få samvittighedsnag?" José trak på skuldrene.

"Samvittighedsnag! ... Nej!"

Martinez tav nu helt, og begge ansporede deres gangere til et hurtigt trav.

De nåede La Brea-keglen, passerede rundt om den på stejle stier langs afgrunde, der dog endnu ikke kunne sammenlignes med Sierra Madres bundløse svælg. Efter at være kommet ned på den modsatte side, standsede de for at lade deres heste hvile.

Solen var ved at forsvinde bag horisonten, da de nåede landsbyen Cigualan. Den bestod blot af nogle få hytter beboet af fattige indianere kendt som *"manses"*, hvilket blot betød bønder. De fleste af disse folk er umådelig dovne, for alt hvad de behøver at foretage sig er at indsamle de rigdomme, som den frugtbare jordbund ødsler på dem. Deres dovenskab adskiller dem fra indianerne højere op på bjergsletterne, der af ren og skær nødvendighed må være mere arbejdsomme, og fra nomadestammerne mod nord, som ikke har noget fast bosted, og som lever af overfald og røverier.

Spanierne blev ikke synderlig gæstfrit modtaget i landsbyen. Indbyggerne genkendte dem som deres tidligere undertrykkere, og var derfor ikke særlig tilbøjelige til at være dem til nogen som helst nytte. Yderligere var to andre rejsende kommet gennem landsbyen for nylig, og havde opkøbt al den mad, der var at finde til salg.

Styrmanden og sømanden tog sig ikke noget særligt af dette, der da heller ikke var noget synderlig bemærkelsesværdigt på disse egne.

De var kun glade for at kunne få lov til at være i ly i en slags hytte, og tilberedte sig et kogt fårehoved til deres aftensmåltid: De gravede et hul i jorden, og efter at have fyldt det op med brændende træ og nogle sten til at holde på varmen, lod de bålet brænde helt ud. På den rødglødende aske anbragte de så kødet uden nogen anden form for tilberedning, indpakket i aromatiske blade, og dækkede derpå det hele med grene og jord, så det var ganske lufttæt tillukket. Nogle få timer senere var deres måltid fuldstændig mørt og gennemstegt, og de spiste som mænd, hvis appetit er blevet skærpet af en lang rejse.

Da de var færdige med måltidet, strakte de sig på den bare jord med deres knive lige ved hånden. Det tog dog ikke lang tid, førend deres udmattelse opvejede hårdheden af deres leje og myggenes ustandselig stikken, og de faldt i søvn.

Men Martinez sov uroligt og var plaget af drømme, hvorunder han gentagne gange ytrede navnene Jacopo og Pablo.

3. Fra Cigualan til Taxco

Ved daggry næste morgen blev hestene sadlet op og fik deres hovedtøj på. Idet de fulgte de halvt udslettede stier, der snoede sig foran dem, bevægede de rejsende sig efterhånden øst på, mod den opgående sol. Dagens rejse begyndte under gunstige betingelser. Havde det ikke været for styrmandens fåmælthed, som stod i stærk modsætning til sømandens gode humør, kunne man vel have taget dem for de ærligste og almindeligste rejsende på denne jord.

De bevægede sig stadig højere op. Den umådelige Chalpazingo-højslette, som har Mexicos bedste klima, var snart i sigte, og bredte sig for deres øjne helt ud i den fjerneste horisont. Denne region, som tilhører den tempererede klimazone, ligger omkring 10.000 fod over havets overflade, og kender hverken til lavlandets hede eller højdernes kulde. Da de havde passeret denne oase kom de to spaniere til den lille landsby San Pedro, og efter at have rastet der i omkring tre timer, fortsatte de mod den lille by Tutela-del-Rio.

"Hvor skal vi sove i nat?" spurgte Martinez.

"I Taxco," svarede José. "Endelig en stor by, styrmand, efter alle disse små landsbyer."

"Kan vi finde en god kro dér?"

"Ja, under den klare himmel og et herligt vejrlig! Solen er ikke så brændende dér som længere nede ved havet. Og hvis vi fortsætter med gå opad, vil vi – så gradvist og langsomt, at vi slet ikke vil mærke det – ende med at fryse på Popocatepetls tinder."

"Hvornår vil vi passere bjergene, José?"

"I overmorgen, styrmand, om aftenen. Og oppe fra bjergkammen, som ganske vist stadig er noget borte, vil vi kunne se enden på vor rejse! En gylden by, er Mexico! Ved De, hvad jeg tænker på, styrmand?"

Martinez svarede ikke.

"Jeg spekulerer på, hvad der mon kan være sket med officererne fra vort skib – og fra briggen – dem som vi efterlod på den øde ø."

Martinez gøs. "Jeg ved det ikke," svarede han mørkt.

"Jeg vil helst tro på," fortsatte José, "at de overlegne fyre alle sammen er døde af sult! Og da vi satte dem i land, var der nogle af dem, der faldt i havet, og på de kanter findes tintorea'en, en hajart, som ikke giver slip igen, når den først har fået fat! Hellige Maria! Hvis kaptajn Don Orteva kom til live igen, måtte vi hellere skjule os som Jonas i maven på en hval! Men det var jo meget heldigt, at hans hoved var lige i højde med den bom, og netop da skødet sprang – ja, det var ganske sært, var det ..."

"Vil du tie stille!" afbrød Martinez ham brat.

Derefter holdt sømanden sin mund lukket. "Et nydeligt sted at begynde at få skrupler," sagde han til sig selv. "Lige meget," fortsatte han højt, "når jeg kommer tilbage, vil jeg slå mig ned her i dette herlige land Mexico, hvor man kan gå på sold mellem ananas og bananer, og løbe på grund på rev af det rene guld og sølv!"

"Var det for dette, du gjorde mytteri?" spurgte Martinez ham.

"Ja, hvorfor ikke, styrmand. Blot et spørgsmål om penge!"

"Åh ...!" udbrød Martinez med afsky i stemmen.

"Nuvel, hvad så med dig?"

"Jeg! ... Et spørgsmål om rang ..." Hvad styrmanden virkelig havde ønsket var at hævne sig på sin kaptajn.

"Åh ...!" Det var nu Joses tur til at udtrykke sin afsky.

Men hvad deres motiver end havde været, var de to mænd lige værdiløse.

"Stille!" Martinez standsede brat sin hest. "Hvad var det, jeg så?"

José stod op i stigbøjlerne. "Der er intet," sagde han.

"Jeg så en mand skjule sig!" blev Martinez ved.

"Indbildning!"

"Jeg så ham!" insisterede styrmanden.

Martinez gik alene hen mod en gruppe mangrovetræer, hvis grene, der slog rod overalt, hvor de rørte jorden, dannede et uigennemtrængeligt krat.

Styrmanden sad af. Der var fuldstændig øde.

Pludselig fik han øje på noget, der lignede en slags spiral, der bevægede sig rundt i skyggerne. Det var en lille slange, hvis hoved lå knust under en sten, mens dens bagende vred sig, som om den var elektrisk.

"Der har været nogen her!" udbrød han.

Overtroisk og overvældet af skyldfølelse så han rundt omkring sig. Han begyndte at skælve.

"Hvem? Hvem?" mumlede han.

"Nå?" spurgte José, der var kommet hen til ham.

"Det er ingenting," svarede Martinez. "Lad os komme videre!"

De rejsende fulgte nu bredden af Mexala, en biflod til Balsas, i retning mod strømmen. Snart kunne man se røg, der forrådte tilstedeværelsen af indfødte, og den lille by Tutela-del-Rio var snart at se. Men spanierne, der var ivrige efter at komme til

Taxco før natten faldt på, forlod den hurtigt efter blot nogle få øjeblikkes hvile.

Vejen var nu blevet meget stejl, så hestene kom kun langsomt frem. Hist og her så man olivenlunde op ad bjergsiderne, og der var ganske mærkværdige forskelle at se i jordbundsforhold, temperaturforhold, og plantevækst.

Det varede ikke længe, før det blev aften. Martinez fulgte nogle få skridt bag sin fører, José, som kun med vanskelighed kunne finde vej i det tætte mørke. Han spejdede efter brugbare stier, bandede nu og da over en træstub, han faldt over eller en gren, der svirpede ham over ansigtet og truede med at slukke den udmærkede cigar, han røg på.

Styrmanden lod sin hest følge hans ledsagers; han var generet af en svag følelse af anger, og kunne ikke forklare sig den tvangstanke, der tyngede ham mere og mere.

Natten faldt på, og de to rejsende fortsatte hastigt. De passerede gennem de to små landsbyer Contapex og Iguala ude at gøre holdt, og nåede til sidst byen Taxco.

José havde talt sandt. Det var en stor by sammenlignet med de forhutlede smålandsbyer, de havde ladt bag sig, og der var en slags herberg på hovedgaden. Efter at have overladt deres heste til staldkarlen, gik de ind i herbergets største rum, hvor et langt, smalt bord allerede stod opdækket.

Spanierne tog plads over for hinanden, og slugte grådigt et måltid, som måske kunne glæde en indfødt gane, men som kun sult kunne gøre spiseligt for en europæer. Der var stumper af kylling, som svømmede rundt i en sauce med allehånde; ris blandet med rød peber og safran; høner farseret med oliven, tørrede vindruer, jordnødder og løg, kandiserede græskar og

portulak. Det hele blev ledsaget af tortillas, en slags majspandekage ristet på en jernplade. Efter måltidet drak de.

Skønt dette måltid lod noget tilbage at ønske i retning af velsmag, blev deres sult tilfredsstillet, og udmattelsen fik Martinez og José til at sove til langt op ad dagen næste morgen.

4. Fra Taxco til Cuernavaca

Styrmanden var den første, der vågnede.

"Kom så, José!" råbte han.

Sømanden strakte sig og gabte.

"Hvilken vej skal vi tage?" spurgte Martinez.

"Jeg kender faktisk to, styrmand."

"Hvordan det?"

"Den ene går over Zaculiacan, Tenancingo og Toluca. Fra Toluca til Mexico er vejen god, for vi har jo allerede besteget Sierra Madre."

"Og den anden?"

"Den vil føre os noget længere mod øst, og så kommer vi i nærheden af de to smukke bjerge, Popocatepetl og Iztaccihuatl. Det er den sikreste, fordi det er den mindst benyttede. En herlig spadseretur på omkring femten mil op ad en ikke særlig stejl skråning!"

"Vi tager den længste vej – og lad os så komme afsted!" besluttede Martinez. "Hvor sover vi i nat?"

"Hvis vi klarer at sejle et dusin knob eller deromkring, så bliver det i Cuernavaca," svarede sømanden.

De to spaniere gik ud til stalden, fik deres heste sadlet op, og fyldte deres *mochillas*, en slags sadeltaske, der er en del af seletøjet, med majskager, granatæbler og tørret kød, for oppe i

bjergene ville der være risiko for at de ikke kunne skaffe sig føde. Efter at have betalt regningen, steg de til hest og drejede så skarpt mod højre.

Snart så de for første gang egeskove, et lykkevarslende træ, for de usunde uddunstninger fra de lavere egne standser der, hvor egen vokser. Heroppe, 1500 meter over havets overflade, fandt de rejsende et behageligt klima med moderate temperaturer.

Efterhånden som de kom højere og højere op på Anahuac-højsletten, passerede de de barrierer, der var en del af den højslette, hvorpå Ciudad de Mexico lå.

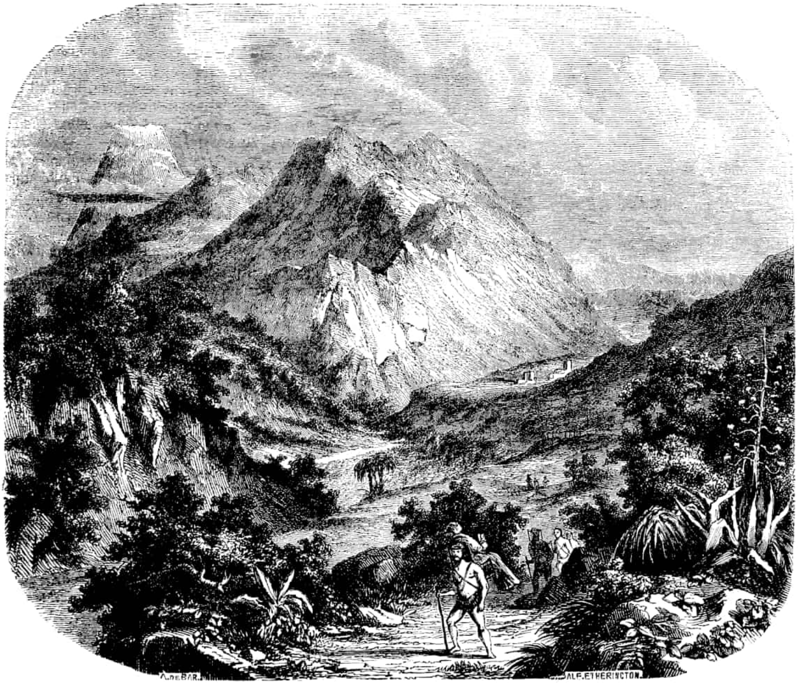

En bjergskråning i Anahuac. Starten på Cordillera-bjergkæden i Mexico.

"Åh!" udbrød José, "her har vi den første af de tre floder, vi skal over."

Og en flod havde virkelig slidt sig dybt ned i klipperne lige for fødderne af dem.

"Sidst jeg var her, var denne flod udtørret," bemærkede José. "Følg efter mig, styrmand."

De gik ned ad en skråning til floden og fandt snart en brugbar overgang.

"Det var én!" sagde José.

"Er de andre lige så nemme at komme over?" spurgte styrmanden.

"Fuldstændig lige så nemme," svarede José. "Men i regntiden svulmer disse strømme op og løber ud i den lille Ixtolucca-flod, vi finder i bjergene."

"Og der er intet at være bange for i denne ensomhed?"

"Intet, måske bortset fra en mexicansk kniv."

"Sandt nok," ytrede Martinez. "Indianerne her i højlandet har tradition for at bruge kniv."

"Ja," lo sømanden, "og de har en mængde navne for dette deres yndlingsvåben: *Estoque, verdugo, puna, anchillo, beldoque, navaja*! Navnene falder dem i munden lige så hurtigt som kniven i hånden. Nå, men så meget des bedre! Santa Maria! Vi behøver da i det mindste ikke at frygte usynlige kugler fra deres lange karabiner! Jeg kan ikke forestille mig noget værre end ikke at vide, hvem den skurk er, der dræber mig!"

"Hvad er det for nogle indianere, der lever i disse bjerge?" spurgte Martinez.

"Tjah, styrmand, hvem kan tælle alle de forskellige stammer, der bor i dette Mexicos El Dorado? Jeg har studeret de

forskellige stammer, for jeg har haft den tanke en dag at finde mig en god ægtefælle her. Hver eneste stamme har forskellige navne for deres børn, og der er dusinvis af dem!"

Dette var sandt, og raceblandingen i dette land gør antropologisk forskning uhyre vanskelig. Men på trods af sømandens snaksomhed, blev Martinez ved med at falde tilbage i sin sædvanlige tavshed, og holdt en vis afstand til sin fælle, hvis tilstedeværelse syntes at irritere ham.

Snart kom de til to nye strømme, der skar vejen foran dem. Styrmanden var skuffet over, at flodlejerne var udtørrede, for han havde regnet med at kunne vande sin hest i dem.

"Nu er vi kønt oppe at køre, styrmand, uden mad og uden vand," sagde José. "Bah! Følg blot mig! Vi vil søge blandt egene og elmetræerne efter et træ, som kaldes ahue-huete, og som tjener samme formål som de stråbundter, man bruger heromkring som skilte for herbergerne. Man finder altid en kilde i deres skygge, og er det blot vand, siger jeg Dem dog, at vand er vildmarkens vin!"

Rytterne nåede nu rundt om en af bjergets udløbere, og fandt snart et eksemplar af det omtalte træ. Men den lovede kilde var løbet tør, og det var tydeligt at se, at dette var noget, der var sket for nylig.

"Det var sært!" bemærkede José.

"Det kan man roligt sige!" Martinez var blevet bleg. "Videre, videre!"

De rejsende sagde ikke et ord mere til hinanden, før de nåede byen Cachuimilchan Note 1), hvor de lettede deres sadeltasker for noget af deres indhold. Derefter fortsatte de mod øst, mod Cuernavaca.

Landskabet var nu blevet meget vildt og forrevet, og stillede de rejsende overfor gigantiske bjergtoppe, hvis basalttinder standsede skyerne, der kom ind fra havet. Bag en stor klippe kunne de se Zochicalco-fæstningen, som var blevet bygget af de gamle mexicanere på en højslette på 9.000 kvadratmeter. De red mod den gigantiske kegle, som danner dens grund og som krones af vaklende klipper og gabende ruinhobe.

Efter at være steget af hestene og have tøjret dem til en elmestamme, klatrede Martinez og José, godt hjulpet af bjerggrundens ujævnheder, op til keglens top, ivrige efter at finde ud af, hvorhen vejen førte.

Natten faldt på, og tog farverne fra omgivelserne, hvorved nogle fantastiske syn opstod. Den gamle fæstning mindede svagt om en enorm bison, der lå sammenkrøbet med ubevægeligt hoved; og Martinez' vilde fantasi indbildte ham at kunne se skygger bevæge sig langs flankerne af det monstrøse dyr. Han sagde dog intet, af frygt for atter at gøre sig til skydeskive for den vantro Joses spydigheder. Denne vandrede sindigt afsted på bjergstierne, og når han forsvandt bag en eller anden forhindring, ledte han sin ledsager på rette spor med lyden af sine *Sant' Iago* og *Santa Maria*.

Pludselige gik en kæmpemæssig nattefugl på vingerne med et hæst skrig.

Martinez standsede brat.

En enorm klippeblok rokkede synligt frem og tilbage omkring 10 meter over ham. Pludselig løsnedes den, og forsvandt med et tordenbrag i afgrunden idet den knuste alt på sin vej.

"Santa Maria!" skreg sømanden "Hej! styrmand?"

"José?"

"Herovre."

De to spaniere bevægede sig nærmere til hinanden.

"Hvilken lavine! Lad os komme ned," foreslog sømanden.

Martinez fulgte ham uden at sige et ord, og de nåede snart ned på sletten.

Her kunne man se en bred fure, der viste, hvor klippen var faldet.

"Santa Maria!" udbrød José. "Se, vore heste er forsvundet – de må være blevet knust."

"Du gode Gud!" Martinez gispede vantro.

"Se her!"

Træet, som dyrene havde været bundet til, var forsvundet sammen med dem.

"Tænk, hvis vi havde været hernede!" bemærkede sømanden i en filosofisk tone.

Martinez blev grebet af en voldsom følelse af rædsel.

"Slangen, kilden, bjergskreddet!" mumlede han.

Han vendte sit forpinte blik mod José.

"Skal du ikke sige noget om kaptajn Don Orteva?" spurgte han med læber, der var sammenpresset i vrede.

José veg tilbage.

"Åh, sludder, styrmand. Vi blotter vore hoveder engang for vore stakkels heste, og så må vi straks videre! Der kommer ikke noget godt ud af at blive her, hvis det gamle bjerg ryster sin manke!"

De to spaniere fortsatte på deres vej uden at sige mere, og nåede Cuernavaca midt om natten. Men de fandt, at det var

umuligt at skaffe nye heste, og de fortsatte derfor til fods til Popocatepetl.

5. Fra Cuernavaca til Popocatepetl

Det var koldt, og plantevækst var nu fuldstændig fraværende. Disse utilgængelige højder hørte til den glaciale klimazone, kendt under navnet ">*tierras frías*". Tågebælter viste grænsen mellem de sidste egetræer og de golde højder, og kilder blev endnu mere sjældne på denne grund, der fortrinsvis bestod af knust lava og porøs pimpsten.

I seks lange timer havde styrmanden og hans fælle slæbt sig afsted, mens de skar hænderne til blods på klipperne og fødderne på stiens skarpe sten. Snart tvang ren og skær udmattelse dem til at sætte sig ned, og José fik travlt med at lave mad.

"Fandens til ide, ikke at tage den almindelige vej!" mumlede han.

De håbede imidlertid begge at de i Aracopistla, en landsby, der lå godt gemt i bjergene, kunne finde et eller andet transportmiddel til den sidste etape af deres rejse. Men stor var deres skuffelse, da de kun fandt den samme forarmethed, den samme fuldstændige mangel på alt, og den samme mangel på gæstfrihed som de havde mødt i Cuernavaca! Men de måtte alligevel videre.

Endelig rejste sig foran dem Popocatepetls vældige kegle, så høj at øjet måtte give fortabt, når det søgte efter dets top blandt skyerne. Der var intet vand at finde på vejen. På alle sider af dem var bundløse afgrunde udskåret i skrænterne, og de svimlende stier syntes at vakle under fødderne på den, der gik

på dem. For at følge vejen måtte de bestige en del af dette 5.500 meter høje bjerg, som indianerne kaldte "*Rygende Sten*", og som endnu viste spor efter nylige udbrud. Dunkle sprækker gennemskar bjergets stejle sider. Efter at José sidste gang havde været denne vej, havde nye jordskælv gennemrystet disse ensomme tinder, og han kunne ikke længere genkende vejen. Derfor gik han vild midtvejs ad ufremkommelige stier, og standsede ofte for at lytte, for en kraftig rumlen hørtes hist og her fra brud i den enorme bjergkegle.

Solen var allerede på vej ned. Store skyer, der tårnede sig op på himlen, gjorde det endnu mørkere. Regn og storm truede; sådanne er meget almindelige i disse egne, hvor jordbunden er gunstig for vandets fordampning. Den sidste smule vegetation var forsvundet fra disse klipper, hvis højeste punkt var skjult under den evige sne.

"Jeg kan ikke gå længere!" José faldt om af udmattelse.

"Kom videre alligevel!" sagde Martinez utålmodigt.

Snart hørtes ekko af tordenbrag mellem Popocatepetls slugter.

"Fanden tage mig, om jeg kan finde vej på disse vildsomme stier," klagede José.

"Rejs dig op og gå videre!" beordrede Martinez ham i en grov tone, idet han tvang José til at vakle videre.

"Og ikke en levende sjæl til at vise os vej!" beklagede sømanden sig.

"Så meget des bedre!" svarede Martinez ham.

"Ved du da ikke, at der hvert år bliver begået tusinde mord i Mexico, og at det ikke er noget sikkert land at færdes i?"

"Så meget des bedre!" gentog Martinez.

Store vanddråber glitrede hist og her på klipperne, oplyst af solens de sidste lysglimt på himlen.

"Når vi engang er kommet forbi alle disse bjergtoppe, der nu er omkring os, hvad er så det næste, vi får at se?" spurgte styrmanden.

"Ciudad de Mexico til venstre, Puebla til højre," svarede José. "Det vil sige, hvis vi kan se noget som helst! Men vi vil intet få at se! Det er for mørkt! Foran os er bjerget Iztaccíhuatl, og en god vej ned gennem en slugt. Men Fanden tage os, om vi nogen sinde når frem til den!"

"Videre!"

José havde ret. Den mexicanske højslette er lukket inde bag enorme bjergmassiver. Den består af en enorm oval slette, kantet hele vejen rundt af stejle skrænter og bjergtoppe, blandt hvilke man mod sydvest kan se Popocatepetl og Iztaccíhuatl.

Er han først nået helt op på toppen af disse barrierer, har den rejsende ingen vanskeligheder ved at komme ned til Anahuac-plateauet, og kan derfra fortsætte nordpå ad en udmærket vej til Mexico. Langs den lange allé af elme og popler kan han også beundre cypresser, der blev plantet af aztekerne, og "*schinns*", den vestlige verdens grædepil. Hist og her fremviser opdyrkede marker og blomstrende haver deres produkter, mens æbletræer, granatæbletræer og kirsebærtræer trives under den lyse blå himmel, som gør luften i denne højde så tør og tynd.

Tordenbragene genlød nu oftere og med stor voldsomhed mellem bjergene. Vinden og regnen, der hidtil havde været stille, gjorde nu ekkoerne endnu stærkere.

José bandede for hvert skridt han tog. Styrmand Martinez, bleg og tavs, kastede ondskabsfulde blikke til sin fælle, som

efterhånden i hans øjne var blevet til en medskyldig, som han gerne ville slippe af med.

Et pludseligt lynglimt lyste op i mørket. Sømanden og styrmanden stod på kanten af en afgrund.

Martinez gik hen til José. Han greb fat i mandens skulder, og da tordenbraget var døet hen, sagde han: "José, jeg er bange!"

"Bange for stormen?"

"Ikke for den storm der raser over os, José, men jeg er bange for den storm, der rejser sig inde i mig."

"Åh, så De tænker stadig på Don Orteva! ... Se nu at komme videre, styrmand, De får mig til at le," svarede José; men han lo aldeles ikke, for Martinez stirrede på ham med et vildt blik.

Der lød et forfærdeligt tordenbrag.

"Stille, José, så vær dog stille!" Martinez syntes ikke længere at være herre over sig selv.

"Det er ellers en køn nat at begynde at præke for mig!" gav sømanden igen. "Hvis De er bange, styrmand, så luk øjnene og stop noget i ørerne!"

"Jeg synes," gispede Martinez, "at jeg kan se kaptajnen ... Don Orteva ... hans hoved er knust! ... dér ... dér."

En sort masse, som i næste øjeblik blev oplyst af et lynglimt, tårnede sig op tyve skridt foran styrmanden og han fælle.

I dette øjeblik så José, at Martinez var ganske tæt på ham, bleg, sanseløs og truende, med en kniv i hånden.

"Hvad ...!" udbrød han.

Endnu et lyn glimtede omkring dem.

"Hjælp!" skreg José.

Kun ét lig blev efterladt på dette sted. Som en ny Kain styrtede Martinez bort i stormen, med hånden krampagtigt lukket om den blodplettede kniv.

Få øjeblikke bøjede to mænd sig over sømandens lig og sagde: "Det var én af dem."

Martinez fo'r gennem den mørke ensomhed som en galning: Han løb, uden at dække sig, gennem den silende regn.

"Hjælp! Hjælp!" skreg han, idet han vaklede over de glatte klipper.

Pludselig hørte han lyden af strømhvirvler.

Det var den lille Ixtolucca-flod, 200 meter under ham.

Nogle skridt længere fremme var en tovbro spændt over denne strøm. Den var fæstnet på hver side af afgrunden med nogle få spigere, og svingede i vinden som en tråd strakt ud i intetheden.

Martinez kravlede langsomt over broen, mens han klamrede sig til lianerne. Det lykkedes ham med en kraftanstrengelse at nå den modsatte side.

En skygge rejste sig foran ham.

Uden at sige et ord, trak han sig tilbage mod den modsatte side af broen.

Også der var der en menneskelig skikkelse.

Han kravlede på sine knæ tilbage til midten af broen, med hænderne knuget i fortvivlelse.

"Martinez, jeg er Pablo!" sagde en stemme.

"Martinez, jeg er Jacopo!" lød en anden.

"Du er en forræder! Du skal dø!"

"Du er en forræder! Du skal dø!"

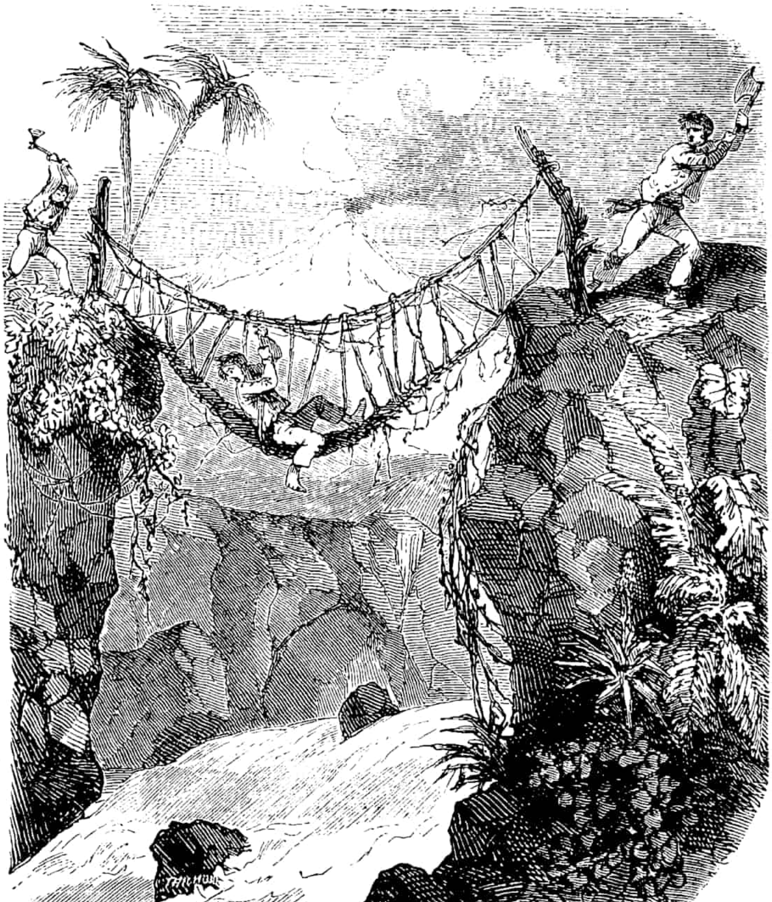

Tovbroen. Pablo, Martinez og Jacopo.

Hårde slag hørtes på begge sider af broen. Spigerne, som havde fastholdt broens ender, begyndte snart at give efter for øksehuggene.

Et rædselsfuldt skrig gav genlyd mellem bjergsiderne, og Martinez, der klamrede sig vildt til broen, hvirvlede ned i

afgrunden.

En mil længere nede af floden mødtes kadetten og bådsmanden.

"Jeg har hævnet Don Orteva!" udbrød Jacopo.

"Og jeg," svarede Pablo, "jeg har hævnet Don Orteva og Spanien."

Og på denne måde fødtes den mexicanske konføderations flåde.

De to spanske skibe blev overgivet af forræderne, forblev i den nye republiks eje, og de blev grundstammen i den lille flåde, der for nylig kæmpede for Texas og Californien imod Amerikas Forenede Stater.

Et drama i luften

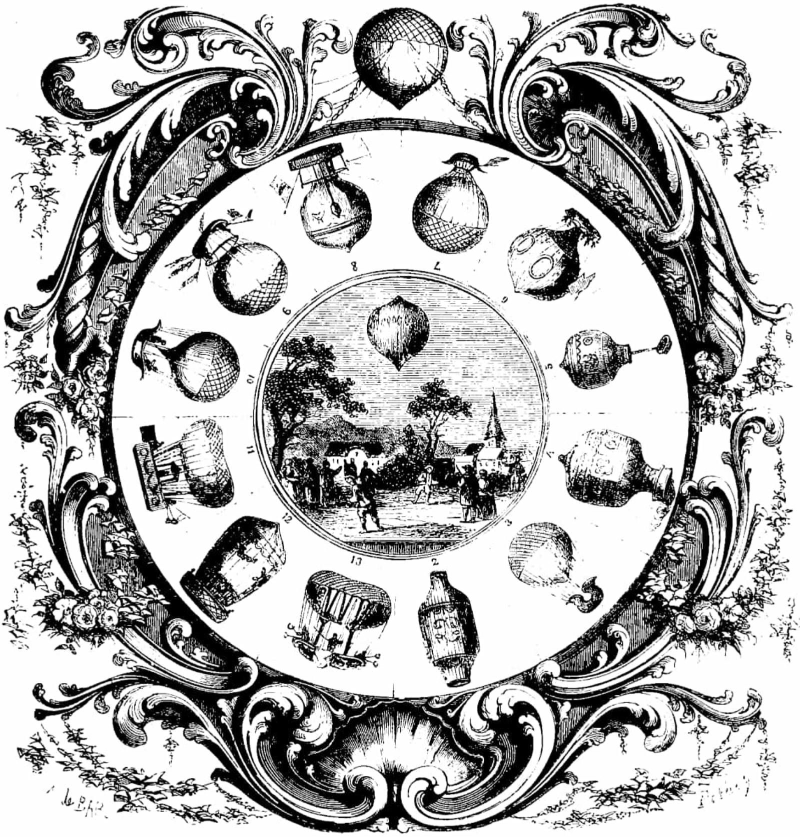

Ballon-leg. Efter et gammelt stik.

I september måned i året 185* ankom jeg til Frankfurt am Main efter at have gennemrejst Tysklands hovedbyer og foretaget forskellige ballonfarter, der alle var vellykkede. Hidtil havde ikke en eneste af de gode tyskere imidlertid været tilbøjelige til at ledsage mig i min gondol. Selv de af de herrer Green, Eugene, Godard og Poitevin i Paris anstillede forsøg

havde ikke kunnet få de alvorligere germanere til at vove sig op på rejserne i luften.

Men i Frankfurt var efterretningen om min forestående opstigning næppe blevet kendt, før tre af byens honoratiores aflagde mig visit og bad om tilladelse til at følge med mig. To dage senere skulle vi gå op fra Teaterpladsen; jeg måtte derfor straks søge at få truffet alle forberedelser. Min ballon var fremstillet af silkestof, der var præpareret med guttaperka og gjort fuldstændig vandtæt. Den havde et omfang på tre tusind kubikmeter, og den ville som følge deraf kunne hæve sig til en temmelig betydelig højde. Den dag, vi skulle gå op, var der, på grund af den store Septembermesse mange mennesker samlet i Frankfurt. Gassen til at fylde ballonen med viste sig at være af fortræffelig kvalitet og i besiddelse af stor opdrift, og henimod kl. elleve om formiddagen havde jeg fyldt ballonen; det vil sige, kun tre fjerdedele af den var naturligvis fyldt – ikke at fylde den mere er en aldeles nødvendig forsigtighedsregel. Efterhånden som man stiger, aftager nemlig de atmosfæriske luftlags tæthed, og det under luftskibets hylster indesluttede fluidum kunne således let sprænge ballonens vægge, når det vinder i elasticitet. Mine beregninger havde nøjagtig bestemt den gasmængde, der var nødvendig for at føre mig og mine rejsefæller afsted.

Vi skulle bryde op klokken tolv, og det var et aldeles prægtigt syn at se, hvorledes den utålmodige mængde trængte sig omkring de afspærringer, der var blevet trukket om ballonen, oversvømmede hele Teaterpladsen og de nærmeste gader og besatte alle vinduer i de huse, som vendte ud til pladsen. De sidste dages stærke blæst var taget til, og der herskede i

atmosfæren en trykkende, skyløs hede; ikke et eneste pust bevægede luften. Med et sådant vejr kunne vi komme ned på det samme sted, fra hvilket vor ballon steg op.

Jeg tog tre hundrede pund ballast med mig, fordelt i sække. Den fuldstændig runde gondol målte i diameter fire fod og var tre fod dyb og bekvemt indrettet. Hampenettet, der bar den, udvidede sig symmetrisk over luftskibets øvre hemisfære; kompasset var på sin plads, barometret hang i den ring, i hvilken bæretovene løb sammen, og ankeret blev omhyggelig holdt i beredskab. Alt var klar til opbrud.

Imellem de personer, der stod omkring barrieren, bemærkede jeg en ung mand med et blegt ansigt og stærkt markerede træk. Det var mig påfaldende at se ham her, fordi han allerede ved flere af mine andre luftrejser i de tyske byer havde været en meget ivrig tilskuer. Med et vist uroligt, jeg kunne næsten sige begærligt, blik betragtede han min interessante maskine, der endnu svævede ubevægelig nogle fod over jorden, og samtidig forholdt han sig fuldstændig tavs i forhold til sine naboer.

Klokken slog tolv, og altså var øjeblikket til opstigningen kommet. Men mine rejsefæller lod sig ikke se.

Jeg sendte bud til deres respektive hjem og erfarede da, at den ene var afrejst til Wien, den anden til Hamborg og den tredje til London. Modet havde altså svigtet dem lige i det sidste øjeblik, og dog var denne udflugt, takket være de fremskridt, som luftsejladsen har gjort, fuldstændig uden fare. Da de herrer rimeligvis havde sagt til sig selv, at de udgjorde en del af festprogrammet, var de muligvis blevet bange for, at de kunne blive tvunget til det, som de frivillig havde tilbudt sig til at gøre,

og de var da flygtet fra skuepladsen i samme øjeblik, tæppet skulde gå op.

Den halvt skuffede mængde lod sig mærke med, at den var blevet meget utålmodig og i dårligt humør. Jeg selv var ikke et øjeblik rådvild; jeg måtte nu gå op alene, og det ville jeg også gøre. For at tilvejebringe ligevægt mellem ballonens tyngde og den vægt, som skulle befordres, anbragte jeg nogle sandsække i stedet for mine ledsagere, og gik så op i gondolen. De tolv mand, af hvilke luftskibet blev holdt ved tolv i ækvatorialkredsen befæstede reb, lod disse glide lidt mellem deres fingre, og ballonen hævede sig nogle fod til. Man sporede ikke det mindste vindpust; det syntes, som om den blytunge atmosfære var uigennemtrængelig.

Mændene stod parate, og et sidste blik overbeviste mig om, at jeg kunne bryde op.

"Giv agt!"

Der opstod en stærk bevægelse i mængden; man syntes at ville bryde ind over afspærringen.

"Slip alt!" råbte jeg.

Ballonen steg langsomt i vejret, men pludselige mærkede jeg en så heftig rystelse, at jeg ikke kunne holde mig oprejst, men styrtede om i gondolen.

Da jeg igen havde rejst mig, så jeg en rejsefælle ved siden af mig; det var den blege unge mand.

"Tillad mig at bringe Dem min høfligste hilsen," sagde han med den største ro.

"Med hvilken ret ..."

"Jeg befinder mig her? ... Ja, De er i hvert tilfælde ikke i stand til at sende mig bort igen, og det er vel nok."

Jeg var noget forbavset. Denne ro bragte mig for et øjeblik ud af fatning, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulle svare.

Jeg så på ham, men han syntes ikke at lægge mærke til min studsen.

"Forstyrrer min nærværelse måske Deres ballons ligevægt?" spurgte han. "Tillad mig ..."

Og uden at afvente min indvilligelse tog han to af ballonens sække og kastede ud.

"Min herre," sagde jeg, idet jeg så godt som muligt søgte at finde mig i hvad der ikke kunne være anderledes, "De er kommet op i ballonen ... Godt! Og De får lov til at flyve med ... Også godt! ... Men det er mig, der styrer luftskibet!"

"Deres forekommenhed er ægte fransk," svarede han; "De stammer fra det samme land, som også jeg tilhører. Tillad mig moralsk at trykke Deres hånd, da jeg ikke må få lov til at gøre det i virkeligheden. – Træf De Deres forholdsregler, ganske som De selv finder for godt; jeg vil vente, til De er færdig ..."

"Vente ... på hvad ...?"

"På at få lov til at tale med Dem."

Barometret var sunket betydeligt, idet vi nu befandt os seks hundrede meter over byen. Men intet forrådte ballonens horisontale gang, da den luftmasse, hvori den var indesluttet, fulgte med den. Desværre havde der lagt sig en vis tågeagtig varme over alle genstande nedenunder os, så at vi kun meget utydeligt kunne se omridsene af dem.

Jeg så på ny på min ledsager.

Han var omtrent tredive år gammel og bar en simpel dragt. Hans skarpe træk tydede på ubetvingelig energi, og hans muskulatur var stærkt udviklet. Han stod ubevægelig, helt

sunket hen i den oplevelse, som denne tavse opstigning gav ham. Han lænede sig til gondolranden og søgte at skelne genstandene dernede, som mere og mere smeltede sammen til en tåget masse.

"Det er højst ærgerligt med den tåge," sagde han efter nogle minutters forløb.

Jeg svarede ikke.

"Jeg ser, De er vred på mig," fortsatte han. "Men sagen er, at jeg ikke kunne betale rejsen, og så måtte jeg jo se at finde på en anden udvej for at komme med."

"Der er jo heller ingen, der har sagt at De ikke må."

"Det er akkurat det samme, som skete for greverne Laurencin og Dampierre, da de den 15. januar 1784 steg op i Lyon. En ung købmand ved navn Fontaine klatrede over galleriet til stor fare for maskinen, han gjorde rejsen med, og ingen forulykkede ved det."

"Når vi atter har fast grund under os, har vi tid nok til at afhandle den sag."

"Ja, men foreløbig er det da ikke værd at tænke på tilbagevejen."

"De tror altså ikke, at jeg snart vil gå ned igen?"

"Gå ned?" sagde han overrasket. "Gå ned? Nej, først må vi da rigtignok se at komme højere op."

Og før jeg kunne lægge mig imellem, havde han taget to sandsække og kastet dem ud, endog før de var helt tømt.

"Min herre," udbrød jeg vredt.

"Deres dygtighed er mig meget vel bekendt," sagde han langsomt og alvorligt. "Deres smukke ballonfarter har vakt almindelig opsigt. Men når man kalder eksperimentet for

praksissens søster, så er det også på en vis måde beslægtet med teorien, og jeg har gjort lange studier over den aerostatiske kunst. Det er steget mig til hovedet," tilføjede han sørgmodigt og sank så hen i dybe tanker.

Efter at ballonen atter var steget et stykke blev den nu stående.

Den ubekendte så på barometret og sagde:

"Vi er nu kommet otte hundrede meter i vejret! Menneskene ser ud som insekter her oppe fra. Jeg tror, at man i grunden altid helst skal betragte dem fra denne højde, hvis man vil dømme fornuftigt om deres forhold og institutioner. Teaterpladsen ser ud som en uendelig myretue. Vi er nu lige over Domkirken. Mainfloden ses ikke længere som andet end en hvidagtig linje, og broen derhenne, Mainbroen, ser ud som en tråd, der er spændt over floden."

Atmosfæren var blevet en hel del køligere.

"Der er ingenting, som jeg ikke gerne vil gøre for Dem, min ærede vært," vedblev min ledsager; "hvis De fryser, er jeg rede til at tage mine klæder af og låne Dem til dem."

"Jeg takker!" svarede jeg tørt.

"Bah, vi vil nu gøre en dyd af nødvendigheden; ræk mig Deres hånd; jeg er en landsmand af Dem og vil gerne så vidt muligt holde Dem skadesløs for den ærgrelse, som jeg har forårsaget Dem."

Jeg satte mig, uden at svare noget som helst på hans ord, ned i den anden side af gondolen. Den unge mand havde imidlertid fra de store lommer i sin overfrakke taget et omfangsrigt hæfte frem; det var en afhandling om aerostatik.

"Jeg er i besiddelse af en interessant samling af stålstik og karikaturer, som er blevet lavet over vort luftige liebhaveri," begyndte han igen. "Hvor er dog ikke denne værdifulde opfindelse på samme tid blevet beundret og forhånet! Heldigvis befinder vi os ikke længere i den tid, da mænd som Montgolfier søgte at lave kunstige skyer ved hjælp af vanddamp, og gas ved at brænde vådt halm og uld."

"Vil De forringe opfinderens fortjeneste?" spurgte jeg, for jeg havde nu besluttet mig til at drage nytte af dette eventyr, hvis det var muligt. "Det var da en stor ting ved et forsøg at godtgøre muligheden af, at mennesket kan svinge sig op i luften."

"Tror De da, jeg har i sinde at fornægte de største luftskipperes fortjenester? Der hørte et uhyre mod til at gå op med så skrøbelige balloner, der kun indeholdt opvarmet luft! Men har da aerostatikken siden Blanchards opstigninger, det vil sige i næsten et århundrede, gjort større fremskridt? Se her, min herre!" Og den ubekendte tog et kobberstik frem af sin samling.

"Her er den første, af Pilâtre des Rosiers og marquis d'Arlandes foretagne luftrejse afbildet; den fandt sted kun fire måneder efter at ballonerne var opfundet. Ludvig den Sekstende havde nægtet sin tilladelse til denne rejse og kun givet lov til at to dødsdømte steg op med ballonen. Pilatre des Rosiers var oprørt over denne uretfærdighed og bragte det endelig ved hjælp af mange intriger så vidt, at han selv fik lov til at gøre rejsen med. Man havde dengang endnu ikke opfundet gondolen, ved hvilken manøvreringen bliver i høj grad lettet; kun et cirkelformet galleri løb rundt om den nederste indsnævrede del af montgolfieren. De to aeronauter måtte altså

holde sig ubevægelige ved enden af galleriet, for på grund af det fugtige strå, hvormed man havde fyldt det, var enhver bevægelse umulig for dem. For mundingen af ballonen hang der et kulbækken med ild, og når de rejsende ville stige, måtte de – med fare for at stikke deres maskine i brand – kaste halm på dette ildbækken; luften, der nu blev mere opvarmet, gav da ballonen ny opdrift. De to dristige luftskippere brød den 21. november 1783 op fra haverne ved La Muette, som Dauphinen havde stillet til deres disposition. Skibet hævede sig majestætisk, fløj langs med Isle de Cygnes, satte ved Barrière de la Conference over Seinen og nærmede sig Saint-Sulpice, idet den styrede frem mellem Invalidedomen og Krigsakademiet. Nu forstærkede aeronauterne ilden, satte over Boulevarden og steg atter ned på den anden side Barrière d'Enfer. Da ballonen berørte jorden, styrtede den sammen og begravede for nogle øjeblikke Pilâtre des Rosiers under sine folder."

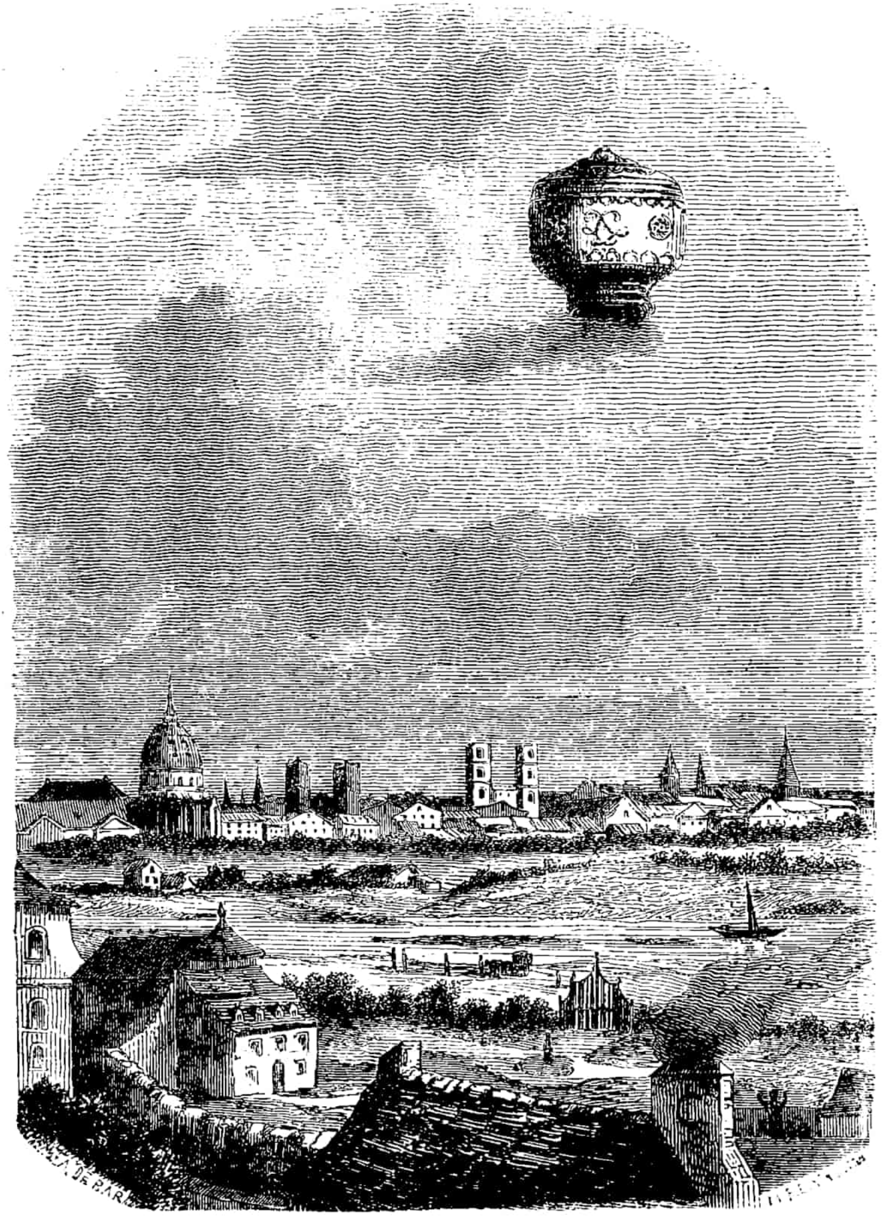

Pilâtre des Rosiers og markis d'Arlandes opstigning ved Muette.

"Et slemt forvarsel," udbrød jeg, for disse enkeltheder havde for mig været af stor interesse.

"Ja, det var et forvarsel om en katastrofe, der senere skulle koste den ulykkelige livet," tilføjede den ubekendte i en mørk tone. "Har De aldrig hørt noget om det?"

"Nej, aldrig."

"Bah, ulykken kommer også uden forvarsler!" mente min ledsager og sank atter hen i sine tanker.

Vi var imidlertid kommet længere imod syd, og Frankfurt var allerede forsvundet bort under os.

"Måske får vi en storm," begyndte den unge mand igen.

"Så lad os gå ned forinden," svarede jeg.

"Nej, vist ikke! Lad De os hellere gå højere op; på den måde undgår vi den langt mere sikkert."

Og endnu to sandsække forsvandt i rummet under os.

Ballonen steg med enorm hastighed, indtil den blev stående tolv hundrede meter oppe. Det blev temmelig koldt, men samtidig faldt solstrålerne dog endnu på ballonen, udvidede gassen derinde og gav ballonen større opdrift.

"Vær De blot ikke bange," sagde den ubekendte, "vi har tre tusind fem hundrede favne luft, som kan indåndes, og for resten skal De ikke tage Dem af, hvad jeg gør."

Jeg ville springe op, men en kraftig hånd holdt mig tilbage på min bænk.

"Deres navn?" råbte jeg.

"Mit navn? Hvad vægt kan der for Dem ligge i mit navn!"

"Jeg spørger Dem om Deres navn!"

"Kald mig Erostratus eller Empedokles eller hvad De vil."

Svaret var alt andet end beroligende.

Den ubekendte talte ivrigt med en ejendommelig koldblodighed, så at jeg ikke uden uro spurgte mig selv, hvem det kunne være.

"Min herre," fortsatte han efter en lille pause, "man har ikke opdaget noget nyt siden fysikeren Charles' tid. Fire måneder efter opdagelsen af aerostatikken opfandt denne dygtige mand den klap, gennem hvilken gassen kan slippe ud, når ballonen er for fuld, eller når man vil dale længere ned. Vi skylder ham desuden gondolen, som letter maskinens manøvrering, nettet, som omspænder ballonen og fordeler byrden på hele dens overflade, ballasten, ved hvilken vi kan stige efter behag og lande hvor vi vil, kautschukovertrækket, der gør det hele vandtæt, og endelig barometret, der angiver den højde, man har nået. Desuden bragte Charles brint i anvendelse, der er fjorten gange lettere end luft, og ved hjælp af hvilken man kan nå op til de højeste atmosfæriske lag uden fare for en ildebrand. Den første december 1783 flokkede tre hundrede tusinde tilskuere sig om Tuilerierne, Charles steg op, og soldaterne præsenterede gevær for ham. Han tilbagelagde ni franske mil i luften og styrede sin ballon med en behændighed, som endnu ikke er blevet overtruffet af vore dages aeronauter. Kongen tildelte ham da en pension på to tusind livres, for dengang opmuntrede man endnu nye opfindelser."

Det forekom mig, som om den ubekendte blev grebet af en vis bevægelse.

"Min herre," vedblev han, "jeg er ved mine studier blevet tilstrækkelig overbevist om, at de første aeronauter styrede deres balloner ved hjælp af et ror. Bortset fra Blanchard, hvis påstande kan drages i tvivl, var dog i hvert tilfælde Guyton

Morveaux i stand til ved hjælp af årer og ror at bevæge sin maskine og give den en bestemt retning. Senest har en parisisk urmager, hr. Julien, på Hippodromen anstillet overbevisende forsøg i denne henseende, for takket være en ejendommelig mekanisme, vender hans langagtigt konstruerede båd sig afgjort mod vinden. Hr. Patin er kommet på den ide, at sætte fire brintballoner sammen og håber ved hjælp af horisontalt stillede og delvist sammenfoldede sejl at opnå et brud på ligevægten, så at apparatet hælder til siden og får en skrå fart. Man taler ganske vist også om motorer, der skal bryde strømningernes modstand, fx. skruen, men da denne bevæger sig i et medium, som let giver efter, vil der ikke kunne opnås noget resultat. Jeg, min herre, er hidtil den eneste, der har opdaget midler til at styre balloner, men ikke en eneste by har fyldt mine subskriptionslister, ikke en eneste regering har villet høre på mig; det er skammeligt!"

Den ubekendte gestikulerede, mens han sagde dette, så heftigt, at hans bevægelser bragte gondolen til at ryste stærkt. Jeg havde besvær med atter at berolige ham.

Imidlertid var ballonen kommet ind i en hurtigere luftstrømning, og i en højde af femten hundrede meter fløj vi mod syd.

"Der ligger Darmstadt," sagde min ledsager og bøjede sig ud over randen af gondolen. "Kan De se slottet? Kun ganske utydeligt, ikke sandt? I denne lumre varme synes genstandene dernede at vakle frem og tilbage, og man må have gode øjne for at genkende de pågældende steder."

"Er De sikker på, at det er Darmstadt?" spurgte jeg.

"Ganske sikker," svarede han. "Vi befinder os nu langt fra Frankfurt."

"Så må vi dale ned."

"Dale ned? Skal ballonen måske blive hængende på et kirketårn?" spurgte den ubekendte med et hånligt smil.

"Nej, jeg vil vælge et sted i byens nærmeste omgivelser," svarede jeg.

"Lad os så vidt muligt undgå kirketårnene!"

Med disse ord greb min rejsefælle atter efter ballastsækkene. Jeg styrtede hen imod ham, men han kastede mig med en hånd til jorden, og ballonen, der var blevet lettere, steg til en højde af to tusinde meter.

"Vær De kun ganske rolig," sagde han, "og husk på, at Briosyi, Biot, Gay-Lussac, Bixio og Barral har anstillet deres videnskabelige forsøg i endnu større højder."

"Min herre, vi må nu gå ned," sagde jeg og forsøgte at bevæge ham med det gode. "Uvejret trækker sammen om os, og vi ville handle uklogt ..."

"Bah! Det behøver vi slet ikke at bekymre os om; vi går højt op over det," råbte min ledsager. "Kan der tænkes noget skønnere end at beherske disse skyer! Er det ikke ærefuldt at sejle således gennem luftens strømme? De betydeligste folk har rejst, som vi gør det nu. Markisen og grevinden af Montalembert, grevinden af Podenas, frøken la Garde og markisen af Montalembert er fra forstaden Saint-Antoine steget op i disse ubekendte regioner, og hertugen af Chartres har ved sin ascension den 15. juli 1784 lagt stor dygtighed og åndsnærværelse for dagen. I Lyon har greverne af Laurencin og Dampierre, i Nantes hr. de Luynes, i Bordeaux d'Ardelet de Granges, i Italien ridder Andriani samt i

vore dage hertugen af Braunschweig vundet berømmelse i luften. For at slå disse betydelige personer, må man trænge endnu længere frem i himmelegnene, end De har gjort! At nærme sig det uendelige betyder det samme som at begribe uendeligheden."

Luftens tiltagende fortynding udvidede ballonens brint betydeligt, og jeg så, hvorledes den nederste del, som man med vilje havde ladet forblive tom, svulmede op, så det blev nødvendigt at åbne klappen. Da min ledsager ikke syntes tilbøjelig til at lade mig manøvrere på min måde, så besluttede jeg i al hemmelighed at trække i snoren til klappen, mens han ivrigt talte og gestikulerede. Jeg frygtede for at have gættet, med hvem jeg havde at gøre; men nej – det ville have været alt for forfærdeligt, hvis min formodning blev bekræftet! Klokken var nu kvart i et, og for nøjagtigt fyrretyve minutter siden var vi steget op fra Frankfurt. Fra syd kom tætte skyer dragende, som gik mod vinden.

"Har De opgivet ethvert håb om at få held med Dem i Deres foretagender?" spurgte jeg med en meget egennyttig interesse.

"Ja, fuldstændig," svarede den ukendte sløvt. "De stadige afslag jeg har modtaget, samtidig med at jeg var genstand for latterliggørelse, har såret mig på det dybeste, og jeg har trukket mig endegyldigt tilbage. At blive sparket til er nu til dags en straf, som er forbeholdt alle, der vil noget nyt. Min brevtaske her er fuldt proppet med karikaturtegninger fra forskellige epoker, hvis De har lyst til at se dem."

Mens min ledsager gennembladede sine papirer, havde jeg, uden at han lagde mærke til det, grebet fat i snoren til klappen.

Jeg frygtede dog for, at han skulle blive opmærksom på den vandfalds-lignende piben, der opstår, når gassen slippes ud.

"Hvor mange vittigheder er der ikke allerede blevet lavet over abbed Miolan," vedblev den ubekendte. "Han skulde gå op med Janninet og Bredin, men under fyldningen blev deres ballon grebet af ilden og revet i stykker af den uvidende pøbel! Derpå fik de i karikaturtegningerne navnene *de mærkværdige dyr Miaulant, Jean Minet og Gredin*."

Miaulant, Jean Minet og Gredin

Jeg trak i snoren til klappen, og barometret begyndte igen at stige. Det var på høje tid; i det fjerne, syd for os, rullede

tordenen allerede.

"Betragt engang dette andet stålstik," sagde min rejsefælle uden at tage notits af min manøvre. "Det er en uhyre ballon, der fører et skib, faste slotte, huse osv. bort med sig. Karikaturtegneren har ikke drømt om, at disse barnagtigheder engang ville blive til virkelighed! Skibet er fuldstændigt; der til venstre kan De se dets ror tilligemed lukafet for styrmændene; forude er der andre lukafer, og over agterdelen observatoriet og ballonchaluppen. I ækvatorialkredsen er mandskabets lukaf, til venstre skibslanternen og derpå gallerierne for de spadserende, sejlene og de små vinger, samt for neden caféen og hovedmagasinet for levnedsmidlerne. Gør mig den tjeneste engang at beundre denne brillante annonce:

> *Denne ballon, der er blevet opfundet til menneskeslægtens held, vil hurtigst muligt afgå til stabelpladserne i Levanten, og efter sin tilbagekomst derfra vil den foretage rejser til de to poler og til det yderste vesten. Man behøver ikke at bryde sig om nogen ting; der er sørget for alt, og alt vil gå godt. For stationerne vil der blive fastsat en nøjagtig tarif, men prisen vil for hver af de omtalte rejser være den samme, nemlig tusind louisdorer. I betragtning af den hurtighed og bekvemmelighed, hvormed man rejser, tør man vel nok sige, at denne pris er yderst moderat. Enhver kan i dette kæmpemæssige befordringsmiddel leve, som han ønsker. Man kan gå i kirke eller til bal, man kan faste eller leve lukullisk, ganske som man har lyst til; den, der holder af en åndfuld samtale, finder folk, med hvem han kan passiare og diskutere, og heller ikke dumrianen vil savne mennesker, som han kan underholde sig med. Som sagt alt er arrangeret på det fortræffeligste!*

Ser De, alt det har man lavet sjov med – men hvis mine dage ikke var talte, ville man inden kort tid se disse luftkasteller blive til virkelighed!"

Vi dalede betydeligt nedad, men han lagde ikke mærke til det.

"Og her ser De en slags ballonspil," begyndte han på ny, idet han foran mig udbredte nogle billeder af sin righoldige samling. "Dette spil indeholder hele aerostatikkens historie; det er i dannede kredse meget yndet og bliver spillet med terninger og mærker, hvis værdi man i forvejen er blevet enige om. De spillende betaler eller får et antal mærker, alt efter det felt, de kommer til."

"De synes," svarede jeg, "at have studeret luftsejladsens videnskab grundigt!"

"Det har jeg også. Lige siden Phaeton har jeg undersøgt alt, læst om alt og skaffet mig kundskab om alt. Hvis Gud forundte mig at leve, ville aerostatikken gennem mig kunne gøre verden store tjenester, men det vil ikke blive tilfældet!"

"Og hvorfor ikke?"

"Fordi jeg hedder Empedokles eller Erostratus!"

Imidlertid havde ballonen nærmet sig jorden. Når man stiger ned, er faren imidlertid lige stor, hvad enten man er fem tusinde eller kun hundrede fod fra jorden.

"Kan De huske slaget ved Fleurus?" vedblev min ledsager, og hans træk oplivedes mere og mere. "Til denne kamp organiserede Coutelle på regeringens befaling et kompagni af luftskippere. Ved belejringen af Maubeuge havde general Jourdan så store fordele af denne nye observationsmåde, at Coutelle to gange dagligt steg op i luften med generalen.

Korrespondancen mellem aeronauterne og de folk, som holdt ballonen fast, skete ved hjælp af små røde, gule og hvide faner. Ofte affyrede man kanoner og bøsseskud mod ballonen, når den steg op, men dog altid uden resultat. Da Jourdan gav sig til at belejre Charleroi begav Coutelle sig hen i nærheden af fæstningen, steg op fra Jumet-sletten og blev sammen med general Morlot syv eller otte timer på sin observationspost, hvilket i hvert tilfælde bidrog meget til at man vandt sejren ved Fleurus. General Jourdan proklamerede også for alle, til hvor stor nytte de aeronautiske iagttagelser havde været ham. Men til trods for alle de tjenester, som luftsejladsen ved denne lejlighed og under det belgiske felttog havde ydet, endte dens militære løbebane allerede samme år, som den var begyndt, og den af regeringen grundlagte skole i Meudon blev lukket af Bonaparte, da han vendte tilbage fra Ægypten! Hvor meget kunne der ikke være blevet af dette nylig fødte barn, sagde Franklin dengang. Man burde ikke have kvalt det!"

Slaget ved Fleurus. Ballonen hænger over Charleroi.

Den ubekendte dækkede sit ansigt med begge sine hænder og sank nogle øjeblikke hen i eftertanke. Derpå sagde han, uden at vende hovedet om imod mig:

"De har åbnet klappen, min herre, selv om jeg har forbudt Dem det!"

Jeg slap snoren.

"Heldigvis har vi stadig tre hundrede pund ballast," bemærkede han.

"Hvilke planer har De?"

"Har De aldrig fløjet over søen?" svarede han.

Jeg kunne føle, hvorledes jeg blegnede.

"Det er kedeligt nok, at vi bliver drevet hen imod det adriatiske hav," tilføjede han, "men måske kommer der andre luftstrømninger længere borte."

Og uden at spørge mig med så meget som blot et blik, kastede han flere sandsække ud af ballonen. Derpå råbte han med truende stemme:

"Jeg har tilladt, at De åbnede klappen, fordi udvidelsen af gassen truede med at sprænge ballonen, men jeg håber ikke De forsøger oftere på den slags ting."

Derpå genoptog han atter sit foredrag.

"De kender," sagde han, "uden tvivl den af Blanchard og Jefferies udførte overfart fra Dover til Calais! Godt! Deres ballon blev den 7. januar 1785 under en nordvestenvind ved kysten af Dover fyldt med gas; en fejl i ligevægten tvang dem, kort efter at de var steget op, til at kaste deres ballast, på nær tredive pund, hvis de ikke ville falde ned. Dette var for lidt, og da vinden ikke var særlig stærk, kom de kun meget langsomt frem imod den franske kyst. Desuden blev ballonen lidt efter lidt slap på grund af utæthed, og de rejsende mærkede allerede efter halvanden times forløb, at den dalede.

Hvad skal vi gøre? spurgte Jefferies.

Vi har kun tilbagelagt en fjerdedel af vor vej og befinder os i en meget ringe højde, mente Blanchard. *Måske træffer vi på en gunstigere vind når vi stiger.*

Så vil vi kaste ud hvad vi endnu har tilbage af ballast!

Ballonen vandt herved i opdrift, men begyndte snart igen at dale. Da aeronauterne havde tilbagelagt halvdelen af vejen, måtte de kaste deres bøger og værktøj overbord. Et kvarter efter spurgte Blanchard, hvorledes barometeret stod.

Det stiger! Vi er fortabte, og dog ligger den franske kyst lige for vore øjne!

Et højt skrig lod sig høre.

Er ballonen revet itu, spurgte Jefferies.

Nej, men tabet af gas har gjort den nederste del slap; vi falder mere og mere, vi er uigenkaldelig fortabt! Lad os kaste alle unødvendige ting ud!

Roret, årer og levnedsmidler blev kastet i havet. Aeronauterne svævede nu kun omtrent hundrede meter over vandspejlet.

Vi stiger igen, sagde doktoren.

Nej, denne tilsyneladende stigen skyldes kun forandringen af vægt. Og ikke et eneste skib er i sigte! Ikke den mindste båd at se i horisonten. Lad os kaste vore klæder i havet!

De ulykkelige gjorde også dette, men ballonen sank uophørligt.

Blanchard, sagde nu Jefferies, *De skulle have gjort farten alene og indvilligede kun på mine udtrykkelige bønner i, at jeg fik lov til at gøre rejsen med; jeg vil derfor nu kaste mig i vandet, for at ballonen kan blive lettere og således igen stige.*

Nej, nej, det ville være alt for forfærdeligt!

Ballonen blev slappere og slappere.

Lev vel, min ven, Gud være med Dem! sagde doktoren og vendte sig om for at springe i havet. Men Blanchard holdt ham tilbage.

Vent, der er endnu en mulig udvej! sagde han. *Vi kan hugge de tove over, som holder gondolen, og klamre os til nettet. Måske får ballonen derved den nødvendige opdrift. Hold Dem parat! Ah! Barometret falder; vinden bliver friskere; vi stiger! Vi er frelste! Frelste!*

De rejsende så Calais dukke op, og deres glæde grænsede næsten til vanvid. Nogle øjeblikke efter dalede de ned i en skov i nærheden af Guines.

"Jeg tør vel med bestemthed antage," tilføjede den ubekendte, "at De under lignende forhold ville følge doktor Jefferies eksempel?"

Skyerne oprullede sig under vore øjne i en blændende masse; ballonen kastede sine skygger på dem og blev ligesom hyllet i en strålekrone. Tordenen rullede under gondolen; det var forfærdeligt!

"Vi må gå ned!" råbte jeg.

"Gå ned, når solen venter på os dér? Nej, ud med sækkene!"

Og ballonen blev atter halvtredsindstyve pund lettere. Vi blev stående i en højde af 3500 meter. Den ubekendte blev ved med at tale, og syntes fuldstændig at være i sit rette element, mens jeg derimod efterhånden befandt mig i en yderst udmattet tilstand.

"Hvis vi havde god vind, ville vi kunne flyve meget langt!" sagde han. "På Antillerne findes der luftstrømme, som har en hastighed på hundrede mil i timen. På den tid, da Napoleon blev kronet, lod Garnerin klokken elleve om aftenen en oplyst og med farvet glas forsynet ballon stige op; vinden blæste fra nordnordvest og den følgende morgen så Roms indbyggere

denne ballon svæve over Peterskirken. Vi vil komme endnu længere ... Og højere!"

Jeg hørte næppe hvad han sagde. Det susede for mine ører af rædsel. I skyerne opstod der nu en spalte.

"Ser De denne by," sagde den ubekendte, "det er Speyer!"

Jeg bøjede mig ud over gondolranden og bemærkede en lille sortagtig plet.

Den brede Rhin-flod lignede et oprullet bånd; over os strålede himlen i det skønneste azurblå; fuglene havde for længe siden forladt os, for i denne tynde luft ville deres flugt have været umulig. Jeg var alene i verdensrummet med den ubekendte.

"Det er unødvendigt for Dem at vide, hvorhen jeg vil føre vor ballon," sagde han og slyngede kompasset ud i skyerne. "Hvor må det være herligt at falde! Luftsejladsen tæller som bekendt fra Pilatre des Rosiers til løjtnant Gale kun få ofre, og disse ulykkestilfælde opstod som regel ved uforsigtighed. Pilatre des Rosiers brød den 13. juni 1785 op fra Boulogne mod Romain. Han havde til sin med gas fyldte ballon hængt en montgolfiere med opvarmet luft, sandsynligvis for ikke at spilde gas eller kaste ballast ud. Denne indretning var omtrent lige så dumdristig, som om hvis man ville anbringe et kulbækken under en krudttønde! De uforsigtige kom fire hundrede meter op og blev grebet af modvind, der førte dem ud på det åbne hav. Pilatre ville nu, for at falde noget, åbne ballonens klap, men snoren havde viklet sig ind i ballonen og rev den så voldsomt og pludseligt i stykker, at den på et øjeblik var tømt. Den faldt ned på gondolen, bragte den til at vende sig og kastede de

ulykkelige ud. Få øjeblikke efter var de knuste. Ikke sandt, det er skrækkeligt?"

Jeg kunne ikke svare andet end:

"For Himlens skyld, lad os gå ned!"

Skyerne trængte sig sammen om os fra alle sider, og frygtelige tordenbrag, der gav genlyd i ballonen, lød rundt omkring os.

"De driver det efterhånden så vidt, at jeg bliver utålmodig!" råbte min ledsager; "jeg lader Dem nu ikke længere vide, når vi stiger eller daler."

Og barometret tilligemed flere sandsække blev kastet bagefter kompasset. Vi måtte nu være over 5000 meter oppe. Nogle isstykker fæstede sig allerede til gondolen, en fin sne faldt ned på os og fik mig til at skælve af kulde, og dog bragede tordenen voldsomt under os.

"De behøver ikke at være bange," sagde den ubekendte til mig. "Kun de uforsigtige omkommer på luftrejser, Olivard fx., der forulykkede i Orleans, steg op i en montgolfiere af papir. Naturligvis blev hans gondol, der hang under kulbækkenet og var fyldt med brændbare stoffer, et offer for flammerne. Olivard styrtede ned og døde! Mosment steg op i Lille i en meget skrøbelig gondol; som følge af en lille rystelse faldt han ned på jorden og *døde*! Bittorf i Mannheim så, hvorledes der oppe i luften gik ild i hans af papir forfærdigede ballon; Bittorf faldt ned og *døde*! Harris steg op i en slet konstrueret ballon; klappen var alt for stor, og kunne ikke lukkes igen. Harris styrtede ned og *døde*! Sadler var på en meget lang fart kommet af med al sin ballast; strømmen drev ham hen over Boston og slyngede ham imod skorstenene, og på den måde faldt også han og *døde*!

Coking ville dale ned ved hjælp af en faldskærm, som han angav skulle være en ny, meget nyttig opfindelse. Men denne faldskærm krængede, og Coking *døde*! Jeg har altid interesseret mig for disse uforsigtighedens ofre; jeg elsker dem og vil dø, som de døde! Højere, højere!"

Jeg så alle denne nekrologs skrækbilleder drage forbi mine øjne. Fortyndelsen af luften og solstrålerne fremmede udvidelsen af gassen, og således steg ballonen stadig. Jeg greb mekanisk snoren for at åbne klappen, men den ubekendte sprang til og huggede den af nogle fod over mit hoved ... Jeg var fortabt!

"Så De, hvorledes madame Blanchard faldt?" spurgte han nu. "Jeg var til stede og så alt med mine egne øjne. Madame Blanchard steg op den 6. juli i Tivoli, og af sparsommelighedshensyn i en meget lille ballon, som alene på grund af dens ringe omfang måtte fyldes helt. Hun havde taget en slags kunstig strålekrone med, som hang i en jerntråd under hendes ballon. Undervejs ville hun brænde den af; allerede flere gange tidligere havde hun udført dette eksperiment. Desuden var hun den nævnte dag forsynet med en lille faldskærm, der bar en kugle med guldregn samt andet fyrværkeri. Madame Blanchard skulle antænde dette apparat med en ildlanse, der var fremstillet udelukkende til dette formål, og derpå kaste det hele bort. Hun steg op ved nattetid, men da hun ville tænde fyrværkeriet, begik hun den uforsigtighed at føre ildlansen forbi den brintsøjle, der slap ud fra ballonen. Jeg holdt mit blik fast fæstnet på hende og så, hvorledes et uventet lysskær pludselig oplyste mørket. Først antog jeg, at det var en overraskelse fra den dygtige luftskipperske. Skæret

forstærkedes, forsvandt derefter og viste sig pludselig atter ude i spidsen af luftskibet i form af en uhyre brændende gas-stråle. Den uheldvarslende flamme kastede sin glans ned over Boulevard Montmartre og hele det omkringliggende kvarter. Jeg så, hvorledes den ulykkelige kvinde rejste sig og to gange forsøgte at slukke ilden. Da hun så, at dette var umuligt, søgte hun at styre nedstigningen, for hun faldt ikke; gasforbrændingen varede flere minutter, mens ballonen stadig skrumpede mere og mere sammen og langsomt sank. Vinden blæste fra nordvest og kastede luftskibet tilbage mod Paris. I Rue de Provence ved huset nr. 16 lå der dengang store haver, og luftskippersken troede, at hun kunne komme ned der uden fare, men skæbnen ville det anderledes. Ballon og gondol kom ned på husets tag, men stødet var ubetydeligt. *Til hjælp!* råbte den ulykkelige. I dette øjeblik kom jeg ud på gaden og så, hvorledes gondolen gled langs med taget og stødte mod en jernkrampe. Ved denne rystelse blev madame Blanchard slynget ud, styrtede ned på brostenene og *døde*!"

Disse fortællinger havde bragt mit blod til at stivne af rædsel. Den ubekendte stod foran mig med blottet hoved, med håret strittende ud til alle sider og med vildt stirrende øjne.

Der var ikke længere nogen tvivl mulig; jeg havde at gøre med en vanvittig.

Han kastede nu også den øvrige ballast ud, og vi svævede i en højde af mindst ni tusind meter. Blodet sprang mig ud af næse og mund!

"Kan der tænkes noget herligere end at turde regne sig blandt videnskabens martyrer?" udbrød den vanvittige.

Jeg så og hørte ikke noget længere; men den ubekendte knælede ned lige ved siden af mig og sagde mig umiddelbart ind i øret:

"Er hr. Zambecarris katastrofe Dem bekendt? Læg vel mærke til den. Den syvende oktober syntes vejret at blive noget bedre, mens det alle de foregående dage havde stormet og regnet, så at den af Zambecarri bebudede opstigning ikke kunne finde sted. Nu kunne rejsen imidlertid ikke opsættes længere, hans fjender begyndte allerede at spotte ham, og han måtte for enhver pris undgå, at både han selv og videnskaben blev til latter. Han befandt sig i Bologna; ingen hjalp ham ved fyldningen af hans ballon. Ved midnat steg han op, ledsaget af Andreoli og Grossetti. Ballonen hævede sig kun langsomt, idet den var gennemvædet og beskadiget af regnen, og gassen slap allerede nu ud. De tre dristige rejsende kunne kun med en blændlanterne iagttage barometret. Zambecarri havde i fireogtyve timer ikke spist noget, og også Grossetti var fastende.

Jeg ryster af kulde, sagde Zambecarri, *og er ligefrem dødelig udmattet.*

Han sank bevidstløs om, og det gik Grossetti lige sådan. Men Andreoli forblev vågen. Efter gentagne anstrengelser lykkedes det ham at ryste Zambecarri ud af hans bedøvelse.

Hvad er der? I hvilken retning går vi? Hvorfra kommer vinden? Hvor mange er klokken?

Klokken er to.

Hvor er kompasset?

Det er faldet ud.

Gud i Himlen, lyset i lanternen går ud!

Det kan ikke længere brænde i denne stærkt fortyndede luft, erklærede Zambecarri.

Månen var ikke stået op, og der herskede uigennemtrængeligt mørke.

Jeg fryser, jeg fryser! Andreoli, hvad skal vi gøre?

De ulykkelige sejlede langsomt gennem et lag af hvidlige skyer.

Stille! sagde Andreoli, *hører du ingenting? – det forekommer mig jeg kan høre en besynderlig støj.*

Du tager fejl!

Nej!

Ser De de rejsende, hvorledes de midt i natten lytter til denne ubegribelige støj. De ved ikke, om de i det næste øjeblik vil støde på et tårn eller styrte ned på tagene.

Hører du det nu? Det lyder som brusen af havet!

Umuligt!

Og alligevel er det bølgernes brusen!

Lys! Lys!

Efter fem frugtesløse forsøg lykkedes det endelig Andreoli at tænde lys. Klokken var nu tre. Bølgernes larmen hørtes stadig nærmere og voldsommere; luftskibet strejfede næsten havets overflade.

Vi er fortabt! råbte Zambecarri og greb efter en tung sæk med ballast.

Til hjælp! råbte Andreoli.

Gondolen berørte vandet, og det steg de rejsende helt op til brystet.

Kast instrumenter, klæder og penge i havet! Aeronauterne kastede alting ud, og ballonen hævede sig nu med rasende hurtighed.

Zambecarri kom til at kaste op, og Grossetti blegnede stærkt. De ulykkelige kunne ikke få et ord frem, så kort var deres åndedræt. Det frøs, og efter få minutters forløb var de dækket med en isskorpe. Månen skinnede rød som blod.

Efter at ballonen en halv time havde gennemstrejfet disse høje regioner, faldt den klokken fire om morgenen atter ned til havet. De skibbrudne stod med halvdelen af deres legemer i vandet, og ballonen slæbte dem, svømmende på havets overflade, flere mil bort med sig. Da dagen brød frem, befandt de sig lige ud for Pesaro, fire mil fra kysten, og agtede at lande, da et vindstød greb dem og slyngede dem tilbage i rum sø.

De var fortabt! Enhver båd flygtede forfærdet, så snart de nærmede sig den ... Først langt om længe mødte de endelig en fisker, der tog dem ombord og satte dem i land i Ferrada.

Det var en forfærdelig rejse, ikke sandt? Men Zambecarri viste sig som en tapper og energisk mand. Han var næppe blevet helbredt for sine lidelser, før han atter begyndte sine opstigninger. Under en af disse stødte han mod et træ, hvorved den brændende spirituslampe væltede ud over hans klæder og han ligefrem blev grebet af ild. Også i ballonen var der allerede gået ild, da han endelig halvt forbrændt kom ned til jorden igen.

Til sidst, den enogtyvende september, gik han endnu engang op i Bologna. Hans ballon hagede sig fast til et træ, spirituslampen stak atter ild i den dristige luftskipper, Zambecarri styrtede ned og *døde*!

Og kan vi, stillet overfor alle disse kendsgerninger, stadig vakle? Nej! Jo højere vi stiger, desto berømmeligere vil vort endeligt blive!"

Da ballonen var blevet befriet fra alle genstande, som den havde indeholdt, førtes vi op til højder, som ikke kan beregnes. Aerostaten vibrerede i atmosfæren, og den svageste støj gav genlyd over himmelhvælvingen. Vor ballon, den eneste genstand, som mit øre mødte i det umådelige rum, syntes allerede at være hjemfalden til tilintetgørelse; over os fortabte den stjernebesatte himmel sig i dybt mørke. Jeg så da, hvorledes manden ved siden af mig rejste sig op.

"Timen er kommet, vi må dø," sagde han til mig. "Menneskene har udstødt og foragtet os; vi vil nu hævne os og tilintetgøre dem."

"Forbarm Dem dog!" bønfaldt jeg.

"Lad os hugge disse reb af! Lad gondolen blive sendt ud i verdensrummet! Tyngdekraften vil ændre dens retning, og vi kan da endnu i dag lande på Solen!"

Fortvivlelsen drev mig til det yderste; jeg styrtede hen imod den vanvittige, og der begyndte en forfærdelig kamp. Men til sidst blev jeg kastet omkuld, og mens den rasende satte sit knæ på mit bryst og på denne måde holdt mig fast, afhuggede han gondolens reb!

"Ét!" talte han.

"Min Gud!"

"To! ... Tre! ..."

Jeg gjorde en overmenneskelig anstrengelse, rejste mig op og stødte den vanvittige tilbage med magt.

"Fire!" råbte han.

Gondolen faldt, rent instinktivt klamrede jeg mig til tovværket og viklede mig ind i nettets masker.

Den rasende var forsvundet i rummet, mens min ballon blev båret op til umådelige højder!

Et bedøvende brag lod sig høre! … Den alt for stærkt udvidede gas havde sprængt hylstret. Jeg lukkede øjnene … Efter nogle sekunders forløb bragte en fugtig varme mig atter til bevidsthed; jeg svævede midt i ildskyer. Ballonen drejede sig omkring med svimlende hurtighed og tilbagelagde, grebet af vinden, i sin horisontale bane hundrede engelske mil i timen. Rundt omkring den krydsede der lyn. Mit fald var imidlertid ikke særlig hurtigt. Da jeg endelig åbnede øjnene, opdagede jeg land. Men desuagtet svævede jeg i den største fare, for i en afstand af omtrent to engelske mil så jeg havet, og orkanen drev mig lige hen imod det. Pludselig følte jeg en så stærk rystelse at jeg uvilkårlig skar rebene, som jeg havde fat i, over. Mine hænder åbnede sig, de gled ned ad et tov, og jeg befandt mig med fast grund under fødderne. Ballonens ankertov havde, idet det strejfede jorden, fæstnet sig i en klipperevne, og jeg var gledet ned ad det. Min ballon, der på den måde atter var blevet betydelig lettere, forsvandt snart bag havets horisont.

Da jeg igen kom til bevidsthed, fandt jeg mig bragt til sengs i et bondehus og erfarede, at jeg befandt mig i Harderwick, en lille geldersk by, der ligger omtrent femten franske mil fra Amsterdam ved bredden af Zuydersøen.

Mit liv var blevet reddet ved et vidunder, og da jeg endnu engang tænkte over min fart, måtte jeg tilstå, at det næsten var umuligt, at man kunne slippe afsted med alle de uforsigtigheder, som den bindegale ubekendte havde begået.

Gid denne fortælling måtte opfylde et dobbelt øjemed ved både at interessere og belære sine læsere, men gid den tillige ikke måtte afskrække dristige luftskippere i deres undersøgelsesrejser.

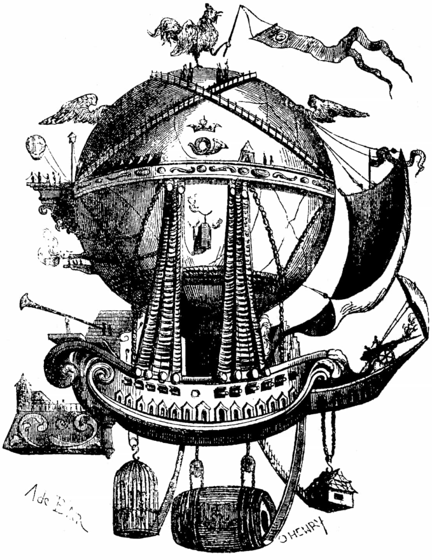

Et luftskib.

Martin Paz

1

Kvinder promenerer på Limas torv.

Solen var kun lige forsvundet bag Cordillerernes sneklædte tinder; men under den skønne peruvianske nattehimmel lagde disen sig snart og gjorde luften behagelig kølig Det var nu blevet den tid på døgnet, hvor man kunne begynde at leve et europæisk liv og finde en behagelig, stille brise uden for de tillukkede verandaer.

Mens de første stjerner hævede sig over horisonten, promenerede en mængde mennesker, indhyllet i lette kapper,

på Limas gader, fordybede i alvorlige samtaler om alt og ingenting. På Plaza Mayor, den tidligere kongebys centrum, var der et farverigt liv og røre. Kunsthåndværkere drog fordel af køligheden til at forlade deres daglige arbejdsplads, og gik rundt i mængden, idet de med høj røst berømmede deres varers fortræffelighed. Kvinderne, som omhyggeligt havde trukket deres hætter frem foran ansigtet, gik svævende gennem grupper af rygende mænd. Nogle *señoras* iklædt baltoilette og med det fyldige hår kun prydet med naturens blomster, sad stolte i deres elegante kalecher. Indianere gik rundt med nedslagne blikke, vel vidende at de var alt for ringe til at blive lagt mærke til, og forrådte hverken med ord eller miner den bitre misundelse, der gnavede i dem; deri adskilte de sig fra mestizerne, som, udstødte som de selv, var langt mere larmende i deres fremfærd.

Hvad spaniolerne angik, bevægede disse stolte efterkommere af Pizarro sig omkring med højt løftet hoved, sådan som de allerede havde gjort det, dengang deres forfædre grundlagde kongebyen. Deres vanemæssige foragt indbefattede såvel indianerne, som de havde besejret, som mestizerne, afkommet af deres forbindelser med den nye verdens indfødte. Indianerne tænkte omvendt, som velsagtens alle underkuede folkeslag gør det, kun på at bryde deres lænker, og afskyede i lige høj grad besejrerne af det forsvundne inka-rige, og mestizerne, der udgjorde et uforskammet og hovmodigt borgerskab.

For mestizernes vedkommende, så var de spaniere i den foragt, hvormed de så ned på indianerne, og indianere i deres had mod spanierne, og begge disse følelser beherskede dem i lige høj grad.

En gruppe af unge mestizer stod i nærheden af det smukke springvand midt på Plaza Mayor. Iklædt den nationale *poncho* – et aflangt stykke bomuldsstof med en på midten udskåren åbning til hovedet – vide bukser med mangefarvede kantebånd, og bredskyggede stråhatte på hovedet, snakkede, skreg og gestikulerede de livligt indbyrdes.

Indiansk hyrde i poncho.

"Du har ret, André," sagde en lille, smiskende herre, som de andre kaldte Millaflores.

Denne Millaflores var André Certas parasit. Certa, en ung mestiz, var søn af en rig købmand, der var blevet dræbt under et af konspiratoren Lafuentes seneste tiltag. André Certa havde arvet en stor formue, som han flittigt gav ud af på sine venner,

og i bytte for sit guld krævede han intet andet af dem end en vis ydmyg eftergivenhed.

"Hvortil tjener vel alle disse forandringer i regeringer, disse evindelige *pronunciamentos*, som styrter Peru i fordærv?," bemærkede André med høj røst. "Hvad betyder det, om det er en Gambarra eller en Santa Cruz der har magten, når vi alligevel ikke bliver lige stillede!"

"Vel talt, vel talt!" råbte den lille Millaflores, som aldrig selv, ikke engang under en regering, der havde ligestilling på programmet, ville kunne svinge sig op til at blive noget intelligent menneskes lige.

"Tænke sig!" fortsatte André Certa, "jeg, som er søn af en købmand, jeg kan kun køre i en kaleche forspændt med muldyr! Har mine skibe da ikke tilført dette land rigdom og velstand? Er piastrenes aristokrati da ikke mere værd end alle Spaniens tomme titler?"

"Ja, det er for dårligt!" svarede en ung mestiz. "Og se nu blot der! Der kører Don Fernand i sin vogn med *to heste*! Don Fernand d'Aguillo! Han har næppe nok til at brødføde sin kusk, og så sidder han dér og kror sig nok så stolt i vognen! Og dér kommer en til! Markis Don Vegal!"

En prægtig vogn kørte i det samme ind på Plaza Mayor. Det var markis Don Vegal, ridder af Alcantara, Malta og Carlos III. Men denne fornemme herre kom ikke for at vise sig, for han plagedes af store sorger. Sorgfulde tanker rørte sig i hans dybt bøjede hoved, og han hørte ikke mestizernes misundelige bemærkninger, idet hans fire heste bevægede sig gennem mængden.

"Jeg hader denne mand!" sagde André.

"Men du vil ikke have nødig at hade ham ret længe endnu!" svarede en anden af de unge herrer.

"Nej, for disse adelsmænd sløser deres rigdom bort til sidste guldstykke, og jeg kan fortælle, hvor hvert eneste stykke af deres sølvtøj og familiesmykker forsvinder hen!"

"Ja, du har vel rede på den slags ting, du som så ofte opsøger jøden Samuel!"

"Rigtigt; og i den gamle jødes regnskabsbøger optegnes aristokraternes gæld, efterhånden som resterne af de store formuer hober sig op i hans pengeskab. Den dag, da alle disse spanioler er blevet tiggere på samme måde som Cesar de Bazano, vil vi få frit spil!"

"Og du frem for alle, André, med alle dine millioner," sagde Millaflores. "Og du vil nok kunne fordoble din formue! ... Men hør! Hvornår gifter du dig med gamle Samuels smukke unge datter? Hun er peruviansk helt ud i fingerspidserne, og indeholder ganske tydeligt intet andet jødisk end hendes navn, Sara."

"Om en måned," svarede André Certa, "og om en måned vil der ikke i hele Peru findes en formue, der kan måle sig med min!"

"Men hvorfor har du ikke ægtet en fornem spaniolerinde?" spurgte en af de unge mænd.

"Jeg foragter disse mennesker mindst lige så meget som jeg hader dem!"

André Certa passede nøje på ikke at afsløre for sine venner, at han ynkeligt var blevet afvist i flere fornemme familier, hvor han havde søgt at vinde indpas.

I det samme fik André Certa et kraftigt skub af en høj, gråhåret mand, hvis undersætsige bygning viste, at han var i besiddelse af stor muskelkraft.

Denne mand, en indianer fra bjergene, var klædt i en brun jakke, og derunder bar han en grov skjorte med en stor krave; skjorten stod åben fortil, således at hans behårede brystkasse var synlig. Han havde korte bukser, med grønne bånd op langs linningen, de jordfarvede strømper blev holdt oppe med røde strømpebånd. På fødderne havde han sandaler af okselæder, og under hans spidse hue glimtede store øreringe.

Efter at han havde skubbet til André Certa, stirrede han stift på ham.

"Elendige indianer!" råbte mestizen, idet han løftede hånden som til slag.

"Elendige indianer!" skreg han igen.

Hans kammerater standsede ham, og Millaflores råbte:

"André! André, pas på!"

"En ussel slave, som har den frækhed at skubbe til mig!"

"Han må være gal, det er jo Sambo!"

Sambo nidstirrede fortsat mestizen, som han med vilje havde puffet til. I sin altovervældende vrede greb André en dolk, han bar i skærfet, og ville netop til at kaste sig over sin modstander, da denne lod en mærkværdig strubelyd høre, omtrent som en peruviansk stillids. I samme øjeblik forsvandt Sambo.

"Lige så fej som brutal!" udbrød André Certa.

"Hids dig dog ned," sagde Millaflores sagte, "og lad os forlade Plaza Mayor. Kvinderne her er alligevel alt for stolte!"

De unge mænd begav sig mod den bageste del af Plaza Mayor. Natten var nu faldet på, og Limas kvinder lod nu den betegnelse, *tapadas* Note 2), hvormed man benævnte dem, komme til sin ret, for det var ikke længere muligt at skelne deres træk under de tætte slør, der dækkede dem.

Der var dog fortsat liv og bevægelse på Plaza Mayor. Skrålene og tumulten blev værre og værre, og vagtposterne, som sad til hest foran den store port til vicekongens palads, havde stort besvær med at holde sig på plads i denne larmende, urolige folkemasse.

Handlende med de mest forskelligartede varer syntes alle at træffe sammen på dette torv, som nu var forvandlet til et udstillingsvindue for alle mulige genstande. Og butikkerne foran katedralen og vicekongens palads bevirkede, at det hele blev som en eneste stor bazar, overstrøet med alle de produkter, jordens tropiske kunne frembyde.

Pladsen var altså ét røre. Men så snart katedralens klokker begyndte at ringe *Angelus*, stilnedes larmen pludselig. De høje råb blev erstattet af fremhviskede bønner, og kvinderne standsede og førte hænderne til rosenkransen.

Mens alle stod stille og bøjede hovedet, forsøgte en gammel duenna, som ledsagede en ung pige, at bane sig vej gennem menneskemassen. Men de to kvinder, der på denne måde forstyrrede bønnen for de andre, blev da også udsat for adskillige anstødelige bemærkninger. Den unge pige ville standse, men duennaen trak hende ivrigt med sig.

"Kan I se den Satans datter derhenne?" sagde en eller anden.

"Hvad er det for en fordømt danserinde?" sagde en anden.

"Det er en af disse *carcanianer*-kvinder Note 3)," sagde en tredje.

Til sidst stod den unge pige stille, forvirret og skræmt.

Pludselig greb en muldyrdriver hende i skulderen og ville tvinge hende til at falde på knæ, men han havde næppe lagt hånd på hende, før en kraftig arm slog ham i jorden. Denne scene, som passerede med lynets hast, gav anledning til almindelig opstandelse.

"Fly, min frøken!" hviskede da en mild og venlig stemme i den unge piges øre.

Bleg af forskrækkelse vendte denne sig om, og så da en ung, høj indianer, som med korslagte arme ventede på sin modstander.

"Ved min arme sjæl!" råbte duennaen, "vi er fortabte!"

Muldyrdriveren rejste sig op; men da han fandt det klogest ikke at forlange revanche fra en modstander, der optrådte så fast og sikkert som den unge indianer, samlede han sine muldyr sammen og forlod stedet, alt imens han mumlede afmægtige trusler og forbandelser.

2

Byen Lima ligger sammenkrøbet i en floddal, ni mil fra Rio Rimacs udløb. I nord og øst ser man begyndelsen til de bølgende højder, som danner en del af Andesbjergenes vældige bjergkæde. Lurigancho-dalen, som dannes af San Christoval- og Amancaës-bjergene, der hæver sig bag Lima, strækker sig helt frem til dens forstæder. Byen ligger langs den ene af Rimac-flodens bredder. Den anden bred er optaget af forstaden San Lazaro, og bredderne er forbundet med en bro med fem buer, hvis trekantede piller opstrøms vender den skarpe kant mod strømmen. På den anden side er der bænke til de

promenerende byboer, og den elegantere del af befolkningen plejer da også at finde hvile på dem i sommeraftenerne, og derfra betragte det smukke vandfald. Byen har en længde af to mil fra øst til vest, men er kun en og en kvart mil bred regnet fra broen til bymuren. Denne, som er tolv fod høj og ved grunden har en tykkelse på ti fod, er opført af *adober,* en slags soltørrede teglsten fremstillet af ler, hvori er blandet en stor mængde hakket halm; det hele er følgelig meget velegnet til at modstå jordskælv. Muren, som er forsynet med syv porte og tre udfaldsdøre, afsluttes i sydøst med det lille citadel Skt. Catharina.

Således er den tidligere kongeby, som blev grundlagt i 1534 på Helligtrekongersdag af Pizarro. Den har været, og er stadig, skueplads for den ene revolution efter den anden. Lima var tidligere Amerikas fornemste anløbssted på Stillehavssiden, takket være sin havn Callao, som i 1779 blev bygget på en ganske ejendommelig måde: På stranden satte man et gammelt orlogsskib på grund; skibet var fyldt med sten og affald af allehånde slags; derefter drev man pæle af mangrovetræ *(Rhizophora mangle)* – som blev hentet i Guayaquil, og som er uforanderlige i vand – ned i havbunden rundt omkring dette skrog, som således blev den klippefaste grund, hvorpå Callaos bølgebryder efterhånden rejste sig.

Klimaet, som er mildere og mere tempereret end i Cartagenas eller Bahia, der begge ligger på den modsatte kyst af Amerika, gør Lima til en af de behageligste byer i den Ny Verden. Vinden kommer altid og uforanderligt kun fra to verdenshjørner, enten blæser den fra sydvest, hvorved den afkøles under sin rejse over Stillehavet, eller også kommer den

fra sydøst, og er da fuldstændig mættet med den kølighed, den har inddrukket på Cordillerernes snedækkede tinder.

På disse tropiske breddegrader er nætterne klare og smukke, og i løbet af disse danner der sig en velgørende dug, som frugtbargør denne af strålerne fra en altid skyfri himmel udtørrede jord. Når aftenen falder på, afholder Limas indbyggere natlige modtagelser i deres hjem, som i forbindelse med mørkets indtræden er blevet behageligt afkølet. Snart bliver gaderne tomme og øde, og kun et og andet værtshus hjemsøges endnu af brændevins- eller øldrikkende gæster.

Den unge pige kom sammen med sin duenna uden yderligere eventyr frem til broen over Rimac. I sin ophidsede sindstilstand lyttede hun ængsteligt efter hver en lyd, men hørte intet andet end et spand muldyrs ringlende klokker, og måske en eller anden indianers puslen.

Denne unge pige, Sara, var datter af jøden Samuel. Hun var klædt i en mørkfarvet kjortel, som var temmelig smal nedtil, hvorfor hun var tvunget til at tage små skridt, hvilket gav hendes gang den fine gratie, som kendetegner kvinderne i Lima. Den kjole, som var smykket med kniplinger og blomster, var til dels dækket af en silkekappe, hvis hætte var trukket over hovedet. Overordentlig fine strømper og atlaskes sko fuldendte den smagfulde klædning. Dyre armbånd smøg sig om den unge piges arme, og hele hendes person var, så at sige, imprægneret med den charme, der så glimrende udtrykket gennem det spanske ord *donayre*.

Millaflores havde ret. André Certas tilkommende havde intet andet jødisk ved sig end navnet, for hun var en virkelig type på

disse vidunderlige "señoras" hvis skønhed trodser enhver beskrivelse.

Duennaen, en gammel jødinde, i hvis ansigtstræk man så begærlighed og havesyge, var Samuels hengivne tjenerinde, og han betalte hende efter fortjeneste.

I samme øjeblik disse to kvinder kom ind i forstaden San Lazaro, passerede en mand, klædt i munkedragt og med kutten over hovedet, tæt forbi dem, idet han iagttog dem opmærksomt. Han var temmelig høj, og hans ansigt udstrålede ro og godhed. Det var fader Joaquin de Gamarones, og i forbifarten smilede han til Sara og så på hende med et blik fuldt af hemmelig forståelse. Sara hilste på munken med en venlig håndbevægelse, hvorefter hun hastigt kastede et blik i retning af sin ledsagerske.

"Jaså, señora," sagde den gamle vrissent. "Det er åbenbart ikke nok, at De er blevet forulempet af disse kristne hunde! Skal De nu oven i købet hilse på en præst? Skal vi måske en dag få Dem at se med rosenkrans i hænderne deltage i de kristne kirkeceremonier?"

De kirkelige ceremonier er nemlig Lima-damernes fornemste interesse.

"De drager nogle mærkelige slutninger," svarede den unge pige rødmende.

"Ikke mere mærkelige end Deres opførsel! Hvad ville ikke min herre Samuel sige, hvis han fik at høre, hvad der havde tildraget sig her i aften?"

"Er det da måske min fejl, at jeg bliver forulempet af en æseldriver?"

"Ja, jeg ved nok, hvad jeg mener," sagde den gamle idet hun rystede på hovedet, "og jeg taler aldeles ikke om denne æseldriver!"

"Var det da forkert af den unge mand at forsvare mig mod mængdens forulempelser?"

"Er det første gang, denne indianer har mødt Dem?" spurgte den gamle duenna.

Den unge piges ansigt var heldigvis beskyttet af hendes hætte, for mørket ville ikke i sig selv have været nok til at skjule hendes uro for hendes ledsagerskes granskende blik.

"Men det kan være, hvad det være vil, med denne indianer," fortsatte duennaen. "Jeg skal nok holde øje med ham. Det jeg ærgrer mig over, er at De for ikke at virke forstyrrende på de kristne, ville være blevet stående under deres bønner. Måske havde De også lyst til at bøje knæ, sådan som de gjorde? Ak, señora! Deres fader ville jage mig på porten på minuttet, hvis han fik at vide, at jeg havde tilladt den slags!"

Men den unge pige hørte ikke længe på hendes enetale. Den gamle kvindes bemærkning om den unge indianer havde givet hende rarere ting at tænke på. Det forekom hende som om den unge mands mellemkomst havde være en Forsynets tilskikkelse, og hun vendte sig flere gange om for at se, om han mon ikke fulgte efter hende i mørket. I sjæl og hjerte var Sara en ganske dristig pige, og det klædte hende i grunden udmærket. Hvis hun, en ædel spaniolerinde, havde set på denne mand, var det fordi denne mand var stolt, og ikke havde tigget om så meget som et øjekast til gengæld for sin beskyttelse.

Sara tog ikke fejl, når hun mente, at indianeren ikke havde ladet hende slippe sig af syne. Efter at Martin Paz så modigt

havde bistået den unge pige, ville han finde ud af, hvor hun boede. Så efter at folkemængden på Plaza Mayor var gået hver til sit, var han fulgt efter hende, dog uden at lade sig se.

Denne Martin Paz var en smuk ung mand, som bar den klædning, indianerne i bjergene plejer at bære, med værdighed. Ud under hans bredskyggede stråhat flagrede lange, sorte lokker, som harmonerede fint med hans ansigts kobberbrune lød. Hans øjne havde et uudsigelig mildt glimt i sig, og dertil havde han en smuk mund; noget som er meget sjældent hos en mand af hans race. Han var en af Manco Capacs heltemodige efterkommere, og i hans årer flød det blod, der driver mennesket til store bedrifter.

Martin Paz bar stolt sin poncho med de lysende farver. I skærfet bar han en af disse krumme knive, der er så frygtelige våben i en øvet hånd, og kan synes at være næsten svejset fast til den arm, der holder dem. I det nordlige Amerika ved Ontario-søens bredder, ville denne indianer have været en høvding blandt de omkringstrejfende stammer, som så ofte havde kæmpet bravt med englænderne.

Martin Paz vidste, at Sara var den rige jøde Samuels datter, og at hun var den ligeledes rige mestiz André Certas tilkommende. Han vidste, at hun på grund af sin afstamning, sin stilling i samfundet, og sin rigdom, aldrig ville kunne tilhøre ham; men han forglemte alle disse umuligheder for blot at hengive sig til sin kærlighed til hende.

Fordybet i sine egne tanker gik Martin Paz hurtigt afsted, da der pludselig dukkede to indianere op og anråbte ham.

"Martin Paz," sagde den ene af dem, "endnu i aften bør du besøge vore brødre i bjergene."

"Jeg vil besøge dem," svarede indianeren koldt.

"Skonnerten *Annunciacion* har vist sig ud for Callao; den krydsede et par slag frem og tilbage, men forsvandt så atter i ly bag odden. Uden tvivl vil den prøve at nærme sig land ved Rimacs udmunding, og det kunne da være passende, hvis vi drog ud i vore kanoer for at lette den for sin last. Du er nødt til at være med!"

"Martin Paz ved, hvad han har at gøre, og han vil gøre det."

"Vi taler til dig i Sambos navn."

"Og jeg taler i mit eget navn, med min egen stemme!"

"Er du da ikke bange for, at nogen skulle finde det mærkværdigt, at du på dette tidspunkt befinder dig i forstaden San Lazaro?"

"Jeg opholder mig, hvor det behager mig at være."

"Foran jødens hus?"

"De af mine brødre som finder dette upassende, kan møde mig i nat i bjergene."

De tre mænds øjne lynede, men det var også alt. De to indianere fortsatte langs Rimacs bred, og støjen fra deres skridt fortog sig snart i mørket.

Martin Paz gik nu hurtigt hen til jødens hus. Dette bestod, som alle huse i Lima, kun af to etager. Oven på stueetagen, som var opført af teglsten, stod mure, der var tildannet af sammenbundne siv og beklædt med gips. Hele denne del af bygningen, der på grund af sin lette konstruktion var gjort i stand til at modstå et jordskælv, var malet, så det fuldstændig lignede den nederste teglstensbyggede og kalkede del af huset. Det firkantede tag var dækket af blomster og dannede en duftende terrasse.

En stor vognport, som var anbragt mellem to af husets fløje, gav adgang til en gård. I overensstemmelse med landets skik havde ingen af disse fløje vinduer ud mod gaden.

Kirkeuret slog elleve, da Martin Paz stod uden for Saras hjem. En dyb stilhed herskede omkring ham.

Hvorfor stod denne indianer så stille foran disse mure? Fordi en lys skygge havde vist sig på terrassen blandt alle blomsterne, hvis former kun utydeligt kunne skelnes i natten, men hvis duft mørket ikke kunne formindske.

Martin Paz løftede ufrivilligt sine hænder og knugede dem sammen som i tilbedelse.

Pludselig sank den hvide skygge sammen, ligesom grebet af skræk.

Martin Paz vendte sig, og fandt sig stående ansigt til ansigt med André Certa.

"Og siden hvornår plejer indianerne her på egnen at tilbringe natten med sådanne sysler?" spurgte André Certa vredt.

"Lige siden indianerne betrådte sine forfædres jord som sin egen," svarede Martin Paz.

André Certa tog et skridt frem mod sin rival, som blev stående ubevægelig.

"Elendige! Gå til side for mig!"

"Nej," sagde Martin Paz.

To knive glimtede i samme øjeblik i de to modstanderes hænder. De var begge lige høje, og så ud til at være jævnbyrdige i styrke.

André Certa løftede sin højre arm med en hurtig bevægelse, men lod den endnu hurtigere synke igen. Hans kniv var blevet

afværget af indianerens krumkniv, og han faldt til jorden, ramt i skulderen.

"Hjælp! Hjælp!" råbte han.

Døren til jødens hus blev åbnet. Mestizer fra et nærliggende hus ilede til. Nogle begyndte at forfølge indianeren, som skyndsomst tog flugten; andre løftede den sårede op fra jorden.

"Hvem er denne mand?" spurgte en af mestizerne. "Er han sømand, må han til *Helligåndshospitalet*, er han indianer skal han til *Skt. Annæ Hospital*."

I det samme nærmede en gammel mand sig til den sårede, og så snart han havde set ham, råbte han:

"Før straks den unge mand hjem til mig. Det var dog et sært uheld!"

Denne gamle mand var ingen anden end jøden Samuel, og i den sårede havde han genkendt sin datters trolovede.

Martin Paz håbede imidlertid at kunne undslippe sine forfølgere, takket være mørket og hans hurtige løb. Det gjaldt hans liv. Kunne han blot komme uden for byen, ville han være i sikkerhed; men byens porte, som var blevet lukket klokken elleve om aftenen, blev ikke åbnet igen før henad fire om morgenen.

Han var nu nået ud på stenbroen, som han for nylig var kommet gående over. Mestizerne og nogle soldater, der havde sluttet sig til dem, var kommet ganske tæt ind på ham. Til alt uheld kom nu en patrulje frem fra den modsatte side af broen. Martin Paz, som således hverken kunne komme frem eller

tilbage, hoppede op på broens brystværn og styrtede sig derfra ud i den brusende strøm, der brødes mod broens stenpiller.

Begge de forfølgende partier skyndte sig ned til broens lavere afsatser i håb om at kunne pågribe flygtningen i samme øjeblik, han satte foden på land.

Men de gjorde sig unødig møje. Martin Paz viste sig ikke mere.

3

Efter at André Certa var blevet bragt ind i Samuels hus og lagt i en skyndsomst opredt seng, kom han snart til sig selv igen og trykkede taknemmelig den gamle jødes hånd. Da lægen, som var blevet hentet af en af tjenerne, indfandt sig, erklærede han, at såret aldeles ikke var farligt. Mestizens skulder var kun blevet ramt af indianeres kniv i et overfladisk kødsår. Om nogle få dage ville han være på benene igen.

Da Samuel og André Certa atter var blevet alene, sagde André:

"De burde virkelig mure den dør til, der fører op til Deres terrasse, mester Samuel."

"Hvad er De bange for?" spurgte jøden.

"Jeg er bange for, at Sara går derop igen, og udsætter sig for denne indianers blikke! Det var ikke en tyv, der angreb mig, det var en rival, og jeg slap kun fra ham med livet i behold ved et sandt mirakel!"

"Åh! Ved Guds hellige Bud!" råbte jøden, "De tager fejl! Sara vil blive Dem en fortræffelig hustru, og jeg vil ikke lade det skorte på noget, der kan bidrage til, at hun gør Dem al mulig ære."

André Certa rejste sig halvt op ved hjælp af den raske arm.

"Mester Samuel, der er én ting, De ikke synes at erindre Dem så klart, som det var ønskeligt: Jeg betaler Dem ét hundrede tusind piastre for Saras hånd."

"André Certa," svarede jøden med et snedigt smil, "jeg husker det tværtimod så godt, at jeg til enhver tid er beredt til at bytte denne veksel ud mod klingende mønt."

Idet Samuel sagde dette, tog han et stykke papir ud fra sin tegnebog, som han rakte André Certa. Denne skød det tilbage til ham, idet han sagde:

"Denne handel eksisterer ikke, før Sara er min hustru, og hun vil aldrig blive det, hvis jeg skal konkurrere om hende med en sådan rival! De ved, hvad mit mål er, mester Samuel. Ved at gifte mig med Sara vil jeg blive ligestillet med denne spanske adel, der i øjeblikket kun ser på mig med foragt i blikket!"

"Og det skal De blive, André Certa, for når De er blevet gift, vil De se de stolteste spaniolere trænge sig i Deres saloner!"

"Hvor har Sara været i aften?"

"I den jødiske synagoge sammen med gamle Ammon."

"Hvorfor lader De fortsat Sara deltage i Deres jødiske religiøse ceremonier?"

"Jeg er jøde," svarede Samuel, "og ville Sara være min datter, hvis ikke hun opfyldte min religions forskrifter?"

Jøden Samuel var en lumpen personage. Han sjakrede overalt og med alting, og nedstammede i den forstand direkte fra den Judas, som forrådte sin herre og mester for tredive sølvpenge. For ti år siden havde han slået sig ned i Lima. Ud fra både smag og beregning valgte han at bo i udkanten af forstaden San Lazaro, og allerede fra starten lagde han sig efter spekulationer

af tvivlsom karakter. Efterhånden udviklede han en overordentlig luksus; hans hus blev indrettet på særdeles kostbar vis, og hans talrige tjenere og prægtige ekvipager lod formode, at han havde umådelige indtægter.

Da Samuel bosatte sig i Lima, var Sara otte år gammel. Hun var allerede da så yndig og indtagende, at alle faldt for hende, og hun lod da også til at blive forgudet af den gamle jøde. Nogle år senere vakte hun almindelig opsigt ved sin skønhed, og man forstår let, at mestizen André Certa blev forelsket i den unge jødinde. Det eneste uforklarlige var de hundrede tusinde piastre, der var prisen for Saras hånd; men denne handel var en hemmelighed. Det var for øvrigt ganske naturligt for denne jøde også at sjakre med menneskelige følelser på samme måde som andre indenlandske produkter. På samme tid bankier, udlåner, købmand og skibsreder, jøden Samuel kunne lave forretning med alverden. Skonnerten *Annunciacion*, som samme aften forsøgte at lande i nærheden af Rimacs udmunding, tilhørte jøden Samuel.

På trods af dette travle forretningsliv tog denne mand med et nedarvet egensind og overtroisk nøjeregning sig også tid til at iagttage sin religions ceremonier, og hans datter var omsorgsfuldt blevet undervist i den israelitiske religion og dens skikke.

Da mestizen under samtalen havde ladet ham forstå, at dette mishagede ham, blev den gamle mand for en gangs skyld stille og tænksom. Efter en stund brød André Certa stilheden, idet han sagde:

"Glemmer De da, at det middel, der gør det muligt for mig at ægte Sara, også vil nøde hende til at omvende sig til

katolicismen?"

"De har ret," svarede Samuel bedrøvet, "men uanset hvilken Bibel, hun læser i, så vil Sara vedblivende være jødinde, lige så vel som hun altid vil være min datter!"

I dette øjeblik åbnedes døren og en tjener trådte ind i rummet.

"Er morderen blevet arresteret?" spurgte Samuel.

"Vi har grund til at tro, at han er død!" svarede tjeneren.

"Død!" udbrød André Certa med et udtryk af stor glæde.

"Fanget mellem os og en gruppe soldater, så han sig nødsaget til at springe over rækværket på broen og kaste sig i Rimac."

"Men hvilke beviser har I for, at han ikke har kunnet nå frem til en af bredderne i live?" spurgte Samuel.

"Smeltende sne har gjort floden til en brusende strøm på dette sted," svarede tjeneren. "Desuden stillede vi os op på begge sider af floden, men flygtningen kom ikke til syne igen. Jeg har ladet opstille skildvagter, som hele natten vil overvåge Rimacs bredder."

"Godt," sagde Samuel, "han har således dømt sig selv! Genkendte De ham, da han flygtede?"

"Ja, fuldstændig. Det var Martin Paz, en indianer fra bjergene."

"Havde denne mand for vane at udspionere Sara?" spurgte jøden.

"Det ved jeg ikke," svarede tjeneren.

"Send bud efter gamle Ammon."

Tjeneren trak sig tilbage.

"Disse indianere," fortsatte den gamle mand, "står i hemmeligt ledtog med hinanden. Vi må få rede på, om denne

mands forfølgelse har stået på gennem længere tid."

Den gamle duenna trådte nu ind, og stod foran sin herre.

"Ved min datter noget om, hvad der har tildraget sig her i aften?" spurgte Samuel.

"Det ved jeg ikke noget om," svarede duennaen, "men så såre jeg blev vækket af Deres tjenestefolks høje skrig, skyndte jeg mig ind i señoraens værelse, hvor jeg forefandt hende næsten bevidstløs."

"Fortsæt," sagde Samuel.

"På mine indtrængende spørgsmål om årsagen til hendes tilstand ville señoraen ikke svare noget. Hun gik til sengs uden at jeg måtte hjælpe hende i mindste måde, og jeg kunne ikke gøre andet end at trække mig tilbage."

"Er det ofte sket, at hun har mødt denne indianer?"

"Det kan jeg ikke sige, herre! Jeg har dog ofte set ham i gaderne her i San Lazaro, og i aften ilede han señoraen til hjælp, da vi var på vej over Plaza Mayor."

"Til hjælp! På hvilken måde?"

Den gamle fortalte nu, hvad der var sket.

"Oh! min datter ville bøje knæ blandt de kristne!" råbte jøden forbitret. "Og jeg ved intet om alt dette. Ønsker du da, at jeg skal kaste dig på porten?"

"Tilgiv mig, herre!"

"Forsvind!" sagde den gamle jøde barsk.

Skræmt og forvirret forlod den gamle duenna rummet.

"Så kan De vel forstå, at det er bedst vi bliver gift så snart som muligt!" sagde André Certa. "Men nu vil jeg bede Dem lade mig være alene, for jeg føler et stort behov for at komme til at hvile mig."

Den gamle mand opfyldte hans ønske og gik langsomt ud. Men inden han selv gik til ro, ville han se efter, hvordan det stod til med hans datter, og derfor gik han stille og forsigtigt ind i hendes værelse. En natlampe af alabaster, som hang i det med arabesker udsmykkede loft, oplyste med sit milde lys rummet, der var behængt med prægtige silketapeter. Gennem det halvt åbne vindue og de nedtrukne gardiner trængte den friske natteluft ind, mættet med vellugt af aloe og magnolie. Kreolsk luksus, tillige med god smag, havde udstyret værelset med tusinder af kostbare kunstgenstande, opstillet på kunstfærdigt tilvirkede hylder og piedestaler, som stod rundt om i værelset, og man kunne næsten forestille sig, hvordan den unge piges sjæl legede med alle disse ting i nattens stilhed og natlampens diffuse lys.

Den gamle jøde gik sagte hen til Saras seng og bøjede sig ind over hende for at se om hun sov. Den unge jødinde lå hensunket i en urolig søvn og syntes plaget af smertelige drømme. Én gang fremhviskede hendes læber navnet Martin Paz.

Samuel gik hurtigt tilbage til sit værelse.

Ved solopgang stod Sara op og klædte sig hastigt på. Derefter kaldte hun på Liberta, en neger, der stod i hendes tjeneste, og i overensstemmelse med hendes ordrer sadlede han et muldyr til sin herskerinde og en hest til sig selv.

Fulgt af denne tjener, der var hende inderlig hengiven, havde Sara for vane hver dag at tage en morgentur.

Hun svøbte en kappe af kashmir om sig, prydet med store frynser, satte en bredskygget stråhat på hovedet, under hvilken hendes lange sorte lokker faldt i bølger ned ad hendes ryg, og

satte en parfumeret cigaret mellem læberne. Dette sidste var dog mest for bedre at skjule sine urolige tanker.

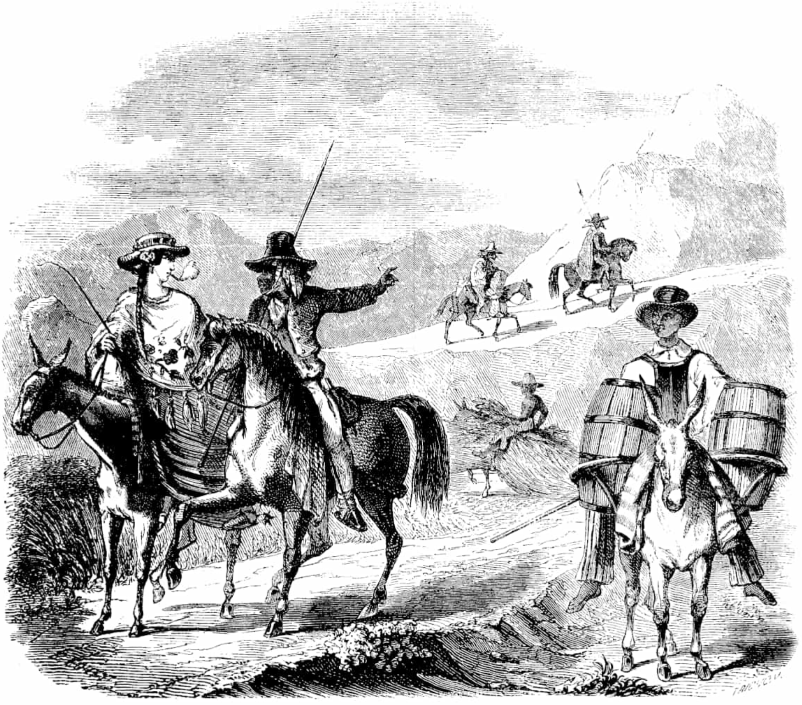

Sara rider afsted sammen med slaven Liberta.

Da Sara var kommet i sadlen, red hun ud af byen og over markerne i retning af Callao. I havnen dér var der stor opstandelse. I nattens løb havde kystvagten holdt et vågent øje med skonnerten *Annunciacion*, hvis ubeslutsomme manøvrer lod ane tvivlsomme hensigter. Skonnerten syntes at vente på nogle mistænkelige både i nærheden af Rimacs udmunding; men inden disse kunne nå at lægge bi ved dens side, havde de måttet tage flugten for havnevagtens slup.

Adskillige rygter var i omløb angående denne skonnerts bestemmelse. Ifølge nogle skulle den, ved hjælp af tropper fra Colombia, der skulle være om bord, søge at bemægtige sig Callaos vigtigste bygninger og hævne den forulempelse, man ved en tidligere lejlighed havde udsat Bolivars soldater for, hvorved de forsmædeligt var blevet forjaget fra Peru.

Efter andres udsagn skulle skonnerten blot søge at indsmugle uldvarer fra Europa.

Uden at bekymre sig om disse mere eller mindre sandfærdige rygter, begav Sara, hvis ridetur til havnen kun var en afledning, sig atter i retning af Lima langs Rimacs bredder.

Flere steder langs floden var grupper af soldater og mestizer samlet.

Liberta havde omtalt nattens begivenheder for den unge pige. Hun befalede ham nu at udspørge nogle soldater, der stod lænet om mod brystværnet, og de fortalte ham, at ikke alene var Martin Paz druknet, men man havde tilmed ikke kunnet finde hans lig.

Sara, som ved denne underretning var en besvimelse nær, måtte opbyde al sin sjælsstyrke for ikke at give sin smerte frit løb.

Blandt de folk, der vandrede omkring ved flodbredden, lagde hun særlig mærke til en indianer med et vildt ansigtsudtryk; det var Sambo, som syntes at huse den dybeste fortvivlelse.

Idet Sara passerede tæt forbi den gamle indianer, hørte hun ham højlydt råbe:

"Oh ve! Oh ve! De har dræbt Sambos søn! De har dræbt min søn!"

Den unge pige vendte sig om og gav Liberta tegn til at følge efter sig. Uden mere at bryde sig om, at hun måske blev set, begav hun sig direkte til Skt. Annæ kirken, efterlod sit muldyr i tjenerens varetægt, trådte ind i det katolske tempel, og knælende på det hårde stengulv bad hun for Martin Paz' sjæl.

Sara i Skt. Annæ-kirken.

4

Enhver anden end Martin Paz ville være omkommet i Rimacs strømhvirvler, og for at undslippe døden havde han måttet

opbyde hele sin enorme styrke, sin ukuelige vilje og frem for alt denne koldblodighed, der er særegen for de frie indianere i den Ny Verden.

Martin Paz vidste, at soldaterne først og fremmest ville forsøge at fange ham nedenfor broen, hvor strømmen var så stærk, at den syntes at være umulig at overvinde. Men ved at svømme kraftigt på skrå mod strømmen lykkedes det ham at holde stand imod den. Længere nede i vandet blev modstanden mindre, således at han kunne nå ind til bredden og gemme sig bag en gruppe buske.

Men hvad skulle han gøre derefter? Soldaterne kunne, hvilket øjeblik det skulle være, komme i tanker om at søge opstrøms, og Martin Paz ville da uvægerligt blive opdaget og pågrebet. Han tog en rask beslutning: Han ville atter begive sig ind i byen og gemme sig der.

For at undgå at møde nogle sene nattevandrere på deres vej hjem, måtte Martin Paz følge en af de fornemste gader. Han troede sig forfulgt, men der var ikke tid til at tøve. Hans blik faldt da på et hus, som endnu var prægtigt oplyst; vognporten stod åben for at give fri passage for de vogne, der kørte ud fra gården, medbringende det spanske aristokratis spidser for at føre dem til deres respektive hjem.

Uden at blive set sneg Martin Paz sig ind i gården, og næsten i samme øjeblik blev porten lukket. Hastigt gik han op en prægtig cedertræstrappe, prydet med kostbare tapeter. Salonerne var endnu oplyst, men fuldstændig tomme. Med lynets fart fo'r han gennem dem, og kom til sidst ind i et mørkt rum, hvor han gemte sig.

Snart var de sidste lys i kronerne slukket, og huset lå mørkt og tyst tilbage.

Martin Paz begyndte at undersøge det sted, han befandt sig. Vinduerne i værelset vendte ud mod en gårdhave. Han troede derfor let at kunne flygte, og skulle netop til at kaste sig ud gennem vinduet, da han hørte følgende ord:

"Señor, De glemmer jo at stjæle de diamanter, jeg har lagt på bordet dér!"

Martin Paz vendte sig om. En stolt udseende mand pegede på et juvelskrin.

Dybt forulempet trak Martin Paz sin kniv, som han rettede mod sit eget bryst, og idet han gik hen mod spanieren, hvis koldblodighed syntes at være urokkelig, sagde han dæmpet:

"Señor, hvis De gentager Deres ord vil jeg dræbe mig selv lige for øjnene af Dem!"

Spanieren blev overrasket og betragtede nu indianeren med større opmærksomhed, idet han begyndte at føle en vis sympati for ham. Han gik hen til vinduet, som han stille lukkede til, hvorefter han atter nærmede sig til indianeren, der havde ladet sin kniv falde til gulvet, og spurgte ham:

"Hvem er De?"

"Indianeren Martin Paz ... Jeg blev forfulgt af soldaterne, fordi jeg forsvarede mig mod en mestiz og fældede ham med et eneste dolkestik! Denne mestiz er forlovet med en ung pige, som jeg elsker! Det er alt, señor; De kan overgive mig til mine fjender, hvis De finder det ret og rimeligt!"

"Min herre," svarede spanieren, "jeg rejser i morgen til Chorillos-kurbadene. Hvis De vil behage at følge med mig dertil, skal De i øjeblikket være i sikkerhed mod alle forfølgelser,

og De vil aldrig få grund til at beklage Dem over markis Don Vegals gæstfrihed."

Martin Paz bukkede stift.

"Indtil i morgen kan De lægge Dem her på denne chaiselong. Der er ikke en levende sjæl, der vil kunne få mistanke om, at De har søgt tilflugt her."

Derefter forlod spanieren værelset, og indianeren følte sig dybt rørt over så en stor tiltro til hans ærlighed. Og snart sov Martin Paz fredsommeligt ind, tryg under markisens beskyttelse.

Ved solopgang den følgende morgen gav markisen de sidste befalinger vedrørende sin afrejse, og lod derpå jøden Samuel tilkalde. Men først begav han sig til morgenmesse.

Denne skik iagttages af stort set hele det peruvianske aristokrati. Lima har lige siden byen blev grundlagt været overvejende katolsk, og foruden sine talrige kirker talte byen yderligere toogtyve klostre, sytten nonneklostre og fire stiftelser for kvinder, der ikke ønskede at aflægge klosterløfte. Hver eneste af disse institutioner var udstyret med sit eget kapel, således at der i Lima fandtes ikke mindre end hundrede til religionsudøvelse bestemte huse eller anstalter, ved hvilke otte hundrede præster og tre hundrede klosterbrødre og -søstre forrettede de religiøse ceremonier.

Da Don Vegal kom ind i Skt. Annæ Kirke lagde han mærke til en ung pige, som knælede, opløst i tårer og ivrigt bedende. Hun syntes at være betaget af en så dyb smerte, at markisen blev overordentlig rørt og netop skulle til at henvende nogle velvillige ord til hende, da fader Joaquin i det samme nærmede sig og med sagte stemme sagde:

"Don Vegal, jeg beder Dem, gå ikke hen til hende!"

Præsten gav derpå Sara et tegn, og hun fulgte efter ham ind i et mørkt og afsides kapel.

Don Vegal gik frem til alteret, hvor han påhørte messen. Efter at den var slut, kom han ufrivilligt til igen at tænkte på den unge kvinde, hvis billede syntes at være blevet brændt ind i hans sjæl.

Da Don Vegal kom hjem fandt han jøden Samuel, der efter hans ønske havde indfundet sig, i salonen. Samuel syntes ganske at have glemt nattens tildragelser, og hans ansigt lyste ligefrem ved tanken om en mulig fortjeneste.

"Deres Nåde ønsker?" spurgte han spanieren.

"Jeg skal bruge tredive tusinde piastre i løbet af en time."

"Tredive tusinde piastre! ... Hvem ejer dog en sådan sum? ... Ved den hellige kong David, señor, det vil være mig mere vanskeligt at fremskaffe dem, end Deres Nåde kan forestille sig!"

"Se, her er nogle meget kostbare juvelskrin," fortsatte Don Vegal, uden at tage sig af jødens ord. "Og desuden kan jeg lade Dem købe et anseligt stykke land, jeg ejer i nærheden af Cusco, for en god pris ..."

"Ak! señor," råbte Samuel, "den slags ejendom er den rene ruin! Vi har ikke tilstrækkelig mange hænder til at dyrke dem. Indianerne trækker sig tilbage til deres bjerge, og afgrøderne indbringer nu for tiden ikke engang det, det koster at så og passe dem!"

"Hvor meget vil De vurdere disse diamanter til?" spurgte markisen.

Samuel tog en lille, fintmærkende vægt frem fra lommen og begyndte at veje stenene under udfoldelsen af den største akkuratesse. Og alt imens han vejede, snakkede han og nedgjorde, som han havde for vane, værdien af de ting, man tilbød ham.

"Diamanter! ... Dårlig måde at anbringe sine penge! ... Hvad kan de monstro indbringe? ... Man kunne lige så gerne grave sin penge ned i jorden! ... Som De kan se, señor, denne sten er ikke rigtigt klar ... Ved De hvad, det bliver så sandelig ingen let sag for mig at videresælge disse kostbare stene! Jeg vil vist blive tvunget til at sende dem helt op til Unionen! ... Amerikanerne vil nok købe dem, dog kun for at afstå dem til Albions sønner. De vil derved kunne indtjene en ganske hæderlig kommission, og det finder jeg da også helt i sin orden, omend det jo vil gå ud over min fortjeneste ... Jeg vil tro, at Deres Nåde må lade sig nøje med ti tusinde piastre! ... Det er jo ikke meget, men ..."

"Har jeg sagt noget om, at ti tusinde piastre ikke skulle være nok?" afbrød spanieren med et udtryk af den dybeste foragt.

"Señor, jeg giver ikke så meget som en halv real mere!"

"Tag disse juvelskrin med Dem, og lad mig få summen straks. For at komme op på de tredive tusinde piastre, jeg har brug for, kan De tage pant i huset her ... Synes De, det er tilstrækkelig solidt?"

"Gud bevare os! señor, i denne by, som er så udsat for jordskælv; man ved aldrig hvem der lever og hvem der dør, hvem der står og hvem der falder!"

Samtidig med at Samuel sagde dette, stampede han flere gange hårdt i gulvet med hælene, for at prøve gulvets soliditet.

"Nuvel," sagde han til sidst, "for at gøre Deres Nåde en tjeneste, vil jeg gøre, hvad De ønsker, skønt jeg netop nu har ganske svært ved at skaffe klingende mønt, da jeg er ved at bortgifte min datter til caballero André Certa ... Kender De ham, señor?"

"Jeg kender ham ikke, og jeg beder Dem så hurtigt som muligt at sende mig den aftalte sum. Tag smykkeskrinene og gå!"

"Ønsker De kvittering for dem?" spurgte jøden.

Don Vegal svarede ikke, men gik ind i det tilstødende værelse.

"Hovmodige spanier!" brummede Samuel i skægget, "jeg skal få dig ned med nakken lige så vel som jeg vil ødelægge din rigdom! Ved Salomon! jeg er en skikkelig mand, er jeg – i hvert tilfælde så længe som jeg har fordel af min skikkelighed!"

Da Don Vegal havde forladt jøden fandt han i det næste værelse Martin Paz dybt fortvivlet.

"Hvad er der i vejen?" spurgte han venligt.

"Señor, det er denne jødes datter, jeg elsker!"

"En jødinde!" udbrød Don Vegal med en følelse af modvilje, som han ikke var i stand til at beherske.

Men da han så, hvor bedrøvet indianeren var, sagde han:

"Lad os rejse nu, min ven; senere vil vi tale om dette!"

En time senere forlod Don Vegal byen i selskab med Martin Paz, der til lejligheden var blevet iklædt europæisk klædedragt. Markisen medførte i øvrigt ingen af sine tjenere på denne rejse.

Havbadeanstalten Chorillos er beliggende to mils vej fra Lima. Der findes en smuk kirke i denne indianske by, og i den varme tid er den mødested for Limas elegante verden.

Spillehuse, som er forbudte i Lima, er åbne hele sommeren i Chorillos. Man kan knap forestille sig med hvilken iver de skønne señoras hengiver sig til spillet, og overfor sådanne modspillere har mere end én rig caballero set sin formue forsvinde til ingenting i løbet af et par nætter.

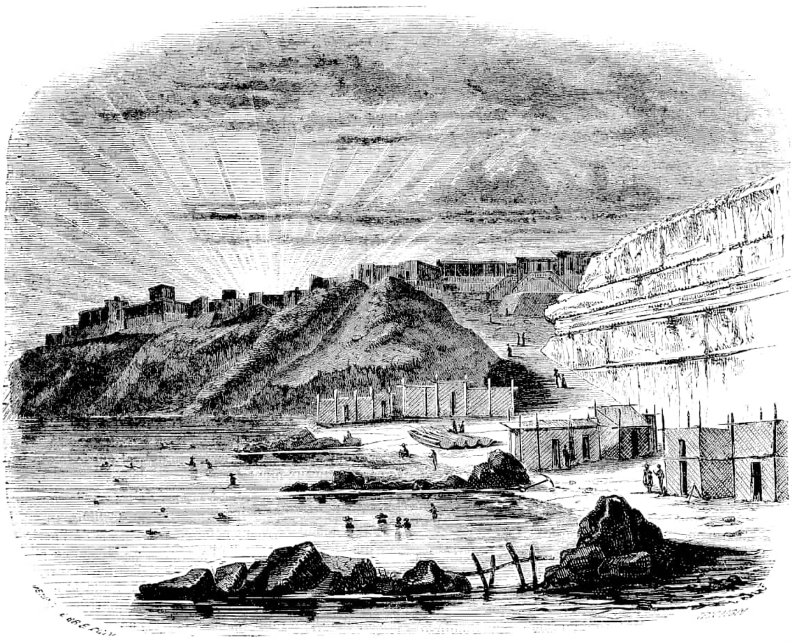

Udsigt over Chorillos-havbadeanstalten.

Endnu var der ikke kommet mange til Chorillos. Så da Don Vegal og Martin Paz havde slået sig ned i en villa lige i havstokken, kunne de leve i ro og fred, og uforstyrret lade sig hensynke i betragtninger over Stillehavets vidtstrakte flade.

Markis Don Vegal, som tilhørte en af de sidste spanske familier i Peru, var den sidste ætling af den ædle slægt, som han med rette var så stolt af at tilhøre. På hans ansigt kunne man dog også læse tydelige spor af en dyb melankoli. På et tidspunkt

havde han deltaget livligt i det politiske liv; men efter nogen tid havde han fået en sådan afsmag for de ustandselige revolutioner, som kun tjente til at fremme en personlig ærgerrighed hos de indblandede, og han trak sig derfor tilbage til en slags selvvalgt ensomhed, som blot af og til blev brudt af de pligter, almindelig høflighed krævede af ham.

Hans umådelige formue svandt stille og roligt hen. Af mangel på arbejdskraft var hans ejendomme elendigt vedligeholdt, og dette gjorde det nødvendigt for ham at optage tyngende lån. Men han følte ingen angst for udsigten til den nært forestående ruin. Den spanske races medfødte sorgløshed sammen med leden over den unyttige tilværelse han førte, havde gjort ham fuldstændig ligegyldig over for de truende fremtidsudsigter. Han havde haft en hustru, som han tilbad, og en lille fortryllende datter, men en frygtelig ulykke havde berøvet ham begge disse mål for hans kærlighed. Siden da havde intet hengivenhedens bånd været i stand til at knytte ham til noget menneske, og han overgav sig fuldstændig til skæbnens forgodtbefindende.

Don Vegal troede vel at hans hjerte var dødt, men han følte det på ny banke ved mødet med Martin Paz. Dennes ildfulde natur vakte atter de gløder til live, der gemte sig under asken i hans bryst, og indianerens stolte holdning passede godt sammen med den ridderlige hidalgos væsen. Markisen, som var træt af de ædle spaniere, som han ikke længere havde tiltro til, og havde afsmag for de egoistiske mestizer, som ville sætte sig over deres stand på hans bekostning, fandt fornøjelse i at knytte sig til denne primitive race, der så tappert havde kæmpet med Pizarros hær om den amerikanske jord.

Ifølge de nyheder, markisen modtog fra Lima, antog man dér indianeren for at være død. Men eftersom Don Vegal mente, at Martin Paz tilbøjelighed for en jødinde var værre end døden selv, besluttede han at redde ham i dobbelt forstand: Nemlig ved at lade Samuels datter gifte sig med André Certa.

Mens Martin Paz således følte sit hjerte drukne i fortvivlelse, undgik markisen omsorgsfuldt at komme med nogle hentydninger til det forgangne, og talte kun med den unge indianer om ligegyldige ting.

En dag blev Don Vegal imidlertid så ked af at se hans grublerier, at han sagde:

"Min ven, hvorfor lader De en så simpel følelse tage herredømmet over alt det ædle i Deres natur? Er Deres stamfader måske ikke den modige Manco Capac, hvis fædrelandskærlighed har beredt ham en plads blandt heltene? Hvilken herlig opgave har ikke den mand udført, som ikke lader sig slå ned af en passion, der er ham uværdig? Har I da ikke til hensigt en dag at generobre jeres uafhængighed?"

"Vi arbejder på det, señor," svarede indianeren, "og den dag er måske ikke så langt væk, hvor mine brødre vil rejse sig."

"Jeg forstår! De taler om den hemmelige revolution, som Deres brødre forbereder oppe i deres bjerge! På et givet signal vil de falde over byen Lima med våben i hånd … og de vil blive besejret, som de altid før er blevet besejrede! Ser I ikke, at jeres egne fordele forsvinder fuldstændig i disse evindelige revolutioner, der hele tiden følger efter hinanden i Peru, og hvori både indianere og spaniere tid sidst vil bukke under, til fordel for mestizerne?"

"Vi ønsker kun at redde vort land!" råbte Martin Paz.

"Ja – og I kunne redde det, hvis I forstod opgaven!" svarede Don Vegal. "Lyt til mig, for jeg elsker Dem som min egen søn! Så smertefuldt det end er, må jeg indrømme, at vi spaniere, vanartede sønner af en fordum mægtig race, ikke længere er i besiddelse af den energi, der er nødvendig for at opretholde en stat. Det tilkommer således jer at overvinde denne ulykkelige amerikanisme, som stræber efter at fordrive enhver fremmed! Ja, mærk Dem mine ord! Det er kun en europæisk indvandring, der kan redde det gamle peruvianske kejserrige. I stedet for denne borgerkrig, som De forbereder, og som har til formål at lukke alle ude, undtagen en eneste race, burde I i stedet række hånden ud mod de flittige og arbejdsomme folk fra den gamle verden!"

"Indianerne, señor, vil altid se en fjende i enhver fremmed, hvem han så end måtte være, og de vil ikke tåle, at han indånder deres bjerges rene, friske luft. Det herredømme, jeg besidder over mine brødre, ville være væk i samme øjeblik, jeg ikke mere ville sværge død over deres undertrykkere. – Men hvad er jeg da for øvrigt nu?" lagde Martin Paz til med sorg i stemmen. "En flygtning, som næppe ville have en time tilbage at leve i, hvis han viste sig på gaden i Lima!"

"Min ven, De må love mig ikke at vende tilbage dertil ..."

"Ah! Skal jeg love Dem det, don Vegal? I så fald måtte jeg tale mod mit eget bedre vidende!"

Don Vegal tav. Den unge indianers passion voksede for hver dag, der gik. Markisen bævede ved tanken om, at Martin ville gå en sikker død i møde, hvis han viste sig i Lima ... Derfor ønskede Don Vegal af hele sin sjæl, at jødindens giftermål måtte fuldbyrdes så snart som muligt.

For at finde ud af, hvordan det stod til med den sag, begav markisen sig en morgen selv ind til byen. Der fik han at vide, at André Certa allerede var kommet sig af sit sår, og at hans nært forestående giftermål var det almindelige samtaleemne i byen.

Don Vegal ønskede at se den unge pige, som Martin Paz elskede. Om aftenen aflagde han derfor et besøg på Plaza Mayor, hvor trængslen var på sit højeste. Han mødte der sin gamle ven, fader Joaquin, som blev meget overrasket, da Don Vegal fortalte ham, at Martin Paz var i live. Præsten lovede beredvilligt at holde øje med den unge indianer og delagtiggøre markisen i alt nyt angående denne, der kunne interessere ham.

Pludseligt faldt Don Vegals blik tilfældigt på en ung pige, der indsvøbt i en sort kappe sad tilbagelænet i en elegant vogn.

"Hvem er den smukke dame?" spurgte han fader Joaquin.

"Det er André Certas trolovede, jøden Samuels datter," svarede præsten.

"Hun! En jødes datter!" udbrød markisen, og kunne ikke skjule sin overraskelse. Hastigt trykkede han fader Joaquins hånd til afsked og tog derpå atter tilbage til Chorillos.

Hans overraskelse var let at forklare, idet han i den formodede jødinde genkendte den unge pige, han havde set hensunket i inderlig bøn i Skt. Annæ Kirke.

5

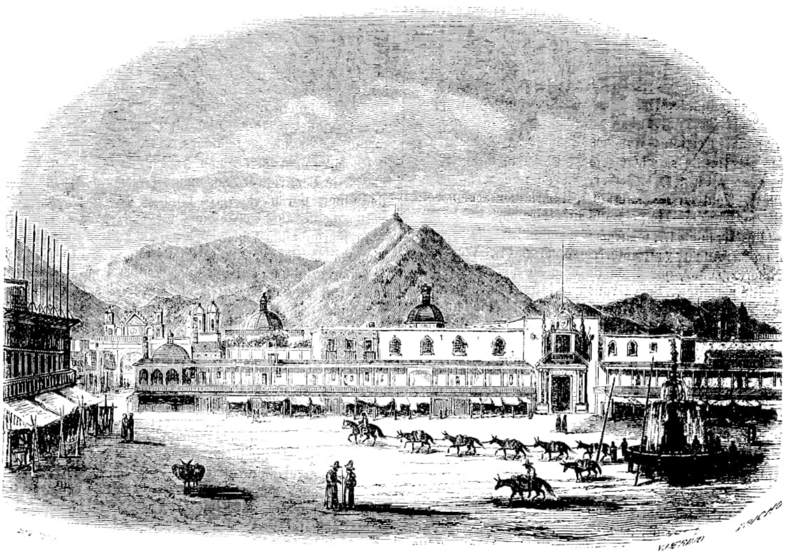

Udsigt over Plaza Mayor i Lima.

Efter at de colombianske tropper, som af Bolivar var blevet sat under general Santa-Cruz' kommando, var blevet kastet ud af nedre Peru, fik dette land, der hidtil var blevet rystet af den ene militære revolte efter den anden, endelig en smule fred og ro. De ærgerrige var ikke længere helt så ivrige efter at føre sig frem, og præsident Gambarra kunne sidde fredsommeligt i sit palads ved Plaza Mayor. Fra det hold var der intet mere at befrygte. Men den virkelige, nært forestående fare kom ikke fra små-oprør, der blev kvalt lige så hurtigt som de opstod, og som mere syntes at være et udslag af amerikanernes smag for militære parader.

Den virkelige fare blev ikke bemærket af spanierne; de sad for højt på strå til at de kunne se den. Den undgik også at vække

mestizernes opmærksomhed, for disse mennesker ville aldrig spilde et blik på noget, der var under dem selv.

Der herskede imidlertid en noget usædvanlig gæring blandt indianerne i byen, som ofte kom sammen med dem, der boede i bjergene. Disse mennesker syntes at have rystet deres sædvanlige, medfødte ligegyldighed af sig. I stedet for at indhylle sig i deres ponchoer og vende fødderne mod solen, strejfede de nu omkring på markerne, standsede op, når de mødte hinanden, havde særlige tegn til at kende hinanden på, og havde en særlig forkærlighed for de mindst besøgte værtshuse, hvor de kunne tale uforstyrret med hinanden.

Den livlighed kunne særligt ses på ét sted lidt udenfor byen. Ved udkanten af en plads stod et hus, bestående af en eneste etage og med et så ynkeligt udseende, at øjet gerne uden videre overså det.

Det var en beværtning af værste slags, og den blev drevet af en gammel indianerkvinde, som dér serverede sit gærede majsøl og en drik, der var fremstillet af sukkerrør, for de beskedne kunder, der søgte hendes hus.

På dette sted forsamlede indianerne sig på visse tidspunkter, når en lang stang blev rejst som en slags signal på kroens tag. Da indfandt indfødte af alle lag sig, muldyrdrivere, formænd, førere, og en efter en forsvandt de ind i den store sal. Værtinden fik fuldt op at gøre, og idet hun overlod værtshuset i sin tjenerindes varetægt, sørgede hun selv for betjeningen af sine stamkunder.

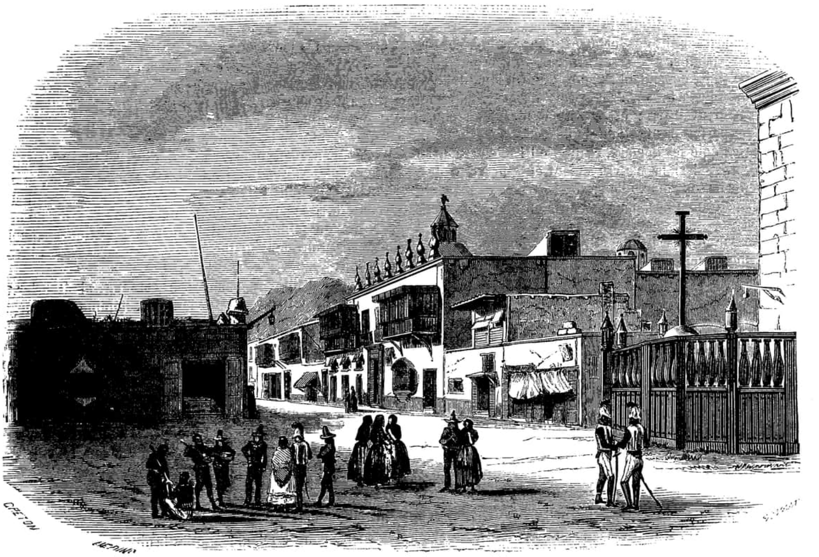

Indianernes stamværtshus.

Nogle dage efter at Martin Paz var forsvundet fandt et velbesøgt møde sted i værtshusets sal. I det dunkle rum, der yderligere blev formørket af en rigelig tobaksrøg, kunne man kun med vanskelighed genkende kroens sædvanlige klientel. Omkring halvtreds indianere sad om et langt bord, nogle tyggede en art teblade, blandet med et lille stykke vellugtende jord; andre drak gæret majsøl af store krus. Men disse beskæftigelser forhindrede dem ikke i at lytte opmærksomt til en indianer, der havde rejste sig for at holde tale.

Denne indianer var Sambo, og han så omkring sig med en for en indianer ejendommelig fasthed i blikket.

Efter at Sambo nøje havde gransket sine tilhørere, tog han til orde:

"Solens sønner kan her frit tale om deres anliggender. Intet troløst øre kan høre dem. Nogle af vore venner, der har forklædt

sig som gadesangere, vil lokke forbipasserende til at standse for at høre på sig, og vi kan i mellemtiden nyde en ubegrænset frihed."

Samtidig hørte man da også lyden af en mandolin uden for huset.

Da indianerne inde i salen således vidste sig i sikkerhed, lyttede de også med største opmærksomhed til Sambos tale. De havde fuld tillid til ham.

"Hvilke nyheder kan Sambo give os om Martin Paz?" spurgte en indianer.

"Ingen. Er han død, eller er han det ikke? ... Det ved kun den Store Ånd. Jeg venter nogle af vore brødre, der har vandret langs floden helt ned til udmundingen. Måske de har fundet Martin Paz' lig!"

"Han var en god leder!" sagde Manangani, en indianer med et vildt udseende, som var meget frygtet. "Men hvorfor var han ikke på sin post den dag, da skonnerten, der var lastet med våben til os, indtraf?"

Sambo svarede ikke, men bøjede blot sit hoved.

"Vid da, mine brødre," fortsatte Manangani, "at der blev vekslet skud mellem *Annunciacion* og kystvagten; og hvis fartøjet bliver opbragt, vil alle vore planer være strandet!"

En mumlen hilste hans ord.

"De af jer som vil vente med at dømme, er de klogeste!" sagde Sambo. "Hvem ved, om min søn, Martin Paz, ikke atter vil vise sig blandt os! ... Men hør nu: De våben, som man har sendt os fra Schura er i vor besiddelse; de er gemt i Cordillerernes bjerge, og er klar til at gøre tjeneste, så snart som I er beredt til at gøre jeres pligt!"

"Og hvorfor venter vi?" råbte en ung indianer. "Vi har skærpet vore knive. Vi er rede!"

"Vent til det rette tidspunkt er inde," svarede Sambo. "Ved mine brødre, hvilken fjende, der først skal rammes af deres arm?"

"Ja, mestizerne, disse mænd, der behandler os som slaver," sagde en af de tilstedeværende, "disse uforskammede men, som slår os med både hånd og pisk, som var vi stædige muldyr!"

"Nej, nej," mente en anden, "det bør hellere være dem, som lægger beslag på alle jordens rigdomme."

"I tager fejl begge to, jeres første slag skal slås i en anden retning!" svarede Sambo, som efterhånden var blevet opildnet. "Det var ikke de mænd, som for tre hundrede år siden vovede at sætte deres fod på vore forfædres jord! Det var ikke disse rige unge fyre, der slæbte Manco Capacs sønner til deres grave. Nej! det de hovmodige spaniere; DE er de virkelige sejrherrer, hvis slaver vi er. Og har de end ikke rigdommene mere, så har de dog stadig magten, og trods Perus løsrivelse tramper de vore medfødte rettigheder under fode! Lad os derfor glemme, hvad vi nu er, og erindre os, hvad vore fædre var!"

"Ja! Ja!" råbte forsamlingen og trampede deres bifald i gulvet.

Efter nogle øjeblikkes stilhed stillede Sambo flere af de sammensvorne nogle spørgsmål, og fik derved vished om, at deres venner i Cuzco og hele Bolivia stod rede til at slå til på én gang.

Med glødende iver fortsatte han så:

"Og vore brødre i bjergene, tapre Manangani, hvis de alle som én i hjertet bærer et had så stærkt som dit, og et mod så stort

som dit, vil de da ikke falde over Lima som en lavine fra Cordillerernes tinder?"

"På den aftalte dag vil Sambo ikke få anledning til at beklage sig over deres mod," svarede Manangani.

"Hvis Sambo går udenfor byen, vil han ikke have nødig at gå særlig langt, før han ser indianere i mængder omkring sig, som brænder af iver efter hævn! I San Cristoval- og Amancaës-passene ligger allerede flere end én af dem klar i deres ponchoer med kniven i bæltet, og venter på, at en bøsse bliver lagt ham i hånden! De har heller ikke glemt, at de skal have hævn over spanierne for Manco Capacs nederlag!"

"Vel talt, Manangani!" fortsatte Sambo. "Det er hadets gud, som taler gennem din mund! Mine brødre skal snart få at vide, hvilke beslutninger, deres høvdinge tager. Præsident Gambarra søger kun at befæste sin egen magt. Bolivar er langt væk, og Santa Cruz er fordrevet. Om nogle dage vil festen ved Amancaës kalde vore undertrykkere sammen til glæde og fest. Da skal hver og én holde sig parat til at bryde op, og må underretningen herom spredes til selv den fjerneste flække i Bolivia!"

I dette øjeblik trådte tre indianere ind i salen. Sambo gik dem ivrigt i møde.

"Nå?" spurgte han.

"Man har ikke kunnet finde Martin Paz' lig!" svarede en af de tre. "Vi har udforsket floden grundigt i alle retninger, vore bedste dykkere har undersøgt den med største nøjagtighed, og vi mener nu, at Sambos søn ikke kan være omkommet i Rimacs vande."

"Har man da dræbt ham? Hvad er der blevet af ham? Oh, forbandelse over dem, hvis de har myrdet min søn! ... Mine brødre må skilles i stilhed! I må alle vende tilbage til jeres poster, men vær opmærksomme, vær på vagt, og vent!"

Indianerne forlod kroen og spredte sig i alle retninger. Kun Sambo blev tilbage sammen med Manangani, som spurgte ham:

"Ved Sambo, hvilken følelse det var, der førte hans søn til San Lazaro hin skæbnesvangre aften? Stoler Sambo på sin søn?"

Et lyn glimtede i Sambo øjne. Manangani trak sig baglæns.

Men Sambo beherskede sig og svarede:

"Hvis Martin Paz skulle forråde sine brødre, ville jeg først dræbe alle, han har skænket sit venskab, og alle, han har givet sin kærlighed. Dernæst ville jeg dræbe ham og til sidst mig selv, således at der intet blev tilbage af en vanæret slægt!"

I dette øjeblik åbnedes døren til salen og værtinden trådte ind. Hun gik hen til Sambo og gav ham et stykke papir, hvorpå hans navn var skrevet.

"Hvem har givet dig dette?" spurgte han.

"Jeg ved det ikke," svarede værtinden. "Jeg fandt dette stykke papir på et bord, hvor en eller anden af gæsterne har efterladt det."

"Har der været andre her end indianere?"

"Ingen andre end indianere har været her."

Værtinden forlod rummet. Sambo åbnede brevet og læste højt:

"En ung pige har bedt for Martin Paz, for hun glemmer ikke indianeren, der vovede sit liv for hende! Hvis Sambo har hørt noget om sin søn, eller har noget håb om at genfinde ham, skal

han binde en rød klud om sin arm. Der passerer hele tiden øjne forbi til at se det."

Sambo krøllede brevet sammen.

"Den ulykkelige!" råbte han. "Han har ladet sig indfange af en kvindes blik!"

"Hvem er denne kvinde?" spurgte Manangani.

"Det kan ikke være en indianerinde," svarede Sambo og granskede brevet. "Det må være en ung pige af den elegant verden ... Åh, Martin Paz, jeg kan ikke mere genkende dig!"

"Vil du gøre, hvad denne kvinde beder dig om?"

"Aldeles ikke," svarede indianeren heftigt. "Hun skal miste alt håb om at gense min søn. Gid hun må dø af sorg!"

Afsindig af vrede flåede Sambo brevet i småstykker.

"Det må være en indianer, der bragte brevet hertil," bemærkede Manangani.

"Åh! det kan ikke være en af vore! Han havde vel fundet ud af, at jeg ofte kommer her på dette værtshus; men nu vil jeg aldrig mere sætte min fod her. Min broder, du må nu vende tilbage til dine bjerge, jeg bliver her og våger over byen. Lad os så se, om denne fest bliver lige så munter for undertrykkerne som for de undertrykte!"

De to indianere skiltes.

Planen var lagt, og timen for dens iværksættelse vel valgt. I Peru, som dengang var næsten folketomt, fandtes kun et mindre antal spaniere og mestizer. Hvis indianere strømmede til fra Brasiliens skove, fra Chiles bjerge og La Platas sletter og gik til angreb, kunne de oversvømme skuepladsen for oprøret med en ganske overvældende forfærdelig hær. Og når først de store byer, såsom Lima, Cusco og Puno var blevet ødelagt, ville

det ikke være sandsynligt, at de colombianske tropper, som så kort tid forinden var blevet forjaget af den peruvianske regering, ville have synderlig travlt med at komme nødstedte fjender til hjælp.

Denne revolution havde således al mulig udsigt til at lykkes, hvis blot hemmeligheden forblev bevaret i indianernes hjerter, og blandt disse fandt man til visse ingen forrædere.

Men de var uvidende om, at en mand havde fået tilstået en privat audiens hos præsident Gambarra; de var uvidende om, at denne mand underrettede præsidenten om, at skonnerten Annunciacion havde udlosset våben af alle tænkelige slags i indianske pirogger, som havde ligget parat ved Rimacs munding. Og denne mand forlangte en stor belønning for den tjeneste, han viste den peruvianske regering ved at gøre den bekendt med disse fakta.

Men denne mand spillede dobbeltspil. For efter at han havde ladet Sambos agenter hyre skonnerten – for øvrigt til en ganske høj pris – solgte han nu de sammensvornes hemmelighed til præsidenten.

Man vil heraf kunne forstå, at denne mand var jøden Samuel.

6

André Certa, der nu atter var fuldstændig rask, og som troede at Martin Paz var død, fremskyndede ivrigt sit giftermål. Han længtes efter at komme til at promenere i Limas gader i selskab med den unge og smukke jødinde.

Sara viste ham imidlertid ikke andet end hovmodig ligegyldighed. Men det rørte ham ikke, for han betragtede

hende kun som en kostbar genstand, for hvilken han havde betalt hundrede tusinde piastre.

Man må være klar over, at André Certa havde mistillid til jøden, og det med god grund. Hvis kontrakten var lidet hæderlig, var dens parter det endnu mindre.

André Certa ønskede at tale privat og hemmeligt med Samuel, og bragte ham i dette øjemed en dag med sig til Chorillos. Mestizen ville samtidig forsøge sin lykke i spil en sidste gang inden sit bryllup.

Nogle dage efter markis Don Vegals ankomst til badestedet var spillehallerne blevet åbnet, og fra dette tidspunkt var det hele tiden en livlig trafik på vejen til og fra Lima.

Nogle kom til fods, men vendte hjem i elegante ekvipager; andre tabte de sidste rester af deres formuer ved spillebordene.

Don Vegal og Martin Paz tog ikke del i disse adspredelser, og den unge indianers søvnløse nætter havde ædlere årsager end spillegæld.

Når han var kommet tilbage fra den daglige aftenpromenade med markisen, gik Martin Paz ind på sit værelse, satte sig i vinduet med hovedet støttet på albuerne, og tilbragte lange timer med at drømme.

Don Vegal tænkte ofte på Samuels datter, som han havde set bede i den katolske kirke; men han have ikke vovet at betro denne hemmelighed til Martin Paz, dog var han lidt efter lidt begyndt at undervise Martin Paz i den kristne tro. Markisen frygtede, at han ved denne undervisning ville vække de følelser til nyt liv i hans hjerte, som han søgte at udslukke, for indianeren burde efter hans mening ophøre med sine enfoldige drømme om at kunne vinde Sara. Men politiet var nu endelig

holdt op med at søge efter Martin Paz, og med tiden ville indianeren måske, takket være sin beskytters indflydelse, få adgang til den peruvianske overklasse.

Men en dag besluttede Martin Paz i sin fortvivlelse selv at søge oplysning om, hvordan det stod til med den unge jødinde. Klædt i sine spanske klæder kunne han snige sig ind i en af spillehallerne og lytte til stamgæsternes snak. André Certa var en tilstrækkelig betydningsfuld mand til, at hans giftermål nok skulle være emne for en og anden samtale, hvis det var nært forestående.

I stedet for at begive sig ned til stranden vendte indianeren derfor en aften sine skridt mod de høje klipper, hvorpå Chorillos' fornemste huse er bygget. Han trådte ind i et hus, hvortil en bred stentrappe førte ind.

Dette var spillehallen. Dagen havde været hård for mere end én af Limas indbyggere, og trætte af anstrengelserne sov nogle af dem nu rundt om på gulvet, indhyllede i deres ponchoer.

Andre spillere sad rundt om et stort grønt klæde, som af to på hinanden vinkelrette linjer blev delt i fire afdelinger. På hver af delene sås begyndelsesbogstaverne til ordene *azar* og *suerte* – tilfælde og skæbne – A og S. Spillerne satsede på det ene eller det andet af disse to bogstaver; bankieren tog mod indsatsen og kastede to terninger på bordet, hvis pointtal sammenlagt afgjorde om det var A eller S, der vandt.

I øjeblikket blev der spillet meget livligt, og en mestiz søgte med feberagtig iver at vende det spilleheld, der hidtil havde været ham ugunstigt, til sin fordel.

"To tusinde piastre!" råbte han.

Bankieren rystede terningerne og spilleren brød ud i eder og forbandelser.

"Fire tusinde piastre!" råbte han.

Og igen tabte han dem.

Martin Paz holdt sig til den del af rummet, der henlå i skygge, og kunne derfra se spillerens ansigt.

Denne spiller var André Certa.

Ved siden af ham stod jøden Samuel.

"Det må være nok, señor," sagde Samuel til ham. "De har ikke heldet med dem i dag!"

"Hvad kommer det Dem ved?" snerrede mestizen uhøfligt.

Samuel hviskede ham da i øret:

"Selv om det måske ikke angår mig, ville det dog være passende for Dem at bryde med disse uvaner de sidste dage før Deres giftermål!"

"Otte tusinde piastre!" svarede André Certa, idet han satsede på S.

A kom ud. Mestizen udstødte en afsindig forbandelse. Bankieren fortsatte:

"Gør Deres indsats!"

André Certa fremtog et bundt sedler fra sin lomme, tydeligvis i den hensigt at vove en betydelig sum. Han lagde dem på et af kvadraterne, og bankieren var allerede begyndt at ryste terningerne, da et tegn fra Samuel standsede ham. Jøden bøjede sig atter hen til mestizens øre og sagde:

"Hvis De spiller alt væk, således at De ikke kan honorere vor aftale, så vil den være for intet at regne fra og med i aften!"

André Certa trak på skuldrene, men viste samtidig alle tegn på tilbageholdt raseri. Derefter tog han sine penge tilbage og

gik ud af rummet.

"Fortsæt blot!" sagde Samuel til bankieren. "De kan stadig nå at ruinere denne herre, efter at han er blevet gift!"

Bankieren bukkede underdanigt, for jøden var grundlæggeren – og ejeren – af spillehallerne i Chorillos. Overalt, hvor der var en *real* at tjene, fandt man denne mand.

Samuel fulgte nu efter mestizen, og da han fandt ham på stentrappen udenfor, sagde han til ham:

"Jeg har sager af allerstørste vigtighed at fortælle Dem. Hvor kan vi tale uforstyrret?"

"Hvor det passer Dem!" svarede André Certa studst.

"Señor, lad nu ikke Deres dårlige lune ødelægge Deres fremtid! Eftersom jeg nu vil videregive min største hemmelighed til Dem, stoler jeg ikke på hverken det mest omhyggeligt lukkede rum, eller den allermest øde slette. Skønt De betaler mig dyrt for hemmeligheden, vil De nok finde, at den er sin pris værd, og at den er værd fortsat at bevare!"

Under denne samtale var de to mænd kommet ned til stranden, hvor de små bådehuse stod. De havde ingen anelse om, at de blev både set og hørt af Martin Paz, der som en slange gled efter dem i skyggerne.

"Lad os tage en kano," sagde André Certa, "og lad os ro ud på åbent hav."

André Certa løsnede en lille båd, der lå fortøjet ved stranden, og smed en mønt til dens ejer. Samuel gik også om bord, og mestizen stødte båden fra land.

Da Martin Paz, som stod gemt bag en fremskudt klippe, så kanoen begive sig ud på havet, klædte han sig skyndsomst af, og

beholdt blot en kniv, der sad nedstukket i hans livrem, på sig. Derefter svømmede han ud efter kanoen.

Solen havde netop slukket sine sidste stråler i Stillehavets bølger, og himmel og hav lå snart indsvøbt i mørke.

Martin Paz tænkte ikke et øjeblik på de hajer af den allerfarligste slags, som findes i disse farvande. Han holdt sig så tilpas tæt på mestizens båd, at han kunne høre stemmerne fra de ombordværende.

"Men hvilket bevis på pigens identitet kan jeg give faderen?" spurgte André Certa jøden.

"De vil minde ham om de omstændigheder, under hvilke han mistede dette barn."

"Og hvad var disse omstændigheder?"

"Hør blot!"

Martin Paz, som kun lige akkurat holdt hovedet oven vande, hørte det hele, men uden at kunne forstå hvad han hørte.

"Saras fader," sagde jøden, "boede i Concepcion, i Chile. Han var allerede dengang den fine herre, De kender, men dengang var hans formues størrelse på højde med hans fornemhed. Han blev tvunget til at komme til Lima af flere årsager. Han rejste alene, og efterlod sin hustru og sin lille, kun femten måneder gamle, pige i Concepcion. Perus klima passede ham imidlertid godt, så han bad marquesaen om komme dertil. Fulgt af nogle tro tjenere gik hun om bord på skibet *San Jose*. Jeg var netop undervejs til Peru med samme fartøj. *San Jose* skulle til Lima, men på højde med Juan Fernandez blev fartøjet overfaldet af en forfærdelig orkan, som gjorde det ude af stand til at manøvrere og lagde det på siden. Besætningen og passagererne tog deres tilflugt til skibets redningsbåd, men da marquesaen så, hvor

oprørt havet var, tøvede hun med at gå i den. Hun knugede sit barn i favnen og blev tilbage på skibet. Også jeg fandt det sikrest at blive. Redningsbåden skød fra, men kun to kabellængder fra *San Jose* blev den med alle ombordværende opslugt af de rasende bølger. Vi var altså nu de eneste overlevende. Stormen rasede med overordentlig voldsomhed, men da jeg ikke havde medbragt min formue på rejsen, vare jeg ikke synderlig fortvivlet. *San Jose,* som havde fem fod vand i lasten, førtes nu af strømmen mod klipperne inde ved kysten, hvor fartøjet knustes til pindebrænde. Den unge kvinde blev sammen med sin datter kastet i havet. Til alt held fik jeg fat i barnet, og det lykkedes mig at komme ind til stranden. Moderen så jeg omkomme for øjnene af mig."

"Kan man nu også fuldstændig fæste lid til denne historie?"

"Ja, det hele. Faderen vil desuden ikke kunne bestride noget af det. Åh, señor! Jeg gjorde en god fangst dengang, for nu indbringer den mig et hundrede tusinde piastre, når De betaler mig!"

"Hvad betyder dette?" spurgte Martin Paz sig selv.

"Så se da her, min tegnebog med de hundrede tusinde piastre!" sagde André Certa.

"Tak, señor!" svarede Samuel, idet han tog imod skatten. "Her har De en kvittering. Jeg binder mig derved til at betale Dem den dobbelte sum tilbage, såfremt De ikke kommer til at tilhøre en af de fornemste familier i Spanien!"

Indianeren hørte ikke den sidste sætning. Han havde nemlig måttet dykke for at undgå båden, og han havde derved set en uformelig masse, der hastigt nærmede sig.

Det var en *tintorea*, en haj af den allerværste slags.

Da Martin Paz så dyret nærme sig, dykkede han, men måtte snart vende tilbage til overfladen for at trække vejret. Han blev ramt over brystet af et slag af hajens halefinne, og han mærkede udyrets slimede skæl mod sin hud. For at kunne snappe sit offer, vendte hajen sig om på ryggen, og åbnede samtidig sit rædselsfulde, med tredobbelte tandrækker forsynede gab. Men så snart Martin Paz kunne se dyrets hvide bug lyse mod sig, stødte han sin kniv i den.

I næste øjeblik blev vandet fuldstændig rødt af hajblodet. Han dykkede da igen, og kom op ti favne borte. Da han ikke mere kunne se mestizens båd, svømmede han i land, og havde snart glemt, hvor nær han netop havde været en frygtelig død.

Dagen derpå forlod Martin Paz Chorillos, og plaget af uro fulgte don Vegal efter til Lima for at finde ham.

7

André Certas giftermål med den rige Samuels datter vakte berettiget opstandelse. De skønne *señoras* undte sig ikke ro, men brugte al deres fantasi på et finde på et nyt, smukt kjoleliv, eller en ny slags hårpynt, og ødte deres kræfter på at prøve alskens forskellige toiletter til begivenheden.

Der pågik også en mængde forberedelser i Samuels hus, for han ønskede at gøre så meget som muligt ud af Saras giftermål. Freskerne, der efter spansk skik prydede væggene i hans hus, var blevet smukt restaurerede; de kostbareste draperier hang i tykke folder for alle vinduer og døre; udskårne møbler af kostbare eller velduftende træsorter trængte sig i salonerne, hvor der var velgørende svalt; sjældne tropevækster snoede sig langs balustrader og terrasser.

Den unge pige havde imidlertid opgivet håbet om at gense Martin Paz i live. Sambo havde ikke, og alligevel viste Sambo, at han havde opgivet håbet ved ikke at bære håbets tegn om sin arm! Liberta havde udspioneret den gamle indianers mindste bevægelse og skridt … men havde intet kunne opdage.

Ak! havde den stakkels Sara fået lov at følge sine inderste ønsker, ville hun have taget sin tilflugt i et kloster til sine dages ende! Hun var blevet ført til katolicismen af en uimodståelig kraft og var i al hemmelighed blevet omvendt til denne tro, takket være fader Joaquins omsorg. Og på en vis måde var hun således blevet genforenet med denne religion, der stemte så vel overens med hendes hjertes tro.

For at undgå skandale havde fader Joaquin, der i øvrigt var bedre til at læse i sit breviarium end i det menneskelige hjerte, ladet Sara tro, at Martin Paz var død. Den unge piges omvendelse lå ham først og fremmest på hjerte, og da han anså denne for at være sikret ved hendes forening med André Certa, forsøgte han at vænne hende til tanken om dette giftermål, uden at have den mindste anelse om, hvordan det var kommet i stand.

Endelig oprandt da den dag, som var så glædelig for nogle, og så fuld af sorg for andre. André Certa havde indbudt næsten hele byen til bryllupsfesten, men de adelige familier havde dog ikke taget mod hans invitation, men undskyldte sig med mere eller mindre velgrundede påskud.

Tiden var imidlertid inde til at kontrakten skulle underskrives, men den unge pige havde ikke indfundet sig …

Jøden Samuel og André Certa udviste efterhånden adskillige tegn på deres utålmodighed. Selv på de indbudtes ansigter

sporede man en vis forlegenhed, alt mens tusinder af vokslys, hvis antal mangedobledes af spejlene, oplyste salonerne på blændende vis.

På gaden udenfor vandrede en mand frem og tilbage: Denne mand var markis Don Vegal.

8

Imidlertid befandt Sara sig alene på sit værelse, opfyldt af en ubeskrivelig angst. Hun var ikke i stand til at forlade sit værelse, og i et øjebliks sindsbevægelse støttede hun sig et øjeblik mod balkonen, som vendte mod de indre haver.

Pludselig bemærkede hun, at en mand sneg sig gennem magnoliealleerne. Hun genkendte Liberia, hendes tjener. Liberta syntes at udspionere en usynlig fjende, som gemte sig bag en statue.

I næste øjeblik blegnede Sara. Liberia var kommet i håndgemæng med en høj mand, som slog ham til jorden, og nogle halvkvalte lyde fortalte hende, at en kraftig hånd blev trykket mod negerens mund.

Den unge pige skulle netop til at råbe på hjælp, da hun så begge mænd rejse sig. Negeren så på sin modstander og udbrød:

"Dem! Dem! Det er Dem!"

Og før Sara kunne få en lyd over sine læber, fulgte negeren med denne mand, som han næsten anså for at være et genfærd fra en anden verden. Og da den unge pige derefter mærkede Martin Paz' blik, kunne hun ikke gøre andet end, ligesom den besejrede neger, at udråbe:

"Dem! Dem! Det er Dem!"

Martin Paz så på hende og sagde:

"Hører bruden ikke støjen fra festen? Gæsterne trænges i salonerne for at se hendes ansigt stråle af lykke! Eller er det måske et offer, færdigt til at blive ofret, der skal vise sig for dem? Er det med disse af smerte blegnede træk, den unge pige skal optræde for sin brudgom?"

Sara var næppe i stand til at høre eller forstå, hvad Martin sagde.

Den unge indianer fortsatte:

"Mens den unge pige fælder sine tårer, kan hun se langt bort fra sin faders hus, langt bort fra den by, hvor hun således lider!"

Sara løftede hovedet. Martin Paz havde rettet sig op i sin fulde højde, og idet han pegede mod Cordillerernes tinder, viste han den unge pige vejen til friheden.

Sara følte, at hun var i besiddelse af en uimodståelig magt. Lyden af stemmerne nedenunder trængte op til hendes kammer. Hendes fader ville uden tvivl komme efter hende; og hendes trolovede ville måske følge ham. Martin Paz slukkede hastigt lygten, der hang lige over hans hoved ... en fløjten, lig den, man havde hørt på Plaza Mayor, gennemtrængte nattemørket.

Døren blev heftigt slået op. Samuel og André Certa trådte ind. Kammeret henlå i det dybeste mørke. Nogle tjenere bragte hastigt lys ... rummet var tomt!

"Død og Helvede," udbrød mestizen.

"Hvor er hun?" råbte Samuel.

"De kommer til at stå til ansvar for dette," svarede André Certa brutalt.

Ved disse ord følte jøden angstens kolde sved springe frem på sin pande.

"Følg mig!" råbte han.

Og efterfulgt af sine tjenere styrtede han ud af huset.

I mellemtiden flygtede Martin Paz hurtigt som lynet gennem byens gader. To hundrede skridt fra jødens hus mødte han de indianere, som var blevet hidkaldt af hans fløjten.

"Op i vore bjerge!" råbte han.

"Nej! Til markis Don Vegals hus!" lød en stemme bag ham.

Martin Paz vendte sig om. Spanieren stod bag ham.

"Vil du ikke betro denne pige i min varetægt?" spurgte Don Vegal ham.

Indianeren bøjede hovedet og svarede dæmpet:

"Til markis Don Vegals hus!"

Martin Paz gav således efter for markisens indflydelse på ham og gav den unge pige under hans beskyttelse. Han vidste, at hun ville være i sikkerhed i markisens hus, men da han vidste, hvad hans ære krævede af ham, ville han ikke selv tilbringe natten under Don Vegals tag.

Han forlod derfor markisens hus. Men hans hoved brændte og blodet rullede feberhedt i hans årer.

Han var ikke kommet hundrede skridt førend fem-seks mænd kastede sig over ham, og trods hans hårdnakkede modstand lykkedes det dem at binde ham. Martin Paz udstødte et vildt skrig af fortvivlelse. Han troede, at han var i sine fjenders magt.

Noget efter førtes han ind i et værelse, hvor det bind, der dækkede hans øjne, blev taget af. Han så sig omkring, og

opdagede, at han befandt sig i den sal i kroen, hvor hans brødre havde organiseret deres oprør.

Sambo var der. Manangani og flere andre indianere omgav ham. Et lynglimt af had gnistrede i Martin Paz' øjne.

"Min søn har åbenbart ingen medlidenhed med mine tårer, når han så længe har ladet mig tro sig død?" sagde Sambo.

"Er det rigtigt, at man aftenen før oprøret skal kunne finde Martin Paz, vor leder, i vore fjenders lejr?" spurgte Manangani.

"Hvis min søn forråder sine brødre ..."

Martin Paz svarede hverken sin fader eller den anden indianer.

"Er vore vigtigste interesser da således ofret for en kvindes skyld?"

Idet han sagde dette, gik Manangani, med en kniv i hånden, tæt hen til Martin Paz. Denne værdigede ham ikke et blik.

"Lad os først tale," sagde Sambo. "Derefter vil vi handle. Hvis min søn forråder sine brødre, ved jeg nu, på hvem jeg skal hævne hans forræderi. Lad ham tage sig vel i agt! Jøden Samuels datter er vel ikke så godt gemt af vejen, at hun vil kunne undslippe os! Min søn bør også tænke sig godt om. Dømt til døden, som han er, findes der ikke i hele denne by én eneste sten, han vil kunne læne sig op ad og føle sig sikker. Hvis han derimod befrier sit land, venter der ham ære og frihed!"

Martin Paz tav fortsat, men en hård kamp udkæmpedes i hans indre. Med sine sidste ord havde Sambo rørt nogle strenge i denne stolte sjæl.

Martin Paz var uundværlig for gennemførelsen af de sammensvornes planer, for han havde en overordentlig stor magt over indianerne i byen. Han kunne styre dem efter sit

ønske, og på et tegn fra ham ville de ikke tøve med at gå i døden.

På Sambos befaling løstes nu de reb, der bandt den unge indianer. Martin Paz rejste sig.

"Min søn," sagde den gamle nu, idet han med nogen bevægelse så på ham, "i morgen, ved festen i Amancaës-dalen vil vore brødre som en lavine styrte sig over de ubevæbnede indbyggere i Lima. Vejen til Cordillererne ligger dér, vejen til byen dér – gå, du er fri!"

"Til bjergene!" råbte Martin Paz. "Til bjergene, og forbandet være vore fjender!"

Og den opgående sol belyste netop i samme øjeblik med sine første stråler indianerhøvdingenes rådslagning højt oppe i Cordillererne.

Festdag i Amancaës.

9

Torvet i Amancaës: Indianere og negre, sælgere af stegt kød og frugt, etc.

Dagen for den store fest, den 24. juni, var kommet. Til hest, til fods eller til vogns begav indianerne sig op til det omtalte plateau, som lå en halv mils vej fra byen. Mestizer og indianere ankom i en skønsom blanding til den fælles festlighed. Slægtninge og venner gik muntert i grupper, og hver gruppe medbragte sin egen mad. Foran hver gruppe gik en guitarspiller, som sang tidens populæreste sange. De vandrede tværs over majs- og lucernemarkerne, gennem bananlundene, fulgte de smukke piletræsalléer og kom endelig til skove af citron- og appelsintræer, hvis vellugt blandede sig med duften fra de vilde træer på bjerget. Langs hele vejen falbød man

brændevin og øl i midlertidige krostuer, og man lo hjerteligt og meget under påvirkning af de rigelige drikofre, der blev indtaget. Ryttere styrede deres heste gennem folkemængden og søgte at overgå hinanden i hurtighed, dygtighed og kunstfærdighed.

Ved denne fest, der har sit navn efter de små blomster, der vokser så rigeligt på bjerget, herskede en ualmindelig frigjorthed og løssluppenhed; men på trods af dette hørte man aldrig nogen skændes i denne almindelige glæde og munterhed. De få beredne politifolk, der iført glimtende brystharnisk skulle opretholde ro og orden, havde et meget let arbejde.

Og idet denne menneskemasse endelig nåede Amancaës-plateauet, lød der et tusindstemmigt skrig af beundring, og dette skrig blev mangefold gentaget af bjergets ekko.

For tilskuernes fødder sås den tidligere kongeby, der djærvt rejste sine spir og tårne mod himlen. San Pedro, San Augustin, katedralen, fra hvis tag solstrålerne blev kastet næsten blændende tilbage; San Domingo, den rige kirke, hvis Madonna aldrig er klædt i samme draperi to dage i træk, løftede sit takkede spir højere end sine naboer. På højre side så man Stillehavets vidstrakte blå flade bølge under en let brise, og når blikket vendtes fra Callao tilbage til Lima, passerede det over alle de mange gravmonumenter, der indeslutter de jordiske rester af det store inkadynasti. I horisonten indrammedes dette storslåede maleri af Kap Morro-Solar.

Men samtidig med, at Lima-boerne beundrede denne pittoreske udsigt, forberedtes et blodigt drama højere oppe på Cordillerernes sneklædte tinder.

Mens byen var næsten forladt af sin sædvanlige indbyggere, strejfede et stort antal indianere rundt i de øde gader. Disse mænd, der ellers selv plejede at være ivrige deltagere i festen, gik nu tavse rundt, tilsyneladende behersket af en sælsom indre uro. Af og til mødte de en af deres ledere, og han gav dem så i al hast en eller anden hemmelig ordre, hvorpå han atter forsvandt. Men lidt efter lidt samledes de alle i byens rige kvarter.

Imidlertid begyndte solen at synke mod horisonten. Tiden var nu inde til, at også det rige aristokrati i Lima begav sig til Amancaës. De prægtigste toiletter glimtede i de elegante ekvipager, som bevægede sig frem under træerne til højre for vejen. Det hele var en forvirret blanding af fodgængere, vogne og ryttere.

Uret i katedralen slog fem.

Et skrækkeligt skrig gav da genlyd i byen. Og fra alle torve, fra alle gader og fra alle huse kom indianere styrtende frem med våben i hånd. Den smukke by blev snart oversvømmet af mængder af oprørere, hvoraf nogle svingede brændende fakler over hovedet.

"Død over spanierne! Død over undertrykkerne!" lød feltråbet.

Fra højene rundt om byen forenede en mængde andre indianere sig nu med deres brødre.

Man kan forestille sig, hvilket syn Lima i dette øjeblik udgjorde. Oprørerne havde spredt sig til alle dele af byen. I spidsen for en afdeling sås Martin Paz, svingende med den sorte fane, og mens indianerne overfaldt de huse, der var

bestemt til at ødelægges, førte han sin trop til Plaza Mayor. Ved hans side gik Manangani, der idelig udstødte vilde hyl.

Bystyret, der var blevet forberedt på oprøret, havde opstillet soldater i slagorden foran præsidentens palads. En frygtelig salve modtog oprørerne i samme øjeblik de viste sig på pladsen. Disse, der lige straks blev overraskede over denne uventede velkomst, som strakte adskillige af dem til jorden, styrtede sig i næste nu med ukueligt raseri over soldaterne. En forfærdelig tumult opstod, da mændene kom tæt ind på livet af hinanden. Martin Paz og Manangani viste sande underværker af tapperhed og mod, og man skulle gerne kunne tro, at de kun ved guddommelig mellemkomst undslap døden.

Det var for enhver pris nødvendigt at indtage paladset og forskanse sig dér.

"Fremad!" råbte Martin Paz, og hans stemme opildnede indianerne til nye stormløb.

Skønt de blev angrebet fra alle retninger, lykkedes det dem dog at trænge den troppeafdeling tilbage, der forsvarede paladset. Manangani styrtede allerede op ad de første trin på fortrappen, da han pludselig standsede brat. Hvor soldaternes geledder splittedes, sås nemlig to store kanoner, som stod klar til at beskyde angriberne.

Der var ikke et sekund at spilde, batteriet måtte uskadeliggøres før man kunne nå at affyre det.

"Dette er for os begge!" råbte Manangani, idet han vendte sig mod Martin Paz.

Men Martin Paz hørte intet, for han bøjede sig netop i dette øjeblik ned for at lade en neger hviske sig følgende ord i øret:

"Man er ved at plyndre Don Vegals hus. Man myrder ham måske!"

Ved disse ord trak Martin Paz sig tilbage. Manangani ville trække ham med sig, men i samme øjeblik bragede kanonerne og kuglerne mejede indianerne ned.

"Følg mig!" råbte Martin Paz, og sammen med nogle trofaste kammerater lykkedes det ham at bane sig vej gennem soldaternes geledder.

Denne flugt havde samme virkning som et forræderi. Indianerne troede sig svigtet af deres leder. Forgæves søgte Manangani at få dem tilbage til kampen. De blev formelig overdænget med tætte geværsalver, og det var umuligt at holde sammen på dem. Forvirringen nåede sit højdepunkt, og en vild, uorganiseret flugt begyndte. Flammerne, der nu blussede højt i flere dele af byen, lokkede nogle af flygtningene til at forsøge sig med at plyndre husene under flugten, men soldaterne fulgte dem i hælene og dræbte et stort antal.

Martin Paz var i mellemtiden nået frem til Don Vegals hus, som i dette øjeblik var skuepladsen for en forbitret kamp, anført af Sambo selv. Den gamle indianer havde dobbelt interesse i dette forehavende; han ville på en gang dræbe spanieren og bemægtige sig Sara som pant på hans søns troskab.

Døren og murene til gården var slået omkuld, og der inde stod Don Vegal med sablen i hånden og omgivet af sine tjenere, og holdt stand mod de indtrængende masser. Denne mands mod og stolthed var virkelig storslået. Han havde selv modtaget flere hug, mens hans frygtelige sværdslag havde omgivet ham med bunker af lig.

Men hvad kunne man stille op mod denne masse af indianere, hvis mængde stadig blev øget af de besejrede fra Plaza Mayor? Don Vegal mærkede, at hans fæller begyndte at vakle, og han så snart ingen anden udvej end at begå selvmord, da Martin Paz, hurtig som lynet slog til mod angriberne bagfra og tvang dem til at vende sig mod ham, og han trængte sig derpå frem til don Vegal gennem en regn af kugler for at beskytte ham med sin egen krop.

"Bravo, min søn, bravo!" sagde Don Vegal, og trykkede Martin Paz hånd. Men den unge indianer var dyster til mode.

"Bravo, Martin Paz!" råbte nu en anden stemme, som trængte sig dybt ind i hans sjæl.

Han genkendte den som Saras, og huggene fra hans klinge skabte en kreds af blod omkring ham.

Sambos styrker begyndte nu at vakle i geledderne. Tyve gange havde han rettet sine slag mod sin søn, dog uden at være stand til at ramme ham, og tyve gange havde Martin Paz standset sit våben, når det var ved at ramme hans far.

Pludselig viste Manangani sig, dækket af blod, ved Sambos side.

"Du har svoret," råbte han til Sambo, "at hævne en niddings forræderi på hans slægt, hans venner, og på ham selv! Tiden er nu kommet! Soldaterne er her om føje tid! Og mestizen André Certa er med dem!"

"Så følg mig da, Manangani," sagde Sambo med et vildt blik i øjnene, "så følg mig!"

Og begge forlod Don Vegals hus og løb hen imod soldaterne, der nærmede sig i hurtigt tempo. Man sigtede på dem, men uden at lade sig skræmme gik Sambo lige hen til mestizen.

"De er André Certa," sagde han til ham. "Nuvel, Deres brud befinder sig i Don Vegals hus, og Martin Paz er ved at bortføre hende til bjergene!"

Så snart dette var sagt, forsvandt indianerne.

På denne måde havde Sambo sørget for, at de to dødsfjender ville mødes ansigt til ansigt, og soldaterne, der var blevet ophidsede ved tanken om Martin Paz tilstedeværelse, styrtede af sted til markisens hus.

André Certa var ude af sig selv af raseri. Straks han så Martin Paz, styrtede han frem mod ham.

"Nu er det vores tur!" skreg den unge indianer, idet han forlod stentrappen, som han så tappert havde forsvaret, for at gå mestizen i møde.

Der stod de så, øje til øje, bryst mod bryst, deres ansigter så tæt på hinanden, at deres blikke smeltede sammen til et eneste lynglimt. Hverken venner eller fjender vovede at nærme sig til dem. De greb nu hinanden i et forfærdeligt favntag, og klemte hinanden så hårdt, at de næppe var i stand til at trække vejret. Men André Certa frigjorde sig fra Martin Paz, der havde tabt sin kniv. Mestizen løftede armen, men det lykkedes for indianeren at gribe den, før han kunne støde til. André Certa søgte denne gang forgæves at gøre sig fri. Martin Paz vendte kniven mod mestizens eget bryst og begravede den lige til skæftet i hans hjerte.

Derefter kastede han sig i Don Vegals arme.

"Til bjergene, min søn," råbte markisen, "flygt til bjergene! Jeg befaler dig at gøre det!"

I dette øjeblik så man jøden Samuel kaste sig over André Certas lig og flå en tegnebog til sig fra en af den dødes lommer.

Men han var blevet observeret af Martin Paz, som tog den fra ham, åbnede den, undersøgte den og derpå med et glædesråb skyndte sig hen til markisen, som gav et stykke papir, hvorpå følgende linjer stod prentet:

"Modtaget af señor André Certa den sum af 100.000 piastre, som jeg skal tilbagebetale ham, såfremt Sara, hvem jeg reddede ved San Joses skibbrud, ikke er markis Don Vegals datter og eneste arving.

Samuel."

"Min datter!" råbte spanieren og ilede til Saras værelse.

Men den unge pige var der ikke mere, og fader Joaquin, der lå i en sø af blod, kunne kun fremstamme:

"Sambo! ... Bortført! ... Madeiraflodens bred! ..."

10

"Hurtigt! Afsted!" råbte Martin Paz.

Uden at ytre et ord fulgte don Vegal efter indianeren. Hans datter! ... Han måtte genfinde sin datter!

Der blev i hast fremskaffet et par muldyr, og begge mændene sad op; kraftige gamacher blev fæstnet med læderremme over deres knæ, og store stråhatte skærmede deres hoveder. Pistolhylstrene på sadlerne blev forsynet med pistoler, bøsser hængt over skulderen. Martin Paz havde desuden viklet sin lasso omkring sig.

Den unge indianer kendte de sletter og bjerge, de skulle passere, som sin egen lomme. Han var helt klar over, til hvilket

øde sted Sambo var ved at slæbe hans brud. Hans brud! Kunne han vove at kalde Don Vegals datter ved dette navn?

Spanieren og indianeren, begge opfyldt af den samme tanke, forsvandt snart i Cordillerernes palme- og granbevoksede kløfter. Cedrene, bomuldsbuskene, aloetræerne lod de snart bag sig, ligeså majs- og lucernemarkerne. Fra tid til anden stak æslerne sig på tornede kaktus, der voksede på afgrundenes rand.

Det var ikke nogen nem opgave at færdes i bjergene på denne årstid. Sneen, som smeltede i junisolens stråler, dannede formelige vandfald, og ofte løsrev enorme snemasser sig fra bjergtoppene og forsvandt i de bundløse slugter.

Men faderen og brudgommen red videre, nat og dag, uden at unde sig et øjebliks hvile.

Til slut nåede de til Andesbjergenes højeste toppe, fjorten tusinde fod over havets overflade. Dér fandtes ingen vegetation, ingen træer. Ofte måtte de udstå en af disse frygtelige storme, der forekommer i Cordillererne, hvor sneen hvirvles højt op over selv de højeste toppe. Don Vegal standsede af og til uden at ville det, men Martin Paz støttede ham og hjalp ham gennem de enorme snemasser.

På dette Andesbjergenes højeste punkt blev de et bytte for den sygelige tilstand, der kan berøve selv den mest uforfærdede hans mod, og de måtte finde en næsten overmenneskelig vilje for at kunne stå imod trætheden.

På Cordillerernes østside genfandt de indianernes spor og kunne nu endelig igen begynde nedstigning fra bjergkæden.

De kom nu til de enorme urskove, som dækker sletterne mellem Peru og Brasilien, og i disse vildtvoksende og svært

tilgængelige vildmarker fik Martin Paz godt brug for sin indianske skarpsindighed.

Et halvt slukket bål, fodspor, små afbrækkede grene og andet af samme slags blev studeret grundigt.

Don Vegal frygtede, at hans ulykkelige datter blev trukket over alle disse sten og torne til fods, men indianeren viste ham nogle kiselsten, der var knust af et dyrs hove; og grene, der var brækket af træerne så højt oppe at kun en person til hest ville kunne nå dem. Don Vegal fattede da på ny håb. Martin Paz var så fortrøstningsfuld, så dygtig til at finde vejen, og for ham fandtes der ingen uoverstigelige hindringer eller uovervindelige farer!

En aften tvang trætheden don Vegal og Martin Paz til at gøre holdt. De var kommet til bredden af en flod. Dette var et af Madeirafloden første tilløb, og indianeren kendte det udmærket. Kæmpemæssige træer hældede ud over vandet og forenede sine grene med træerne på den anden side.

Var kvinderøverne gået op til en af siderne, eller havde de fulgt flodens løb? Og hvor havde de i så fald forladt den? Martin Paz søgte at besvare disse spørgsmål. Ved med besvær at følge nogle næsten usynlige spor, førtes han langs bredden til en åben plads. Den sammentrådte jord dér viste, at en flok mennesker på dette sted havde passeret floden.

Martin Paz søgte at orientere sig, da han pludselig så en mørk skygge bevæge sig i et buskads. Han gjorde hurtigt sin lasso klar og beredte sig på at angribe. Men da han kom nærmere, så han at det var et muldyr, der lå på jorden i sine sidste krampetrækninger. Det stakkels døende dyr var antagelig blevet såret temmelig langt væk fra dette sted, hvortil

det havde slæbt sig, for Martin Paz fandt det spor, det havde efterladt sig. Det var tydeligt at indianerne, da de ikke havde kunnet få muldyret over floden, havde dræbt det med et knivstik. Han behøvede således ikke længere være i tvivl om, hvilken retning hans fjender havde taget, hvorfor han straks vendte tilbage til sin rejseledsager.

"I morgen vil vi måske indhente dem," sagde han til Don Vegal.

"Så lad os drage videre med det samme," svarede spanieren.

"Men vi skal over floden!"

"Vi kan vel svømme over!"

De klædte sig af, og Martin Paz lagde tøjet sammen til en bylt, som han kunne bære på hovedet, og stille og roligt for ikke at vække en af de farlige alligatorer, som er så talrige i Perus og Brasiliens floder, gled de ud i vandet.

De kom over til den anden bred uden uheld. Martin Paz første handling var at søge efter indianernes spor, men hvor grundigt og hvor længe han end granskede bladene og kiselstenene, kunne han ikke opdage det mindste. Den temmelig stærke strøm havde imidlertid ført dem et betydeligt stykke ned ad floden, hvorfor de gik tilbage langs bredden, og der fandt de virkelig, et stykke fremme, umiskendelige spor.

Dér var Sambo gået over Madeira med sin flok, som var blevet betydelig større undervejs. Da indianerne på sletterne og i bjergene, der utålmodigt ventede på efterretninger om oprørets sejrrige fremgang, i stedet fik at vide, at de var forrådte, skreg og græd de af raseri, og da de så, at der var et hævnoffer rede, sluttede de sig til den gamle indianers følge.

Den unge pige var sig ikke længere bevidst om, hvad der foregik omkring hende. Hun bevægede sig, fordi nogen skubbede hende fremad. Var hun blevet efterladt ene i denne ødemark, ville hun ikke have gået så meget som ét skridt for at undslippe døden. Af og til gled mindet om den unge indianer forbi hendes sjæls indre øje, men straks efter faldt hun livløs sammen hen over halsen på muldyret. Da hun, efter at de havde passeret floden, måtte følge bortførerne til fods, slæbte to indianere hende afsted mellem sig, og et langt blodspor viste tydeligt, hvorhen hun blev ført.

Men Sambo tog sig ikke af, at dette blodspor forrådte, i hvilken retning han var taget. Han nærmede sig sit mål, og snart kunne man ane den bedøvende larm fra et stort vandfald.

Indianerne kom nu til en lille by, der bestod af omkring hundrede hytter, opført af sammenflettede siv og ler. Idet de nærmede sig til byen, kom en mængde kvinder og børn styrtende mod dem, idet de udstødte høje glædesråb; men denne glæde forvandlede sig til raseri, da de hørte om Martin Paz frafald.

Med udslukt blik stod Sara ubevægelig og så på sine fjender. Alle disse skræmmende ansigter, der grimasserede rundt om hende, og hun hørte de forfærdeligste trusler blive udstødt!

"Hvor er min mand?" råbte en. "Det er dig, der har dræbt ham!"

"Og min broder, han, som ikke mere vil komme til sin hytte, hvad har du gjort med ham?"

"Død! Død! Hver eneste af os skal have en luns af hendes kød! Hun skal dø!"

Og disse kvinder, hvoraf nogle svingede med lange knive, andre med brændende fakler, og atter andre var bevæbnede med uhyggelige sten, styrtede alle frem mod den unge pige.

"Tilbage!" skreg Sambo, "alle må afvente, hvad høvdingene beslutter!"

Kvinderne adlød den gamle indianers ordre, men fortsatte med at kaste uhyggelige blikke i retning af pigen. Dækket af blod lå Sara nu ubevægelig på flodbredden.

Noget nedenfor denne landsby blev Madeira indsnævret til en smal og dyb flodseng, der styrtede sine vandmasser med en forfærdelig fart ud fra en højde af mere end hundrede fod, og høvdingene afgjorde, at Sara skulle finde døden i denne katarakt.

Ved solens første stråler skulle hun bindes i en barkkano og overgives til den brusende flod.

Således bestemte rådet, og straffen blev alene udskudt til den efterfølgende dag, for at ofret endnu en nat lang skulle lide sjælekvaler og dødsangst.

Da denne dom blev forkyndt, modtoges den med glædeshyl, og indianerne hengav sig til en vild og overstadig fest.

Natten blev et eneste stort drikkegilde, og brændevinen gærede i de ophidsede hjerner. Der blev opført vilde danse omkring den unge pige, og indianere fo'r rundt overalt, svingende med brændende grene.

Dette uvæsen fortsatte helt til solen stod op, og blev tilmed endnu hidsigere, da dens første stråler oplyste sceneriet.

Den unge pige blev løst fra den pæl, hvor hun havde været bundet, og hundrede villige arme slæbte hende afsted til

offerpladsen. Da hendes læber udtalte navnet Martin Paz, løftede der sig vilde skrig af had og hån.

For at komme til flodens øvre løb skulle man klatre over en mængde forvitrede, skarpe klipper, og da offeret nåede frem til retterstedet, var hun dækket af blod. En kano af bark ventede hende i hundrede fods afstand fra vandfaldet. Sara blev lagt ned i båden og bundet med reb, så stramme, at de skar ind i hendes kød.

"Hævn!" skreg hele stammen som med en stemme.

Kanoen blev hurtigt ført afsted ned ad floden, idet den snurrede rundt om sig selv ...

I samme øjeblik sås to mænd på den modsatte bred. Det var Martin Paz og Don Vegal.

"Min datter! Min datter!" råbte faderen, idet han faldt på knæ på bredden.

Kanoen fortsatte mod faldet.

Stående på en klippeblok svingede Martin Paz sin lasso, som hvinende fløj omkring hans hoved. Netop som fartøjet skulle til at styrte ud over katarakten, rullede den lange læderrem sig ud og kanoen blev fanget i dens løkke.

"Død! Død!" skreg den vilde indianerflok.

Martin Paz begyndte nu at trække lassoen til sig igen, og kanoen, der hang ud over afgrundens rand, kom lidt efter lidt nærmere til ham ...

Men pludselig hvinede en pil gennem luften, og Martin Paz, som faldt forover ned i offerets båd, blev opslugt i vandfaldets brusende hvirvler sammen med Sara.

Næsten i samme øjeblik ramte en anden pil Don Vegal og borede sig dybt ind i hans hjerte.

Men Martin Paz og Sara blev forenede i evigheden, for i deres sidste øjeblikke tegnede den unge piges hånd dåbstegnet på den genfødte indianers pande.

En ung pige danser den lokale dans 'samacuena' til akkompagnement af guitar og kalabas-tromme.

Mester Zacharius

1. En vinternat

Udsigt over Genfersøen med forskellige fartøjer og byen Genf i baggrunden.

Byen Genf ligger ved vestkysten af den sø, som efter den har fået det samme navn, og bliver af Rhônefloden delt i to særskilte bydele, der hvor den løber ud af søen, mens floden selv omtrent i midten af byen ved en ø deler sig i to arme. En lignende topografisk beskaffenhed ser vi hyppigt i de store

centre for handel og industri. Forklaringen hertil må rimeligvis søges i, at de første bebyggere har følt sig draget til stedet på grund af den lette transport, som de hurtigt strømmende flodarme tilbød. Pascal kalder meget rammende disse strømformationer "*ces chemins qui marchent tout souls*." Når talen er om Rhônen, kan man i stedet for "gå" godt sige "løbe".

På den tid, da der endnu ikke på øen, der som en hollandsk galliot ligger for anker midt i strømmen, rejste sig så smukke og regelmæssige bygninger som nu til dags, frembød dens forunderlige kompleks af huse et forvirret, men særdeles tiltalende skue. Bygningerne syntes ligefrem at klatre op over hinanden, og hist og her var de som følge af den snævre plads på selve øen bygget på pæle, der stak op af den hurtigt strømmende Rhône. Disse tykke egeplanker, der for længe siden var blevet sorte af ælde og det fugtige element, ragede op af vandet som kløerne på en umådelig krabbe og frembragte en højst fantastisk virkning. Nogle mellem disse grundpiller udspændte fiskenet bevægede sig i vinden frem og tilbage som store gullige spindelvæv.

Et af husene på øen var på grund af sin besynderlige gammeldags bygningsmåde særlig påfaldende. Det blev beboet af en gammel urmager, mester Zacharius, hans datter Gerande, lærlingen Aubert Thyn og en gammel pige ved navn Scholastica.

Det var en højst aparte gammel mand, denne urmager! Hans alder syntes uudgrundelig. Ingen af de ældste folk i Genf kunne huske, hvor længe de havde set hans magre, spidse hoved vakle frem og tilbage mellem skuldrene, eller hvornår han for første gang med sit hvide, bølgende hår, som han skånselsløst prisgav for vinden, var vandret gennem gaderne. Dette menneske søgte

ikke noget andet liv end pendulerne i hans ure. Hans tørre, ligagtige ansigt havde med tiden antaget den samme mørke farvetone som Leonardo da Vincis malerier.

Det smukkeste værelse i huset, fra hvilket man gennem et smalt vindue kunne se Jurabjergenes snedækkede toppe, blev beboet af Gerande, mens den gamles sovekammer og værksted var en slags kælder, der lå næsten på samme niveau som floden, og hvis gulv hvilede på selve grundpillerne. I umindelige tider havde mester Zacharius kun forladt disse værelser, når det var tid til måltiderne, og når han gik ud for at stille de forskellige ure i byen. Resten af sin tid tilbragte han ved et arbejdsbord, der var fyldt med forskelligt urmagerværktøj, som han selv havde opfundet.

Det var nemlig en dygtig mand, og hans urværker satte man stor pris på i hele Frankrig og Tyskland. De mest talentfulde arbejdere i Genf anerkendte beredvilligt hans overlegenhed, og man pegede altid, når man så ham, på mester Zacharius med de ærbødige ord:

"Ham tilkommer berømmelsen for at have opfundet echappementet [Note 4)]."

Og fra denne opfindelse daterer sig virkelig, hvad man senere vil forstå af mester Zacharius arbejder, den egentlige urmagerkunst.

Når Zacharius havde siddet længe ved sit forunderlige fine arbejde, lagde han atter forsigtigt de forskellige stykker værktøj på deres plads, satte små glasklokker over de mindste stykker, som han netop havde afpasset, og gav så sin drejebænks flittige hjul lov til at hvile. Derpå åbnede han en luge i gulvet og tilbragte timer med, bøjet over åbningen, at stirre ned i den

forbistrømmende Rhône og beruse sig i tågedunsterne, som steg op fra den.

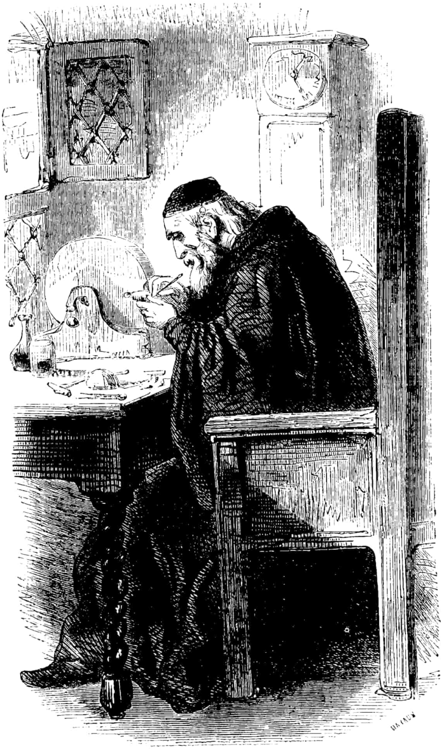

Mester Zacharius ved sit arbejde.

Det var en vinteraften, at den gamle Scholastica serverede aftensmåltidet, i hvilket hun såvel som den unge lærling ifølge gammel skik og brug tog del i sammen med herskabet. Men selv om maden blev bragt mester Zacharius på et smukt, blålighvidt stel og var ligeså omhyggelig tilberedt som ellers, ville han dog slet ikke spise af den i dag. Han svarede knap på de blide ord fra Gerande, der var kendelig bekymret over sin faders tavshed, og Scholasticas snakken nåede kun hans øre på

samme måde som larmen af floden, på hvilken han ikke længere gav agt. Efter dette tavse måltid rejste den gamle urmager sig fra bordet uden som sædvanlig at kysse sin datter eller ønske de tilstedeværende godnat. Han forsvandt gennem den snævre dør, der førte til hans arbejdsværelse, og trappen syntes sagte at knage under hans tunge trin.

Gerande, Aubert og Scholastica blev nogle minutter siddende i dyb tavshed. Det var denne aften et meget uhyggeligt vejr. Skyerne lå tungt og trykkende på alperne og truede med at opløse sig i regn. Schweitz' rå temperatur stemte uvilkårlig sjælen tungsindigt, og søndenvinden strøg med en uheldsforkyndende piben omkring huset.

"Mester Zacharius har i de sidste dage været helt anderledes end han plejer at være, frøken," begyndte Scholastica. "Du gode Gud, når nogen kommer i det humør, at ordene bliver ham siddende i halsen, er det jo ikke underligt, at han ikke kan spise."

"Min fader må have en eller anden hemmelig sorg," sagde Gerande blidt, mens en smertelig uro aftegnede sig i hendes træk, jeg aner ikke, hvad der kan være grunden til det.

"De skal da heller ikke græmme Dem så meget over det, frøken. De ved, at mester Zacharius har højst besynderlige vaner, og det er ikke let at læse hans tanker på hans pande. Der er sket ham en eller anden ærgerlig ting, men i morgen har han måske allerede glemt det igen, og så vil det gøre ham ondt, at han har voldt Dem bekymring."

Det var Aubert, der talte således, samtidig med, at han stirrede ind i Gerandes smukke øjne. Han var den eneste, som mester Zacharius nogensinde havde indviet i sine arbejder, for

han satte stor pris på ham på grund af hans forstand, hans hjertensgodhed og hans diskretion.

Aubert havde knyttet sig til Gerande med den hemmelighedsfulde tillid, som plejer at gå forud for en heftig kærlighed.

Hun var atten år gammel. Hendes ansigts oval mindede om de simple madonnabilleder, som man i gammelbritanniske byer finder ophængt på gadehjørnerne, og ud af hendes øjne talte den reneste uskyldighed. Man måtte holde af hende som den skønneste realisation af en digterdrøm. Hun klædte sig i kun lidet påfaldende farver, og det hvide, på hendes skuldre foldede linned, mindede om alterklædernes sarte hvide farve. Den unge pige førte i Genf, der endnu ikke havde hengivet sig til calvinismens tørre lære, et ejendommeligt, mystisk drømmeliv.

Således som Gerande hver morgen og aften læste sine latinske bønner i sin med jernspænder forsynede bønnebog, således havde hun også i Aubert Thyns hjerte læst, hvilken inderlig hengivenhed den unge arbejder følte for hende. Den gamle urmagers hus var for ham blevet en hel verden, og når han efter endt arbejde forlod sin mesters værksteder, vidste han ikke noget bedre end at tilbringe sin tid hos Gerande.

Alt det havde den gamle Scholastica for længe siden lagt mærke til, men hun sagde dog ikke et ord om det. Hendes snakkesalighed var særlig viet de ulykker, som hun hørte fortælle om, og de små uheld i husholdningen. Man plejede ikke at standse hende, når denne snakkesalighed begyndte at udfolde sig, og det gjorde man også ganske rigtigt i, for hun kunne i denne henseende sammenlignes med de genfiske

spilledåser, der, når de én gang er trukket op, afleverer alle deres melodier og kun kan bringes til tavshed på den måde, at man brækker dem itu.

Da Scholastica så, at Gerande var sunket hen i en smertefuld tavshed, rejste hun sig fra den gamle lænestol, satte et lys i en lysestage, tændte det og stillede det hen ved siden af et lille madonnabillede af voks, der stod i en stenniche. Ellers plejede Gerande hver aften at bønfalde denne madonna om fred og beskyttelse for den kommende nat, men i dag blev den unge pige roligt på sin plads.

"Nå, kære jomfru," sagde Scholastica forbavset, "vi er for længe siden færdige med at spise til aften, og tiden til at sige godnat nærmer sig. Har De i sinde at fordærve Deres øjne med nattevågen? ... Hellige Jomfru, hvor er det dog dejligt at sove godt og at drømme sødt. I denne dumme tid, vi lever i, bringer dagen jo aldrig nogen virkelig lykke."

"Skal vi ikke lade hente en læge til fader?"

"En læge!" udbrød den gamle pige, "har da mester Zacharius nogensinde brudt sig om deres indbildninger og talemåder! For ure kan der måske findes medicin, som nytter noget, men for mennesker gør der ikke."

"Hvad skal vi så gøre?" hviskede Gerande. "Mon han atter har taget fat på arbejdet, eller mon han er gået til ro?"

"Gerande," sagde Aubert i en beroligende tone, "mester Zacharius bliver plaget af en eller anden ubehagelighed, det er det hele."

"Ved De da, hvad det drejer sig om, Aubert?"

"Ja, måske, Gerande."

"Så må De endelig fortælle os det," sagde Scholastica ivrigt og slukkede med viis sparsommelighed sit lys.

"I flere dage, Gerande," sagde den unge arbejder, "er der sket noget ganske ubegribeligt. Alle de ure, som Deres fader har forarbejdet og solgt gennem mange år, går pludselig i stå. Man har bragt et stort antal tilbage til ham. Han har omhyggeligt skilt dem ad og fundet fjedrene i fuldstændig god stand og hjulværket i komplet orden. Han har da atter sat urene sammen med endnu større omhyggelighed, men trods al sin dygtighed har han ikke kunnet få dem til at gå."

"Så må Djævlen selv stikke under!" udbrød Scholastica.

"Hvad mener du?" spurgte Gerande. "Det hele er jo ganske naturligt. Alt har sine grænser her på jorden, og intet uendeligt kan der fremstilles af menneskehænder."

"Men ikke desto mindre må vi indrømme," svarede Aubert, "at der er noget ualmindeligt og hemmelighedsfuldt i denne historie. Jeg har selv hjulpet mester Zacharius med at finde grunden til den mærkværdige forstyrrelse af hans ure, men jeg har ikke kunnet opdage den, og mere end en gang faldt værktøjet af fortvivlelse ud af mine hænder."

"Hvorfor giver De Dem overhovedet af med det ugudelige arbejde?" spurgte Scholastica. "Kan det gå naturligt til, at sådan en lille kobbertingest uden nogen som helst hjælp kan gå ganske alene og angive timerne. Man skulle have ladet sig nøje med soluret!"

"Det ville De ikke sige, Scholastica," svarede Aubert, "hvis De vidste, at soluret var blevet opfundet af Kain."

"Du store Gud, er det muligt!" udbrød Scholastica.

"Tror De," spurgte Gerande med indtagende naivitet, "at man kan bede Gud gengive min faders ure livet?"

"Ja, naturligvis kan man det," svarede den unge arbejder.

"Det ville være fuldstændig unyttige bønner," brummede den gamle pige, "men Himlen vil forhåbentlig tilgive Dem."

Lyset blev atter tændt. Scholastica, Gerande og Aubert knælede ned på gulvets fliser, og den unge pige bad for sin moders sjæl, bad om fred og beskyttelse for natten, bad for de rejsende og fangerne, for de gode og for de onde, og bad allermest om, at den gådefulde sørgmodighed måtte blive taget fra hendes fader.

Derpå rejste disse tre andægtige sig med ny fortrøstning, for de havde nu lagt deres bekymring i Guds hånd.

Aubert trak sig derpå tilbage til sit værelse. Gerande satte sig i dybe tanker ved vinduet og så, hvordan de sidste lys slukkedes i byen, og Scholastica skød de to store slåer for gadedøren og begav sig så til sit leje, hvor hun var nær ved at dø af frygt og skræk.

Imidlertid var denne uhyggelige vinternat blevet endnu uhyggeligere. Vinden hylede ind under grundpillerne, og huset rystede i sine fuger. Men den unge pige lagde ikke mærke til elementernes oprør; hun tænkte kun på sin fader. Efter det, Aubert Thyn havde sagt havde mester Zacharius' sygdom i hendes øjne antaget fantastiske proportioner, og det forekom hende, at faderens for hende så dyrebare eksistens var blevet til en maskine, der nu kun møjsommeligt bevægede sig på sine tapper.

Pludselig blev skodden af et heftigt vindstød slået imod vinduet. Gerande for sammen og rejste sig i pludselig

bevægelse, men uden dog at kunne begribe årsagen til denne larm. Så snart hun nogenlunde var blevet herre over sin skræk, åbnede hun et af vinduerne og så ud. Skyerne havde åbnet sig, og en stærk regn styrtede i strømme ned over tagene. Den unge pige bøjede sig ud af vinduet for at få fat i skodden, der blev slynget frem og tilbage, men hendes frygt voksede stadig. Det forekom hende, som om regnen og floden blandede deres vande med hinanden for at omstyrte dette skrøbelige hus, der allerede knagede i sine fuger. Hun tænkte på at forlade sit værelse, i hvilket hun følte sig stadig uhyggeligere til mode, da hun så et lysskær under sig og sagde sig selv, at det måtte komme fra hendes faders vinduer. Og nu, da der indtrådte en midlertidig stilhed i elementernes rasen, lød tydelige klagetoner op til hende. Endnu engang gjorde hun forsøg på at trække skodden i, men det ville ikke lykkes hende; stormen slog den heftigt tilbage igen og hvirvlede fejende ind i værelset som en forbryder, der med magt søger at trænge ind i en bolig.

Gerande troede, at hun skulle blive vanvittig af skræk og angst. Hvad tog hendes fader sig nu for? Hun åbnede døren, men den slap hende ud af hænderne, og stormen slog den larmende i efter hende. Hun befandt sig nu i den mørke spisestue og nåede, idet hun følte sig for med hænderne, trappen, der førte ned til mester Zacharius' værksted, og skyndte sig da, dødbleg og rystende, ned ad den.

Den gamle urmager stod oprejst midt i dette værelse, der genlød af flodens brusen.

Hans strittende hår gav ham et mørkt, uhyggeligt udseende, og han gestikulerede og talte ivrigt hen for sig uden at se eller

høre noget som helst af det, der foregik omkring ham. Gerande blev åndeløs stående i døren.

"Det er døden," sagde mester Zacharius med hæs stemme, "Det er døden! ... Hvorfor skal jeg leve nu, da jeg har spredt mig selv ud over hele verden! For jeg, mester Zacharius, jeg er virkelig *skaber* af alle de ure, der er kommet fra min hånd! Det er virkelig en del af min sjæl, jeg har lukket inde i hver af disse kapsler af jern, sølv og guld, og hver gang et af disse fordømte ure går i stå, føler jeg, at mit hjertes slag standser, for efter dets pulsslag har jeg reguleret det."

Og mens oldingen fortsatte med at fantasere på denne måde, så han på sit arbejdsbord, hvor alle delene fra et ur, som han omhyggelig havde skilt ad, lå udbredt. Han tog nu en slags hul cylinder, der kaldes fjederhuset, fordi fjederen ligger indelukket i det, og han trak stålspiralen ud af det; men i stedet for at udvide sig efter elasticitetens love blev denne ved med at være sammenrullet som en sovende slange. Mester Zacharius forsøgte forgæves med sine afmagrede hænder, hvis skyggebillede i store dimensioner forlængede sig op på væggen, at oprulle spiralen; det ville imidlertid ikke lykkes ham, og han slyngede den da med et forfærdeligt vredesskrig gennem klappen i gulvet ned i Rhône-flodens dyb.

Gerande stod ubevægelig, som om hendes fødder var lænket til jorden. Hun ville nærme sig sin fader, men hun kunne ikke. Svimmelvækkende hallucinationer omtågede hende og truede med at berøve hende bevidstheden. Da hørte hun pludselig i mørket en stemme lyde i hendes øre:

"Gerande, min kære Gerande!" blev der sagt, "holder sorgen Dem da virkelig vågen endnu? Jeg beder Dem, vend tilbage,

natten er så kold, så stormende."

"Aubert!" sagde den unge pige halvhøjt. "De! De her!"

"Måtte jeg ikke føle mig urolig ved det, som voldte Dem sorg?" svarede Aubert.

Da den unge pige hørte disse venlige ord, følte hun, hvordan alt blodet strømmede hende til hjertet. Hun støttede sig til den unge arbejders arm og sagde:

"Min fader er meget syg, Aubert! De alene kan helbrede ham, for denne slags sjælslidelse kan ikke vige for en datters trøst. Så vidt jeg kan se, er hans sjæl blevet forstyrret på grund af en ganske naturlig tildragelse, og kun hvis De sørger for atter at få urene i gang, vil han igen blive rask og fornuftig. Ak Aubert, det er dog vel ikke sandt, at hans liv hænger sammen med værkerne i hans ure?" tilføjede hun, endnu overvældet af indtrykket af det, som hun netop havde set.

Aubert svarede ikke.

"Men så kan min faders arbejde jo ikke være velbehageligt for Himlen?"

"Jeg ved det ikke," sagde Aubert, idet han varmede den unge piges iskolde hænder i sine; "men nu må De vende tilbage til Deres værelse, min stakkels Gerande, og se at komme til ro og få nyt håb."

Gerande gik langsomt tilbage til sit værelse og blev der til den følgende dag, uden at der dog ville sænke sig søvn på hendes trætte øjenlåg, mens mester Zacharius ubevægelig og stum stirrede ned i den under hans fødder strømmende flod.

2. Videnskabens stolthed

Genferkøbmandens retskaffenhed i pengesager er blevet til et ordsprog, og man kan derfor forstå, hvilken følelse af skam og vrede, der overvældede mester Zacharius, da hans med så stor omhyggelighed forarbejdede ure blev bragt ham tilbage fra alle sider.

Han kunne ikke et øjeblik tvivle om, at samtlige ure var gået i stå pludselig og uden nogen påviselig grund. Hjulværket var endnu i god stand og fuldstændig i orden, men fjedrene havde tabt deres elasticitet, og urmageren søgte forgæves at erstatte den – hjulene forblev ubevægelige. Disse uforklarlige forstyrrelser foruroligede i højeste grad mester Zacharius. Hans geniale opfindelser havde undertiden gjort ham mistænkt for trolddom, og denne mistanke måtte naturligvis få endnu mere næring ved sådanne uforklarlige fænomener. Rygtet om det nåede endog til Gerande, og hun skælvede undertiden for sin fader, når hans vilde blik fæstede sig på hende.

Det syntes dog, som om mester Zacharius efter den beskrevne angstfulde nat atter havde givet sig til arbejdet med mere selvtillid. Morgensolen oplivede på ny hans mod. Snart kom Aubert ned til ham på værkstedet og fik, da han trådte ind, som sædvanlig en venlig morgenhilsen.

"Det går bedre med mig igen," begyndte den gamle urmager; "jeg ved ikke, hvad det var for en besynderlig hovedpine, der plagede mig i går, men i dag har solen forjaget den tilligemed alle nattens skyer."

"I sandhed, mester, jeg holder ikke af natten, hverken for Dem eller for mig selv," sagde Aubert.

"Og du har ret, Aubert. Hvis du engang skulde blive berømt, vil du indse, at lyset er lige så nødvendigt for dig, som den føde, du tager til dig. En lærd behøver anerkendelse og hyldest af sine medmennesker for at præstere noget stort."

"Mester, nu er hovmodsdjævlen der igen og vil have fat i Dem."

"Hovmodet, Aubert! Ødelæg min fortid, tilintetgør min nutid, tag håbet fra min fremtid, og det vil blive mig forundt at henleve mine dage i ubemærkethed. Stakkels fyr, der ikke forstår de ophøjede ting, til hvilke min kunst så nøje knytter mig! Er du da ikke andet end et værktøj i mine hænder?"

"De må dog indrømme mig, mester Zacharius, at jeg ofte har vundet Deres tilfredshed, når det lykkedes mig at regulere de fineste dele af Deres lomme- og vækkeure."

"Ganske vist, Aubert," svarede mester Zacharius, "du er en god arbejder, som jeg sætter megen pris på, og som jeg holder af. Men når du arbejder, tror du, at du kun har kobber, sølv og guld mellem dine hænder, og du føler ikke disse metaller, som mit geni beånder, dirre som levende kød! Og du vil derfor næppe heller komme til at dø den samme død som dine værker!"

Mester Zacharius tav, efter at han havde sagt dette, men Aubert søgte på ny at optage samtalen.

"På min ære, mester," sagde han, "jeg holder af at se Dem arbejde således uden ophold. Jeg er vis på De vil blive færdig til vort laugs fest, for jeg ser at arbejdet på krystaluret skrider kraftigt fremad."

"Vi vil håbe det, Aubert; det vil ikke være nogen ringe hæder for mig, at jeg har kunnet skære og slibe dette stof, der er så

hårdt som diamanten. Ja, Ludvig Berghem Note 5) har gjort vel i at fuldstændiggøre diamantsliberiet; kun ved hjælp af hans kunst kunne jeg glatte og gennembore de hårdeste sten."

Mester Zacharius holdt, mens han sagde dette, små urstykker af slebent krystal i sine hænder. Det var et ganske fortræffeligt arbejde; såvel hjulværket som selve urkassen var af dette materiale, og han havde udfoldet et næsten utroligt talent ved at forarbejde det.

Han så da også den gamle urmagers kinder farves af en glædesrødme, da han nu sagde:

"Hvor skønt vil det ikke være at se dette ur arbejde gennem dets krystalklare hylster og at tælle dets hjertes slag."

"Jeg tør vædde på, mester, at det gennem et helt år ikke vil gå blot et sekund forkert," udbrød den unge mand.

"Og du vil vinde dit væddemål! Har jeg ikke lagt mit eget inderste væsen ind i dette ur, og går mit hjerte måske forkert?"

Aubert vovede ikke i dette øjeblik at se på mesteren.

"Sig mig oprigtigt," vedblev den gamle melankolsk, "har du aldrig anset mig for vanvittig? Du tror, at jeg undertiden synker hen i en ulykkelig afsindighed? Hvor ofte har jeg ikke i dine og min datters øjne læst denne dom over mig. Ak, det smerter, når man ikke engang bliver forstået af de mennesker, som man holder mest af! Men dig, Aubert, vil jeg gøre det klart, at jeg har ret. Ryst ikke så vantro på hovedet; jeg siger dig, du vil forbavses! Den dag, da du lærer at forstå mine ord, vil du indse, at jeg har fundet tilværelsens hemmeligheder, at jeg forstår den mystiske forening mellem sjæl og legeme."

Mens mester Zacharius talte således, så man, hvorledes hovmodet blandede sig med hans stolthed; øjnene strålede med

næsten utrolig ild, og stoltheden gennemtrængte hele hans legeme. Men, hvis forfængelighed nogensinde er berettiget, så var den det hos mester Zacharius.

Lige indtil hans tid havde urmagerkunsten egentlig kun været i sin barndom. Fra den dag, da Platon, fire hundrede år før den kristelige tidsregning, opfandt nat-uret, et slags vandur (klepsydra) der angav nattens timer ved fløjtespil, havde denne videnskab næsten stået aldeles stille. Mestrene arbejdede mere på kunsten end på mekanikken, og man konstruerede smukke ure af jern, kobber, tin og sølv, der var så slet fremstillet som en vandkande af Cellini. Der opstod da mesterværker i ciselér-arbejde, som ganske vist var højst ufuldkomne tidsmålere, men dog tilfredsstillede med hensyn til kunstnerisk udførelse. Og når kunstneren mindre stræbte efter plastisk fuldkommenhed, gav han sig til at lave de bekendte ure med bevægelige personer og melodiske klokkespil, hvis angivelse af timerne ofte var meget morsom. Hvem brød sig vel dengang om at regulere tidens gang? Fysiske og astronomiske videnskaber grundede ikke deres beregninger på yderst nøjagtige tidsberegninger; der var ingen etablissementer, som blev lukkede til bestemt klokkeslæt, og endnu mindre jernbanetog, der afgik på sekundet. Om aftenen hørte man klokken ringe til fyraften, og om natten råbte man angivelsen af timerne ud gennem den dybe, almindelige stilhed. Man levede ganske vist mindre, når eksistensen blev målt efter mængden af de fuldførte arbejder, men man levede bedre. Ånden berigedes ved de ædle følelser, som henter deres næring fra betragtning af kunstværkerne, og kunsten havde dengang intet jernbanehastværk. Man byggede i to århundreder på en kirke; maleren gjorde kun få malerier

færdige i løbet af sit liv, og digteren forfattede måske kun et fremragende værk, men så var det også mesterværker, som århundreder efter søgte at skatte efter deres rette værd.

Da endelig de eksakte videnskaber gjorde fremskridt, fulgte også urmagerkunsten med, skønt den stadig blev standset af en uoverstigelig vanskelighed: Den regelmæssige og fortsatte måling af tiden.

Det var midt i denne stagnation, at mester Zacharius opfandt echappementet, der tillod ham at opnå en matematisk regelmæssighed ved at underkaste pendulets bevægelser en konstant kraft. Men denne opfindelse havde også forstyrret hovedet på den gamle urmager. Stoltheden, der steg op i hans hjerte som kviksølv i et termometer, havde nået det transcendentale vanvids temperatur, og den gamle mand var da blevet betaget af materialistiske anskuelser og bildte sig ind, at han gennem fabrikationen af sine ure havde fattet hemmeligheden ved foreningen mellem liv og sjæl.

Den pågældende dag, da han så, at Aubert hørte opmærksomt på ham, sagde han i sin simple, overbevisende tone:

"Ved du, hvad livet er, min søn? Har du forstået hvordan de fjedre virker, som frembringer tilværelsen? Har du set ind i dig selv? Nej, for ellers ville du med videnskabens øje have set det indre forhold mellem Guds værk og mit værk, for det er efter hans skabning, at jeg har komponeret forbindelsen af hjulværket i mine ure."

"Mester," afbrød Aubert ham her ivrigt, "kan De virkelig sammenligne en maskine af kobber og stål med det Guds åndepust, som vi kalder sjæl? Dette åndepust, der giver legemet

liv, som en luftning giver blomsterne bevægelse! Kan der gives usynlige hjul, som sætter arme og ben i bevægelse? Tror De virkelig, der kunne være stykker, der var så godt sammensatte, at de kunne vække tanker i os?"

"Det er der ikke tale om," svarede mester Zacharius roligt, men med den blindes egensind, der stadig går længere og længere fremad mod afgrunden. "Hvis du vil forstå mig, så husk på, hvad meningen er med echappementet, som jeg har opfundet. Da jeg lagde mærke til uregelmæssigheden i urenes gang, indså jeg, at bevægelsen i værket ikke er tilstrækkelig, og at man må underkaste den regulering af en anden uafhængigt virkende kraft. Jeg indså, at dette måtte kunne lykkes ved hjælp af et pendul, hvis man nøjagtigt kunne regulere dets svingninger. Var det nu ikke en ophøjet tanke at kunne gengive det dets tabte kraft ved den samme urbevægelse, som det skulle regulere?"

Aubert gav et tegn på bifald.

"Og nu, Aubert," fortsatte den gamle urmager ivrigere, "kast nu et blik på dig selv! Finder du ikke, at der er to forskellige kræfter i os, nemlig sjælens kraft og legemets, altså en bevægelse og en regulator? Sjælen er livets princip, altså er den bevægelsen. Om denne nu bliver vakt ved en vægt, en fjeder eller en immateriel påvirkning, så sidder den dog ikke desto mindre i hjertet. Men uden legemet ville denne bevægelse være ulige, uregelmæssig, ja umulig! Således regulerer legemet da sjælen og er ligesom pendulet underkastet regelmæssige svingninger; og at dette forholder sig således, fremgår deraf, at man befinder sig dårligt, når spise, drikke, søvn eller de øvrige legemlige funktioner ikke er behørigt reguleret. Således

gengiver, ligesom ved mine ure, sjælen legemet den ved svingningerne tabte kraft. Hvordan skulle denne indre forening mellem legeme og sjæl blive tilvejebragt, hvis ikke ved et vidunderligt echappement, hvis hjulværk griber ind i hinanden. Og det er dette, jeg har fundet frem til og anvendt, og der gives ikke flere hemmeligheder for mig i dette liv, der alt i alt dog kun er en sindrig mekanisme."

Mester Zacharius så forunderlig ud, da han således åbenbarede sine hallucinationer, der førte ham til det uendeliges mest skjulte hemmeligheder. Hans datter Gerande, der var blevet stående på dørtærsklen, havde hørt alt hun styrtede nu i sin faders arme, og han trykkede hende krampagtigt til sit bryst.

"Hvad er der, min kære datter?" spurgte han.

"Hvis det kun var en fjeder, jeg havde her, ville jeg ikke kunne elske dig så overordentlig højt, fader," sagde hun og lagde hånden på hjertet.

Mester Zacharius så på sin datter med et stift blik og svarede ikke. Men pludselig udstødte han et højt skrig, fo'r hastigt med hånden til hjertet og faldt afmægtig tilbage på sin gamle lædersofa.

"Fader, kære fader! Hvad går der dog af dig?"

"Hjælp!" råbte Aubert, "Scholastica!"

Men pigen kom ikke med det samme; hun var gået til gadedøren for at lukke op, for der var netop blevet banket på, og da hun nogle øjeblikke efter trådte ud i værelset, var den gamle urmager atter kommet til sig selv og råbte hende i møde:

"Jeg tør vædde på, min gamle Scholastica, at du atter bringer mig et af de forbistrede ure, der er kommet i uorden!"

"Ak ja, det er sandt nok," bekræftede Scholastica og gav Aubert et lommeur.

"Mit hjerte kan aldrig snyde mig," sagde den gamle med et suk.

Imidlertid havde Aubert med største omhyggelighed trukket uret op, men han kunne dog ikke få det til at gå.

3. Et ejendommeligt besøg

Hvis den stakkels Gerande ikke ved tanken om Aubert havde følt sig knyttet til denne verden, ville hun have set sit liv udslukkes sammen med hendes faders.

Den gamle urmager sygnede langsomt hen. Hans åndelige evner koncentrerede sig om en eneste tanke; ved en ulykkelig idéassociation førte han alt tilbage til sin monomani, og det jordiske liv syntes ganske at være veget fra ham for at give plads for et drømmelivs overnaturlige eksistens. Desuden havde også nogle misundelige rivaler deres glæde af på ny at udbrede de djævelske rygter, der verserede om mester Zacharius' arbejder.

Den kendsgerning, at hans urværker blev forstyrret på en uforklarlig måde, vakte en ikke ringe opsigt hos urmagerne i byen Genf. Hvorfra kom denne fjedrenes pludselige slaphed, og hvor påfaldende var det ikke, at mester Zacharius' eget liv syntes at stå i forbindelse dermed? Alt det var mysterier, som man ikke kunne tænke på uden hemmelig gysen. I alle de forskellige samfundsklasser, som fandtes i byen, lige fra lærlingen til den store købmand, var der ingen, der havde haft et ur fra mester Zacharius, uden at han selv havde kunnet overbevise sig om den besynderlige kendsgerning. Man søgte imidlertid stadig forgæves at få mesteren i tale; han var blevet

meget syg, og dette tillod i det mindste hans datter at afvise de uophørlige besøg og spare den gamle mand for bebrejdelser, der ofte ligefrem udartede til beskyldninger og anklager.

Lægerne og deres lægemidler syntes totalt magtesløse overfor denne organiske hensygnen, hvis årsag var uforklarlig. Undertiden syntes det, som om den gamles hjerte holdt op med at slå, og derpå begyndte det igen efter nogen tids forløb at pulsere, men med foruroligende uregelmæssighed.

Hos alle sine konkurrenter mødte mester Zacharius den mest ligefremme medlidenhed, men det var unægtelig kun en medlidenhed, der havde sin grund i egoisme; de beklagede ham nu gerne, fordi de ikke havde mere at frygte af ham. De mindede hinanden om de triumfer, som den gamle urmager havde nydt ved sine prægtige ure med klokkespil og figurer, hvilken almindelig beundring de havde vakt overalt, og til hvor høje priser de var blevet solgt i Frankrig, Schweiz og Tyskland.

Takket være Gerandes og Auberts omhyggelige omsorg lod det imidlertid endelig til at skulle blive bedre med mesterens helbred, og det lykkedes ham i hans rekonvalescenttids ro atter for en stor del at komme bort fra de tanker, som hidtil havde hvilet så tungt på ham. Så snart han igen kunne gå, skyndte Gerande sig at føre ham ud af huset, der til stadighed blev bestormet af utilfredse kunder. Aubert blev alene tilbage på værkstedet, skilte de rebelske ure ad og satte dem sammen igen. Undertiden når han så, at al hans møje var forgæves, og at han ikke kunne få blot ét ur til at gå, greb han sig fortvivlet til hovedet, som om han frygtede for selv at miste forstanden over dette arbejde, ligesom hans stakkels herre.

Gerande førte da sin fader rundt ad de smukkeste spadserestier omkring byen og valgte særlig vejen om til Saint-Antoine, hvor man har en vidtstrakt udsigt over ryggen af Cologny og over søen. Undertiden på smukke, klare formiddage kunne man herfra se Mont Buets gigantiske toppe ude i den fjerne horisont. Gerande fortalte sin fader navnene på alle disse steder, som det lod til han havde glemt. Hans hukommelse havde lidt meget, og han følte en næsten barnlig fornøjelse ved at lade alle disse navne gentage for sig. Derpå støttede han sig til sin datters arm, bøjede sit hvide hoved ned mod hendes indtagende blonde hår, og således gik de da fredeligt tilbage ad den solbeskinnede vej.

Endelig kom den gamle urmager til bevidsthed om, at han ikke stod alene i verden, og når hans blik hvilede på den unge, smukke datter, sagde han ofte til sig selv, at han var gammel og hårdt prøvet af alderen, og at hun stod alene og uden støtte tilbage i verden, når han lukkede sine øjne. Der var allerede mange af de unge arbejdere i Genf, som gerne havde villet have Gerande, men ingen af dem havde fået adgang til det stille, skjulte hus, i hvilket den gamle urmagers familie levede. Det var da ganske naturligt, at hans tanker faldt på Aubert Thyn, og da han i stilhed havde truffet dette valg for sin datter, bemærkede han til sin glæde, at de to unge folk nok så omtrent mente det samme, og at deres hjertes svingninger, som han sagde til Scholastica, forekom ham "isochrone".

Den gamle pige var henrykt over dette ord, og skønt hun naturligvis ikke forstod det, svor hun ved sin skytspatron, at hele byen skulle have hørt mesterens ord førend der var gået en time. Mester Zacharius havde stort besvær med at berolige

hende og fik endelig det løfte af hende, at hun ville tie om hele denne historie. Han vidste dog godt, at Scholastica aldrig plejede at holde den slags løfter.

Således kom det sig da, at man i hele Genf talte om en forbindelse mellem Aubert og Gerande, endnu før de pågældende selv vidste noget om det. Men undertiden hændte det også, at man, når der blev talt om dette emne, pludselig hørte en stemme hånligt sige: *"Gerande vil ikke ægte Aubert."* Og når de talende da forundret så sig om, opdagede de en lille olding, der var beboerne af byen fuldstændig ubekendt.

Ingen kunne sige, hvor gammel denne besynderlige skikkelse var. Man kunne regne ud, at han havde måttet vandre meget længe omkring i verden, men dermed var også formodningerne til ende. Hans tykke, fladtrykte hoved hvilede på skuldre, som var bredere, end han selv var høj. Hele personens højde beløb sig nemlig ikke til over tre fod. Han ville have kunnet passe udmærket som stativ for et taffelur; for til skiven ville der have været tilstrækkelig plads på hans ansigt, og pendulet havde udmærket kunnet gå frem og tilbage i den uhyre brystkasse. Hans næse var ligeså lang og spids som viseren på et solur, og de langt fra hinanden stående, besynderligt formede tænder lignede takkerne på et tandhjul. Når han talte, var det, som man hørte et slagværks metalklang, og hans hjerte slog så højt og ejendommeligt, at man kunne værre fristet til at antage dets banken for et vægurs tik-tak. Den lille mand gik altid kun baglæns uden nogensinde at vende sig om, hans arme bevægede sig som viserne på en skive, og hvis man fulgte efter ham, så man, at han altid i hver time tilbagelagde et bestemt stykke vej, og at han næsten altid bevægede sig i en cirkel.

Dette forunderlige væsen havde allerede i nogen tid vandret omkring i byen, og man havde lagt mærke til, at han daglig i det øjeblik solen gik gennem meridianen, standsede udenfor St. Peterskirken og først fortsatte sin vej, når klokken havde slået tolv. Fra dette øjeblik syntes han at dukke op overalt, hvor der blev talt om den gamle urmager, og man spurgte med uvilkårlig gysen hinanden om, hvilket forhold der kunne eksistere mellem ham og mester Zacharius, for også når den gamle urmager gik ud at spadsere med sin datter, slap han dem ikke af syne.

En dag bemærkede Gerande, hvorledes det lille uhyre leende stirrede på hende, og ængsteligt trykkede hun sig tættere op til sin fader.

Det lille uhyre stirrede på Gerande, som ængstelig trykkede sig op til sin fader.

"Hvad går der af dig, Gerande?" spurgte denne.

"Jeg ved det ikke," svarede den unge pige.

"Du ryster stærkt, mit barn," tilføjede den gamle urmager, "bare du ikke går hen og bliver syg; nuvel, hvis en sådan ulykke skulle passere, skal jeg nok pleje dig og pleje dig godt, Gerande."

"Kære fader, det er slet ingenting, jeg er blot kommet til at ryste en smule, og jeg tror, det er ..."

"Ja, hvad er det, mit barn?"

"Det menneske derhenne gør mig bange," svarede hun sagte; "han går hele tiden bag ved os." Mester Zacharius vendte sig om mod den lille.

"Rigtigt, rigtigt, det er godt gået," sagde han med et udtryk af indre tilfredsstillelse; "akkurat fire – det er fuldstændig rigtigt. Du skal ikke være bange, min kære datter, det er ikke noget menneske, men et ur!"

Gerande så forskrækket på sin fader. Hvorledes havde mester Zacharius kunnet se klokkeslættet på denne forunderlige skabnings ansigt?

"Apropos," vedblev den gamle urmager uden at bryde sig mere om dette møde, "jeg har ikke set Aubert i flere dage."

"Han har ikke forladt os, kære fader," svarede Gerande, hvis tanker ved denne ytring tog en lysere retning.

"Hvad laver han da?"

"Han arbejder, kære fader."

"Ja så," udbrød oldingen, "han arbejder på urene for atter at få dem i gang, ikke sandt? Men det vil aldrig lykkes ham, Gerande, for de venter ikke på en udbedring, men på en opstandelse."

Gerande vidste ikke, hvad hun skulle svare på dette og fortsatte med at tie.

"Jeg må absolut vide," vedblev oldingen, "om man har bragt mig flere af disse fordømte ure tilbage, på hvilke Djævelen har kastet pest og sygdom."

Efter disse ord tav også mester Zacharius, indtil han havde nået døren til sin bolig, og for første gang siden sin helbredelse gik han nu ned på værkstedet, mens Gerande sørgmodig begav sig op på sit værelse.

I det samme øjeblik den gamle mand lukkede døren til værkstedet efter sig, begyndte et af de ure, der hang omkring på væggene, at slå fem. Tidligere lod alle disse så beundringsværdigt regulerede værker sig høre på samme tid, og mester Zacharius havde altid haft stor fornøjelse af dette. Men i dag lød det ene ur efter det andet, så at denne ringen og hamren varede et helt kvarter. Den gamle mester led forfærdeligt under det; han kunne ikke holde det ud, men rejste sig og trådte hen til de enkelte ure, idet han angav dem takten som en musikdirektør.

Da den sidste lyd var døet hen, blev døren til værkstedet lukket op, og der gik en gysen gennem mester Zacharius, da han så sig ansigt til ansigt med den lille, tidligere omtalte olding, der så stift på ham og sagde:

"Kan jeg komme til at tale nogle øjeblikke med Dem, mester?"

"Hvem er De?" spurgte mester Zacharius barskt.

"En kollega; det er mig, der har det hverv at regulere Solen."

"Ja så! Det er Dem, der regulerer Solen," udbrød mester Zacharius livligt, men uden at fortrække en mine. "Jamen, så må jeg sige Dem, at De gør Deres hverv inderlig ringe; Deres sol går meget dårligt, og hvis vi skal have vores ure stillet i overensstemmelse med den, er vi nødt til snart at stille dem frem og snart tilbage."

"De har ret, mester; ved Djævelens bukkefod, De har ret! Min sol viser ikke middagstid i samme øjeblik som Deres ure. Men der vil komme en tid, hvor man erfarer, at det hidrører fra Jordens uregelmæssige bevægelser, og hvor man vil opfinde en gennemsnitlig middagstid, der fjerner denne uregelmæssighed."

"Og vil jeg også komme til at opleve det?" spurgte den gamle urmager, og hans øje blinkede med stærkere glans end før.

"Naturligvis!" svarede den lille leende; "tror De da, De nogensinde vil komme til at dø?"

"Jeg er meget syg og elendig i dette øjeblik!"

"Godt, lad os så tale lidt om det. Ved Beelzebub, jeg tror, at vi derved netop komme til at berøre det emne, jeg har lyst til at tale med Dem om."

Og ved disse ord sprang den besynderlige lille skabning uden videre op på den gamles lænestol og lagde sine ben over hinanden på samme måde, som ligtæppemalerne plejer at lægge de benløse knogler over kors under dødningehovederne. Derpå fortsatte han i en ironisk tone:

"Sig mig, mester Zacharius, hvilke underlige sager går der i grunden for sig i den gode, gamle stad Genf? Der bliver almindeligvis påstået, at Deres sundhed har lidt, og at også Deres ure trænger til en læge."

"De synes altså at tro, at der eksisterer en indre forbindelse mellem mine urværker og mig?" spurgte mester Zacharius.

"Jeg tror, at disse ure har mangler og fejl. Når de fyre ikke opfører sig regelmæssigt, så må man se at bringe dem til fornuft."

Mester Zacharius rødmede uvilkårligt af vrede over den sarkastiske tone, i hvilken den lille talte.

"Hvad kalder De mangler og fejl?" spurgte han; "har urene måske ikke ret til at være stolte af deres oprindelse?"

"Måske ikke så uhyre meget," sagde den lille. "De bærer et berømt navn, der står indgraveret på deres skive og forskaffer dem adgang til de ædleste huse og mest højtstående familier.

Men i den sidste tid er urene begyndt at gå galt og De, mester Zacharius, kan ikke gøre noget ved det? Den udueligste lærling i hele Genf vil le ad Dem over dette."

"Ad mig, af mester Zacharius!" råbte oldingen med en stemme, gennem hvilken der lød hårdt krænket stolthed.

"Ja vel, ad Dem, mester Zacharius, der ikke kan skaffe Deres ure liv igen!"

Den gamle urmager stønnede højt, og en kold sved perlede frem på hans pande.

"Det kommer ganske simpelt af, at jeg har feber," sagde han, "og jeg tror, at urene også har det."

"Nuvel, da De, som det synes, er aldeles ude af stand til atter at bringe elasticitet i disse fjedre, vil Deres ure dø med Dem."

"Dø? Nej, De har selv sagt, at jeg ikke skal dø, jeg, den første urmager, der ved hjælp af forskellige småstykker og hjul har forstået at regulere urenes bevægelse med absolut nøjagtighed. Har jeg ikke underkastet tiden nøjagtige love, og kan jeg da ikke befale som herre over den? I hvilken endeløs tidsforvirring lå ikke hele menneskentilværelsen, før mit geni bragte orden i disse forvildede timer? Men De, menneske eller djævel, hvad De nu er, De har da aldrig tænkt på, hvor herlig denne min kunst er, der tager alle andre videnskaber i sin tjeneste. Nej, nej! Jeg, mester Zacharius kan ikke dø, for da jeg har reguleret tiden, vil den gå til grunde med mig. Den ville vende tilbage til den uendelighed, af hvilken mit geni har revet den ud, og derpå tabe sig uigenkaldeligt i det uhyre intets afgrund! Nej, jeg kan lige så lidt dø, som skaberen af dette univers, der er underkastet hans love; jeg er blevet hans lige og deler hans magt, for hvis han har skabt evigheden, så har jeg skabt tiden."

Den gamle urmager lignede den faldne engel, som sætter sig op mod sin skaber, og det forunderlige lille utyske overfor ham syntes at kærtegne ham med sit blik og næsten at glæde sig over disse ugudelige udfald.

"Vel talt, mester!" udbrød han nu. "Beelzebub havde langt mindre ret til at sætte sig op imod Gud end De. Deres berømmelse tør ikke gå under, og jeg, Deres ydmyge tjener, vil gerne give Dem midler i hænde til atter at bringe de rebelske ure til at gå."

"Hvad er det for midler?" spurgte mester Zacharius.

"Det skal De få at vide, men først den dag De har givet mig deres datters hånd."

"Min datter Gerande?"

"Ja, Deres datter Gerande, mester."

"Min datters hjerte er ikke mere frit," henkastede mester Zacharius. Det besynderlige frieri syntes hverken at gøre ham forbavset eller at fornærme ham.

"Bah! ... Gerande er ikke det mindst smukke af Deres ure ... Men til sidst vil hun dog også hun gå ..."

"Hvad, min datter? Min Gerande? ... Nej! ..."

"Lad os komme tilbage til Deres ure, mester Zacharius; sæt dem sammen og split dem fra hinanden, så meget De har lyst til! Gør alt klart til Deres datters og Auberts bryllup! Hærd Deres af det bedste stål forfærdigede fjedre! Velsign Aubert og den smukke Gerande; men husk på mine ord, at Deres ure aldrig vil komme til at gå, og Aubert og Gerande aldrig komme til at tilhøre hinanden!"

Og dermed rejste den forunderlige lille mand sig og forlod værkstedet, men dog ikke hurtigere, end at mester Zacharius

tydeligt kunne høre seks klokkeslag i hans bryst.

4. St. Peterskirken

Skønt både ånd og legeme blev svagere hos mester Zacharius, vendte han med feberagtig ophidselse tilbage til sine urmagerarbejder. Det var umuligt for Gerande at få ham bort fra dem.

Hans stolthed var blevet endnu større efter den krise, som den besynderlige gæst på en så perfid måde havde fremkaldt, og han var fast bestemt på ved hjælp af sit geni at betvinge den onde indflydelse, der tyngede så hårdt på hans værker og på ham selv. Han gennemgik først de forskellige af byens ure, der var betroet til hans omsorg. Med den mest skrupuløse nøjagtighed forsikrede han sig om, at hjulværkerne var i orden, at tapperne sad fast, og at kontravægtene balancerede. Han lyttede lige så samvittighedsfuldt til klokkespillets toner, som lægen undersøger den syges bryst, men intet forrådte, at urene havde mistet noget af deres kraft.

Ofte lod den gamle urmager sig på disse vandringer ledsage af Aubert og Gerande. Han ville ganske sikkert have haft mere glæde i denne verden og have været mindre bekymret med hensyn til sin forestående død, hvis han havde tænkt mere på, at hans eksistens fortsatte sig i dette elskede væsen, og at der i børnene altid bliver ved at leve noget af deres fader.

Da den gamle urmager atter var kommet hjem, genoptog han på ny sine arbejder med feberagtig ivrighed. Selv om han på forhånd vidste, at hans forsøg ville mislykkes, kunne han dog ikke lade være med at tage de ure, som stadig blev bragt til hans værksted og skille dem ad og atter sætte dem sammen.

Også Aubert havde længe forgæves plaget sin hjerne uden at kunne finde grunden til dette onde.

"Det kan dog kun komme af slitage på tapper og tandhjul," sagde han en dag til sin mester.

"Hvad behager!" udbrød mester Zacharius heftigt; "er disse ure måske lavet af et barn? Har jeg måske af frygt for at slå mig på fingrene, ikke glattet overfladen af kobberstykkerne tilstrækkeligt i drejebænken? Nej, for at opnå en større hårdhed smedede jeg dem selv, og fjedrene er hærdet på en sjældent fuldkommen måde. Kan man måske fugte dem med en finere olie, end jeg anvender? Du må selv tilstå, at det er muligt, og du bliver sluttelig nødt til at indrømme, at Djævelen her har en hånd med i spillet."

Men fra morgen til aften strømmede stadig utilfredse kunder ind i huset og overfaldt den gamle urmager med deres klager, der ikke mere vidste, hvem han skulle høre på, og hvem han skulle svare.

"Dette ur taber stadig og lader sig ikke regulere!" sagde den ene.

"Mit ur er blevet stående ligesom Josuas sol," berettede en anden, "og jeg kan ikke få det til at gå igen."

Men de fleste sagde: "Hvis det er sandt, mester Zacharius, at Deres sygdom indvirker på Deres ure, så ønsker jeg Dem af hjertet en snarlig helbredelse!"

Oldingen så med forvildede øjne på de klagende og svarede med hovedrysten eller med sørgmodige ord:

"Kære venner, vi vil vente, til dagene atter bliver varme og smukke, så vil mit stakkels gamle legeme atter oplives og styrkes. Solen må varme os alle og gøre enhver af os godt!"

"Jo, det ville være en køn historie," mente en af de mest hensynsløse; "vore ure skulle altså blive stående vinteren over? Deres navn, mester Zacharius, står ganske vist skrevet fuldt ud på alle skiverne, men ved den hellige Jomfru, urene gør kun dette navn liden ære."

Endelig kunne mesteren ikke længere udholde disse bebrejdelser; han hentede nogle guldstykker frem og begyndte at købe de ubrugelige ure tilbage; og nu ilede kunderne i massevis til, og den stakkels urmagers møjsommeligt sammensparede penge gik hurtigt, meget hurtigt, med i løbet. Men købmandens redelighed var frelst, Gerande billigede denne finfølelse, der blev hendes egen ruin, og snart tilbød også Aubert mesteren sine sparepenge.

"Hvad skal der blive af min datter?" spurgte den gamle urmager undertiden, når faderkærligheden overvældede ham.

Aubert vovede ikke at svare ham, at han følte sig stærk og modig nok til at arbejde for Gerande og hendes fremtid. Mester Zacharius havde vel ellers endnu samme dag omfavnet ham som sin svigersøn for at gøre de skæbnesvangre ord, som han ikke kunde glemme, til løgn.

"Gerande vil ikke komme til at ægte Aubert", havde det besynderlige lille uhyre spået.

Utilfredse kunder klager til mester Zacharius over deres ure.

Under disse omstændigheder kom det så vidt, at mester Zacharius skilte sig af med alle sine ejendele. De smukke antikke vaser, de prægtige, fint udskårne egetræs paneler, som beklædte væggene i hans bolig, vandrede ud af huset og kom i fremmede hænder; malerierne fra den første flamske skole glædede ikke længere Gerandes øjne, og endog det kostbare, af mester Zacharius selv opfundne værktøj blev solgt for at tilfredsstille nærgående kunder. Kun Scholastica ville ikke finde sig i alt dette, men hendes anstrengelser for at sætte de påtrængende på porten havde kun lidt held med sig; i reglen vidste de altid at få den gamle mester selv i tale, og de vendte da snart efter atter tilbage fra værkstedet med et eller andet kostbart stykke. For resten kunne man i alle gader og stræder af kvarteret høre den gamle piges højrøstede passiar; hun gjorde sig umage for at modarbejde de rygter om trolddom, der havde udbredt sig med hensyn til mester Zacharius. Men da hun i grunden selv var overbevist om sandheden af hvad der blev fortalt, anså hun sig for forpligtet til stadig at gentage en mængde bønner, der skulle bøde på hendes fromme løgne.

Genferne havde allerede i nogen tid mærket, at den gamle urmager ikke længere som før opfyldte sine religiøse pligter. Tidligere havde han ledsaget Gerande, når hun gik til gudstjeneste, og ligesom enhver stærktbevæget sjæl finder en intellektuel tillokkelse i bønnen, således var det også gået ham. Denne den gamles frivillige udebliven fra hele det religiøse liv havde, i forening med hans hemmelighedsfulde kunst, stadig mere og mere fremmet anklagen mod ham for trolddom og gjort den mere troværdig, og Gerande besluttede af denne grund, og fordi hun i høj grad ønskede at føre sin fader tilbage

til Gud og verden, at kalde religionen til hjælp. Hun troede, at katolicismen atter kunne give en døende sjæl livskraft; men disse troens og ydmyghedens dogmer traf i mesterens sjæl på et uoverstigeligt hovmod og på den videnskabens stolthed, der henfører alt til sig selv uden at tage den uendelige kilde med i betragtning, fra hvilken de første principper udgår.

Under sådanne omstændigheder påtog den unge pige sig forsøget på at føre faderen tilbage til de religiøse pligter, og hendes indflydelse var så stor, at den gamle urmager lovede den følgende søndag at overvære gudstjenesten i katedralen. Gerande var henrykt, som om Himlen havde åbnet sig for hende, og også Scholastica kunne knap betvinge sin glæde, da hun nu endelig havde uimodsigelige argumenter mod de ondskabsfulde tunger, der anklagede hendes herre for ugudelighed. Hun talte om den forestående begivenhed med sine naboersker, sine veninder og sine fjender, kort sagt med enhver, som hun kendte, og forresten også med dem, som hun ikke kendte.

"Vi kan virkelig næppe tro, hvad De der fortæller os, Scholastica," svarede man hende. "Mester Zacharius har allerede i lang tid stået i forståelse med Djævelen."

"Når I taler således, har I sikkert aldrig talt de kirketårne, i hvilke mester Zacharius' ure slår. Hvor ofte er ikke bønnens og messens timer blevet ringet ind med deres toner!"

"Det er ganske vist," gav man til svar, "men han har dog også opfundet maskiner, som går ganske alene, og som udretter, hvad ellers kun et tænkende menneske kan gøre."

"Men ville da en mørkets søn have kunnet forfærdige det smukke jernur i Andernatt-slottet, dette herlige værk, som byen

Genf ikke kunne købe, fordi den ikke var rig nok? Hver time kommer der en smuk sentens frem, så smuk, at enhver kristen, der retter sig efter dem, straks kommer lige i Paradis! Tror De, at Djævelen og hans sønner bærer sig således ad?"

Dette mesterværk, som den gamle urmager havde fuldført for omtrent tyve år siden, havde bidraget meget til at udbrede hans ry, men selv på den tid havde dog anklagerne mod ham for trolddom været temmelig almindelige. Nu måtte dog oldingens besøg i den hellige Peterskirke bringe alle onde tunger til tavshed.

Mester Zacharius var imidlertid vendt tilbage til sit værksted uden videre at tænke på det løfte, han havde givet sin datter. Han havde endelig indset sin afmagt til at blæse nyt liv i de døde ure, og han ville i stedet give sig til at fremstille nye. Han lod derfor alle de kraftesløse værker ligge og begyndte at arbejde på et krystalur, der efter hans mening måtte blive et mesterværk. Men forgæves betjente han sig af sit mest fuldkomne værktøj, forgæves brugte han rubiner og diamanter, for at disse skulle modstå gnidningerne; da han første gang ville trække uret op, sprang det kostbare værk for ham.

Oldingen skjulte denne tildragelse for alle, selv for sin datter, men fra nu af var hans energi brudt, og det syntes at gå stærkt på hæld med hans livskraft. Den gamle urmagers liv lignede nu kun et penduls sidste svingninger, der stadig bliver svagere, når intet gengiver dem deres oprindelige kraft. Det syntes, som om tyngdens love virkede direkte på ham og uimodståeligt drev ham mod graven.

Den af Gerande så længselsfuldt imødesete søndag kom endelig. Vejret var smukt og temperaturen frisk. Genferne

vandrede gennem byens gader under fornøjet passiar om forårets genkomst, og mens Scholastica gik bagefter og bar bønnebøgerne, styrede Gerande, der omhyggeligt støttede sin gamle fader, deres vej til St. Peterskirken.

Overalt så man nysgerrigt efter dem. Mester Zacharius lod sig lede som et viljesløst barn eller rettere som en blind, men da han var kommet over kirkens tærskel, syntes det næsten, som om de troende så på ham med en følelse af skræk, og som om de veg tilbage for ham.

Salmesangen var allerede begyndt, og Gerande begav sig til sin sædvanlige plads, knælede ned og bad i dyb inderlighed, mens hendes fader blev stående ved siden af hende.

Messens ceremonier blev fuldbyrdede med hin troende tids majestætiske højtidelighed, men oldingen troede ikke; han nedbad ikke med *Kyrie Eleison*s smertensråb Himlens barmhjertighed og besang ikke dens herlighed med *Gloria in Excelsis*. Forelæsningen af evangeliet kunne ikke rive ham ud af hans materialistiske drømmerier, og han glemte at istemme *Credo*'ets katolske hyldest.

Den stolte mand blev stående ubevægelig, følelsesløs og stum som en billedstøtte af sten, og selv i det højtidelige øjeblik, da klokkeringningen forkyndte transsubstantiationens mirakel, bøjede han ikke knæ og så med stift, stirrende blik på den til Gud blevne hostie, som præsterne viste frem for de troende.

Gerande så på sin fader, og tårerne trillede ned på hendes bønnebog.

I dette øjeblik slog klokken på St. Peterskirken halv tolv, og mester Zacharius vendte sit hoved om mod denne gamle ven, der talte endnu. Det forekom ham, at den indre skive

betragtede ham stift, at timetallene glimtede, som om de var indgraveret med ild, og at viserne sendte elektriske gnister ud fra deres skarpe spidser.

Messen kom til ende. Det var skik og brug at *Angelus*-bønnen blev sagt ved middagstid, og de tjenstgørende ventede til kirketårnets ur slog, før de begyndte på den. Endnu nogle få øjeblikke, og denne bøn skulle stige op til den hellige Jomfru. Men pludselig gik der en hvisken gennem den forsamlede mængde og mester Zacharius udstødte et skrig.

Den store viser på skiven var pludselig, efter at den var kommet til tolv, blevet stående. De tolv middagsslag lød ikke.

Gerande søgte at hjælpe sin fader, der var styrtet afmægtig om; han måtte bæres ud af kirken.

"Det var dødsstødet," hviskede hun hulkende. Mester Zacharius var blevet bragt tilbage til sin bolig og befandt sig stadig i en tilstand af fuldstændig bevidstløshed. Livet pulserede kun i ham som de sidste svage flammer, der kommer fra en lampe, der er lige ved at gå ud.

Da han fik sin bevidsthed tilbage, stod Aubert og Gerande bøjet over ham. Han forestillede sig fremtiden og så sin datter stå alene og uden støtte i verden.

Da mester Zacharius fik sin bevidsthed tilbage, stod Aubert og Gerande bøjet over ham.

"Kære Aubert, jeg giver dig her min datter," sagde han pludselig med svag stemme og strakte hånden ud imod sine børn. – Således syntes det som om de to elskende skulle forenes ved hans dødsseng.

Men straks efter var det som om et anfald af vrede kom over mester Zacharius; han var kommet til at tænke på den besynderlige lille oldings ord.

"Jeg vil ikke dø, jeg kan ikke dø! Jeg, mester Zacharius, skal ikke dø!" råbte han. "Mine bøger! … Mine regninger! …"

Og med den største anstrengelse tog han sig sammen, forlod sin seng og greb efter en bog, i hvilken hans kunders navne stod skrevet, samt de genstande, han havde solgt til dem. Han gennembladede den med lidenskabelig kraft, og endelig standsede hans magre finger på en af dens sider.

"Der! Der! ... Dette gamle jernur er det eneste, som endnu ikke er bragt tilbage! Jeg har solgt det til Pittonaccio, og han har endnu ikke været her med det igen. Det eksisterer, det lever og går endnu! Jeg vil, jeg må have det igen, og jeg vil da pleje det så godt, at døden ikke vinder nogen magt over mig."

Han sank i en dyb afmagt.

Aubert og Gerande knælede ned ved siden af den gamles seng og bad for ham.

5. Dødstimen

Nogle dage var gået efter denne begivenhed. Den dødssyge mester rejste sig atter fra sit leje, og en feberagtig ekstasetilstand gengav ham tilsyneladende hans kræfter. Det var, som om han levede af stolthed. Men Gerande lod sig ikke narre; hun vidste, at hendes faders legeme og sjæl for bestandig var fortabt.

Den gamle samlede nu med feberagtig hast, uden at bekymre sig om sine børn, de sidste hjælpemidler, der endnu stod til hans rådighed. Han lagde en næsten utrolig energi for dagen, og idet han således vandrede omkring i sin bolig, mumlede han halvhøjt hemmelighedsfulde ord.

En morgen, da Gerande gik ned i den gamles værksted, var hendes fader ikke mere at finde der. Hun ventede hele dagen på

ham og græd næsten øjnene ud af hovedet, men mester Zacharius viste sig ikke igen.

Aubert skyndte sig ud i byen for om muligt at indhente oplysninger om den gamle, men kom snart efter tilbage med den sørgelige nyhed om, at han havde forladt byen.

"Vi vil opsøge fader!" udbrød Gerande, da hendes unge ven bragte hende denne smertelige efterretning.

"Hvor kan han være henne?" spurgte Aubert. Da gik der pludselig et lys op for ham. Den gamle måtte have begivet sig til slottet Andernatt, alle hans tanker havde i den sidste tid været koncentreret om dette slots jernur, der endnu ikke var blevet returneret. Han måtte ganske bestemt være rejst dertil.

Aubert meddelte Gerande sine tanker, og hun mente, at man i hendes faders bog ville finde nærmere oplysning om det.

De gik da begge ned i værkstedet og fandt bogen liggende åben på den gamle urmagers arbejdsbord. Alle lomme- og stueure, som han nogensinde havde solgt og nu igen fået tilbage, var omhyggeligt opført i denne bog, og i den sidste tid igen streget ud. Kun en eneste notits stod endnu uden nogen videre bemærkning; den lød:

– Solgt til hr. Pittonaccio et jernur med slagværk og bevægelige figurer, der er blevet opstillet i Andernatt-slottet.

Det var dette "moralske" ur, som den gamle Scholastica havde talt om med så stor ros.

"Min fader må være dér," udbrød Gerande.

"Lad os ile derhen; vi kan måske endnu nå at frelse ham," sagde Aubert.

"Ikke for dette liv, men måske for det tilkommende," hviskede Gerande.

"Vi står under Guds beskyttelse, Gerande! Lad os begive os på vej! Slottet Andernatt ligger i Dents-du-Midis svælg, omtrent tyve mil fra Genf."

Endnu samme aften drog Aubert og Gerande af sted til fods og kun ledsaget af deres gamle pige. De fulgte den vej, der løber langs Genfersøen, og tilbagelagde endnu samme nat fem mil uden at opholde sig i Bessinge eller Ermance, hvor det berømte Chateau des Mayor hæver sig. Ikke uden besvær og fare gennemvadede de Dransestrømmen; hvor de kom forbi landsbyer, forhørte de sig om, hvorvidt mester Zacharius var taget derigennem, og snart fik de vished om, at deres anelse ikke havde narret dem. Den gamle urmager var virkelig taget den vej. Da den følgende dag nærmede sig sin ende, var de allerede kommet forbi Thonon og havde nået Evian, hvorfra Schweitz' bjergrække ligger i en afstand af tolv mil. Men de to forlovede havde denne dag ikke øje for disse herlige udsigter; de vandrede fremad med næsten overnaturlig kraft. Aubert, der støttede sig til en knortekæp, bød snart Gerande, snart den gamle Scholastica sin arm og holdt sig selv kun oppe ved tanken om, at han måtte støtte de to, som fulgte med ham. Mens disse tre vandrede videre ad den herlige vej langs søens bredder, talte de om deres forhåbninger, deres sorg og deres frygt.

Da de nåede Bouveret, hvor Rhônen løber ud i Genfersøen, slog de ind i en anden retning bort fra søen. Bionnaz, Chesset og Collombay, landsbyer, der lå halvt skjult mellem bjergene, var snart et betydeligt stykke bag ved dem. Men efterhånden begyndte deres knæ at vakle, og deres fødder blev sønderrevet

på den stenede sti, der var dækket af spidse, skarpe granitstykker. – Stadig intet spor af mester Zacharius!

Til trods for deres uendelige udmattelse vandrede de forlovede kraftigt fremad og søgte hverken ro i de ensomt liggende hytter eller tog ind på slottet Monthey, der sammen med det omgivende land tilhører Margarethe af Savoyen som apanage. Endelig hen imod dagens slutning nåede de næsten afmægtige af træthed eneboerboligen Notre Dame du Sex, der ligger ved foden af Dents du Midi, seks hundrede fod over Rhône.

Da natten var ved at bryde frem, tog eremitten mod dem alle tre; de kunne ikke tage et eneste skridt til, og det var på høje tid, at de søgte lidt hvile.

Eneboeren kunne imidlertid ikke give nogen oplysning om mester Zacharius, og Gerande spurgte fortvivlet sig selv, om man vel turde håbe at genfinde ham, den syge, levende i denne uhyggelige ørken. Det var dyb nat; orkanen peb i bjergene, og med en forfærdelig torden styrtede laviner ned fra toppen af de sønderrevne klipper.

Aubert og Gerande havde sat sig ned foran eneboerens ildsted og fortalte ham om deres sorg. I en krog var det af sneen gennemvædede overtøj hængt til tørre, og udenfor hytten udstødte hunden ynkelige hyl, der blandede sig med stormens rasen.

"Stoltheden," sagde eremitten til sine gæster, "har bragt en god engel til at falde, og det er den anstødssten, på hvilken mennesket så ofte strander. Mod hovmodet, denne kilde til alle laster, kan man ikke stille fornuftgrunde op, fordi det netop

ifølge sit væsen ikke vil høre dem. Der står da intet andet tilbage end at bede for Deres fader!"

Alle fire knælede ned. Da hørte man pludselig hunden hyle dobbelt så højt, og der blev banket voldsomt på døren.

"Luk op i Djævelens navn!" råbte man udenfor. Døren gav efter for de voldsomme stød, og en mand med forvirret flagrende hår, med vildt stirrende øjne og sønderrevne klæder styrtede ind.

"Min fader!" råbte Gerande forfærdet. Det var virkelig mester Zacharius.

"Hvor er jeg?" råbte han; "i evigheden! ... Tiden er til ende ... Timerne slår ikke mere ... Viserne står stille!"

"Fader, kære fader!" bønfaldt Gerande i en så hjerteskærende tone, at den syntes at kalde oldingen tilbage til den virkelige verden.

"Du her, min Gerande?" udbrød han, "og du, Aubert! ... Ak, mine kære børn, kommer I virkelig for at blive gift i vor gamle kirke?"

"Fader," bad Gerande, "følg med os tilbage til dit hus i Genf; følg med os!"

"Forlad ikke Deres børn!" udbrød Aubert.

"Hvorfor," svarede den gamle urmager sørgmodigt, "hvorfor skal jeg vende tilbage til de steder, i hvilke mit liv ikke længere pulserer, og hvor en del af mig selv allerede ligger begravet?"

"Deres sjæl er ikke død!" sagde eremitten alvorligt.

"Min sjæl! ... Nej! ... Dens hjulværk er godt, jeg føler, hvorledes det slår til regelmæssig tid ..."

"Deres sjæl er immateriel, Deres sjæl er udødelig!" svarede eremitten med overbevisning.

"Ja ... Udødelig som min berømmelse! ... Men den er lukket inde i slottet Andernatt, og jeg vil hente den tilbage!"

Eremitten korsede sig; Scholastica var halvdød af skræk; Aubert holdt Gerande i sine arme.

"Andernatt-slottet bliver beboet af en fordømt," sagde eremitten, "en ulykkelig, som ikke hilser korset på min hytte!"

"Oh, fader, gå ikke derhen!" bønfaldt Gerande.

"Jeg vil have min sjæl! Min sjæl tilhører mig ..."

"Hold ham tilbage! Jeg beder Dem; hold min fader tilbage!" råbte Gerande.

Men den gamle urmager var allerede sprunget op, styrtet ud af døren og forsvundet i nattens storm og mørke.

Gerande, Aubert og Scholastica styrtede afsted efter mester Zacharius, ad uvejsomme stier, på hvilke oldingen, drevet af den overmenneskelige kraft, som feberen gav, jog af sted som en orkan. Sneen faldt i tætte hvirvler og blandede sine hvide fnug med skovbækkenes skum, som det forrygende vejr havde bragt til at flyde over deres bredder.

Da Gerande, Aubert og Scholastica kom forbi det kapel, som var opført til minde om den thebanske legions nederlag, slog de kors for sig, men mester Zacharius blottede ikke engang sit hoved.

Endelig dukkede landsbyen Evionnaz op i denne uvenlige egn. Selv det mest forhærdede hjerte måtte blive betaget ved synet af denne lille flække, der lå her midt i den forfærdelige ørken. Men oldingen fortsatte uopholdeligt sin vej. Han drejede af til venstre og kom endnu dybere ind i Dents-du-Midis svælg, hvis spidse toppe ragede højt op mod himlen.

Snart rejste der sig foran ham en gammel, forfalden ruin, der syntes at skyde op af jorden som en klippeblok.

"Der er det! Dér! ...," råbte han, idet han på ny styrtede af sted i ustandseligt løb. Andernatt-slottet var allerede på den tid kun en ruin. Et stort, tykt, ilde medtaget tårn ragede op mod den mørke himmel og syntes at true med at styrte ned og knuse alle murene ved dets fødder. De uhyre stenhobe var forfærdelige at se på. Hist og her stod der endnu en øde sal med et halvt nedfaldet loft, men slottet syntes nu kun at være opholdssted for slanger og andet kryb.

En lav, snæver udfaldsport, der fandtes på broen over den med grus fyldte borggrav gav adgang til Andernatt-slottet. Hvilke beboere havde ikke i tidernes løb gået over den? Uden tvivl havde der engang i denne forfaldne borg opholdt sig en markgreve, der var halvt røver og halvt ridder. Og ham fulgte så banditter og falskmøntnere, der efterhånden blev hængt på skuepladsen for deres forbrydelser. Og sagnet sagde, at Satan i vilde vinternætter viste sig her for at opføre sine danse på skrænten af de dybe afgrunde, i hvilke skyggen af disse ruiner forsvandt.

Mester Zacharius blev imidlertid ikke bange ved synet af denne uhyggelige egn. Han gik lige hen imod udfaldsporten, og da ingen nægtede ham adgang, vandrede han videre, og kom ind i en stor, mørk gård. Heller ikke her blev han forhindret i at gå videre, og han begav sig da ind i en af disse lange buegange, hvis buer syntes at ville knuse dagen under deres tunge, mørke hvælvinger. Gerande, Aubert og Scholastica fulgte ham stadig. Mester Zacharius fulgte sin vej så sikkert, som om han blev ført af en usynlig hånd. Han kom til en gammel, ormstukken dør,

der gik i stykker for de stød, som han rettede imod den, mens sky flagermus fløj op og kredsede omkring hans hoved.

En uhyre sal, der var i en bedre stand end de andre værelser, viste sig for hans blik. Høje, udskårne paneler dækkede væggene, og nogle lange, smalle vinduer, omtrent af form som skydeskår, rystede under orkanens stød.

Da mester Zacharius var kommet til midten af denne sal, udstødte han et glædesskrig. Lige over for sig på muren så han uret, som alle hans tanker og hele hans tilværelse nu drejede sig om. Det var et mesterværk uden lige og forestillede en gammel romansk kirke med stræbepiller af smedejern og et stort tårn, i hvilket der befandt sig et komplet klokkespil. Over kirkedøren, der åbnede sig på de tider, gudstjenesten fandt sted, var der udhulet en roset, i midten af hvilken de to visere bevægede sig, og som på sine blade bar skivens timetal i relief. Mellem kirkedøren og rosetten viste der sig i en kobberramme, således som vi allerede har hørt af den gamle Scholastica, en gudelig sentens, der havde hentydning til anvendelsen af de forskellige tider af dagen. Mester Zacharius havde tidligere valgt og ordnet disse sentenser med stor omhyggelighed; bønnens, arbejdets, måltidets, forfriskelsens og hvilens timer fulgte hinanden efter kirketugtens orden og måtte ufejlbarligt føre den til salighed, der samvittighedsfuldt iagttog disse leveregler.

Mester Zacharius ville glædesdrukken bemægtige sig uret, da han hørte en høj, hånende latter bagved sig. Han vendte sig om og så ved skæret af en rygende lampe det forunderlige lille uhyre fra Genf!

"De her?" udbrød han.

Gerande skælvede af frygt og trykkede sig tæt op til sin forlovede.

"Goddag, mester Zacharius," sagde det uhyggelige væsen til ham.

"Hvem er De?"

"Pittonaccio til Deres tjeneste! De er sandsynligvis kommet for at give mig Deres datters hånd? De kan jo nok huske, hvad jeg sagde: Gerande vil ikke komme til at ægte Aubert."

Den unge arbejder styrtede hen imod Pittonaccio, men denne gled bort mellem hans hænder som en skygge.

"Stands, Aubert!" råbte mester Zacharius.

"Godnat!" sagde Pittonaccio og var forsvundet i det samme.

"Lad os flygte bort fra disse fordømte steder, fader," bad Gerande fortvivlet.

Men mester Zacharius var ikke mere at se. Han var allerede fulgt efter den forsvundne Pittonaccio og søgte ham nu i vildt løb omkring på trapper og gange. Scholastica, Aubert og Gerande blev tilintetgjorte tilbage i den store sal. Den unge pige var sunket om på en stenblok, og Scholastica knælede ved siden af hende på gulvet og bad. En dyb tavshed herskede i det øde rum og blev kun afbrudt af de små dyr, der sagte bankende arbejdede i det gamle træværk, og som folkeovertroen kalder *"Dødningeuret"*.

Da den frembrydende dags første stråler sendte sit blege skær ind i værelset, vovede de tre sig ud og vandrede omkring på endeløse trapper og korridorer. Men skønt de i hele to timer gennemsøgte ruinen fra ende til anden, mødte de dog ikke en levende sjæl, og kun ekkoet svarede på deres råb. Snart befandt

de sig hundrede fod under jorden, snart så de højt oppe fra ned på klipper, skove og kløfter.

Endelig førte tilfældet dem tilbage til den store sal, i hvilken de havde tilbragt en så angstfuld nat. De fandt den ikke mere tom; mester Zacharius og Pittonaccio stod derinde og talte sammen, den ene stiv og kold som et lig, den anden bøjet slangeagtigt ned over et marmorbord. Da den gamle urmager så sin datter komme ind, gik han hen imod hende, tog hendes hånd og førte hende til Pittonaccio.

"Her, min datter," sagde han, "er din tilkommende herre og ægtefælle!"

Gerande fo'r sammen.

"Hun skal aldrig komme til at tilhøre ham, for hun er min forlovede brud!" udbrød Aubert.

"Aldrig, aldrig!" gentog Gerande som et klagende ekko.

Pittonaccio brød ud i en hånlig latter.

"Så vil I altså min død?" sagde mester Zacharius. "Dér, i det ur, det sidste, der går af alle dem, som jeg har fremstillet, er mit liv indesluttet, og denne mand har sagt: Giv mig din datter, og uret er dit! Og han vil ikke trække det op, og det står i hans magt at tilintetgøre det og dermed også mig. Ak, min datter, du elsker mig altså ikke mere!"

"Min fader!" hviskede Gerande, da hun atter kom til sig selv ...

"Hvis du vidste, hvad jeg har lidt langt fra dette princip for min eksistens," klagede oldingen; "hvor let var det ikke muligt, at dette ur blev forsømt, at der blev slidt for stærkt på fjedrene, eller at hjulværket kom i uorden; men nu kan jeg selv sørge for det, for jeg, verdens berømteste urmager, kan og tør ikke dø! Se, Gerande, hvor smukt og sikkert viserne bevæger sig fremad.

Vent, vent, nu er det lige ved at slå fem! Læg mærke til disse slag og se på den smukke sentens, der i det samme vil vise sig for os."

Fra klokketårnet lød fem slag, der gav en smertelig genklang i Gerandes sjæl, og i kobberrammen over kirkedøren viste sig følgende ord:

"Man skal spise frugterne af videnskabens træ."

Aubert og Gerande så forbavsede og bestyrtede på hinanden. Det var ikke længere den katolske urmagers fromme bibelsprog; Satans åndepust måtte have strejfet dette ur.

Men mester Zacharius syntes ikke at lægge mærke til det, han fortsatte:

"Hører, du, min Gerande? Jeg lever, jeg lever endnu! Kan du høre mit åndedrag! ..., se, hvor blodet ruller i mine årer! ... Ikke sandt, mit barn, du vil ikke din faders død, men vil tage denne mand til ægtefælle, for at jeg kan blive udødelig og endelig opnå Guds magtfuldkommenhed."

Ved disse ugudelige ord korsede den gamle Scholastica sig, mens Pittonaccio udstødte et højt glædesskrig.

"Og så, Gerande, skal du være lykkelig med ham! Se denne mand, det er tiden! Din tilværelse vil blive reguleret med den mest absolutte præcision! Gerande, siden jeg har givet dig livet, må du også give din fader livet!"

"Gerande," hviskede Aubert, "jeg er din forlovede!"

"Han er min fader," hulkede Gerande, og sank sammen.

"Hun tilhører dig, Pittonaccio," sagde mester Zacharius, "og nu må du holde dit løfte!"

"Her er nøglen til uret," svarede den mærkværdige lille mand.

Mester Zacharius tog denne nøgle, der lignede en oprullet slange og skyndte sig hen til uret, som han begyndte at trække op med hastværk. Den gamle urmager drejede stadig videre og videre, uden at hans arm blev træt, og det syntes næsten, som om denne rotationsbevægelse var uafhængig af hans vilje. Men endelig overvældede matheden ham dog således, at han sank om.

"Det er nu trukket op for et århundrede," sagde han.

Aubert forlod ude af sig selv salen, fandt endelig, efter at han havde faret længe forvildet omkring, vej ud af denne forfærdelige gamle bygning og styrtede videre afsted. Snart havde han nået Notre-Dame du Sex og bønfaldt den hellige mand med så fortvivlede bønner, at denne lod sig bevæge til at ledsage ynglingen til Andernatt-slottet.

Hvis Gerande i denne angstens time ikke græd, så kom det sig udelukkende af, at tårerne i hendes øjne var tørret ud.

Mester Zacharius havde endnu ikke forladt den store sal. Hvert øjeblik gik han hen og lyttede til det gamle urs regelmæssige tik-tak. Det havde imidlertid slået ti, og til Scholasticas store forfærdelse havde ordene:

"Mennesket kan blive Gud lig –"

vist sig i rammen over kirkedøren. For oldingen var der ikke noget anstødeligt i denne sentens, han læste den tvært imod med næsten vanvittig henrykkelse, mens Pittonaccio stadig kredsede om ham.

Ægteskabskontrakten skulle underskrives ved midnat, men Gerande følte sig næsten bevidstløs, og hun hverken så eller hørte noget. Tavsheden blev kun afbrudt ved den gamles ord og Pittonaccios hånlige latter.

Uret slog elleve, og mester Zacharius læste med høj stemme følgende gudsbespottelse:

"Mennesket skal være en slave af videnskaben og bringe den sine forældre og sin familie som offer."

"Ja," råbte han, "der gives intet bedre i verden end videnskaben."

Viserne drejede sig med en slangehvislen på jernskiven, og urets bevægelse blev hurtigere og mere stødende.

Mester Zacharius talte ikke længere. Han var sunket om på gulvet, og man hørte ham, kun afbrudt af hæs rallen, undertiden gentage ordene: "Livet! Videnskaben!"

Denne scene havde fået to nye vidner: Eremitten og Aubert var komme. Mester Zacharius lå på gulvet, og Gerande, der var faldet på knæ ved siden af ham, bad i en tilstand, der var nærmere døden end livet.

Da hørte man pludselig et dæmpet stød, som det, der går forud for klokkeslagene.

Mester Zacharius rejste sig op.

"Midnat!" råbte han.

Eremitten udstrakte sin hånd mod det gamle ur, og – de tolv slag lød ikke.

Mester Zacharius udstødte et skrig, så højt, at det måtte kunne høres lige til Helvede, da der i kobberrammen viste sig følgende ord:

"Enhver, der forsøger på at være Gud lig, skal være fordømt i evighed!"

Det gamle ur gik i stykker med et tordenbrag, og fjederen hoppede med tusinde fantastiske spring omkring i salen.

Oldingen havde atter rejst sig, ilede afsted efter den, søgte at gribe den og råbte i vanvittig angst:

"Min sjæl! Min sjæl!"

Stadig hurtigere hoppede fjederen af sted, og det var den gamle umuligt at få fat på den. Endelig greb Pittonaccio den og forsvandt, idet han udstødte en forfærdelig gudsbespottelse, under jorden.

Mester Zacharius styrtede bagover og var død.

Den gamle urmager blev begravet ved foden af Andernattbjerget. Derpå vendte Aubert og Gerande tilbage til Genf. I alle de lange år, som Gud endnu forundte dem at leve, søgte de med deres bønner at løskøbe og frelse den stakkels sjæl, der ved videnskaben var ført ind på sådanne afveje.

Mester Zacharius' død.

En overvintring i isen

1. Det sorte flag

Den 12. maj 18** klokken fem om morgenen stod præsten i Dunkerques gamle kirke op som sædvanlig for at læse den første stille messe, ved hvilken kun nogle få gamle fiskere plejede at være til stede.

Efter at han havde iført sig sin embedsdragt, ville han straks begive sig til alteret, da en mand trådte ind til ham i sakristiet med et udtryk af glæde og stærk bevægelse. Det var en gammel sømand i en alder af omtrent tresindstyve år, men endnu kraftig at se til og med et godt, ærligt ansigt.

"Hr. pastor, hr. pastor, hør et øjeblik!" råbte han.

"Hvad vil De så tidligt på morgenstunden, Jean Cornbutte? ..."

"Hvad jeg vil? ... Helst falde Dem om halsen med det samme, hr. pastor!"

"Kan det ikke vente til efter messen?"

"Messen, hr. pastor," svarede den gamle sømand leende, "tror De da, jeg vil give Dem lov til at læse messe i dag?"

"Og hvorfor ikke det? Forklar Dem nøjere, men skynd Dem, klokken har allerede ringet tredje gang."

"Det har den vel nok, hr. pastor," svarede Jean Cornbutte, "men den vil i dag komme til at ringe endnu oftere, for De har jo selv lovet mig, at De med Deres egne hænder vil velsigne min søn Louis' bryllup med min niece Marie."

"Så er Louis da kommet tilbage?" udbrød præsten glad.

"Ja, eller dog så godt som kommet," svarede Cornbutte og gned sig inderlig fornøjet i hænderne. "Vagten har ved solopgang signaliseret vor brig, som De selv har døbt med det smukke navn *Jeune-Hardie*."

"Så ønsker jeg Dem af mit inderste hjerte tillykke, gamle ven," sagde præsten og afførte sig sin messedragt. "Jeg husker godt vor aftale, og jeg vil derfor i dag lade min vikar indtage min plads, for at jeg kan være til disposition ved vielsen af Deres kære søn."

"Nå, så er det hele jo herligt, hr. pastor," sagde sømanden. "De har selv lyst for det unge par, og De behøver derfor kun at absolvere min søn for de synder, som man kan begå deroppe mellem himmel og vand i de nordlige have. Ikke sandt, det var en prægtig ide af mig at fastsætte brylluppet straks til den samme dag, han kommer hjem, så at han lige fra briggen kan gå som brudgom til kirken."

"Godt, gamle Cornbutte, godt; ja, gå De så kun og bring det hele i orden."

"De kan tro, jeg skal skynde mig, hr. pastor. På snarligt gensyn!"

Sømanden ilede med lange skridt til sit ved kajen liggende hus, fra hvilket man til hans store stolthed kunne se ud over havet.

Jean Cornbutte var af en sømand at være temmelig velhavende. Efter at han i lang tid havde ført skibe for en rig reder i Havre, slog han sig ned i sin fødeby og byggede her for egen regning briggen *Jeune-Hardie*. Flere af skibets rejser til norden faldt heldigt ud, og han blev altid, til høje priser, af med sine træ-, jern- og tjæreladninger. Senere afstod Jean Cornbutte kommandoen over skibet til sin søn Louis, en smuk ung fyr på tredive år, der efter alles udsagn var en af de dygtigste sømænd fra hele Dunkerque.

Louis Cornbutte hang med stor kærlighed ved Marie, hans faders niece, og også for denne blev dagene efter at Louis var rejst, meget lange. Marie var knap tyve år gammel og en smuk flamlænderinde med en dråbe hollandsk blod i sine årer. Hendes moder havde på sin dødsseng anbefalet hende til sin broder, Jean Cornbutte, og den gode sømand havde ikke gjort den stakkels kones tillid til skamme. Han elskede Marie som sin egen datter og imødeså med inderlig glæde den forestående forening mellem hende og hans søn.

Med den signaliserede brigs ankomst endte et vigtigt handelsforetagende, af hvilket Jean Cornbutte ventede stor vinding. Skibet havde været undervejs et helt fjerdingår, kom nu senest fra Bodø på vestkysten af Norge og havde gjort rejsen hurtigt.

Da Jean Cornbutte kom tilbage til sin bolig, fandt han hele huset på den anden ende. Marie var med glædestrålende øjne ved at lægge den sidste hånd på sin brudepynt.

Marie, Jean Cornbuttes niece.

"Når nu blot ikke briggen kommer tidligere end vi!" råbte hun ham i møde.

"Ja, skynd dig blot, mit barn," sagde Jean Cornbutte; "vi har nordenvind, og det kan *Jeune-Hardie* lide."

"Har vore venner allerede fået det at vide?" spurgte Marie.

"Ja, de har!"

"Og også notaren og præsten?"

"Ja, vær du blot ikke bange; du bliver i hvert tilfælde den eneste, vi kommer til at vente på."

I dette øjeblik trådte hr. Clerbaut ind.

"Nå, min gamle Cornbutte, det kalder jeg held!" udbrød han. "Skibet kommer akkurat i rette tid. Regeringen har netop udskrevet store leverancer af træ til marinen."

"Hvad angår det mig?" spurgte Jean Cornbutte; "vi har andet at tænke på end på regeringen! De må vide, hr. Clerbaut, at vi i øjeblikket kun har én tanke, og det er vor Louis' tilbagekomst."

"Men disse leverancer af træ er dog ..."

"De kommer da også med til brylluppet?" afbrød Jean Cornbutte ham, idet han med en sådan hjertelighed trykkede forretningsvennens hånd, at denne ligefrem blev aldeles blå.

"Leverancerne af træ ..."

"Alle vore venner til lands og til vands kommer. Jeg har allerede underrettet dem alle sammen og agter også at indbyde hele briggens besætning!"

"Skal vi vente på dem på havnemolen?" spurgte Marie.

"Ja, det tænker jeg er det bedste," svarede Jean Cornbutte. "Vi stiller os op i rækker med musik foran!"

Gæsterne kom snart, og skønt det endnu var meget tidligt på dagen, manglede ikke en eneste på samlingspladsen.

Alle skyndte sig at ønske den brave sømand tillykke med hans søns ankomst, og alle glædede sig med ham, for han stod højt i alles kærlighed og agtelse.

Marie lå på knæ og sendte i stedet for sine sædvanlige bønner inderlige taksigelser op til Himlen. Snart trådte hun, herligt smykket, atter ind i den fælles sal, lod sig af alle veninderne kysse på kinden og rakte vennerne hånden, hvorpå Jean Cornbutte gav tegn til opbrud.

Det var et interessant syn ved solopgang at se denne glade skare tage vejen til havnen. Efterretningen om briggens ankomst var hurtigt blevet bekendt i byen, og overalt, hvor optoget kom forbi, viste der sig hoveder og nathuer i vinduerne og i de halvt åbnede døre, ligesom man også fra alle sider vinkede hilsener og lykønskninger til optoget.

Endelig kom man til havnemolen. Vejret var blevet prægtigt, og solen syntes med det mest strålende ansigt at ville tage del i

festen. En herlig nordenvind krusede bølgerne, nogle fiskerchalupper, der havde fat alle sejl til, strøg hastigt hen over vandet.

Dunkerques havnekaj bliver forlænget ved to moler, der når langt ud i havet. Den glade skare indtog hele bredden af den nordlige mole og nåede snart et lille hus, der lå ved enden af den, og i hvilket havnevagten boede.

Jean Cornbuttes brig var nu blevet mere og mere synlig. Vinden var blevet friskere, og *Jeune-Hardie* kom hurtigt afsted for sine mærs, brig- og fokkesejl og sine bram- og bovenbramsejl. Øjensynlig herskede der ombord lige så megen glæde som i land. Jean Cornbutte havde en lang kikkert i hånden og svarede muntert på sine venners spørgsmål.

"Se engang min prægtige brig!" udbrød han; "lige så blank og pudset, som da den løb ud af Dunkerques havn! Intet havari, ikke et eneste tov mindre!"

"Kan De se Deres søn, kaptajnen?" spurgte man.

"Nej, endnu ikke, han har naturligvis så meget at gøre!"

"Men hvorfor hejser han ikke sit flag?" spurgte Clerbaut.

"Det ved jeg ikke, gamle ven, men sandsynligvis har han sine grunde, til ikke at gøre det."

"Giv mig din kikkert, kære onkel," sagde Marie nu og tog ham den ud af hånden, "jeg vil være den første, der ser ham!"

"Jeg beder Dem dog betænke, at han er min søn, frøken," sagde den gamle spøgende.

"Ja, men det har han været i tredive år," svarede den unge pige, "og min brudgom har han kun været i to!"

Jeune-Hardie nærmede sig nu mere og mere, og mandskabet gjorde allerede deres forberedelser til landingen. Man kunne se

nogle matroser, der løb omkring mellem takkelagen, men hverken Marie eller Jean Cornbutte havde endnu kunnet vinke briggens kaptajn deres hilsen.

"Der er overstyrmanden, André Vasling," sagde Clerbaut.

"Og dér Fidéle Misonne, tømmermanden," bemærkede en bryllupsgæst.

"Og nu ser jeg også vor ven Penellan," sagde en anden, idet han gjorde tegn til den nævnte.

Jeune-Hardie var nu kun tre kabellængder fra land, da et sort flag viste sig på brigantinens gaffel ... Der var sorg ombord!

En følelse af navnløs skræk fo'r gennem alle, men især den unge brud.

Briggen løb langsomt ind i havnen, og der herskede en isnende tavshed på dækket. Snart havde man passeret enden af havnemolen, og Marie såvel som Jean Cornbutte og alle vennerne styrtede tilbage til kajen, hvor der skulle lægges til, og befandt sig få øjeblikke efter ombord.

"Min søn?" spurgte Jean Cornbutte; det var det eneste ord, han kunne få over sine læber.

Søfolkene pegede med blottede hoveder på sørgeflaget.

Marie udstødte et fortvivlet skrig og sank om i den gamle Cornbuttes arme.

André Vasling havde ført *Jeune-Hardie* tilbage; Louis Cornbutte, Maries forlovede, var ikke mere ombord.

2. Jean Cornbuttes plan

Så snart den unge pige under kærlige venners varetægt havde forladt briggen, meddelte den næstkommanderende, André Vasling, Jean Cornbutte den sørgelige tildragelse, som berøvede

ham gensynet med hans søn, og om hvilken der i skibsjournalen stod skrevet følgende:

> "Vort skib, der på grund af dårligt vejr og stormende sydvestvinde havde måttet lægge sig for anker, bemærkede den seksogtyvende april på højden af malstrømmen nødsignaler, der kom fra en skonnert under vinden. Denne skonnert, der var berøvet sin fokkemast, lod sig viljesløst af vinden drive hen imod det forfærdelige svælg. Da kaptajn Cornbutte så, hvorledes skibet gik den visse undergang i møde, besluttede han at begive sig ombord. Til trods for hans folks indvendinger lod han chaluppen sætte i søen og steg ned i den sammen med matrosen Cortrois og understyrmanden Pierre Nouquet. Mandskabet fulgte dem med øjnene, til de forsvandt i tågen. Natten kom, og havet gik stadig højere. "Jeune-Hardie" løb, revet med af de under disse breddegrader herskende strømninger, fare for at blive slynget ud i malstrømmen, og så sig da nødsaget til at flygte for vinden. Forgæves krydsede den flere dage på det skæbnesvangre sted: Såvel briggens chalup som skonnerten og kaptajn Louis tillige med de to matroser var og blev forsvundne. André Vasling forsamlede nu mandskabet, tog befalingen over skibet og sejlede tilbage til Dunkerque."

Da Jean Cornbutte havde læst denne beretning, der var indført i skibsjournalen med en hvilken som helst ligegyldig begivenheds tørre korthed, kunne han ikke holde sine tårer tilbage. Han græd længe smerteligt, og den eneste trøst kom fra tanken om, at hans søn var blevet et offer for sin ædelmodighed. Synet af skibet, der først havde fyldt ham med

så stor glæde, forårsagede nu kun den stakkels fader smerte, og han vendte da fortvivlet tilbage til sit øde hus.

Snart udbredte sørgebudskabet sig i hele Dunkerque, og den gamle sømands talrige venner indfandt sig for at bevidne deres hjertelige deltagelse. Matroserne på *Jeune-Hardie* meddelte de nøjagtigste detaljer om tildragelsen, og Marie lod sig af André Vasling give en udførlig beretning om hendes brudgoms forsvinden.

Den følgende dag, da Jean Cornbutte havde tørret sine tårer, kaldte han André Vasling ned til sig i sit værelse og sagde:

"Er De fuldt og fast overbevist om, at min søn er omkommet, André?"

"Ja, desværre," svarede styrmanden.

"Og har De gjort alle mulige anstrengelser for at finde ham igen?"

"Ja, hvorledes kan De tvivle om det, hr. Cornbutte; men det er desværre kun alt for sikkert, at han og de to matroser er blevet opslugt i malstrømmens svælg."

"Vil De endnu engang overtage posten som næstkommanderende på mit skib?"

"Det må afhænge af, hvem der er kaptajn, hr. Cornbutte."

"Det vil jeg være, André; jeg vil så hurtigt som muligt losse skibet og atter stikke i søen for at søge efter min søn," svarede den gamle sømand.

"Deres søn er død!" bemærkede André Vasling med eftertryk.

"Det er muligt, André, men det er også muligt, at han har reddet sig. Jeg er fast bestemt på at gennemsøge alle de norske havne, i hvilke han muligvis kunne være kommet ind, og først

når jeg har opnået vished om, at et gensyn med ham på denne jord ikke mere står til at håbe, vil jeg vende tilbage for at dø her."

Da André så, hvor uomstødelig sømandens beslutning var, gjorde han ikke flere indvendinger.

Jean Cornbutte lod derpå sin niece vide, hvilken beslutning han havde fattet, og så, hvorledes en stråle af håb brød gennem hendes sorg. Den unge pige var ikke faldet på, at hendes brudgoms død kunne drages i tvivl, men næppe havde Cornbutte udtalt denne tanke, før hun med hele sin sjæl klamrede sig til den.

Jean Cornbutte.

Den gamle sømand bestemte, at *Jeune-Hardie* straks igen skulle løbe ud. Denne solidt byggede brig behøvede ikke at lade sig opholde af udbedringsarbejder, og Jean Cornbutte meddelte da sine folk, at hvis de ingenting havde imod at gøre turen om

igen, så ville han meget gerne have dem med. I stedet for sin søn agtede han selv at føre skibet.

Alle Louis Cornbuttes folk fulgte denne appel, og ombord på *Jeune-Hardie* fandtes der således lutter prøvede folk.

Jean Cornbutte foreslog endnu engang André Vasling, at han igen skulle indtage sin plads om bord. Overstyrmanden var en dygtig, i føringen af skibet vel erfaren mand, hvad han da også havde vist ved den måde, hvorpå han førte skibet tilbage. Han gjorde imidlertid, af hvilke grunde det nu var, allehånde indvendinger og udbad sig betænkningstid.

"Nuvel, som De vil, André," svarede Cornbutte, "men glem ikke, at vi meget gerne vil have Dem med."

Jean Cornbutte havde i bretagneren Penellan en trofast og hengiven mand, der mange år igennem havde været hans rejsefælle. Den "lille Marie" havde mange vinteraftener siddet på hans skød, når han havde været i land, og han havde bevaret et faderligt venskab for hende, mens Marie hang ved ham med barnlig kærlighed. Penellan påskyndede udrustningen af briggen så meget som muligt, og han gjorde det så meget desto mere, da han syntes at tro, at André Vasling ikke havde gjort, hvad der stod i hans magt for at finde de skibbrudne. Men på den anden side kunne det nok undskyldes ved det ansvar, der hvilede på ham som kaptajn.

Der var endnu ikke gået otte dage, før *Jeune-Hardie* atter var parat til at stikke i søen. I stedet for varer havde man på det fuldstændigste provianteret den med nedsaltet kød, skibstvebakker, fade med mel, kartofler, svinekød, vin, brændevin, kaffe, the og tobak.

Afrejsen blev fastsat til den toogtyvende maj. Aftenen før begav André Vasling, fra hvem Jean Cornbutte endnu ikke havde modtaget noget definitivt svar, sig til den gamles bolig. Han var stadig uvis med sig selv om, hvilken beslutning han skulle tage.

Jean Cornbutte var ikke hjemme, skønt dørene til hans hus stod åbne, og André Vasling kom da ind i den fælles dagligstue, der stødte umiddelbart op til Maries værelse. Dagligstuen var, hvad André straks overbeviste sig om, tom, men fra stuen ved siden af lød der en livlig samtale, og da han lyttede til, hørte han den unge piges og Penellans stemme.

Uden tvivl havde diskussionen allerede varet nogen tid, for Marie syntes at vise en urokkelig fasthed overfor den bretagniske sømands bemærkninger.

"Hvor gammel er onkel Cornbutte?" spurgte Marie.

"Sådan omtrent tresindstyve år," svarede Penellan.

"Udsætter han sig ikke for stor fare, når han nu vil rejse ud og opsøge sin søn?"

"Nej, vor kaptajn er endnu en kraftig mand. Jeg nærer aldeles ingen frygt for atter at lade ham rejse."

"Ak, min gode Penellan, når man elsker, er man stærk," svarede Marie. "Hvad mig angår, så har jeg sat hele min lid til Gud, og han vil nok stå os bi! De forstår mig, og De vil støtte mig!"

"Nej, det er umuligt, Marie," svarede den tiltalte. "Hvem kan vide, hvor vi bliver drevet hen på vor fart, og hvad vi må lide! Hvor ofte har jeg ikke oplevet, at kraftige mænd har måttet lade deres liv på disse have!"

"Penellan, jeg kan ikke andet," sagde til sidst den unge pige, "jeg må gøre det, hvad enten De sætter Dem imod det eller ej. Men når De i denne sag så gerne vil kæmpe imod mig, fristes jeg næsten til at tro, at De ikke længere holder af mig."

André Vasling havde nu forstået, hvad Marie havde til hensigt. Han tænkte et øjeblik efter, men derpå var også hans beslutning truffet.

Han trådte den gamle sømand, der netop nu kom hjem, i møde og sagde:

"Jeg melder mig til tjeneste, Jean Cornbutte; de grunde, der hidtil holdt mig tilbage, er fjernet, og De kan gøre regning på mig og min hengivenhed."

"Jeg har aldrig tvivlet på Dem, André Vasling," svarede Cornbutte, idet han greb overstyrmandens hånd. "Marie, mit barn!" kaldte han derpå med høj stemme.

Marie og Penellan kom straks.

"I morgen ved daggry, straks når ebben indfinder sig, vil vi sejle," sagde den gamle mand. "Dette er altså den sidste aften, vi tilbringer med hinanden!"

"Ak, kære onkel!" sagde Marie og bøjede sig ned til Jean Cornbutte.

"Nå, med Guds hjælp håber jeg at kunne bringe din brudgom tilbage til dig."

"Ja, vi vil genfinde kaptajn Louis," tilføjede André Vasling.

"De tager altså med?" spurgte Penellan.

"Ja, Penellan; André Vasling sejler med som næstkommanderende," svarede Jean Cornbutte i stedet for ham.

"Såh! Ja så!" udbrød bretagneren med en ejendommelig blinken.

"Og hans råd vil være til stor nytte, håber jeg," tilføjede Cornbutte; "han har både mod og dygtighed."

"Men De selv er dog den første af os alle, kaptajn," svarede Vasling.

"Altså i morgen, mine venner! Gå nu ombord og træf de sidste forberedelser. På gensyn, André, på gensyn, Penellan!"

Den næstkommanderende og matrosen gik sammen bort, og Jean Cornbutte blev alene tilbage med Marie. Der flød denne aften mange bitre tårer, og Cornbutte, der så sin niece så dybt bedrøvet, fattede den beslutning at forlade huset den næste morgen tidlig uden at sige noget til hende, for at hun på den måde kunne komme lettere fra afskeden. Han gav hende endnu om aftenen det sidste kys og var klokken tre allerede igen på benene.

Til *Jeune-Hardie*'s afrejse var alle den gamle sømands venner forsamlet på havnemolen. Præsten, som skulle have viet Louis og Marie, kom for at give skibet sin velsignelse med på rejsen, og mange håndtryk var blevet vekslet, da Jean Cornbutte endelig steg ombord.

Mandskabet var nu fuldtalligt; André Vasling gav de sidste befalinger til afrejse, sejlene blev hejst, og briggen fjernede sig hurtigt med en god nordvest-brise, mens præsten, der stod oprejst mellem de knælende tilskuere, nedkaldte Guds beskyttelse over de søfarende.

Hvorhen går dette skib? Det følger den farlige vej, på hvilken så mange skibbrudne er gået til grunde. Det har ikke nogen fast bestemmelse! Men det er udsat for talløse farer og må vide at

trodse dem uden nølen! Gud alene ved, hvor dets landingsplads vil blive! Gud være med det!

3. En stråle af håb

Årstiden var gunstig for ekspeditionen, og man turde da håbe, at man hurtigt ville komme til det sted, hvor skibbruddet havde fundet sted.

Jean Cornbuttes plan var den naturligste og bedste. Han agtede at lægge til ved Færøerne, hvortil nordenvinden let kunne have ført de skibbrudne, og når han havde fået vished om, at de ikke var løbet ind i nogen havn på disse breddegrader, ville han lade sine efterforskninger gå ud over Nordsøen og undersøge hele Norges vestkyst lige til Bodø, det sted, der lå skibbruddet nærmest, og, hvis det gjordes nødigt, endog gå nord for dette sted.

André Vasling var imod denne kaptajnens plan; han mente, at Islands kyster burde undersøges. Men Penellan fremhævede, at stormen var kommet fra vest dengang katastrofen fandt sted, og at de forulykkede altså, hvis de ikke var slynget ned i malstrømmen, måtte være blevet kastet over mod den norske kyst.

Det blev da besluttet, at man ville sejle så nær som muligt til dette kyststrøg, for muligvis at finde et eller andet spor af dem.

Morgenen efter afrejsen havde Jean Cornbutte stået bøjet over et kort, på hvilket han ivrigt studerede den vej, han skulle rejse, da der pludselig lagde sig en lille hånd på hans skulder, og han hørte en blid stemme, der hviskede til ham:

"Vær ved godt mod, kære onkel!"

Han vendte sig om og kunne ikke få et ord frem af forbavselse! Marie stod ved siden af ham!

"Marie! Du her ombord!" udbrød han endelig.

"Hvor faderen rejser ud for at frelse sit barn, der vil hustruen også opsøge sin ægtefælle!" svarede hun.

"Stakkels Marie, hvorledes vil du kunne udholde vore strabadser? Ved du godt, at din nærværelse meget let kan komme til at skade vore undersøgelser?"

"Nej, kære onkel, jeg er stærk og kraftig!"

"Hvem ved, mit barn, hvor vi kan blive kastet hen? Se på dette kort; vi nærmer os de breddegrader, der er så farlige selv for gamle, prøvede søfolk. Hvorledes skal det så gå dig, en stakkels lille pige?"

"Kære onkel, vær ikke bekymret for min skyld; jeg stammer fra en sømandsfamilie og er vokset op med fortællinger om storme og farer, og jeg er jo desuden her hos dig og min gamle ven Penellan."

"Penellan! Altså har det været ham, der har smuglet dig ombord?"

"Ja, onkel, men først da han så, at jeg var fast bestemt på også uden hans hjælp at udføre min plan."

"Penellan!" kaldte Jean Cornbutte.

Understyrmanden trådte ind.

"Penellan, det ville være overflødigt nu, da sagen er kommet så vidt, at tale mere om den; men så meget må jeg dog sige dig: Du har at indestå for Maries liv."

"Tag det blot roligt, kaptajn; den lille har kraft og mod; hun vil være en skytsengel for os. Og så – hr. kaptajn, De kender min tanke: Alt i denne verden må tjene os til bedste."

Til Marie blev der nu valgt en kahyt, som matroserne snart havde indrettet meget komfortabelt.

Otte dage efter lagde *Jeune-Hardie* til ved Færøerne. Men selv de mest minutiøse efterforskninger var resultatløse. Ingen skibbrudne havde reddet sig hertil, og ingen rester af et ødelagt skib var blevet opbragt. Ikke engang efterretningen om det pågældende ulykkestilfælde var nået frem. Briggen genoptog da den tiende juni, efter ti dages hvile, atter sin rejse. Havet var roligt, vinden stadig og skibet nåede hurtigt den norske kyst, ved hvilken dog alle efterforskninger ligeledes viste sig at være frugtesløse. Jean Cornbutte besluttede nu at begive sig til Bodø. Der kunne han måske få navnet at vide på det strandede skib, som Louis Cornbutte og hans to matroser havde søgt at komme til hjælp.

Den tredivte juni kastede briggen anker i denne havn, og som svar på den gamle kaptajns forespørgsler blev der af øvrigheden udleveret ham en flaske, der indeholdt et dokument med følgende indhold:

> "I dag, den 26. april, bliver vi ombord på *Færøerne*, efter at *Jeune-Hardie*s chalup har lagt sig på siden af vort skib, af strømmen drevet op mod Ishavet. Gud være os nådig!"

Jean Cornbuttes første følelse var tak til Himlen. Han mente nu at have fundet et spor af sin søn. *Færøerne* var en norsk skonnert, om hvilken man ganske vist ikke havde nogen yderligere efterretning, men som dog sandsynligvis kun var blevet drevet længere mod nord, og ikke strandet.

Man turde således ikke spilde et øjeblik. *Jeune-Hardie* blev straks sat i stand for at kunne trodse Polarhavets farer.

Tømmermanden Fidéle Misonne undersøgte skibet med den største omhyggelighed og forsikrede, at dets solide bygning let ville kunne modstå isblokkenes stød.

Efter Penellans råd – han havde tidligere været på hvalfangst i det nordlige Ishav – blev uldne tæpper, pelsklæder, talrige mokkasiner og sælhundeskind og det nødvendige træ til at fremstille slæder, skaffet ombord. Man forøgede også forrådene af kul og sprit, for det var jo altid muligt, at man kunne komme til at overvintre et eller andet sted på den grønlandske kyst. Man forskaffede sig ligeledes med meget besvær og store omkostninger et betydeligt antal citroner, der skulle tjene som middel mod skørbug, denne sygdom, der er så forfærdelig i isregionerne. Der blev bragt så store forråd af nedsaltet kød, tvebakker og brændevin ombord, at man endog måtte tage den egentlige last til hjælp for at kunne få plads til det. Også pemmikan, et indiansk præparat, der koncentrerer mange nærende bestanddele på forholdsvis ringe plads, blev skaffet ombord i betydelig mængde.

Penellan.

På Jean Cornbuttes befaling indskibede man også save for i nødstilfælde at kunne gennemsave isen, ligesom også økser og køller for at kunne kløve den. På den grønlandske kyst ville man optage de hunde, der var nødvendige til at trække slæden.

Hele mandskabet blev anvendt til disse forberedelser og udfoldede en glimrende virksomhed. Matroserne Aupic, Gervique og Gradlin lyttede ivrigt til Penellans råd, og fandt sig således på hans opfordring i foreløbig at give afkald på de uldne klæder, skønt temperaturen på disse breddegrader, der ligger over polarkredsen, allerede var meget lav.

Penellan iagttog i tavshed og uden at lade sig mærke med noget, alt, hvad André Vasling gjorde. Over denne mands fortid

svævede der et vist mørke; han var hollænder af fødsel, men ellers vidste man intet om ham. Dog havde han allerede gjort to rejser om bord på *Jeune-Hardie*, og herved vist sig som en dygtig sømand. Penellan kunne ikke bebrejde ham andet end, at han syntes at nære en endog alt for levende interesse for Marie, og netop derfor besluttede han at holde så meget desto mere øje med ham.

Takket være mandskabets ivrige indsats kunne briggen gøres klar allerede den sekstende juli, seksten dage efter dens ankomst til Bodø. Det var nu den gunstigste tid til at foretage undersøgelser i de arktiske have, for da det allerede havde tøet i to måneder, kunne disse strække sig over et temmelig langt territorium.

Jeune-Hardie styrede altså henimod det på Grønlands østkyst på den halvfjerdsindstyvende breddegrad liggende Cap Brewster.

4. I snævert farvand

Den treogtyvende juli meldte et ejendommeligt reflekslys, der bredte sig over havet, de første isblokke, der kom fra Davisstrædet og styrtede sig i oceanet. Man bad nu vagten holde skarpt udkig, for det var af vigtighed, at et sammenstød med disse enorme masser blev undgået.

Mandskabet delte sig i to vagter; den første bestod af Fidéle Misonne, Gradlin og Gervique, den anden af André Vasling, Aupic og Penellan. Hver vagt skulle kun vare to timer, for i disse kolde egne kan man kun pålægge en mand halvt så megen anstrengelse som under almindelige forhold. Skønt *Jeune-*

Hardie kun var på den treogtresindstyvende breddegrad, viste termometret allerede –9° celsius.

Det regnede og sneede stærkt, men når himlen var klar og vinden ikke blæste for stærkt, opholdt Marie sig på dækket for at blive vant til Polarhavets rå sceneri.

Den første august gik hun frem og tilbage på agterdækket og snakkede med sin onkel, André Vasling og Penellan. *Jeune-Hardie* sejlede nu ind i et kun tre engelske mile bredt farvand, gennem hvilket hele armeer af isblokke hurtigt fo'r mod syd.

"Hvornår mon vi får land at se?" spurgte den unge pige.

"Senest om tre, fire dage," svarede Jean Cornbutte.

"Gud ved, om vi der vil finde spor af min stakkels Louis?"

"Måske, mit kære barn, men jeg frygter dog meget for, at vi endnu er langt borte fra vor rejses mål. Det er desværre meget sandsynligt, at *Færøerne* er blevet ført endnu længere mod nord."

"Ja, det er ganske sikkert sket," mente André Vasling, "for den storm, der skilte os fra det norske skib, varede ved i tre dage, og på tre dage tilbagelægger et skib lange strækninger, når det ikke kan modstå vinden."

"Vil De tillade mig den bemærkning, at vi på den tid endnu befandt os i april måned," sagde Penellan; "tøvejret var endnu ikke begyndt og *Færøerne* må således meget hurtigt være blevet opholdt af isen ..."

"Og," afbrød overstyrmanden, "være blevet splintret i tusinde stykker, for skibets besætning kunne ikke manøvrere under disse omstændigheder."

Isflader frembyder det simpleste middel til snart at komme til land. Man kunne ikke være langt derfra.

"Vi vil håbe det," afbrød Jean Cornbutte denne samtale, der dagligt gentog sig mellem over- og understyrmanden. "Jeg tror, at vi inden kort tid vil få land i sigte."

"Der er det! Se, der er bjergene!" udbrød Marie.

"Det er isbjerge, mit barn," forklarede Jean Cornbutte, "de første, som vi møder. De ville knuse os som glas, hvis vi kom ind mellem deres masser. Penellan og Vasling, giv nøje agt på roret."

De svømmende bjerge, af hvilke omtrent halvtredsindstyve viste sig i horisonten, nærmede sig mere og mere til briggen. Penellan greb rorpinden, og Jean Cornbutte, der var steget op på det lille bramsejls stænger, angav den vej, man skulle følge.

Henimod aften blev briggen fuldstændig indesluttet af de svømmende blokke. Det drejede sig nu om at gennembryde denne flåde af bjerge, for klogskaben bød, at man stadig skulle sejle videre. Endnu en anden vanskelighed forenede sig med disse farer. Da alle omgivende punkter stadig forrykkede sig og ikke frembød noget fast perspektiv, kunne man ikke nøjagtig bestemme skibets retning. Samtidig blev også mørket tættere på grund af tågen. Marie begav sig ned i sin kahyt, og de otte personer, skibets besætning bestod af, måtte efter kaptajnens befaling blive på dækket. De havde bevæbnet sig med lange stænger, i hvis ender der var anbragt jernpigge, for at man med dem kunne beskytte skibet mod isblokkenes stød.

Jeune-Hardie kom snart ind i et så snævert farvand, at den yderste ende af dets ræer blev strejfet af de med strømmen drivende bjerge. Men takket være skibets fortræffelige bygning snoede det sig behændigt fremad, mens isblokkene stødte mod

hinanden med uheldvarslende brag, og mens regnen styrtede ned i stride strømme.

Jean Cornbutte steg atter op på dækket, men hans blik kunne ikke gennemtrænge mørket. Det blev nu nødvendigt at tage de øverste sejl ind, for skibet truede med at støde sammen med isblokkene, og i så tilfælde ville det have været fortabt.

"En fordømt rejse," brummede André Vasling, der stod på fordækket ved siden af matroserne, som med deres stænger søgte at afparere de mest truende stød.

"Hvis vi slipper heldigt bort fra denne fare, kan vi rigtignok takke Himlen," sagde Aupic.

"Hvem ved, hvor mange svømmende bjerge vi endnu skal passere?" tilføjede overstyrmanden.

"Og hvem siger os, at vi så finder noget, når vi endelig engang kommer bort fra dem," vedblev matrosen.

"Du gør bedre i at passe, hvad du skal passe, end i at stå her og snakke," sagde nu Gervique. "Når vi er kommet forbi, er der altid tid nok til at give ondt af sig. Pas du bare din stang!"

I dette øjeblik gled en uhyre isblok lige hen imod skibet, og det syntes næsten at være umuligt at komme af vejen for den. Den spærrede hele bredden af strædet, og briggen var fuldstændig afskåret fra den mulighed at kunne vende.

"Kan du dreje roret?" spurgte Jean Cornbutte Penellan.

"Nej, kaptajn, skibet lystrer ikke."

"Frisk mod, mine venner!" sagde Jean Cornbutte, "I skal ikke være bange, det klarer sig nok alt sammen alligevel."

Blokken havde en højde på omtrent tresindstyve fod, og hvis den styrtede ned på briggen, ville denne blive knust.

Besætningen blev grebet af en panisk skræk og trods kaptajnens befalinger forlod alle deres poster for at ile hen på agterdækket.

Men da den kolossale ismasse kun var en halv kabellængde borte fra *Jeune-Hardie*, hørte man pludselig en dump larm, en formelig skypumpe ramte samtidig fordækket af skibet, og dette blev løftet op på ryggen af en uhyre bølge.

Alle matroserne udstødte et skrig af skræk, men da de så hen imod fordækket, var blokken forsvundet og farvandet åbent. Over en lang, isfri strækning kastede solen sine sidste stråler.

"Alt i denne verden må tjene os til bedste!" udbrød Penellan. "Lad os sætte vore mærs- og fokkesejl til."

Der havde tildraget sig et på disse breddegrader meget almindeligt fænomen. Når nemlig disse svømmende masser under tøvejret løsner sig fra hinanden, svømmer de i fuldstændig ligevægt. Men så snart de kommer ind i oceanet, hvor vandet er forholdsmæssigt varmere, bliver deres grund snart undermineret, den nederste del smelter efterhånden, og blokken bliver ved at støde mod de øvrige isstykker rystet mere og mere. Da kommer der et øjeblik, da disse massers tyngdepunkt forrykkes, og de styrter så sammen. Hvis sammenstødet denne gang var kommet blot to minutter senere, ville briggen være blevet knust og begravet under isblokken.

5. Øen Liverpool

Briggen sejlede nu i næsten fuldstændig åbent hav. Kun så man ude i horisonten et hvidligt skær, som forkyndte, at der derude fandtes ubevægelige isflader.

Jean Cornbutte styrede fortsat hen imod Kap Brewster og kom allerede nu til egne, der var overordentlig kolde, da solstrålerne på grund af deres skrå indfald kun virkede yderst svagt. Den tredje august befandt briggen sig lige foran ubevægelige ismarker, der løb ud i et. Strædet var ofte kun en kabellængde bredt, og *Jeune-Hardie* måtte tage tusinde omveje, ved hvilke det undertiden blev bragt lige op mod vinden.

Penellan tog sig med faderlig omhu af Marie, og til trods for kulden nødte han hende til daglig at tilbringe to, tre timer på dækket, idet legemlig bevægelse var en aldeles nødvendig betingelse for bevarelsen af sundheden.

Maries mod blev i øvrigt ikke svagere. Hun opmuntrede endog ved sine ord briggens matroser, og besætningens hengivenhed for hende forøgedes mere og mere. André Vasling syntes at vise hende en særlig opmærksomhed og benyttede sig af enhver lejlighed til at indlede en samtale med hende. Den unge pige optog dog hans forekommenhed med en vis uvilkårlig kulde, der måske havde sin grund i en dunkel anelse. Man kan let tænke sig, at fremtiden langt mere end selve øjeblikket fra André Vaslings side var temaet for disse samtaler, og at han ikke lagde noget skjul på, hvor lidt håb han nærede om at kunne frelse de skibbrudne. Efter hans mening var deres undergang en fastslået kendsgerning, og han lod ofte skinne igennem, at Marie nu måtte betro omsorgen for sin eksistens til en anden.

Til stor ærgrelse for André Vasling havde Marie dog endnu ikke forstået hans antydninger, sandsynligvis fordi disse samtaler stadig kun varede meget kort. Penellan fandt altid et eller andet påskud til at afbryde dem og til ved lyse og fortrøstningsfulde ord at tilintetgøre virkningen af, hvad André havde sagt.

Marie forblev i øvrigt ikke ubeskæftiget. Efter understyrmandens råd sørgede hun for sin vinterbeklædning, og hun måtte, for roligt at kunne imødese kulden på disse høje breddegrader, underkaste sit toilette en total omformning. Hun lavede sig en slags pelsværks benklæder, hvis nederste kanter var forsynet med sælhundeskind, og hendes snævre skørter nåede ikke synderlig langt ned for ikke at komme i berøring med de snelag, hvormed vinteren bedækkede issletterne. En snævert sluttende, med hætte forsynet pelskåbe beskyttede hendes overkrop.

Også mændene forfærdigede sig, når de havde fri, varme beklædningsstykker, der skulle gøre det muligt for dem at trodse kulden. De lavede således store mængder høje støvler af sælhundeskind, ved hjælp af hvilke de på deres undersøgelsesture uskadt kunne vade gennem sneen.

André Vasling var en meget dygtig skytte og nedlagde hyppigt søfugle, der i stor mængde sværmede omkring skibet. En slags edderfugle og snehøns leverede besætningen en fortræffelig kødspise, der var meget velkommen til afveksling for det salte kød.

Endelig efter tusinde omveje fik briggen Kap Brewster i sigte. En chalup blev sat i søen, og Jean Cornbutte og Penellan sejlede ind til kysten, der var fuldstændig øde.

Så hurtigt som muligt styrede briggen hen til den i året 1821 af kaptajn Scoresby opdagede ø Liverpool, og mandskabet kunne ikke tilbageholde et højt udbrud af glæde, da de så de indfødte samle sig på strandbredden. Man satte sig straks i forbindelse med dem, og da Penellan kunne nogle ord af deres sprog og de indfødte ligeledes kendte nogle af de mest almindelige sætninger af hans, som de sandsynligvis havde lært af hvalfiskere, var dette ikke forbundet med synderlig stor vanskelighed.

Grønlænderne var små og undersætsige, og deres højde oversteg ikke fire fod og ti tommer. De havde en rødlig teint, rundt ansigt, lav pande og glat, sort hår, der faldt dem ned ad ryggen; deres tænder var meget medtagne, og de syntes alle sammen at lide af det udslet, der er ejendommeligt for fiskespisende folkestammer.

I bytte for kobber- og jernstykker, hvorefter disse stakkels mennesker var yderst begærlige, bragte de besætningen bjørnepelse og skind af søkalve, søhunde, søulve og alle den slags dyr, som man indbefatter under det fælles navn sælhunde. Jean Cornbutte fik disse genstande, der skulle blive til stor nytte for ham, til en overordentlig lav pris.

Derpå gjorde kaptajnen de indfødte forståeligt, at han søgte efter et strandet skib, og spurgte, om de ikke kunne give ham nogen oplysning om det, hvorpå en af dem straks tegnede en slags skib på sneen, og meddelte, at et fartøj som dette allerede for tre måneder siden var blevet ført i nordlig retning. Han tilføjede, at tøvejret og isbruddet havde forhindret dem i at bekymre sig videre om det, og de kunne jo i virkeligheden heller ikke følge det med deres små, lette pirogger.

Denne efterretning, hvor ufuldstændig den end var, gav dog atter matroserne nyt håb, og Jean Cornbutte skyede nu ingen anstrengelser for at bevæge dem til at følge ham længere mod nord.

Før kaptajnen forlod øen Liverpool, købte han et forspand af seks eskimohunde, der snart blev hjemmevante om bord. Skibet lettede anker om morgenen den tiende august og, hjulpet afsted af en stærk brise, styrede det ind i de nordlige stræder.

Man var nu kommet til den længste dag i året, det vil sige: På disse høje breddegrader nåede den aldrig nedgående sol det højeste punkt i de spiraler, som den beskrev over horisonten. Denne fuldstændige mangel på nat var dog ikke så mærkbar, for tåge, regn og sne indhyllede meget ofte skibet i mørke.

Jean Cornbutte var fast bestemt på at trænge frem så langt som muligt, og han begyndte at træffe sine forholdsregler derefter. Mellemdækket blev fuldstændig lukket, og kun hver morgen sørgede man for at forny luften ved ventilation. Kakkelovne blev sat op og rørene anbragt således, at de udstrålede så megen varme som muligt. Man anbefalede mandskabet kun at bære en ulden skjorte over bomuldsskjorten og at lukke sælhundeskindsfrakkerne så hermetisk til som muligt. For øvrigt gik det endnu ikke an at tænde op i kakkelovnene, for man måtte sørge for at bevare sine forråd af brænde og kul til den større kulde, der kunne ventes.

Mellem matroserne blev der regelmæssigt hver morgen uddelt kaffe og the, og da man havde godt af at spise kød, gjorde man hyppigt jagt på de ænder og krikænder, som fandtes i store mængder i disse egne.

Oppe på stormasten indrettede Jean Cornbutte en såkaldt "kragerede", en slags tønde, hvoraf den ene bund var slået ud, og i hvilken der til stadighed opholdt sig en udkigspost, som skulle holde øje med ismasserne.

To dage efter at vore nordpolsfarere havde tabt øen Liverpool af sigte, blev temperaturen under indflydelse af den tørre vind pludselig koldere, og man mærkede også andre tegn på vinteren. *Jeune-Hardie* havde nu ikke et øjeblik at spilde, for strædet, hvori man sejlede, ville rimeligvis snart lukke sig fuldstændigt. Den tredje september om morgenen nåede *Jeune-Hardie* endelig Gaël-Hamkes-bugten. Landet befandt sig tredive mile borte i vindretningen. Briggen standsede nu for første gang foran en isbanke, der spærrede passagen og var mindst en engelsk mil bred. Man måtte da bringe issavene i anvendelse. Penellan, Aupic, Gradlin og Turquiette blev betroet ledelsen af dette arbejde, og man indrettede det hele således, at strømmen kunne føre de fra isblokkene adskilte stykker bort med sig – hele mandskabet var i næsten tyve timer beskæftiget med dette arbejde, der var forbundet med forfærdelige vanskeligheder. Snart var folkene nødsaget til at stå i vand til midt på livet, og deres klæder af sælhundeskind beskyttede dem kun ufuldstændigt mod fugtigheden, snart gled de på den glatte isflade eller kunne kun med besvær holde sig oprejst.

For øvrigt følger der på disse kolde breddegrader snart absolut udmattelse ovenpå enhver større anstrengelse. Arbejderne taber ofte vejret, og selv den kraftigste må hyppigt holde inde.

Endelig blev passagen imidlertid atter fri, og briggen kom ud af fra isen.

6. Jordskælv i isen

Endnu i flere dage kæmpede *Jeune-Hardie* med uoverstigelige hindringer. Mandskabet måtte hyppigt ty til savene, og ofte endog anvende krudt for at sprænge isblokkene, der spærrede skibet vejen.

Den tolvte september viste havet kun en uoverskuelig fast slette uden noget som helst vand. Den omgav skibet på alle sider, så at det hverken kunne komme frem eller tilbage. Temperaturen holdt sig gennemsnitlig på seksten grader under nul. Således var tiden nu kommet til overvintring, og med den megen sorg og fare.

Jeune-Hardie befandt sig nu omtrent på den enogtyvende grad vestlig længde og den seksoghalvfjerdsindstyvende grad nordlig bredde, ved indløbet til Gaël-Hamkes bugten.

Jean Cornbutte traf sine forberedelser til overvintring. Han søgte først at finde et eller andet sted, hvor hans skib kunne ligge beskyttet mod vindstødene og de store isbrud. Denne dækning kunne han kun finde ved land, der efter hans beregning måtte være omtrent ti engelske mil borte, og han besluttede derfor at begive sig ud på en rekognoscering.

Den tolvte september begav han sig da på vej, ledsaget af André Vasling, Penellan og de to matroser Gradlin og Turquiette. Hver af dem havde forsynet sig med forråd til omtrent to dage. At deres ekspedition ville vare længere, var ikke sandsynligt. Til de nætter, som de skulle tilbringe udenfor skibet, havde de forsynet sig med bøffelskind, der kunne afgive et godt leje.

Sneen var faldet i store masser, og da den endnu ikke var frossen, hindrede den dem overordentlig meget i at komme

fremad; ofte sank de i lige til hofterne. De kunne også kun bevæge sig fremad med stor forsigtighed, da utallige spalter i isen truede dem med fare.

Penellan gik foran og sonderede omhyggeligt hvert hul med en lang, jernbeslået stok.

Henimod klokken fem om aftenen begyndte tågen at fortætte sig, og den lille skare måtte opgive at komme videre for denne dag. Penellan opførte en ismur, der beskyttede dem mod vinden, og efter at de rejsende havde drukket noget varmt og var kommet en smule til kræfter, bredte de deres bøffelskind ud på sneen, hyllede sig ind, nærmede sig hinanden så tæt som muligt og faldt snart i en fast og rolig søvn.

Da Jean Cornbutte og hans ledsagere vågnede den næste morgen, var de begravet under et snelag af mere end en fods højde. Heldigvis havde deres vandtætte skind beskyttet dem, og således havde det vinterlige tæppe kun bidraget til at bevare deres egen varme, da denne under sådanne omstændigheder ikke kunne stråle ud.

Jean Cornbutte gav snart tegn til opbrud, og endelig henimod middag opdagede han og hans ledsagere kysten, først i ubestemte omrids og næppe synlig, men derpå tydeligere og tydeligere. Ved bredden viste der sig høje isblokke, som ragede stejlt opad, og deres mangeformede toppe viste i stor målestok, hvor forunderligt krystallisationen kunne forme sig. Myriader af vandfugle fløj op, da søfolkene nærmede sig, og de sælhunde, der lå på isen, trak sig hurtigt tilbage.

"Vi vil ikke komme til at lide nogen mangel på pelse og vildt," sagde Penellan.

"Det synes næsten," bemærkede Jean Cornbutte, "som om vi ikke er det første menneskelige besøg disse dyr har set, for ellers ville de ikke være så sky og ængstelige."

"Hidtil har kun grønlænderne besøgt disse egne," svarede André Vasling.

"Jeg ser imidlertid ikke noget spor af, at de har været her," sagde Penellan, der var klatret op på en høj top, "hverken nogen lejr eller den mindste hytte! Men kom dog herop, hr. kaptajn," råbte han derpå højt; "Jeg kan se en pynt herfra, der kan beskytte os glimrende mod nordøstenvinden."

"Herhen, folk!" råbte Jean Cornbutte. Hans ledsagere fulgte ham, og snart var alle oppe ved siden af Penellan. Det var ganske rigtigt som Penellan havde sagt, og i bugten, som dannedes derinde, svømmede nogle løse isstykker omkring og aflagde vidnesbyrd om, at det mod de koldeste vinde beskyttede hav derinde endnu ikke var fuldstændig frosset til.

Stedet var fortrinligt egnet til overvintring. Der stod da endnu kun tilbage at føre skibet derhen. Men snart bemærkede Jean Cornbutte, at issletten rundt omkring var uhyre stærk, og at det som følge deraf ville være meget vanskeligt at tilvejebringe en kanal og få briggen derind. Han måtte altså se sig om efter en anden havn. Men Jean Cornbutte vendte sig forgæves længere mod nord; kysten var ellers overalt uden indskæringer, og på den anden side af pynten viste det sig, at den var direkte udsat for østenvindens stød. Selv Penellan faldt det vanskeligt under disse omstændigheder at forblive sit valgsprog tro, at "alt i denne verden må tjene til det bedste".

Briggen havde altså endnu kun den mulighed tilbage at søge et sted til overvintring på den sydlige del af kysten; dette ville

sige så meget som at vende tilbage ad samme vej, ad hvilken man var kommet, men man skulle ikke vente for længe, for levnedsmidlerne begyndte allerede at slippe op. Jean Cornbutte søgte ivrigt på vejen efter en passage eller en spalte, der tillod at grave en kanal gennem isfladen; men forgæves!

Henimod aften nåede søfolkene til ismuren, ved hvilken de den foregående nat havde ligget beskyttet. Det havde ikke sneet denne dag, og de kunne endnu se, hvor de havde ligget. De strakte sig da på ny ud i deres bøffelskind og hengav sig til hvilen.

Penellan sov af ærgrelse over den forfejlede ekspedition temmelig dårligt. Han væltede sig frem og tilbage på sit hårde leje, da pludselig en dump rullen nåede til hans øre. Han lyttede, og lyden forekom ham så besynderlig, at han stødte til Jean Cornbutte og vækkede ham.

"Hvad foregår der?" spurgte denne, hvis sjæl efter sømandsvane var blevet lige så hurtigt vågen som hans legeme.

"Hør, kaptajn!" var alt, hvad understyrmanden svarede.

Støjen tog stærkt til.

"Torden kan det ikke være," ytrede Jean Cornbutte, idet han rejste sig; "det ville være umuligt på så høje breddegrader!"

"Jeg tror snarere, at vi får at gøre med en flok isbjørne," mente Penellan.

"For pokker, vi har dog endnu ikke set nogen."

"Men før eller siden må vi vel forberede os på deres besøg. I ethvert tilfælde vil vi tage godt imod dem."

Penellan bevæbnede sig med en bøsse og steg meget behændigt op på den blok, som tjente dem til beskyttende mur. Da imidlertid både mørket og tågen var stærk, kunne han intet

se. En ny iagttagelse fik ham dog hurtigt til at opdage, at grunden til denne rullen ikke skulle søges omkring dem. Støjen var blevet så stærk, at den også havde vækket de andre, og de bemærkede med skræk, at den lød lige under deres fødder.

En ny, forfærdelig fare åbenbarede sig for dem, for til den rullende larm sluttede sig snart en stærk bølgeformet bevægelse af ismarken, så at flere af dem tabte ligevægten og faldt.

"Hallo!" råbte Penellan.

"Hallo!" svarede matroserne.

"Turquiette! Gradlin! Hvor er I?"

"Her!" råbte Turquiette og rystede sneen af sig.

"Kom herhen, Vasling," sagde Jean Cornbutte til overstyrmanden. "Er Gradlin der?"

"Ja, hr. kaptajn! – men vi er fortabt!" svarede denne.

"Tværtimod, vi er måske frelst!" råbte Penellan. Han havde næppe fuldendt disse ord, før man hørte et forfærdeligt brag; isfladen brast midt igennem, og søfolkene var nødt til at klamre sig til blokken, der vaklede frem og tilbage ved siden af dem. Trods understyrmandens påstand befandt de sig i den yderste fare, for isblokkene var rystet i deres grundvold, de var, for at bruge et sømandsudtryk, i færd med at "lette anker". Den rystende bevægelse varede næsten to minutter, og de ulykkelige frygtede hvert øjeblik, at en spalte skulle åbne sig under dem og opsluge dem. Således afventede de i den største angst dagens frembrud, for før den kom, kunne de ikke uden at udsætte sig for livsfare tage et eneste skridt; de måtte blive liggende på det sted, hvor de lå, for at undgå at synke i afgrunden.

Jordskælv i isen.

Ved det første daggry frembød egnen omkring dem et fuldstændig forandret billede; de havde om aftenen før kun set en uhyre jævn flade, så langt deres blik nåede, nu var den sønderbrudt på tusinde steder, og bølgerne, som var blevet oprørt ved en eller anden undersøisk bevægelse, havde splintret den i mange stykker.

Jean Cornbutte tænkte med dyb bevægelse på sin brig.

"Mit stakkels skib, det er i hvert tilfælde fortabt!" udbrød han. Den dybeste fortvivlelse afmalede sig i hans ledsageres træk. Skibets undergang førte jo også uundgåeligt deres død i sit kølvand.

"Mod, mine venner!" råbte Penellan, "tænk på, at der ved denne nats tildragelser muligvis bliver banet os en vej gennem isen, så at vi kan føre vort skib til bugten, hvor det kan overvintre. Se derhen, jeg har ikke taget fejl; allerede nu er *Jeune-Hardie* rykket os mindst en engelsk mil nærmere!"

Alle styrtede hen i den angivne retning, og det så uforsigtigt, at Turquiette faldt i en revne og uden tvivl ville have fundet sin død i den, hvis ikke Jean Cornbutte i rette tid havde grebet ham ved klæderne og trukket ham op. Han slap derfra med livet i behold, og led ingen anden skade end et koldt bad.

Briggen var nu virkelig hele to engelske mil nærmere ved dem. Efter utallige anstrengelser nåede den lille skare hen til den. Den var i det hele taget i god stand, kun dens ror var blevet slået i stykker af isen, da man havde forsømt at tage det op.

7. Forberedelser til overvintring

Penellan havde atter engang haft ret: Alt i denne verden må tjene os til bedste, og rystelsen af isen havde skaffet skibet en passage lige hen til bugten. Søfolkene behøvede nu kun behændigt at benytte strømningerne for at styre isstykkerne således, at de selv banede sig en vej.

Den nittende september kastede briggen endelig anker to kabellængder fra land i overvintringsbugten. Allerede den næste dag havde der lagt sig is helt op til dens skrog, og denne

is blev snart så stærk, at den kunne bære en mand. Man havde nu fået tilvejebragt en direkte adgang til land.

Efter de arktiske søfarendes skik og brug blev der ikke foretaget nogen ændring af takkelagen, sejlene lå omhyggeligt oprullet på ræerne, og kragereden lod man blive oppe, såvel for selv at kunne iagttage på lang afstand, som også for i påkommende tilfælde at blive bemærket.

Allerede nu kom solen knap længere op over horisonten. Mandskabet skyndte sig at træffe deres forberedelser, og Penellan spillede her den kyndige organisators rolle. Snart var isfladen omkring skibet blevet så stærk, at trykket af den truede med at blive farligt, men Penellan ventede; for efter hans mening skulle den først have nået tyve fods tykkelse, før han kunne operere videre. Først da lod han isen hugge ud omkring skibsskroget, så at den atter lukkede sig under dette og formede sig efter det. Briggen var nu kilet ind i en slags seng og behøvede ikke længere at frygte ismassernes tryk.

Folkene rejste nu rundt om skibet, op til højde med skanseklædningen, en snemur af fem til seks fods tykkelse, der snart blev hård som en klippe, og gennem hvilken varmen indefra ikke kunne stråle ud.

Et hermetisk lukket og skinddækket lærredstelt blev spændt ud over hele skibets længde og dannede på en vis måde en spadsereplads for mandskabet.

Man opførte ligeledes inde på land en magasinbygning af sne, hvori der blev anbragt alle de genstande fra skibet, som man foreløbig ikke havde brug for, og som tog plads op til ingen nytte. Mellemvæggene mellem kahytterne forsvandt, så at der på for- og agterdækket opstod et enkelt stort værelse, der var

langt lettere at opvarme end alle de små rum, da is og fugtighed på denne måde fandt langt færre hjørner og kroge at trænge ind i. Også ventilationen lod sig lettere tilvejebringe ved hjælp af luftslanger, der åbnede sig udadtil.

Ved disse forskellige forberedelser blev der udfoldet en overordentlig iver, så at de allerede var færdige den femogtyvende september. André Vasling havde ikke vist sig som den mindst aktive ved denne lejlighed, og ganske særligt udfoldede han stor iver, når det drejede sig om den unge piges bekvemmeligheder. Marie selv var alt for optaget af tanken om sin stakkels Louis til at bemærke noget, men til gengæld så Jean Cornbutte snart så meget desto klarere i sagen.

Kaptajnen følte sig herved foranlediget til at tale med Penellan om dette. Han mindedes nu også forskellige omstændigheder, der ikke lod nogen tvivl tilbage om overstyrmandens hensigter. André Vasling elskede Marie og agtede at bede Jean Cornbutte om hendes hånd, så snart den skibbrudnes død kunne betragtes som slået fast. Når man var kommet på det rene med dette, og når man så kom hjem, havde André Vasling ingenting imod at gifte sig med en smuk, elskværdig pige, der var eneste arving til en rig onkel.

Men overstyrmanden kom ofte ved den utålmodighed, hvormed han søgte at nå sine ønskers mål, til at vise en betydelig mangel på takt. Han havde flere gange erklæret, at de efterforskninger, der blev gjort for at finde den forulykkede, var fuldstændig unødvendige, og der undslap ham ofte ord, som stillede hans hensigter i et endnu klarere lys, hvilket Penellan naturligvis ikke undlod at lægge mærke til.

Til gengæld beærede André Vasling understyrmanden med sit oprigtigste had, en følelse, som Penellan da også i fuldt mål besvarede. Han frygtede imidlertid for, at det kunne lykkes André Vasling at vække oprør blandt mandskabet, og han fik derfor Jean Cornbutte til på en vis måde at svare overstyrmanden undvigende.

Da man var færdig med forberedelserne til overvintringen, traf kaptajnen allehånde foranstaltninger beregnet på at sørge for mandskabets sundhed. Folkene måtte hver morgen udlufte deres logier og omhyggeligt aftørre væggene for at fjerne den fugtighed, der i løbet af natten havde sat sig på dem. De fik hver morgen kaffe eller varm the, hvad der jo som bekendt er et af de bedste midler mod kulden. Endvidere blev de delt i hold, af hvilke ét dagligt drog ud for at skaffe frisk kød som tilskud til den sædvanlige skibskost.

Desuden var det anbefalet matroserne at skaffe sig regelmæssig legemlig bevægelse og kun under denne motion at udsætte sig for den kolde luft. Det kunne ellers let ske, at der pludselig frøs forskellige dele af legemet af dem. Hvis de skulle se antydninger af noget sådant, havde de fået anvisning på straks at foretage gnidninger med sne, hvilket var det eneste middel, der virkelig hjalp.

Penellan opfordrede ivrigt til at folkene hver morgen skulle underkaste sig kolde afvaskninger, hvad der imidlertid krævede et vist moralsk mod. Man kunne ikke indse det nyttige i denne forholdsregel. Men Penellan foregik tappert med et godt eksempel, og Marie var ikke den mindst ivrige til at følge hans anvisninger.

Jean Cornbutte glemte heller ikke at flette bønner og opbyggelig læsning med ind i den daglige beskæftigelse, for kun derved kunne fortvivlelsen og sorgen hindres i at vinde indpas i folkenes hjerter, og det, der var den største fare på disse breddegrader kunne derved forebygges.

At himlen stadig blev mørkere vakte naturligvis en vis trykket stemning, og en tæt, af heftige vindstød oppisket sne forøgede endnu mere det uhyggelige ved situationen. Solen ville snart fuldstændig forsvinde, men de stakkels søfarende håbede, at månen i det mindste til en vis grad ville erstatte den for dem under den lange polarnat, når skyerne over deres hoved var trukket bort. Ved den nu herskende vestenvind faldt der vedvarende sne, så at tilgangen til skibet og trinene, ad hvilke man kom ned på sletten, stadig måtte gøres rene og gangbare. Men hvad der hjalp var, at man kun behøvede at kaste en smule vand på sneen for at gøre den hård.

Penellan lod på kort afstand fra skibet hugge et hul i isen, og hver dag sønderbrød man den skorpe, der havde dannet sig på overfladen. Man gjorde dette for at hente vand op fra dybet, hvor det var betydeligt varmere end på overfladen.

Alle disse forberedelser varede omtrent tre uger, og efter at de var afsluttet fattede man den beslutning at drive efterforskningerne videre. Skibet var indespærret for de næste seks til syv måneder, og først når det begyndte at tø igen kunne der brydes vej for det gennem isfladerne. Den tid, hvori man således blev nødt til at ligge stille, skulle benyttes til at søge i nordlig retning.

8. Planer for efterforskning

Den niende oktober holdt Jean Cornbutte et råd for at lægge planerne for sine operationer frem. Kaptajnen søgte med kortet i hånden at gøre dem klar over den nuværende situation.

Grønlands østkyst løber i lodret retning mod nord, og de søfarendes opdagelser har nøjagtigt bestemt dens grænse. På denne strækning af fem hundrede franske mil var der endnu ikke blevet set noget land med undtagelse af øen Shannon, der lå omtrent hundrede mil nord for Gaël-Hamkes bugten, i hvilken *Jeune-Hardie* skulle overvintre.

Hvis altså det norske skib efter al sandsynlighed var blevet drevet afsted i denne retning, så turde man antage, at de skibbrudne på denne ø havde søgt et tilflugtssted for vinteren.

Trods André Vaslings opposition trængte denne anskuelse igennem, og det blev besluttet at sætte øen Shannon som mål for den første undersøgelsesrejse.

Forberedelserne blev straks truffet; man havde på den norske kyst forskaffet sig en efter eskimoisk forbillede fremstillet slæde, der var konstrueret af brædder, som var bøjet tilbage både foran og bagtil og let kunne glide hen over både sne og is. Den målte tolv fod i længden, og fire i bredden og kunne i nødstilfælde indeholde forråd for flere uger. Fidele Misonne skulle sætte den i stand og arbejdede på den i snemagasinet, hvortil hans værktøj var blevet bragt. Man opstillede i dette rum en kakkelovn, i hvilken der kunne fyres med kul, for uden opvarmning ville ethvert arbejde i dette rum have været umuligt. Skorstensrøret blev så ledet ud gennem en af sidevæggene.

Rigtignok viste der sig herved snart den ubehagelighed, at sneen smeltede i rørets umiddelbare nærhed, og at der således opstod en åbning. Men Jean Cornbutte rådede bod på dette ved at omgive røret med en metalplade, og således om ikke forhindre så dog svække varmeudledningen.

Mens Misonne arbejdede på slæden, gjorde Penellan med assistance af Marie reserveklæder i stand til rejsen. Støvler af sælhundeskind fandtes heldigvis i stor mængde. Jean Cornbutte og André Vasling tog sig af fødevarerne.

De medtog et lille fad spiritus, med hvilket man havde i sinde at fyre i en transportabel kogeovn; the og kaffe blev medtaget i tilstrækkelig mængde, og en kiste med skibstvebakker, to hundrede pund pemmikan og nogle flasker brændevin fuldstændiggjorde provianten. Jagten skulle dag for dag levere de rejsende nye forråd af kød, i hvilket øjemed man medtog en del krudt, der var fordelt i flere sække. Kompasset, sekstanten og kikkerten blev ligeledes, omhyggeligt indpakkede, føjet til oppakningen.

Den ellevte oktober viste solen sig ikke mere i horisonten, og under dæk måtte man uafbrudt brænde lys. Det var på høje tid at tiltræde opdagelsesrejsen, for allerede i januar måned ville den blive umulig, idet kulden bliver så stærk, at man ikke uden livsfare ville kunne sætte en fod udenfor døren. Lykkedes det ikke inden den tid at finde de forulykkede, så måtte ethvert håb om deres frelse opgives. Mandskabet på *Jeune-Hardie* forudså, at de i mindst to måneder ville blive dømt til streng indespærring på skibet, og når så isen atter begyndte at smelte, var alle efterforskninger forgæves, for selv om Louis Cornbutte og hans

ledsagere levede endnu, så kunne de dog umuligt uden hjælp gennemleve en arktisk vinters strenghed.

André Vasling vidste det bedre end alle andre og var fast bestemt på at lægge alle mulige hindringer i vejen for ekspeditionen.

Den tyvende oktober havde man afsluttet alle forberedelserne, og det drejede sig nu kun om, hvem der skulle tage del i rejsen. Marie kunne ikke undvære sin onkels eller Penellans varetægt, og dog var netop disse to absolut nødvendige for ekspeditionen.

Man kom da ganske naturligt til det spørgsmål, om den unge pige ikke kunne gøre rejsens strabadser med; hun havde jo hidtil modigt gennemgået alle prøvelser uden at lide særligt under det. Som datter af en sømand var hun desuden vant til havets farer og veg ikke tilbage for rædslerne ved en sådan rejse. Også Penellan mente, at Marie, således som sagerne stod, gjorde bedst i at slutte sig til ekspeditionen.

Altså blev det afgjort – hun skulle følge med. For et muligt nødstilfælde reserverede man hende en plads på slæden, på hvilken der var anbragt en godt lukket træhytte. Hvad den unge pige angik, så fandt hun sig med glæde i denne bestemmelse, for hun ville nødigst af alt skilles fra sine beskyttere.

Marie i sin hytte på slæden.

I ekspeditionen deltog altså: Marie, Jean Cornbutte, Penellan, André Vasling, Aupic og Fidele Misonne; Alain Turquiette derimod skulle passe på briggen og til dette lod man ham beholde Gervique og Gradlin.

Jean Cornbutte medtog betydelige forråd af proviant, for han havde til hensigt på vejen at nedlægge depoter, for at han kunne udstrække sin rejse så langt som muligt. Så snart slæden var færdig, læssede man straks på den og dækkede den med et telt

af bøffelskind. Det hele havde nu en vægt på omtrent syvhundrede pund, og fem hunde kunne let trække den hen over isen.

Den toogtyvende oktober fandt der, som kaptajnen havde forudset, en pludselig forandring i temperaturen sted. Himlen klarede op, stjernerne strålede med kostelig glans, og månen lyste på firmamentet for i hele fjorten dage ikke at forsvinde. Termometret var faldet til femogtyve grader under nul.

Man havde bestemt, at ekspeditionen skulle bryde op den følgende dag.

9. Snehuset

Den treogtyvende oktober klokken elleve om morgenen satte karavanen sig i smukt måneskinsvejr i bevægelse, og alle forberedelser var truffet til at rejsen, hvis det blev nødvendigt, kunne udstrækkes over et længere tidsrum.

Jean Cornbutte agtede at følge kysten i nordlig retning. De rejsendes skridt efterlod imidlertid ikke noget spor, og Jean Cornbutte blev da nødt til at orientere sig ved hjælp mærkepunkter i landskabet, som han udvalgte på afstand. Snart var det en høj, der løb op i spidse takker, snart en uhyre isblok, som trykket havde løftet op over sletten.

Ved det første holdt, som den lille skare gjorde efter en march på omtrent femten engelske mil, traf Penellan forberedelser til en lejrplads, idet han støttede teltet mod en isblok. Marie led ikke så meget under kulden, for da brisen heldigvis havde lagt sig, var temperaturen blevet langt mildere, men flere gange havde hun dog måttet forlade slæden og gå et stykke ved siden af den for at forhindre, at blodcirkulationen standsede. For

øvrigt frembød hendes lille skur, som Penellan havde indrettet på det omhyggeligste, så mange bekvemmeligheder, som det under sådanne omstændigheder var muligt.

Da natten eller rettere tidspunktet til hvile kom, blev det lille slædehus bragt ind under teltet og tjente den unge pige til sovekammer. Selskabets aftensmåltid bestod af fersk kød, pemmikan og varm the. Desuden lod Jean Cornbutte for at modvirke den forfærdelige skørbug uddele nogle dråber citronsaft til hver af de rejsende. Efter otte timers søvn begav man sig atter på vej, men dog ikke før både mennesker og hunde havde styrket sig ved et kraftigt måltid. Dyrene trak slæden afsted på den spejlblanke is med så stor lethed, at søfolkene knap kunne følge dem.

Desværre viste der sig hos flere af folkene et onde, der hidrørte fra måneskinnets refleks på de umådelige hvide flader, og som man plejer at kalde sneblindhed. Den ytrede sig navnlig ved en utålelig smerte og brænden i øjnene, særlig Aupic og tømmermanden Misonne led af denne sygdom.

Man lagde også mærke til en meget ejendommelig virkning af lysets brydning; når man nemlig troede at sætte foden på en hævning i terrænet, gled den dybere ned, hvorved der blev forårsaget mangt et fald. Heldigvis kom dog ingen alvorligt til skade, og disse små uheld gav endog Penellan stof til mangen munter spøg. Men han pålagde alligevel folkene ikke at tage et skridt uden først at føle sig for med den jernbeslåede stav, som hver af dem havde med.

Omtrent den første november, altså ti dage efter *Jeune-Hardie*'s opbrud, var karavanen kommet omtrent halvtredsindstyve mil længere mod nord, og trætheden var

allerede hos samtlige rejsende overordentlig stor. Jean Cornbutte havde forfærdelige øjensmerter, og hans syn var stærkt svækket. Aupic og Fidele Misonne kunne kun komme videre ved at famle sig frem, og deres øjne var ligesom brændte af den hvide refleks. Kun Marie var hidtil blevet forskånet for disse lidelser, idet hun nemlig blev så meget som muligt i sin hytte, og Penellan holdtes oppe af sit virkelige heltemod; han kunne modstå selv den forfærdeligste træthed. Den, der dog befandt sig bedst af hele rejseselskabet og ikke syntes at mærke noget hverken til kulde eller smerter, var André Vasling; hans jernstærke konstitution bød alle disse strabadser trods. Han iagttog med glæde, hvorledes selv de stærkeste blev modløse, og han så allerede det øjeblik nærme sig, da man måtte vende om.

Endelig den første november var udmattelsen blevet så stor, at nogle dages hvil syntes at være en uomgængelig nødvendighed.

Så snart man havde udvalgt en lejrplads, holdt man råd om, hvorledes den skulle indrettes, og der blev da taget den beslutning at bygge et snehus, som skulle støtte sig til en af forbjergets klipper. Fidéle Misonne stak straks fundamentets omrids af, således at det blev femten fod langt og fem fod bredt, og han, Penellan og Aupic huggede derpå store isblokke ud, som blev bragt hen til lejrpladsen og bygget op der. Da materialet var tilstede i tilstrækkelig mængde, behøvede man ikke at spare på det, og snart stod bagsiden færdig i en højde af fem fod og med samme bredde. Efter omtrent otte timers forløb var samtlige fire mure færdige, og på sydsiden befandt der sig en døråbning, foran hvilken der hang en ende af teltlærredet, som gik rundt om hele bygningen.

Det gjaldt nu kun om at rejse taget på bygningen, og også dette var efter tre timers anstrengende arbejde gjort. Alle trak sig nu trætte tilbage i snehuset. Jean Cornbutte var så lidende, at han ikke kunne tage et eneste skridt mere, og André Vasling forstod så godt at drage sig den gamle sømands modløshed og smerte til nytte, at han fik ham til at love, at han ikke ville fortsætte sine undersøgelser i denne gyselige sneørken.

Penellan befandt sig i en fortvivlet stemning; han fandt det oprørende og fejt allerede nu at opgive at søge efter den tabte kammerat, men hans indvendinger var resultatløse, og tilbagerejsen blev besluttet.

Hele skaren trængte dog nu i så høj grad til hvile efter de navnløse anstrengelser, de havde gennemgået, at man foreløbig ikke tænkte på at bringe planen om at vende tilbage til udførelse.

Den fjerde dag var Jean Cornbutte endelig kommet sig så vidt, at han kunne bestemme et sted på kysten, hvor de levnedsmidler, der nu var blevet overflødige, skulle nedgraves; for det usandsynlige tilfældes skyld, at mandskabets efterforskning endnu engang skulle føre dem hertil, blev stedet afmærket ved et let genkendeligt mærke. Hver dag under marchen havde kaptajnen efterladt lignende depoter på sin vej, for dette sikrede ham levnedsmidler til tilbagevejen, uden at de behøvede at have dem med på slæden.

Afrejsen blev fastsat til den femte november, klokken 10 om morgenen, og en dyb sørgmodighed havde bemægtiget sig hele skaren. Da Marie så, hvor modløs og fortvivlet hendes onkel var, kunne hun ikke tilbageholde sine tårer. Hvilke forfærdelige lidelser havde nu været forgæves! Og hvor uendelig meget

arbejde var ikke spildt til ingen nytte! Hvad Penellan angik, var han i et yderst dårligt humør; han skændte og bandede på alverden cg forsømte ingen lejlighed til at foreholde sine ledsagere deres svaghed og fejhed. Han fremstillede dem Marie som et forbillede. Hun ville være gået til verdens ende uden at klage.

André Vasling skjulte slet ikke sin glæde over, at tilbagerejsen allerede nu skulle finde sted. Han viste sig endnu mere opmærksom mod den unge pige end nogen sinde, og søgte endog at trøste hende med det håb, at hun kunne genoptage efterforskningen, når vinteren var forbi, omend han meget vel vidste, at det da var for sent.

10. Levende begravet

Da rejseselskabet, aftenen før tilbagerejsen skulle finde sted, var beskæftiget med at tilberede aftensmåltidet, og Penellan netop huggede nogle kasser itu for at brænde dem i kakkelovnen, fyldtes snehuset pludselig med stærk røg, og et forfærdeligt jordskælv rystede bygningen og dens beboere.

Rundt omkring herskede der dybt mørke, og der rasede en forfærdelig storm. Samtidig faldt sneen i tætte hvirvler, og kulden var så heftig, at understyrmanden følte, hvorledes begge hans hænder hurtigt blev stivfrosne. Efter at han havde gnedet dem grundigt med sne, trådte han igen skyndsomst ind i hytten.

"En forfærdelig storm!" råbte han. "Himlen give, at dette hus kan holde stand, ellers er vi fortabt!"

Samtidig med at snestormen fejede hen over landet opstod der også en forfærdelig larm under den stivnede grund, hvorpå

huset stod, og et på disse breddegrader uforklarligt fosforskær fo'r gennem den snefyldte luft.

"Marie, Marie!" råbte Penellan og holdt den unge pige fast med begge hænder.

"Det ser ikke godt ud for os!" sagde Fidéle Misonne.

"Gud alene ved, om vi kommer fra det med livet," svarede Aupic.

"I hvert tilfælde må vi forlade dette snehus," bemærkede André Vasling.

"Det er umuligt, det er jo en forfærdelig kulde," svarede Penellan, "og kun her i huset vil vi måske kunne holde stand imod den."

"Giv mig termometret," sagde André Vasling. Aupic rakte ham det. Til trods for ilden i kakkelovnen viste det ti grader under nul. Overstyrmanden løftede lærredet for døråbningen op og strakte hånden med termometret ud. Men før han kunne konstatere resultatet, blæste vinden en sådan hagl af skarpe isstykker mod ham, at instrumentet gled ud af hans hånd og faldt ned.

"Nå, hr. Vasling," spurgte Penellan, "vil De stadig gå ud? ... De kan vel se, at huset her er det bedste tilflugtssted for os."

"Ja, og vi må gøre os alle tænkelige anstrengelser for at støtte bygningen indvendig," tilføjede Jean Cornbutte.

"Vinden vil knuse isen under os, som den allerede har knust isblokkene ved forbjerget, og vi vil da drukne i dybet."

"Det er næppe rimeligt," svarede Penellan, "for kulden er så stærk, at alt flydende straks fryser. Lad os se, hvor mange graders kulde vi har."

Han løftede lærredet en smule, så at han kunne stikke armen ud, og det lykkedes ham efter noget besvær at finde termometret i sneen. Da han nærmede det til lampen, så han, at det viste 32 grader under nul, den stærkeste kulde man endnu havde haft.

"Endnu ti grader, og kviksølvet vil fryse!" bemærkede André Vasling. Der fulgte en dyb tavshed efter disse ord.

Henimod klokken otte om morgenen forsøgte Penellan atter at gå ud for at skaffe sig et overblik over situationen. Desuden måtte der også skaffes aftræk for røgen, som vinden stadig drev ind i hytten igen. Han indhyllede sig derfor så tæt som muligt i sine klæder, bandt hætten fast på hovedet med lommetørklædet og løftede så teltlærredet op.

Åbningen var fuldstændig spærret af sne. Penellan tog da sin jernbeslåede stok og forsøgte at gennembore den kompakte masse og bringe den bort, men hans blod stivnede af skræk, da han opdagede, at den yderste ende af den lange stok stødte mod noget hårdt.

"Cornbutte," sagde han til kaptajnen, der havde nærmet sig til ham, "vi er begravet under sneen!"

"Hvad siger du?" spurgte denne forskrækket.

"Sneen ligger over og omkring os; den er frossen, og vi er således levende begravet."

"Vi vil forsøge at støde denne masse af sne tilbage," sagde kaptajnen.

De to venner stemte sig med alle deres kræfter imod den hvide mur udenfor døråbningen, men den veg ikke en eneste tomme. Sneen var blevet til en ismasse af mere end fem fods tykkelse og fuldstændig smeltet sammen med huset.

Jean Cornbutte kunne ikke undertrykke et skrig af forfærdelse, så Misonne og André Vasling blev vækket derved og forskrækkede sprang op. En ed fo'r over overstyrmandens læber, og hans træk fortrak sig vildt, da han erfarede, hvad der var sket.

I dette øjeblik var røgen i det indre af huset så slem, som den aldrig før havde været. Den syntes ikke at kunne finde nogen vej ud af huset.

"Fordømt!" råbte Misonne, "kakkelovnsrøret er tilstoppet af sne."

Penellan tog atter sin stok i hånden og skilte røret fra kakkelovnen, efter at han havde slukket ilden med sne, hvorved der imidlertid kom en så forfærdelig røg, at man næppe kunne se skæret fra lampen. Penellan søgte derpå med sin stok at gøre det sted frit, hvor mundingen af kakkelovnsrøret løb ud. Men forgæves; overalt stødte han kun på klipper af is.

De ulykkelige kunne nu kun vente sig et forfærdeligt endeligt og en hård dødskamp. Røgen, der trængte dem ind gennem struben, forårsagede dem en så stærk smerte, at de knap kunne trække vejret.

Også Marie rejste sig nu fra sit leje, og hendes nærværelse, der bragte Jean Cornbutte til fortvivlelse, gav Penellan nyt mod. Understyrmanden sagde til sig selv, at dette stakkels barn ikke kunne være bestemt til en så forfærdelig død.

"Hvorfor har I fyret så stærkt op?" spurgte den unge pige. "Her er jo aldeles sort af røg!"

"Jo ... ser De ...," svarede understyrmanden nølende.

"Man mærker det straks," vedblev Marie; "her er jo varmere, end her længe har været."

Ingen kunne bekvemme sig til at meddele hende den forfærdelige sandhed.

"Marie, hjælp os med at tilberede frokosten," sagde Penellan pludselig. "Det er vist for koldt til at gå ud i dag, men her er kogeapparatet, sprit og kaffe. Hej, I andre! Lad os få lidt pemmikan, siden det afskyelige vejr forhindrer os i at jage."

Disse ord bragte atter lidt liv i hans ledsagere.

"Lad os først spise," vedblev Penellan, "så kan vi altid bagefter tænke på at komme ud."

Til det gode råd føjede han også et godt eksempel og gjorde det hurtigt af med sin portion. Hans kammerater fulgte efter og drak hver en kop varm kaffe, der snart gav dem nyt mod. Derpå erklærede Jean Cornbutte meget energisk, at der straks skulde forsøges alle midler til deres frelse.

"Hvis stormen varer ved endnu, hvad der er meget sandsynligt, må vi være mindst ti fod under sneen," bemærkede André Vasling. "Man kan heller ikke høre den svageste lyd udenfor."

Penellan så med et ubeskriveligt blik på Marie. Hun havde straks indset, hvorledes situationen var, men hendes smukke træk forrådte ikke den mindste skræk.

Understyrmanden lod nu først spidsen af sin jernbeslåede stok blive rødglødende i spritflammen og stak den derpå ind i alle fire vægge efter tur uden dog nogetsteds at kunne finde en udvej. Jean Cornbutte foreslog da, at der skulle graves en vej ved selve døråbningen, men isen var så hård, at der kun vanskeligt kunne skæres i den. De udhugne stykker indsnævrede snart det indre rum meget ubehageligt, og dog var den udhulede gang ikke tre fod lang efter tre timers hårdt arbejde.

Man måtte da se at finde en måde, der var hurtigere, og som rystede huset mindre, for jo længere man kom frem, desto mere nødvendigt blev det at gribe til voldsomme midler for at få den hårde is bort. Penellan fandt på at smelte isen ved spritflammen. Da man imidlertid kun havde medtaget et ringe forråd af sprit, var dette en meget farlig udvej, for hvis deres indespærring skulle vare længe, ville den hurtigt slippe op, og man kunne da ikke længere få tilberedt varme måltider eller varme drikke. Alligevel vandt denne plan almindeligt bifald og blev snart bragt til udførelse. Man gravede først et hul af tre fods dybde, og som var en fod i diameter, for at samle vandet fra den smeltede is i det, og det var en forsigtighedsregel, som man ikke kom til at angre, for vandet begyndte snart at løbe under ildens påvirkning.

Åbningen blev efterhånden større, men længe kunne dette arbejde ikke fortsættes, for vandet gennemtrængte folkenes klæder, og allerede efter et kvarters forløb måtte Penellan trække flammen tilbage for at tørre sig selv. Misonne indtog nu pladsen og viste ikke mindre mod, så at gangen efter to timers forløb var fem fod dyb.

Men alligevel kunne stokken endnu ikke komme igennem.

"Det kan umuligt have sneet så stærkt," sagde Jean Cornbutte. "Disse snemasser må være blevet dynget sammen af orkanen. Ville det ikke være fornuftigere at forsøge at bryde igennem på et andet sted?"

"Jeg ved ikke rigtig," svarede Penellan, "men jeg foreslår, at vi bliver ved med den fremgangsmåde, vi er begyndt på, om ikke af anden grund, så dog for ikke at gøre vore ledsagere modløse. Før eller senere må vi vel finde en udvej!"

"Men vil spritten ikke slippe op for os?" spurgte Jean Cornbutte.

"Jeg håber, at det ikke vil ske," svarede understyrmanden; "men vi må nok give afkald på kaffe og andre varme drikke. Men for øvrigt er det ikke det, der foruroliger mig mest."

"Hvad da, Penellan?"

"Det er snart forbi med olien i vor lampe, og den vil så gå ud; og heller ikke vore levnedsmidler kan vare ret længe endnu. Vi har da ikke anden trøst tilbage, end at vi befinder os i Guds varetægt!"

Efter disse ord gik Penellan atter hen til døren for at indtage André Vaslings plads, der ligeledes energisk arbejdede med på den fælles befrielse.

"Jeg vil nu afløse Dem, Vasling," sagde han, "men jeg beder Dem imidlertid holde øje med, at vi ikke ved nedstyrtninger eller den slags udsættes for andre farer."

Tiden til hvile nærmede sig imidlertid, og da Penellan havde gjort gangen endnu en fod længere, holdt også han inde med arbejdet og lagde sig ned ved siden af sine ledsagere.

11. En røgsky

Da søfolkene vågnede den næste morgen, var alt omkring dem mørkt; lampen var gået ud. Jean Cornbutte vækkede nu Penellan, og da denne rejste sig for at tænde spritlampen, stødte han voldsomt mod loftet. Han forfærdedes, for endnu aftenen før havde han kunnet stå oprejst derinde. Da spritten

brændte, så han ved flammens urolige skær, at loftet var sunket endnu en fod længere ned.

Penellan gav sig med en overanstrengelse af sine kræfter på ny til arbejdet. Marie havde lagt nøje mærke til ham, og da hun nu så det udtryk af dyb fortvivlelse og anspændt viljekraft, der stod at læse i hans træk, gik hun hen til ham, greb begge hans hænder og trykkede dem ømt. Penellan følte, hvorledes hans mod atter vendte tilbage.

"Gud vil ikke lade hende dø således!" sagde en indre stemme ham.

Han krøb ind i den snævre gang, stødte med et kraftigt stød jernstokken ind og – følte ikke nogen modstand. Var han nået til de bløde snelag? Han trak sin stok tilbage, og en lysstråle trængte ind i ishuset.

"Kom herhen, mine venner, kom!" råbte han.

Og med hænder og fødder stødte han sneen tilbage. Derpå gjorde han med sin iskniv åbningen større og kunne nu endelig igen trække frisk luft. Han sank på knæ for at takke Gud for denne frelse fra faren, og snart sluttede også den unge pige og hans øvrige rejsefæller sig til ham.

Prægtigt måneskin oplyste egnen rundt omkring, men det var så koldt, at søfolkene ikke kunne udholde temperaturen og snart atter vendte tilbage til huset. Penellan så dog først omkring sig. Forbjerget var der ikke længere, og snehytten befandt sig midt på en umådelig isslette. Han ville da gå hen til slæden, på hvilken forrådet af proviant befandt sig, men også denne var forsvundet.

Kulden tvang ham nu til at gå ind, uden at han dog meddelte sine ledsagere noget om sine iagttagelser. De var alle

beskæftigede med at tørre deres klæder ved spritflammen. Da man nogle øjeblikke havde udsat termometret for luften udenfor, viste det tredive grader under nul.

Efter en times forløb besluttede André Vasling og Penellan sig til at trodse kulden og begive sig ud. De indhyllede sig så tæt som muligt i deres fugtige klæder og gik igennem gangen, hvis vægge allerede igen var blevet stenhårde, ud i det fri.

"Vi er blevet revet afsted i nordøstlig retning," sagde André Vasling og søgte at orientere sig efter stjernerne, der lyste med overordentlig glans.

"Det ville ikke være så slemt," svarede Penellan, "hvis blot slæden var fulgt med os!"

"Hvad, er slæden her ikke længere!" udbrød André Vasling; "så er vi uigenkaldeligt fortabte."

"Lad os lede efter den," sagde Penellan.

Begge gik omkring hytten, der nu præsenterede sig som en isblok af mindst femten fods højde – under stormen var der faldet en uhyre mængde sne, og vinden havde blæst den sammen på det eneste høje punkt på sletten. Ishuset var af orkanen blevet slynget femogtyve mil længere mod nordøst, og de fangne havde delt deres fængsels skæbne. Den af et andet isstykke bårne slæde måtte rimeligvis være blevet blæst bort i en anden retning, for man så ikke længere et eneste spor af den. Hundene var i hvert tilfælde bukket under for det forfærdelige vejr.

André Vasling og Penellan følte sig overvældet af fortvivlelse. De vovede ikke længere at vende tilbage til snehuset af frygt for, hvorledes deres ledsagere ville modtage dette skæbnesvangre budskab. Begge klatrede, for at holde udkig, op på isblokkene,

under hvilken hytten befandt sig, men de så ikke andet end uendelige hvide strækninger i alle retninger. Kulden havde allerede igen lammet deres kræfter, og rundt omkring hang der istapper ned fra deres klæder. Netop som Penellan ville gå ned fra højen kastede han et blik på André Vasling og så, hvorledes denne stift stirrede ud mod en bestemt plet og derpå fo'r sammen og blegnede.

"Hvad er der, hr. Vasling?" spurgte han.

"Intet!" svarede denne, "vi vil nu stige ned og så hurtigt som muligt flygte bort fra disse breddegrader, som vi aldrig havde betrådt, hvis man havde fulgt mit råd."

Men i stedet for at gøre, som overstyrmanden foreslog, steg Penellan endnu engang op – og højere end tidligere – for at spejde ud imod det sted, som på en så påfaldende måde havde vakt Vaslings opmærksomhed. Og straks efter frembragte dette syn en ganske anden virkning end hos hans ledsager; han udstødte et skrig af glæde og råbte:

"Gud være takket og priset!"

En let røg hævede sig ude imod nordøst. Man kunne ikke tage fejl. Dér var der altså menneskelige væsener. Penellans glædesskrig drog hans rejsefæller hen til ham, og alle overbeviste sig om, at understyrmandens påstand var rigtig.

Uden længere at tænke på manglen på levnedsmidler eller lade sig holde tilbage af den strenge kulde rykkede nu hele selskabet, tæt indhyllet i deres kapper, frem mod nordøst.

Deres mål var omtrent fem til seks engelske mil borte, og vanskelighederne ved at nå det viste sig at være meget betydelige. For røgen hævede sig ikke længere i luften, og der var ikke den mindste forhøjning i terrænet, der kunne tjene de

vandrende til landmærke. Isfladen dannede overalt en fuldstændig flad slette, og det gjaldt altså om ikke at vige bort fra den lige linje.

"Siden vi ikke har noget at rette os efter," sagde Jean Cornbutte, "så må vi gribe til andre hjælpemidler. Penellan går foran, Vasling følger ham i to hundrede skridts afstand, og jeg går igen lige så langt efter ham. På den måde vil vi kunne bedømme, hvorvidt Penellan holder sig i lige linje."

Marchen var omtrent en halv time blevet fortsat på denne måde, da Penellan pludselig stod stille og lyttede. Søfolkene omringede ham.

"Har I ikke hørt noget?" spurgte han.

"Nej, ikke det mindste."

"Besynderligt! Det forekom mig som om jeg hørte skrig fra denne side."

"Skrig?" sagde den unge pige; "så må vi være meget nær ved vort mål!"

"Det har vi endnu ingen grund til at antage," svarede André Vasling; "på disse høje breddegrader og ved så streng en kulde når lyden overordentlig langt."

"Nå, hvordan det end er, så lad os gå videre, for ellers fryser vi ihjel."

"Nej!" sagde Penellan.

Man hørte nogle svage lyde, der lød som angst- og smerteskrig. De gentog sig to gange, og man kunne være fristet til at tro, at der var nogen, der råbte om hjælp. Derpå blev der atter tavshed rundt omkring.

"Jeg har ikke taget fejl. Videre!" sagde Penellan.

Og han begyndte at løbe fremad i den retning, hvorfra lyden kom.

Da han havde tilbagelagt omtrent to engelske mil, fandt han til sin store forbavselse en mand liggende på isen. Han nærmede sig til ham, løftede ham op og strakte fortvivlet hænderne mod himlen.

André Vasling var fulgt lige efter ham sammen med de andre matroser; han ilede nu ligeledes til og udbrød:

"Det er en af de skibbrudne! Vor matros Cortrois!"

"Han er død – frosset ihjel!" klagede Penellan.

Også Jean Cornbutte og Marie trådte nu hen til liget, som isen allerede havde gjort stift. På alle ansigter stod forfærdelsen malet. Den døde havde været en af Louis Cornbuttes ledsagere.

"Fremad!" råbte Penellan.

Og atter havde de uden at sige et ord løbet en halv time, da de så en forhøjning i terrænet, der ubetinget måtte være land.

"Det er øen Shannon," sagde Jean Cornbutte.

Omtrent en mil længere borte så de tydelig røg, der kom ud fra en med en trædør lukket snehytte. For at man skulle lægge mærke til dem, råbte de. To mænd styrtede ud af hytten, og i den ene af dem genkendte Penellan Pierre Nouquet.

"Pierre!" råbte han.

Men hans forhenværende kammerat stod der, som om han ikke længere havde nogen klar bevidsthed om hvad der foregik rundt omkring ham. André Vasling kunne ikke skjule et djævelsk smil. Han så ikke Louis Cornbutte blandt hyttens beboere.

"Pierre, det er mig, din ven Penellan!" råbte denne.

Matrosen kom nu til sig selv og faldt næsten afmægtig af glæde sin gamle kammerat om halsen.

"Men hvor er min søn, min søn!" råbte den stakkels gamle kaptajn i den dybeste fortvivlelse.

12. Man vender tilbage til ishuset

I dette øjeblik kom en næsten døende mand ud fra hytten og slæbte sig hen over isen. Det var Louis Cornbutte.

"Min søn!"

"Min elskede!"

Disse to råb lød på samme tid, og derpå sank Louis Cornbutte næsten bevidstløs af glæde og bevægelse i sin faders arme. Man bar ham ind i hytten, og efter mange anstrengelser lykkedes det endelig atter at få liv i ham.

"Min fader! Marie!" råbte Louis Cornbutte. "Så ser jeg jer da endnu engang, før jeg dør!"

"Du skal ikke dø!" sagde Penellan; "dine venner er kommet for at frelse dig."

André Vasling måtte nære et indædt had til den unge kaptajn, for han kunne ikke engang bekvemme sig til at række ham hånden.

Pierre Nouquet vidste ikke, hvor han skulle gøre af sig selv af glæde. Han omfavnede den ene efter den anden og havde tusinde spørgsmål at stille. Da han endelig var kommet en smule til ro igen, gjaldt hans første tanke kakkelovnen. Der blev væltet en voldsom mængde brænde i den, og snart herskede der en behagelig temperatur i hytten.

Her befandt der sig endnu to mennesker, som hverken Jean Cornbutte eller Penellan kendte, nemlig Frithjof og Hakon, de

to eneste norske matroser, der var tilbage af *Færøernes* mandskab.

"Mine venner! Min fader! Marie! Vi er altså frelst!" sagde Louis Cornbutte dybt bevæget. "Hvor mange farer har I ikke været udsat for for vor skyld!"

Louis Cornbutte.

"Vi angrer det ikke, min kære søn," sagde Jean Cornbutte; "din brig *Jeune-Hardie* ligger sikkert for anker i isen tresindstyve mil herfra, og vi vil alle begive os hen til den."

"Hvor vil ikke Cortrois glæde sig, når han kommer igen," sagde Pierre Nouquet efter en lille pause.

På disse ord fulgte der en mørk tavshed, og derpå meddelte Penellan sine venner, hvorledes han havde fundet den stakkels matros.

"Jeg tror vi gør bedst i at vente her, indtil kulden tager af, forudsat at I er forsynet med levnedsmidler og brænde," sagde

Penellan.

"Ja, det er der intet i vejen for, for foruden vore egne forråd kan vi også brænde hvad der er tilbage af *Færøerne*."

Færøerne var af isblokkene blevet ødelagt omtrent fyrretyve engelske mil fra det sted, hvor Louis Cornbutte havde opslået sit vinterkvarter, og de stakkels søfolk blev med en del af skibets rester, af hvilke de senere byggede deres hytte, drevet til sydkysten af øen Shannon.

De skibbrudne var dengang fem, nemlig Louis Cornbutte, Cortrois, Pierre Nouquet, Hakon og Frithjof. Den øvrige norske besætning var omkommet ved skibbruddet.

Så snart Louis Cornbutte så ismarkerne lukke sig omkring ham, traf han alle forberedelser til at tilbringe vinteren på disse forfærdelige breddegrader. Han var en meget energisk og overordentlig modig mand, men trods hans faste karakter og hans kraftige konstitution havde han nær måttet bukke under for det forfærdelige klima, og han imødeså en nært forestående død, da hans fader genfandt ham. Han måtte i øvrigt ikke blot kæmpe imod elementerne, men også mod de norske matrosers ondskabsfuldhed, skønt de dog skyldte ham livet. Da Louis Cornbutte fik lejlighed til at tale under fire øjne med Penellan, advarede han ham da også mod disse to nordmænd og rådede ham til at holde et vågent øje med dem. Til gengæld meddelte Penellan Louis Cornbutte, hvilken tvetydig opførsel Vasling havde vist på rejsen, og lod sig forstå med, at han tilsyneladende bejlede til Maries hånd. Men den unge kaptajn havde stor tiltro til overstyrmanden og ville ikke rigtig fæste lid til disse anklager.

Hele den påfølgende dag blev helliget til ro og glæde ved gensynet. Fidéle Misonne og Pierre Nouquet nedlagde i nærheden af huset, som de ikke ville fjerne sig ret langt fra, nogle søfugle, og snart havde Marie af dem tilberedt en så velsmagende og kraftig ret, at der atter strømmede nyt livsmod og ny kraft ind i hele selskabets årer. Også den blussende ild i kakkelovnen bidrog meget til at medføre en kendelig bedring i de syges tilstand. Kort sagt, det var den første glædesdag, der blev disse stakler til del i lang tid, og de fejrede den så fornøjet, som man kunne gøre det i den elendige hytte deroppe højt mod nord, i tredive graders kulde.

Denne temperatur vedvarede, indtil det blev nymåne, så at rejseselskabet først kunne bryde op den syttende november, altså otte dage efter at det var blevet genforenet med Louis Cornbutte og hans ledsagere. Man kunne nu kun orientere sig efter stjernerne, men frosten var mindre stærk, og det sneede en smule.

Før man forlod dette sted, gravede man en grav til den stakkels Cortrois. Det var en sørgelig ceremoni, der gjorde et dybt indtryk på alle. Enhver sagde sig selv, at selv om han var den første, ville han dog næppe blive den eneste, der ikke kom til at gense hjemmet. Tømmermanden Misonne havde af hyttens brædder konstrueret en slags slæde, på hvilken man transporterede de forskellige resterende forråd, og som på skift blev trukket af matroserne. Jean Cornbutte styrede ad de veje, som man allerede én gang havde tilbagelagt, og når hviletiden kom, blev der med stor hast slået lejr. Den gamle sømand håbede sikkert, at han ville genfinde sine proviant-forråd, for

disse var ved en tilvækst på fire personer uundgåeligt nødvendige.

Forsynet styrede det da også således, at han atter kom i besiddelse af slæden, på hvilken der fandtes levnedsmidler i rig mængde. Hundene havde for at stille deres hunger spist seletøjet, og derpå givet sig i kast med hvad der fandtes på selve slæden. Endnu var der dog en hel del tilbage.

Den lille skare fortsatte da sin vej til overvintringsbugten. Hundene blev spændt for slæden, og der indtraf ikke yderligere uheld på vejen. Til Louis Cornbuttes og Penellans hemmelige skræk syntes det dog, som om der var begyndt at komme nogen uenighed ind i det lille selskab. Aupic, André Vasling og de to nordmænd holdt sig næsten altid for sig selv, men uden at de vidste af det blev der holdt nøje øje med dem.

Endelig den syvende december, tyve dage efter deres genforening, opdagede de bugten, i hvilken *Jeune-Hardie* overvintrede. Men hvor stor var ikke deres forbavselse, da de så briggen svæve fire meter oppe i luften på isblokke.

I pludselig angst for de tilbageblevne kammerater ilede de til og blev af Gervique, Turquiette og Gradlin modtaget med høje glædesråb. Alle befandt sig vel, men også de havde dog udstået svære farer.

Den forfærdelige storm måtte have strakt sig over hele polarhavet. Isblokkene var blevet sønderslåede og forskød sig, og idet de gled ind under hinanden, havde de løftet den isseng, på hvilken *Jeune-Hardie* hvilede.

Med hvilken glæde hilste ikke de tilbagevendende skibet og deres kammerater. Alt var i god orden, og om end vinteren truede med at blive hård, så kunne man dog nu se den i møde

den uden frygt. Skibet havde ikke lidt ved at blive løftet op, det lå fuldstændig fast og solidt, og når tøvejrets årstid kom, ville det rimeligvis ganske roligt glide ned i vandet igen.

Men en sørgelig nyhed formørkede Jean Cornbuttes og hans ledsageres ansigter. Den forfærdelige orkan havde fuldstændig ødelagt snemagasinet og spredt de deri værende levnedsmidler for alle vinde, så at ikke det mindste af dem var blevet tilbage. Så snart de havde fået underretning om denne ulykke, så Jean og Louis Cornbutte efter, hvor meget af de forskellige slags proviant der endnu fandtes i briggen, for at de kunne være sikre på, hvad man havde at holde sig til.

Tøvejret kunne først indtræde ved maj måneds begyndelse, og indtil da måtte skibet blive i overvintringsbugten. Man havde altså endnu fem måneder at tilbringe i ismarkerne og i den tid fjorten personer at ernære. Efter en nøjagtigt anstillet beregning kom den gamle sømand til det resultat, at provianten kun kunne række til det øjeblik man kunne komme bort, såfremt mandskabet fra nu af blev sat på halve rationer. Jagten måtte altså tages med til hjælp for at skaffe rigeligere næring.

Af frygt for, at lignende ulykker som den sidste kunne gentage sig, besluttede man ikke oftere at anbringe proviant i land. Alt blev da ombord på briggen, og man indrettede ligeledes senge for de nyankomne i matrosernes fælles lukaf. De tilbageblevne søfolk havde benyttet deres kammeraters fravær til at hugge en trappe i isen, ad hvilken man bekvemt kunne komme op på skibsdækket.

13. De to rivaler

André Vasling havde sluttet venskab med de to norske matroser, og også Aupic havde sluttet sig til dem. Disse fire holdt sig borte fra det øvrige mandskab og kritiserede højlydt alle de senest trufne forholdsregler. Men Louis Cornbutte, der af sin fader atter havde fået overbefaling over briggen, og som altså var herre ombord, forstod på dette punkt ingen spøg. Trods Maries bønner om at gå mildt til værks, erklærede han meget bestemt, at han i enhver henseende forlangte den strengeste lydighed.

Ikke desto mindre lykkedes det to dage efter nordmændene at bemægtige sig en kiste med saltet kød, og da Louis Cornbutte forlangte, at den straks skulle gives tilbage, gjorte Aupic fælles sag med dem, og André Vasling lod tilmed forstå, at man ikke ville finde sig i den måde at leve på, som var blevet indført på skibet.

Cornbutte søgte nu at overbevise de ulykkelige om at den trufne forholdsregel var til fælles bedste. Men dette var forgæves. Folkene havde ganske godt vidst det og kun søgt et påskud til oprør. De to nordmænd trak nu knivene, men Penellan lod sig ikke skræmme. Han gik lige løs på dem, og ved Misonnes og Turquiettes hjælp fravristede han dem kisten med kødet, uden at André Vasling og Aupic blandede sig i sagen. De undlod imidlertid kun at gøre dette, fordi de straks så, at det ville få et uheldigt udfald for dem. Desuagtet trak Louis Cornbutte overstyrmanden til side og sagde:

"André Vasling, jeg kender hele Deres forhold, og ved, hvad jeg kan vente mig af Dem. Da imidlertid hele mandskabets vel er betroet mig, så erklærer jeg Dem herved, at jeg med egen

hånd vil dræbe enhver, der vover at sætte sig op mod mig og mine dispositioner."

André Vasling.

Marie havde ikke været bange for alle Ishavets farer, men dette had, som hun var klar over var opstået for hendes skyld, bragte hende til at skælve, og Louis Cornbutte kunne knap berolige hende igen.

Til trods for denne spændte stilling mellem beboerne af skibet blev måltiderne indtaget til bestemt tid og ligesom tidligere i fællesskab. Ved jagten havde man i den første tid fået nogle snehøns og hvide harer, men snart skulle også denne hjælpekilde tørre ud, idet kulden nemlig blev uudholdelig. Den toogtyvende december viste termometret endog femogtredive grader under nul. Søfolkene fik smerter i ørene, næsen og alle fremstående dele af legemet; de blev overvældede af en

forfærdelig stivhed, forenet med voldsom hovedpine, og det faldt dem stadig sværere og sværere at trække vejret.

I denne tilstand havde de ikke længere mod til at gå på jagt eller foretage sig noget andet i det fri. De krøb sammen i kakkelovnskrogen, der kun udstrålede en meget utilstrækkelig varme, og følte, så snart de fjernede sig fra den, på ny deres blod blive til is.

Jean Cornbutte følte sig mest angrebet. Han kunne ikke forlade sin bolig, og der viste sig snart alle symptomer på skørbug hos ham. Navnlig blev hans ben dækket med store hvide pletter. Marie derimod befandt sig vel og var meget virksom; hun plejede de syge som en barmhjertig søster og høstede da også tak derfor fra alle sider.

Den første januar blev for nordpolsfarerne en af de sørgeligste dage hidtil. Vejret var uudholdelig koldt og meget stormende. Man kunne ikke gå ud uden at udsætte sig for at fryse ihjel, og kun de modigste vovede at spadsere på dækket, der blev beskyttet af teltet. Jean Cornbutte, Gervique og Gradlin turde ikke tænke på at forlade deres seng. De to nordmænd, Aupic og André Vasling derimod var raske, og de kastede ofte vrede og skadefro blikke på deres ulykkelige kammerater, hvis kræfter svandt stadig mere og mere.

Louis Cornbutte førte Penellan op på dækket og spurgte ham, hvorledes det stod til med brændsel.

"Kullene er allerede for længe siden opbrugt, svarede denne, og vi brænder nu det sidste brænde."

"Hvis det ikke lykkes os at bekæmpe denne kulde, er vi fortabt," sagde Cornbutte.

"Vi har endnu en udvej tilbage," bemærkede Penellan. "Vi kan brænde alt det træværk i briggen, som ikke er absolut nødvendigt. Og i yderste nødstilfælde kan vi fuldstændig ophugge skibet og bygge et nyt, mindre fartøj."

"Men dette middel skal heller ikke anvendes før i den alleryderste nød," svarede Louis Cornbutte, "og under alle omstændigheder ikke, før vore folk atter bliver raske. Foreløbig synes vore stridskræfter kun at tage af, mens derimod vore fjenders parti bliver stærkere."

"Jeg har gjort ganske den samme iagttagelse," sagde Penellan, "og jeg tror, at hvis vi ikke passer godt på både dag og nat, er vi udsat for stor fare."

"Lad os nu foreløbig tage vore økser," sagde Louis Cornbutte, "og se at få fat i noget brænde."

Til trods for kulden steg de begge to op på fordækket og huggede alt det træværk af, som ikke var absolut nødvendigt. De vendte derpå tilbage belæssede med nyt brændselsmateriale; der blev fyret i kakkelovnen igen, og en mand blev ladt tilbage ved den som vagt, for at ilden ikke skulle gå ud.

Louis Cornbutte og hans venner var halvdøde af udmattelse; for da de ikke kunne betro deres fjender det mindste arbejde, kom hele besværet til at tynge på dem. Skørbugen tog til hos Jean Cornbutte, og han led ubeskriveligt, Gervique og Gradlin begyndte ligeledes at blive angrebet af den, og hvis man ikke havde haft så rigelig citronsaft, som man havde, ville staklerne rimeligvis hurtigt være bukket under for deres lidelser. Man sparede da heller ikke på dette virksomme middel.

Men en dag – det var den femtende januar – da Louis Cornbutte gik ned for at hente nye citroner, blev han formelig slagen af rædsel – citronfadene var forsvundet. Han gik op for at meddele Penellan ulykken. Der var blevet begået et tyveri, og man kunne ikke et øjeblik være i tvivl om, hvem ophavsmændene var. Nu forstod Louis Cornbutte, hvoraf det kom sig, at hans fjender holdt sig så raske, men det stod ikke længere i hans magt at fravriste dem citronerne, skønt hans og hans ledsageres liv så at sige afhang af, at man havde dem. For første gang sank han hen i mørk fortvivlelse.

14. Nød og elendighed

Den tyvende januar følte de fleste af de ulykkelige sig så svage, at de ikke længere kunne forlade deres seng. Hver af dem havde foruden sit uldne tæppe også et bøffelskind for at beskytte sig mod kulden. Men så snart en af dem gjorde forsøg på at få sin arm op over tæppet, følte han så forfærdelige smerter, at han straks igen måtte trække sig tilbage.

Efter at Louis Cornbutte havde lagt i kakkelovnen kom Penellan, Misonne og André Vasling op af deres senge og satte sig om ilden. Penellan kogte kaffe til dem, og denne varme drik gengav dem lidt af deres kræfter, ligesom den også styrkede Marie, der delte deres måltid med dem.

Louis Cornbutte gik nu hen til sin faders seng. Denne lå aldeles ubevægelig, og det var ham på grund af sygdommen umuligt at støtte på benene. Den stakkels gamle mand mumlede nogle afbrudte ord hen for sig, der bragte hans søns hjerte til at skælve.

"Louis, jeg står i begreb med at dø! ... Oh, hvad må jeg dog ikke lide! .... Frels mig!"

Louis Cornbutte tog en afgørende beslutning. Han gik med faste skridt hen til overstyrmanden og sagde, idet han så vidt som muligt søgte at beherske sig:

"Ved De, hvor citronerne er, Vasling?"

"Sandsynligvis nede i lasten," svarede denne uden i mindste måde at lade sig bringe ud af sin ro.

"De ved meget godt, at de ikke er der længere, siden det er Dem, der har stjålet dem!"

"De er herre her, Louis Cornbutte, og kan sige og gøre hvad De ønsker," svarede Vasling ironisk.

"Hav medlidenhed med mig, André, De ser, at min fader ligger for døden, og De alene kan frelse ham! Svar!"

"Jeg har intet at svare," sagde overstyrmanden.

"Elendige skurk!" råbte Penellan, og styrtede med kniven i hånden hen imod Vasling.

"Hjælp, hjælp, mine venner!" råbte André Vasling, idet han veg tilbage.

Straks sprang Aupic og de to nordmænd ud af deres senge og stillede sig op bag ved ham. Misonne, Turquiette, Penellan og Louis Cornbutte havde på den anden side rustet sig til forsvar. Også Pierre Nouquet og Gradlin sluttede sig til dem, skønt de var ubeskrivelig matte og lidende.

"De er endnu for stærke for os," sagde André Vasling; "vi vil ikke slås, før vi er sikre på sejren."

Søfolkene følte sig så syge og modløse, at de ikke vovede at angribe de fire elendige. I tilfælde af, at de bukkede under, var de jo fortabte.

"André Vasling," sagde Louis Cornbutte med mat stemme, "hvis min fader dør, så har du myrdet ham, og jeg slår dig ned som en hund!"

André Vasling og hans medskyldige trak sig tilbage til den anden ende af lukafet og svarede ikke.

Brændeforrådet måtte atter fornys, og Louis Cornbutte steg da, trods den stærke kulde, op på dækket og begyndte at afhugge en del af skanseklædningen. Efter et kvarters forløb måtte han dog opgive det, da han risikerede at blive overvældet af kulden.

I forbigående kastede han et blik på termometret og så, at det viste toogfyrretyve grader under nul. Vinden blæste fra nord, og vejret var tørt og klart.

Den seksogtyvende sprang vinden om. Den kom fra nordøst, og termometret sank ned til femogtredive grader. Jean Cornbutte kæmpede med døden, og hans søn havde forgæves søgt efter et middel mod hans smerter. Denne dag lykkedes det ham imidlertid at fravriste André Vasling en citron, som denne netop ville suge ud. Overstyrmanden gjorde sig ikke den mindste ulejlighed for at få den tilbage.

Citronsaften gav atter den gamle sømand nogen kraft, men kun for et øjeblik, for hvis dette middel virkelig skulle have hjulpet, måtte det være blevet anvendt flere gange. Marie bønfaldt på sine knæ André Vasling om de lægende frugter, men forgæves; han svarede ikke et eneste ord på hendes bønner, og Penellan hørte, hvorledes han kort tid efter sagde til sine kammerater:

"Den gamle ligger i de sidste trækninger, Gervique, Gradlin og Pierre Nouquet er ikke stort bedre farne, og de andres kraft

svinder dag for dag mere og mere; nu kommer det øjeblik, da deres liv ligger i vor hånd."

Det ville have været tåbeligt nu at tøve længere, og Louis Cornbutte og hans venner besluttede da at lægge deres kræfter sammen og den følgende nat dræbe skurkene, for ikke selv at blive dræbt af dem.

Temperaturen var denne dag noget mindre kold, og Louis Cornbutte benyttede denne omstændighed til at gå en tur på jagt.

Han blev således narret af forskellige virkninger af lysbrydningen, at han uforsigtigt fjernede sig længere fra skibet, end det oprindelig havde været hans hensigt. Det var endnu mere uforsigtigt af ham, da han på sneen tydeligt kunne se friske spor af vilde dyr. Louis Cornbutte ville imidlertid på ingen måde komme tilbage uden at medbringe fersk kød, og han fortsatte derfor på sin vej. Men pludselig blev han overfaldet af en ejendommelig følelse, der gjorde ham aldeles ør i hovedet. Refleksionen af isbjergene og isfladerne overvældede ham så voldsomt, at det forekom ham, som om denne hvide farve gennemtrængte ham fra hoved til fod. Han så ikke andet end hvidt og hvidt, og dette hvide lagde sig således på hans bevidsthed, som om han skulle blive gal. Men uden at gøre sig selv regnskab for denne forfærdelige virkning gik han videre og opsporede også snart en snehøne, som han ivrigt forfulgte og også til sidst skød. Fuglen faldt, og Louis Cornbutte sprang for at hente den fra en isblok ned på sletten. Men lysbrydningen havde atter her skuffet ham og i stedet for at gøre et spring på to fod faldt han ti fod ned. Skønt han ikke kom til skade, begyndte han dog – uden egentlig at vide hvorfor – at råbe om

hjælp, og først efter nogle minutters forløb, da han mærkede, at kulden overvældede ham, og at selvopholdelsesdriften tog overhånd, rejste han sig med besvær igen.

Pludselig mærkede han en lugt som af brændt fedt, uden at han dog kunne forklare sig, hvorledes den opstod. Da vinden kom fra den retning, hvor skibet lå, måtte han formode, at lugten også skrev sig fra det, men han spurgte forgæves sig selv, i hvilken hensigt man brændte fedt på briggen, da en sådan uddunstning ved den tiltrækningskraft, som den udøver på isbjørnene, kan blive meget farlig.

Fuld af bekymring slog da Louis Cornbutte ind på tilbagevejen til *Jeune-Hardie*. Den anelse, der havde grebet ham, forvandlede sig snart, i den stærkt eksalterede tilstand, i hvilken han for øjeblikket befandt sig, til en følelse af forfærdelig skræk. Han troede at se, hvorledes der bevægede sig kolossale hvide masser frem og tilbage i horisonten, og han tænkte med rædsel på, at ismasserne måske atter ville begynde at ryste ligesom sidste gang. Store hvide skyer lagde sig mellem ham og skibet, og det syntes ham snart som om de fuldstændig indhyllede briggen. Han blev stående for at klare det forvirrede billede og så nu tydeligt i de formentlige hvide skyer en skare isbjørne.

Dyrene var uden tvivl blevet lokket af fedtlugten, der også var ham påfaldende. Louis Cornbutte skjulte sig bag et af isbjergene, og han så herfra, hvorledes tre af de stærkeste af dyrene klatrede op på isblokkene, på hvilke *Jeune-Hardie* hvilede.

Hidtil syntes den nære fare ikke at være blevet bemærket på skibet, og Louis Cornbutte spurgte med skræk sig selv, hvorledes besætningen ville tage imod dette skæbnesvangre

besøg, og om André Vasling og hans kammerater ville forene sig med de øvrige folk for at afvende den fælles fare.

Kunne Penellan og hans af sult og kulde hårdt medtagne kammerater gøre modstand mod disse forfærdelige dyr, og ville folkene ikke blive overraskede af det uforudsete angreb?

Alle disse betragtninger drog i et nu forbi den unge kaptajns sjæl. Bjørnene var imidlertid klatret helt op af isblokkene, og søgte nu også at komme over på selve skibet. Louis Cornbutte forlod sit skjul, krøb over isen nærmere hen og så, hvorledes dyrene med deres uhyre labber rev teltet i stykker, og derefter sprang ned på dækket.

Cornbutte tænkte på at affyre et bøsseskud for at gøre sine ledsagere opmærksomme på den nære fare, men han sagde straks sig selv, at de sikkert ville blive sønderrevet af dyrene, hvis de uden nogen anelse om overfaldet kom ubevæbnet op på dækket.

15. Isbjørnene

Efter at Louis Cornbutte havde forladt skibet, lukkede Penellan omhyggeligt døren til lukafet, som fandtes lige neden for trappen, der førte op til dækket, og overtog at passe kakkelovnen, mens hans kammerater atter søgte tilbage til deres senge for at blive lidt varme.

Klokken blev imidlertid seks om aftenen, og Penellan gav sig til at tilberede aftensmåltidet. Han havde allerede fået vandet til at koge, og var gået ud for at hente saltet kød, som han ville koge i det, da han ved sin tilbagekomst fandt sin plads ved kakkelovnen indtaget af André Vasling. Han sad foran kedlen og kogte store fedtstykker i den.

"Jeg sad her, før De kom, André Vasling," sagde Penellan hurtigt; "hvorfor har De taget min plads?"

"Sandsynligvis af den samme grund, af hvilken De vil have den igen; jeg vil koge min aftensmad," svarede Vasling.

"Nu lader De mig komme til kedlen, eller De skal få at se, at vor strid tager en slem ende," råbte Penellan.

"Vi skal slet ingen ting få at se," svarede André Vasling hånligt, "og jeg agter at koge min aftensmad færdig, hvad enten det nu konvenerer Dem eller ej."

"Og jeg siger, at De ikke kommer til at koge den her," råbte Penellan og styrtede rasende hen imod André Vasling, der straks greb efter sin lange kniv, og med høje skrig kaldte nordmændene og Aupic til hjælp.

Disse var i det næste øjeblik på benene, bevæbnet med dolke og pistoler. Penellan indså, at det hele måtte have været aftalt i forvejen.

Han styrtede sig hurtigt over André Vasling, der uden tvivl havde påtaget sig at bekæmpe ham alene, for hans kammerater ilede hen til Misonnes, Turquiettes og Pierre Nouquets senge. Denne sidste var så ynkelig medtaget af sygdommen, at han næppe kunne bevæge sig, og han faldt nu i hænderne på den vilde Hakon, mens tømmermanden Misonne med en økse forsvarede sig mod Aupic, og Turquiette hårdnakket kæmpede med nordmanden Frithjof. Gervique og Gradlin led så forfærdeligt af smerter, at de næppe syntes at lægge mærke til, hvad der foregik rundt omkring dem.

Pierre Nouquet fik snart et dolkestik i siden. Hakon anså sin opgave her for endt, og ilede hen for at hjælpe Vasling, der havde grebet sin modstander om livet.

Men straks ved kampens begyndelse var kedlen væltet, så at fedtet gled ud på de glødende kul, og forpestede luften med en modbydelig lugt. Marie rejste sig højt grædende fra sit leje, og ilede hen imod Jean Cornbutte, der lå på sin seng og rallede forfærdeligt.

André Vasling var mindre stærk end Penellan og mærkede snart, at han ville bukke under. Men han så da Hakon komme hen imod ham, og råbte højt:

"Til hjælp, Frithjof! til hjælp!"

"Til hjælp, Misonne!" råbte Penellan.

Men Misonne lå på gulvet og kæmpede med Aupic, der søgte at gennembore ham med en kniv.

Tømmerøksen var et til denne kamp kun dårligt egnet våben; han kunne ikke håndtere den og måtte parere de dolkestik, som den rasende Aupic søgte at bibringe ham.

Blodet flød i strømme, og kampen blev fra minut til minut mere og mere rasende. Turquiette var blevet kastet omkuld af den usædvanlig stærke Hakon, havde fået et dolkestik i skulderen og søgte forgæves at bemægtige sig den pistol, som sad i nordmandens bælte.

På André Vaslings råb, der af Penellan var blevet trængt hen imod indgangsdøren, ilede Frithjof til. Men i det samme øjeblik han ville give bretagneren et knivstik i ryggen, strakte denne ham med et kraftigt spark til jorden. Ved denne bevægelse af Penellan lykkedes det André Vasling at gøre sin højre arm fri; men døren, på hvilken de to mænd tyngede med hele deres vægt, gav pludselig efter, og André Vasling faldt baglæns ud af den. Da lød der et forfærdeligt brøl, og en uhyre bjørn viste sig på trappen. Den blev først opdaget af André Vasling, og den var

da ikke mere end fire fod fra ham, men i det samme øjeblik hørte man et bøsseskud, og hvad enten den nu var såret eller kun blevet forskrækket, vendte bjørnen om, og André Vasling, der havde rejst sig, satte efter den.

Understyrmanden lukkede atter døren i og så omkring sig. Misonne og Turquiette lå kneblet af deres fjender i et hjørne og søgte forgæves at sønderrive deres bånd. Penellan ilede dem til hjælp, men blev dog stødt tilbage af de to nordmænd og Aupic. Hans kræfter var så udtømte, at han ikke længere kunne give disse tre mænd modstand, og efter få minutters forløb lå også han bundet. Hans modstandere ilede derefter op på dækket, da de hørte André Vasling råbe deroppe. De antog, at han deroppe kæmpede med Louis Cornbutte og anede mindst af alt, at det var en bjørn, han havde fået til modstander. Han havde allerede givet den to dolkestik, men dyret rettede nogle voldsomme slag mod ham med sine labber og søgte at ramme ham, mens han stadig veg længere hen imod skanseklædningen. Han kunne endnu kun komme få skridt, så var han uigenkaldelig fortabt. Da blev der pludselig affyret et nyt skud, og bjørnen rullede om på dækket. André Vasling så i vejret og så, at det var Louis Cornbutte, der sad i fokkemasten, som havde frelst ham. Kuglen var trængt bjørnen lige ind i hjertet og havde øjeblikkelig dræbt ham. Men hadet mod Louis Cornbutte var for stort hos André Vasling, til at taknemmeligheden kunne komme til at spille nogen rolle hos ham. Han så omkring sig og så, at Aupic lå død på dækket; bjørnen havde kløvet hovedet på ham med et slag af sine uhyre poter. Hakon værgede sig med en økse i hånden fortvivlet mod den samme bjørn, der nylig havde gjort det af med hans kammerat. Dyret havde fået to dolkestik,

men kæmpede dog endnu hårdnakket. En tredje bjørn kom humpende hen imod fordækket.

André Vasling brød sig ikke om den, men forenede sig med Frithjof for at befri Hakon. Begge affyrede deres pistoler på dyret, men da det sank om, ramt til døden, holdt det kun et lig mellem sine labber.

"Vi er nu kun to tilbage," sagde André Vasling vildt, "men hvis vi skal bukke under, vil jeg dog hævne mig først."

Frithjof ladede, uden at svare herpå, endnu engang sine pistoler. Man måtte søge at gøre den tredje bjørn uskadelig.

Vasling så over til fordækket og så, at dyret var klatret op af skanseklædningen for at nå Louis Cornbutte. Overstyrmanden lod sin bøsse synke; en djævelsk glæde spejlede sig i hans øjne.

"Så kan jeg dog endnu hævne mig på dig!" råbte han.

Imidlertid var Louis Cornbutte flygtet højere op i fokkemasten, men bjørnen klatrede efter ham og var nu kun seks fod fra ham. Da lagde Louis sin bøsse an og sigtede på dyret.

Også André Vasling gjorde sig parat til at skyde. Når bjørnen faldt, ville han dræbe Louis Cornbutte.

Den unge kaptajn fyrede på uhyret, men det syntes ikke at være blevet ramt; med et spring svang det sig højere op, så at hele masten rystede.

André Vasling udstødte et glædesskrig.

"Frithjof, hent mig Marie, hent mig min brud!" råbte han til den norske matros, og denne gik hurtigt ind i lukafet.

Det rasende dyr var styrtet løs på Louis Cornbutte, der søgte beskyttelse på den modsatte side af masten; men i det øjeblik, da dyrets kolossale lab skulle falde for at knuse hans hoved,

greb den behændige sømand en af bardunerne, og lod sig glide ned ved den. Men på halvvejen fo'r en kugle tæt forbi hans øre; André Vasling havde skudt på ham, og ikke ramt. Nu stod de to modstandere med kniven i hånden lige overfor hinanden.

Denne kamp måtte blive afgørende; for fuldstændig at køle sin hævnlyst, havde André Vasling forlangt, at den unge pige skulle være til stede ved hendes elskedes død, og herved berøvet sig Frithjofs hjælp. Han var som følge deraf udelukkende henvist til sig selv. De to fjender greb fat i hinanden, så fast, at ingen af dem kunne undslippe; en af dem måtte dø. Begges blod flød allerede; André Vasling søgte at slynge sin arm om modstanderens hals og kaste ham til jorden, men Louis Cornbutte vidste meget godt, at den, der først faldt, også var fortabt, og han holdt derfor sin fjende fast omklamret. Herved gled dolken imidlertid ud af hans hånd.

I dette øjeblik lød der et hjerteskærende skrig. Den norske matros kom slæbende med Marie. Louis Cornbutte skummede af raseri, men i det samme øjeblik han ville kaste André Vasling til jorden, følte begge modstanderne sig omslynget af et tredje legeme.

Bjørnen var klatret ned fra fokkemasten, og havde styrtet sig over de to kæmpende.

André Vasling stod støttet op imod dyrets krop, mens Louis Cornbutte følte, hvorledes dets kløer borede sig ind i hans kød.

"Til hjælp! til hjælp, Frithjof!" råbte overstyrmanden.

"Hjælp, Penellan," kaldte Cornbutte.

Straks efter hørte man skridt på trappen. Det var Penellan, der kom, og i det næste minut affyrede han sin pistol ind i dyrets øre. Der lød et forfærdeligt brøl. Overvældet af smerte,

åbnede dyret sine labber, og Cornbutte gled i dette øjeblik, halvdød af udmattelse, ned på dækket, men derpå trykkede bjørnen i rasende dødskamp sit offer, den elendige André Vasling, ind til sig, rev i sit fald liget om med sig, og knuste det under sin vægt. Penellan ilede nu Louis Cornbutte til hjælp og fandt til sin store glæde, at der ikke var noget alvorligt sår, som satte vennens liv i fare; han havde kun momentant tabt bevidstheden.

"Marie!" var hans første ord, da han atter vågnede.

"Frelst!" jublede understyrmanden; "der ligger Frithjof med et dolkestød gennem livet."

"Og bjørnene ...?"

"Døde, Louis, døde som vore fjender! Uden disse dyrs mellemkomst ville vi have været fortabte. Lad os takke Gud for hans nåde!"

Louis Cornbutte og Penellan gik ned i lukafet og førte den halvt afmægtige pige med sig.

Kampen mellem isbjørnene og sømændene.

16. Slutning

Misonne og Turquiette, som det var lykkedes for at befri sig fra deres bånd, havde bragt den sårede Frithjof hen til hans seng. Han rallede allerede, og gik hurtigt en sikker død i møde. De to søfolk tog sig nu af Pierre Nouquet, hvis sår heldigvis ikke var betydelige.

En hård sorg forestod dog Louis Cornbutte og hans forlovede. Hans fader gav ikke længere noget livstegn fra sig. Var han død af angst for sin søn, som han så overleveret til fjenderne? Eller var han bukket under allerede før den

forfærdelige scene? Ingen kunne svare herpå, men den brave, gamle sømand hørte ikke længere til blandt de levende.

Louis og den unge pige følte sig dybt overvældede af dette slag; de knælede ned ved siden af liget og bad inderligt for den døde.

Penellan, Misonne og Turquiette ville ikke forstyrre dem i deres smerte, og gik alle op på dækket. De tre døde bjørne blev slæbt hen på fordækket. Penellan besluttede at tilberede skindet af dem, der kunne blive til stor nytte. At spise dyrenes kød var derimod ikke et øjeblik faldet ham ind. Mandskabets antal havde jo også i de sidste timer formindsket sig så betydeligt, at enhver bekymring i så henseende blev overflødig. Andre Vasling, Aupic og Hakon fandt deres grav inde på kysten, og snart fulgte også Frithjof efter dem. Han havde uden anger og bod udåndet sin sorte sjæl i den følgende nat.

De tre søfolk udbedrede nu teltet, der på flere steder var slemt medtaget, og uhindret lod sneen falde ned på dækket. Temperaturen vedblev at være meget lav, og forandrede sig først den ottende februar, på hvilken dag solen atter viste sig over horisonten. Jean Cornbutte var ligeledes blevet begravet inde på kysten. Han havde forladt sit hjem for at bringe sin eneste søn hjælp og frelse, og måtte nu ligeledes her falde som offer for det forfærdelige klima. Over hans grav rejste man en lille høj, og på den blev der sat et simpelt trækors.

Også efter den sørgelige kampdag måtte Louis Cornbutte og hans ledsagere udstå mangen hård prøvelse, men de genvandt dog snart deres sundhed, især ved hjælp af citronerne, som blev fundet umiddelbart efter katastrofen. Da der var gået fjorten dage var Gervique, Gradlin og Pierre Nouquet kommet sig så

vidt, at de kunne forlade sengen, og styrke sig ved legemlige arbejder.

Jagten blev snart lettere og gav mere udbytte. Søfuglene vendte tilbage i store sværme, og også en slags vildænder, der var meget almindelige på denne egn, leverede en ganske fortræffelig steg. Jægerne havde på deres udflugter intet andet uheld, end at de fyrretyve engelske mil sydligere mistede to af deres hunde, da de ville rekognoscere isens tykkelse.

I februar måned sneede og stormede det næsten uophørligt; middeltemperaturen vedblev at være femogtyve grader under nul, men søfolkene led nu forholdsvis mindre af kulden. Snart gav solen, der hævede sig mere og mere over horisonten, dem udsigt til en ende på deres prøvelser, og vi tør vel antage, at også Himlen følte medlidenhed med de stakkels søfolk, for varmen indfandt sig dette år overordentlig tidligt. Allerede i marts måned kredsede nogle ravne omkring skibet, og efter dem fulgte store skarer af vildgæs.

Fuglenes tilbagekomst gav signal til, at kulden stod i begreb med at blive mindre, men man turde dog ikke stole alt for sikkert herpå, for ved en forandring af vinden eller for eksempel ved nymåne sank temperaturen ofte pludselig igen, og søfolkene var nødt til atter at anvende de største forsigtighedsregler. Skibets skanseklædning, lukafet på dækket, som man ikke beboede, og en del af selve dækket, havde man allerede brugt til brændsel, og det var altså på høje tid, at overvintringen fik ende. 3. marts blev kulden heldigvis ikke lavere end seksten grader under nul, og Marie skyndte sig med at sy nye klæder til den varmere årstid.

Siden jævndøgn var solen til stadighed blevet over horisonten. Den otte måneder lange dag var begyndt, og skønt varmen i luften kun kom småt og efterhånden, kunne det dog ikke vare længe, før isen ville smelte.

Man frygtede for, at man måtte være meget forsigtig med at lade *Jeune-Hardie* glide ned fra isen, hvorpå den lå. Det gik imidlertid lettere, end man havde ventet, og briggen dalede jævnt ned, så at den, da de første dage i april kom, var sunket ned til sit naturlige niveau.

Termometret viste atter ti grader under nul. Nogle af folkene aflagde deres sælskindsklæder, og man fandt det ikke mere nødvendigt som tidligere at vedligeholde ilden i kakkelovnen både dag og nat.

Snart begyndte isen med dump bragen og stor hast at briste, og man kunne ikke længere uden at udsætte sig for farer vove sig langt bort fra skibet. Ofte faldt den ene eller den anden af søfolkene i vandet, men de kom dog altid fra det uden andre mén end et koldt bad.

Også sælhundene indfandt sig igen og var et velkomment jagtbytte, idet man havde overordentlig god brug for deres fedt.

Mandskabets sundhed vedblev at være fortræffelig, og alle gav sig efter evne til at sysle med forberedelser til afrejsen og med jagten. Louis Cornbutte undersøgte hyppigt passagerne i nærheden af skibet og besluttede endelig at forsøge en gennemfart noget mere i sydlig retning. Den femogtyvende april blev skibet sat i stand, sejlene forlod deres hylstre; det viste sig, at de havde holdt sig udmærket, og hvert hjerte bankede fornøjet, da de for første gang atter blafrede i vinden. Skibet begyndte at skvulpe frem og tilbage, for kunne det ikke

komme bort fra det sted, hvor det lå, så var det dog nu kommet ned til vandet og hvilede atter i sit naturlige element.

I maj måned tøede det stærkt, og sneen på briggen smeltede og dannede et så dybt morads, at kysten blev næsten utilgængelig. Ja, små blegrøde lyngplanter viste sig endog under snedækket. Termometret stod endelig atter over nul.

Tyve engelske mil syd for skibet styrede allerede fuldstændig frit flydende isblokke ud imod det atlantiske ocean, og skønt havet rundt omkring *Jeune-Hardie* endnu ikke var helt isfrit, viste der sig dog en åbning, som Louis Cornbutte agtede at benytte.

Den enogtyvende maj, efter et sidste besøg ved sin faders grav, forlod han overvintringsbugten. Søfolkene var naturligvis glade, men dog også vemodigt stemte, for ingen forlader med ligegyldighed det sted, hvor han har set en ven dø. Vinden blæste fra nord og begunstigede briggens rejse, men ofte blev man dog opholdt af isblokke, der måtte gennemskæres med savene, før skibet kunne fortsætte sin fart. Så tårnede der sig atter isblokke op foran *Jeune-Hardie*, og der måtte anlægges miner for at sprænge dem. Skibet befandt sig da en hel måned i fare, og var ofte sin undergang nær, men mandskabet holdt sig godt og var jo nu også vant til vanskelige og farefulde manøvrer. Penellan, Pierre Nouquet og Fidéle Misonne udrettede lige så meget som ti matroser, og Marie havde et venligt ord og et taknemmeligt smil til dem alle

Endelig, på højde med øen Jan Mayen, blev *Jeune-Hardie* fuldstændig fri for isen, og den femogtyvende juni mødte man skibe, som sejlede ud på sælhunde- og hvalfangst. Briggen havde næsten brugt en måned for at komme ud af ishavet.

Den sekstende august fik *Jeune-Hardie* Dunkerque i sigte. Den var straks blevet signaliseret af havnevagten, og hele byen strømmede ned for at hilse på de hjemvendende. Den gamle præst modtog Louis Cornbutte og Marie med sin bedste velsignelse, og af de to messer, han læste den følgende dag, gjaldt den første Jean Cornbuttes sjæl, den anden de to forlovede, der allerede så længe havde været forenede i ulykkens tid.

Om "Fem tidlige fortællinger"

Forfatter: Jules Verne (1828-1905).
Org.udgaver, forlæg, illustratorer og oversættere:

Den første mexicanske flåde

Førsteudgave *Les premiers navires de la marine mexicaine* i *Musée des Familles* nr. 10 (juli) 1851. Revideret udgave som *Un drame au Mexique* i *Michel Strogoff*, J. Hetzel, Paris 1876.
Illustrationer**:** *Mexicanske folketyper foran en "venta"* og *Tovbroen* er af Eugène Forest (1808-1891); *En bjergskråning i Anahuac* af Alexandre de Bar (1821-1908)
Oversat af Kim N. Jensen (1955–).

Et drama i luften

Førsteudgave**:** *Un voyage en ballon* i *Musée des Familles* 11 (august). Revideret udgave som *Un drame dans l'air* i samlingen *Le Docteur Ox*, J. Hetzel, Paris 1874.
Illustrationer er alle af Alexandre de Bar, men tydeligvis efter ældre forlæg.
Denne udgave efter: *"Mindre Fortællinger I"*, Andr. Schous Forlag, København 1876.
Oversætter fremgår ikke af bogforlægget.

Martin Paz

Førsteudgave i *Musée des Familles* nr. 10-11 (juli-august) 1852, revideret udgave i *Le Chancellor*, J. Hetzel, Paris 1875.
Illustrationerne er alle af Eugène Forest, bortset fra *Udsigt over Chorillos-havbadeanstalten*, *Udsigt over Plaza Mayor i*

Lima, og *Indianernes stamværtshus* som er af E. Breton. Alle illustrationerne til *Martin Paz*, muligvis bortset fra tegningen af *Sara i Skt. Annæ-kirken*, er "efter Ignace Mérino".
Oversat af Kim N. Jensen (1955–)

Mester Zacharius

Førsteudgave: *Maître Zacharius ou l'Horloger qui avait perdu son âme* i *Musée des familles* 7-8 (april-maj) 1854 bogudgave i samlingen *Le Docteur Ox*, J. Hetzel, Paris 1874
***Illustrationer*:** *Udsigt over Genfersøen* er af Alexandre de Bar; de øvrige af Gustave Janet (1829-1898)
Denne udgave efter *"Mindre Fortællinger I"*, Andr. Schous Forlag, København 1876.
Oversætteren fremgår ikke af bogforlægget.

En overvintring i isen:

Førsteudgave: *Un hivernage dans les glaces*, i *Musée des familles* 6-7 (marts-april) 1855, bogudgave i samlingen *Le Docteur Ox*, J. Hetzel, Paris 1874.
Illustrationer af Jean Adolphe Beaucé (1818-1875).
Denne udgave efter *"Mindre Fortællinger II"*, Andr. Schous Forlag, København 1876.
Oversætteren fremgår ikke af bogforlægget.

Redigeret af: Kim N. Jensen.

Forside: Efter illustration af Gustave Janet (1829-1898) fra *Illustreret Folkeblad* til fortællingen *Mester Zacharius*.(Kopi efter den tilsvarende illustration af Gustave Janet i *Musée des Familles*).

ISBN 978-87-7979-818-2

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-027-8 (Ølstykke 2002).

© 2022 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk

Note 1: **Cachuimilchan:** Forfatteren mener muligvis Xochimilco. *Overs.anm.*

Note 2: **Tapadas:** De skjulte. *Overs.anm.*

Note 3: **Carcanianer:** Et skældsord som anvendes af indfødte peruvianere overfor europæere

Note 4: **Echappement:** Hagehjul eller hæmværk. *Overs.anm.*

Note 5: **Ludvig Berghem:** Lodewyk van Bercken (fransk: Louis de Berquem) var en flamsk diamantsliber, som i 1400-tallet opfandt en metode til at slibe diamanter ved hjælp af en mekanisk drejeskive, diamantstøv og olivenolie.